Prim-ajutor

Intoxicaţia alimentară

Frecvenţa intoxicaţiilor alimentare în sezonul cald este mult mai mare decît în restul anului, deoarece alterarea chiar uşoară şi insesizabilă a alimentelor se produce mult mai uşor. Există alimente predispuse la degradare rapidă sub efectul căldurii şi, desigur, acestea sînt foarte periculoase pentru sănătate. Printre ele se numără salatele cu maioneză, cremele dulci pe bază de ouă şi lapte, frişca, îngheţata, peştele şi scoicile, mezelurile mai crude, unele conserve expirate, prost prelucrate sau defectuos ambalate.

Intoxicaţia alimentară poate apărea după 3-16 ore de la consumarea alimentului infestat. Se manifestă prin greaţă, vărsături, balonări, colici abdominale, paloare, transpiraţii, dureri de cap, eventual diaree, stare generală proastă, cu sau fără febră.

Cum procedăm într-o asemenea situaţie? ● Dacă în primele şase ore bolnavul nu varsă, trebuie provocate vărsăturile. ● Apoi i se vor da 4-6 comprimate de cărbune medicinal. ● Colicile abdominale se pot ameliora cu Lizadon, Distonocalm şi Scobutil. ● Febra, dacă apare, se combate cu sulfamide sau Saprosan, în nici un caz cu antibiotice. ● Dacă vărsăturile sînt prea abundente, se poate da bolnavului o pastilă de Emetiral sau Torecan. ● Pierderile de lichid din organism, survenite prin vărsături şi diaree, trebuie înlocuite cu ceaiuri (infuzie) de mentă, salvie, muşeţel, sucuri de fructe, siropuri, apă minerală, supe de zarzavat sărate. ● Acest tratament se aplică cel puţin 24 de ore. ● În mod normal, trebuie consultat şi un medic, mai ales dacă primele măsuri de îngrijire medicală nu ameliorează simţitor starea de sănătate a bolnavului, în mai puţin de 24 de ore.

SOARELE
şi îmbătrînirea pielii

Dacă, după cum, pe bună dreptate, ne avertizează romancierul şi dramaturgul francez Alexandre Dumas-fiul, îmbătrînirea reprezintă singura ştiinţă care se învaţă în fiecare zi, aceeaşi ştiinţă, adăugăm noi, se învaţă mai ales în sezonul estival - şi mai ales pe plajă. Şi cum îmbătrînirea se vede mai întîi şi mai întîi de toate pe faţă, merită, cred, ca urmare a faptului că ne aflăm încă în vară, să facem o serie de consideraţiuni pe marginea corelaţiilor atît de mult discutate dintre acţiunea radiaţiilor solare, vînate cu atîta aviditate în vacanţele noastre, şi îmbătrînirea pielii.

ARCADIE PERCEK

Soarele, după cum prea bine ştiţi, este Dumnezeul vacanţelor, reuşita unei vacanţe fiind condiţionată, printre altele, şi de timpul însorit de care am avut parte. Aceeaşi reuşită însă mai este condiţionată şi de felul cum am ştiut să beneficiem în mod maxim de efectele razelor ultraviolete, *bronzarea pielii reprezentînd din acest motiv un autentic certificat de vacanţă.*

Reţineţi faptul că, de la tropice la Himalaia, intensitatea ultravioletelor, responsabile de procesul misterios al bronzării pielii, creşte, pe măsură ce luăm altitudine dar şi pe măsură ce ne apropiem de Ecuator. Pretutindeni, pe aceste arii planetare, oamenii încearcă să înfrunte Soarele minimalizîndu-i pericolele, deşi acestea există şi ele nu constau doar în acele arsuri ale pielii, care ne dau atîtea neplăceri, şi nici în eventualele insolaţii. Pericolele cele mai de temut pe această linie ţin de eventuala îmbătrînire a pielii, pe care expunerile excesive la radiaţiile solare o generează.

Interesant este că în urmă cu mai mulţi ani, cercetători din cadrul Universităţii Philadelphia din SUA care au aprofundat această problemă, susţineau că pielea bronzată este mai rezistentă în faţa bolilor şi îmbătrîneşte mai greu. Cum cercetările în acest domeniu s-au mai extins, la ora actuală nimeni nu contestă doar prima constatare a cercetătorilor Universităţii Philadelphia, respectiv că *pielea bronzată este mai rezistentă în faţa bolilor.* În schimb cea de-a doua constatare a cercetătorilor menţionaţi se clatină, deoarece alte investigaţii efectuate pe această linie ne evidenţiază că, dimpotrivă, *expunerile excesive la radiaţiile solare sînt primejdioase, cel puţin pentru rasele cu piele albă.* Într-adevăr, majoritatea dermatologilor sînt de acord cu faptul că *radiaţiile menţionate accelerează procesul de îmbătrînire a pielii.* Principalele schimbări de acest gen au loc în derm, (termen provenind de la grecescul derma care înseamnă piele), apoi în plin ţesut colagen, deci în substanţa albuminoidă a fibrelor albe din ţesutul conjunctiv, care, astfel, este înlocuit prin fibre elastice anormale. Pe această cale se ajunge la o pierdere a elasticităţii normale a dermului, la o elastoză, deci, întru-totul caracteristică pielii pe cale de îmbătrînire.

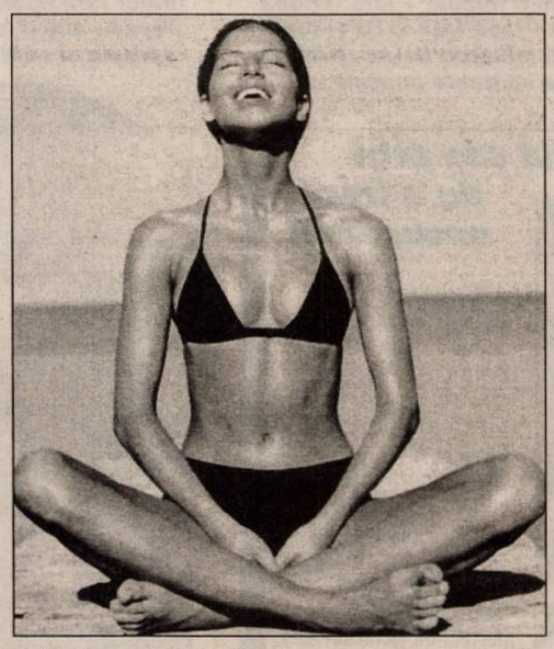

Zonele cele mai expuse din acest punct de vedere sînt pielea feţei şi a gîtului, *(Atenţie deci doamnelor şi domnişoarelor),* motiv pentru care este indicat să fim mai parcimonioşi cu expunerile la soare, cel puţin în orele de vîrf.

După dermatologul H. Götz din Essen, Germania, un cercetător care a aprofundat acest aspect al îmbătrînirii, în pielea expusă excesiv la Soare se produce în mod silenţios o îngroşare lentă a epidermului, strat a cărui grosime poate să crească pînă la de zece ori mai mult. (!) În acest context reacţional, anumite fibre de tip colagen din stratul menţionat pot degenera sub acţiunea radiaţiilor, îmbătrînind pielea. Acesta este motivul, se pare, pentru care europenii care s-au stabilit pe continentul asutralian prezintă o piele evident mai îmbătrînită, în comparaţie cu asutralienii băştinaşi care au devenit în timp mai rezistenţi în faţa radiaţiilor solare.

MEDICUL vă răspunde

Tulburări digestive

O bolnavă din comuna Ştefăneşti, judeşul Argeş, şi care ne roagă să nu-i publicăm numele, ne scrie o scrisoare foarte lungă, în legătură cu o durabilă şi variată suferinţă a tubului digestiv care, consideră ea, i-a fost generată fie de stresul examenului de bacalaureat, fie de condiţiile total necorespunzătoare de igienă şi alimentaţie ca şi de cazare pe care le-a avut cu prilejul unei excursii pe care a făcut-o. Bineînţeles că bolnava noastră a apelat la diverse medicamente (Ranitidină, Gastrosidin, Antacid, Calmogastrin, Ulcerotrat, Dicarbocalm şi Redigest), plus diverse ceaiuri, cură de tărîţe, suc de varză etc. „cu alte cuvinte ne subliniază ea, un amalgam de lucruri inutile care nu mi-au redus cîtuşi de puţin suferinţele". Nu este nici o jenă să fii bolnavă, stimata noastră cititoare, şi asta chiar dacă aveţi 21 de ani! Jenant este faptul că în contul unor consulturi superficiale pe care le-aţi făcut, aţi apelat la diverse tratamente, fără însă a menţine o legătură cu medicul curant, pe care să-l ţineţi la curent cu evoluţia bolii şi cu reactivitatea organismului Dv. la tratamentul recomandat. Jenant este, de asemenea, că în contul automedicaţiei sau al diverselor sfaturi primite de la unul şi de la altul, aţi făcut tot felul de tratamente. Prima etapă a unui consult medical ţine de stabilirea corectă a diagnosticului, etapă care reprezintă garanţia celei de-a doua etape, ce ţine de stabilirea schemei terapeutice, şi, în final, are loc şi cea de-a treia etapă, constînd din informarea continuă a medicului asupra modificărilor survenite în organism în urma tratamentului administrat. Diagnosticul nu se poate stabili întotdeauna cu precizie, la prima tentativă, şi nici tratamentul de urmat. O altă greşeală pe care aţi făcut-o Dv., şi pe care adeseori o fac şi medicii, ţine de faptul că v-aţi străduit să aflaţi boala de care suferiţi, cînd, în realitate, aceste boli pot fi mai multe, imprimînd din acest motiv alte nuanţe tabloului clinic general. Pe urmă, în contul automedicaţiei pe care aţi cultivat-o cu atîta fervoare, aţi neglijat faptul că, din două medicamente luate simultan sau la o mică distanţă unul de altul, poate rezulta un al treilea medicament, cu acţiuni imprevizibile pentru organism.

Dacă încă vă mai chinuie suferinţele pe care le-aţi acuzat, se impune a se face o internare în vederea stabilirii diagnosticului, pe care să o faceţi într-un serviciu de boli interne al spitalului judeţean de care depindeţi sau, la nevoie, chiar la Clinica de Gastro-Enterologie din cadrul Spitalului Fundeni din Capitală. Astfel, în mod sigur veţi intra în posesia diagnosticului şi, implicit, a schemei terapeutice, care vi se va prescrie.

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

ANGHINARA

◆ Anghinara este una din plantele medicinale folosite pe scară largă în scopuri terapeutice mai ales în afecţiunile hepatobiliare.

◆ *Ce se foloseşte de la anghinară?* În scopuri farmaceutice se utilizează numai frunzele (Foliqum cynaras). Planta creşte uneori spontan, dar ea se cultivă mai ales în judeţele Ialomiţa, Călăraşi, Teleorman, Olt, Dolj.

◆ *Cum se recoltează?* De la această plantă medicinală se recoltează numai frunzele, (care sînt spinoase, adînc dinţate, acoperite cu numeroşi peri) cînd sînt complet dezvoltate, fără a fi îmbătrînite şi se usucă în straturi subţiri în camere bine aerisite. Frunzele nu au miros, în schimb au un gust puternic amar.

◆ *Ce principii active conţine?* Frunzele de cinara conţin: cinarină (acid 1,3 dicoftil - chinic), acid clorogenetic, derivaţi flavonici (cinarozidă şi scolimozidă) şi un principiu amar (cinaropicrina).

◆ *La ce e bună?* În colostoza hepatică, dischinezie biliară, colecistită subacută şi cronică, atonie veziculară, colită de fermentaţie şi spastică, urticarie, alergii alimentare, are acţiune trofică (de hrănire a celulei hepatice), în constipaţie, vărsături, ateroscleroză.

◆ *Cum se foloseşte?* Se foloseşte intern sub formă de infuzie 2 linguriţe frunze mărunţite la 300 ml apă clocotită. O parte din infuzie (2-4 înghiţituri) se bea dimineaţa pe stomacul gol, după care bolnavul va sta intins timp de 15-20 minute pe partea dreaptă.

Restul conţinutului va fi băut încet înghiţitură cu înghiţitură în cursul aceleeaşi zile cu circa 30 de minute înaintea meselor principale. Cura este de 30 de zile. În cursul unei cure, la zece zile se poate mări doza pînă la 4 linguriţe în 300 ml apă clocotită.

După o pauză de o lună, cura se poate relua.

ATENŢIE! Infuzia din frunze de anghinară este contraindicată în afecţiunile *acute* renale şi hepatobiliare.

Industria românească de medicamente prepară din frunzele de anghinară medicamentul „ANGHIROL" soluţie şi dragee, după un brevet al farmaciştilor militari, sinonim cu „CHOPHYTOL" produs de Franţa.

DUMITRU RĂDUCANU

INSULINA ADMINISTRATĂ ŞI PRIN INHALATOR

Insulina, substanţă indispensabilă bolnavilor de diabet, poate fi administrată şi cu ajutorul inhalatorului, această metodă fiind la fel de eficientă ca tradiţionalele injecţii, au arătat recent medicii prezenţi la congresul Asociaţiei Americane a Diabeticilor, reunit la Chicago, transmite AFP. În cazul în care rezultatele studiului preliminar pe care specialiştii americani l-au prezentat se vor confirma, ele vor schimba viaţa a numeroşi diabetici constrînşi să se „înţepe" de mai multe ori pe zi pentru a supravieţui, afirmă doctorul Jay Skiler, de la Universitatea din Miami, Florida. O nouă serie de teste clinice vor verifica începînd din această toamnă eficienţa acestui inhalator experimental pe un număr important de bolnavi. Diabetul, o intoleranţă a organismului faţă de zaharuri, poate provoca numeroase complicaţii, cum ar fi anumite forme de cecitate, hipertensiune sau boli cardiace.

Infertilitatea - o problemă care poate fi rezolvată!

- Cititoarea noastră Suzana V., din Bucureşti, ne întreabă cînd s-a născut primul copil provenit din fertilizare in vitro (IVF) şi care sînt posibilităţile unui tratament de acest tip în Bucureşti.

Născută la ora 11 şi 57 de minute, pe data de 5 iulie 1978 în secţia de obstetrică a unui orăşel din nordul industrial al Angliei, Louise Brown a fost denumită de presa internaţională de la acea dată „copilul minune". Cu aproximativ 300000 copii născuţi prin proceduri IVF în întreaga lume, în numai 20 de ani, fertilitatea in vitro a devenit o practică de rutină. Cum se schimbă timpurile!

Nici România nu este străină de experienţa pe plan internaţional. În anul 1996 s-a născut la Timişoara, primul copil prin tehnici de fertilizare in vitro. Colectivul Clinicii Bega din Timişoara coordonat de Profesorul Ioan Munteanu, a fost, dacă vreţi, pionierul tehnicilor de reproducere asistată din România. După aceea s-a deschis o a doua Clinică de reproducere asistată şi în Bucureşti, la Medsana coordonată de Profesorul Virgiliu Ancăr. Ambele clinici au deja experienţă în tratamentul şi sfătuirea cuplurilor infertile, iar rata succesului este le fel ca şi în clinicile renumite din Occident.

O a treia Clinică de Reproducere Asistată se va deschide în toamna aceasta la Spitalul Panait Sîrbu, unde Profesorul Bogdan Marinescu foloseşte deja în inducerile de ovulaţie, cel mai nou şi eficient produs Puregon, denumit astfel deoarece este pur. În curînd profesorul va apela la Puregon şi în fertilizările in vitro unde rata de succes este net superioară comparativ cu produsele mai vechi.

dr. DANIELA POPESCU

Dna Florica F. din Arad ne întreabă care este situaţia infertilităţii la noi şi cine este principalul „vinovat". Problema revine şi la alţi cititori ai revistei noastre, dintre care o amintim pe Dna M. din Bucureşti. Fiica dumneaei nu a reuşit să rămînă însărcinată în cei opt ani de căsătorie; a apelat la însămînţarea in vitro, într-o clinică din străinătate dar nu a reuşit să păstreze sarcina. Cele ce urmează constituie un început de răspuns şi pentru dumneaei. Datorată marii complexităţi a problemei infertilităţii vom mai reveni pe această temă.

Întrebarea dumneavoastră, pentru care vă mulţumesc mult, o au pe buze multe sute de cupluri din România. Conform statisticilor naţionale, în România una din 5 femei ar fi infertile. De aceea, consider că este pe deplin justificat un răspuns cît mai concret.

La ora actuală se consideră infertil cuplul la care nu a apărut sarcina după un an de viaţă sexuală fără restricţii. Cauzele infertilităţii sînt în proporţie de 33% de cauză feminină, 33% cauză masculină şi restul de 33% de cauze necunoscute.

Deci cauzele infertilităţii se distribuie relativ egal între sexe, totuşi cea care se adresează cel mai des medicului pentru tratament rămîne femeia. Aşadar ambii parteneri sînt egal implicaţi!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

Dirijabilele anului 2000

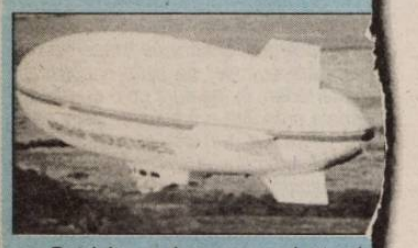

Potrivit unui corespondent al ziarului „The Daily Telegraph", Africa de Sud speră neabătut să fie prima care va lua startul în marea cursă a dirijabilelor din anul 2000, cu o aeronavă-colos, „Nelson", al cărei zbor inaugural trasatlantic ar urma să aibă loc în cîteva luni. Există nu mai puțin de 15 întreprinderi, reprezentînd 10 țări, care construiesc dirijabile dintre cele mai mari și mai sigure. Hamilton Airship crede că se va afla în fruntea cursei cu al său „Nelson", de aproape 150 de metri în lungime, încă în curs de construcție într-un hangar din apropierea aeroportului internațional de la Johannesburg. Botezat astfel drept omagiu adus președintelui sud-african, el va putea să transporte 60 de pasageri, cu un lux propriu cîndva marilor transatlantice. Pasagerii, instalați în cabine, vor avea acces la trei punți diferite, cu restaurante și baruri extra și cu incomparabile poziții peisagistice.

Principala dificultate a constructorului a constituit-o depășirea prejudecăților despre marile dirijabile, prejudecăți care își au sursa în spectacularul incendiu al lui „Hindenburg", în anul 1937, la Lokecurst, în New Jersey, care a pricinuit moartea a 36 de persoane rămase în memoria omenirii. Grație însă tehnologiei moderne, noua generație de dirijabile este nu doar mai sigură. Ea este, pe deasupra, mai puțin costisitoare decît un Boeing 747. Materiale compozite suple și rezistente, precum fibra de carbon și kevlarul servesc la fabricarea rezervoarelor de heliu. Purtat în zbor de trei turbopropulsoare, „Nelson" este extrem de manevrabil și poate înfrunta curenți de aer cu o viteză de peste 150 de kilometri pe oră. Echipat cu sisteme de navigație moderne, el poate, printr-un sistem de amaraj, unic în felul său, să decoleze și să aterizeze pe platforme comparabile cu cele utilizate pentru elicoptere. Viteza maximă va fi de 140-150 km pe oră, cu o rază de acțiune de 10000 km și o autonomie de zbor de 112 ore.

Dirijabilele viitorului nu vor servi însă doar pentru călătorii de lux. Aeronava imaginată de Hamilton poate încărca 16 tone de mărfuri. Alte modele, cu capacități de ridicare mai mari, se află în stadiu de concepție și vor fi utilizate în misiuni de supraveghere, de securitate și de transport. Ele vor putea servi drept spitale zburătoare în zone sinistrate, vor putea să participe la lupta contra incendiilor și vor oferi o platformă de mare stabilitate pentru observarea și filmarea unor evenimente sportive majore, precum Jocurile Olimpice. Concurența în domeniul dirijabilelor pare să devină tot mai intensă pe plan mondial. Astfel, în comparație cu Hamilton, Institutul de Tehnologie din Illinois propune un proiect și mai ambițios: un dirijabil lung de doi kilometri, capabil să transporte 3500 de pasageri și 35000 de tone încărcătură!...

LAURENȚIU CHECICHEȘ

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

OM / NATURĂ

DEGHIZEAZĂ-TE sau mori!

MIHAELA DOROBANȚU

„Un univers nemilos", ar putea să afirme miliarde de viețuitoare care își riscă viața în fiecare secundă! Fiindcă dușmanul se află întotdeauna în apropiere. Și cînd forța nu este de nici un ajutor, rămîne șiretenia. A imita pentru a-ți înșela dușmanii, a te deghiza: o mare artă, extrem de rafinată pe tot parcursul evoluției. A mînca și a nu fi mîncat - iată teribila sfidare căreia trebuie să-i facă față zi de zi toate aceste creaturi. Și în 3,5 miliarde de ani, evoluția a experimentat cam tot ce se poate imagina în materie de tehnici de atac și apărare. Gheare, ace, ciocuri, spini, clești, otrăvuri - nu au fost toate acestea prezente în permanență pe cîmpurile de luptă? Și totuși, cel mai sigur mijloc pentru a nu fi urmărit și ucis este... să nu fii observat. Deghizarea a devenit arma secretă a celor fără apărare. Dar și prădătorii au înțeles repede acest lucru și... s-au adaptat. Să te poți apropia și să-ți iei adversarul prin surprindere - ce fericire să fii invizibil!

Camuflajul sau arta de a trece neobservat

Cum poți recunoaște un animal? După forma generală, după culoare... Pentru a deveni invizibil este suficient să-ți „dizolvi" silueta în mediul înconjurător, adoptînd pentru început tenta generală a obiectelor din jur. Așa procedează, de exemplu, leul sau gazela, a căror culoare gălbuie a blănii se confundă perfect cu iarba savanei.

Dar, pentru ca magia să funcționeze, tebuie ca decorul să nu se schimbe! Or, foarte rar se întîmplă ca de-a lungul anotimpurilor natura să rămînă neschimbată. La munte, de exemplu, zăpada modifică radical culoarea peisajului. Dar totdeauna există o apărare: potîrnichea albă, de exemplu, își pierde odată cu venirea toamnei penajul brun din timpul verii pentru a se acoperi cu pene albe, care o vor face invizibilă în fața vulpilor și lincșilor, la căderea primei zăpezi.

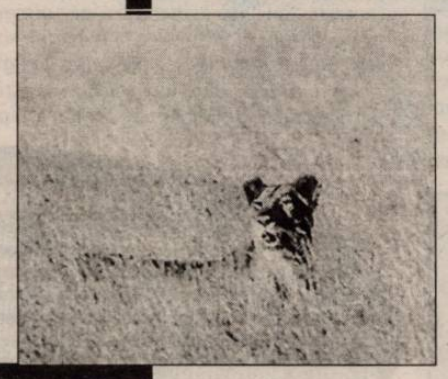

Se simte bine în pielea sa!

Caracatița are pielea netedă, dar la nevoie, dacă se află pe un fund stîncos, poate să o deformeze și să producă un fel de negi, asperități, care îi accentuează camuflajul. Evident, ar fi bine să-ți poți schimba culoarea de atîtea ori de cîte este nevoie. Dar puține specii sînt capabile de o asemenea performanță. Caracatița se numără printre cei aleși. Pielea sa conține mai multe straturi de celule specializate: în primul rînd leucoforele, care retransmit întreaga lumină și dau pete albe; apoi iridoforele, care descompun și reflectă culorile în tonuri albastru-verzui; urmează cromatoforele care conțin atît pigmenți bruni, cît și pigmenți negri, galbeni, portocalii sau roșii. În jurul lor - șiruri de mușchi care le acționează în voie. În acest fel, caracatița poate să disperseze sau să concentreze sub formă de puncte, pigmenții de pe pielea sa. Și să obțină o gamă de culori suficient de variate pentru a se camufla în orice peisaj submarin...

Copie la indigo

Performanțele insectelor în acest sens sînt încă și mai bune. Unele din ele împrumută efectiv aparența unui obiect oarecare din mediul înconjurător - floare, frunză, rămurică, nervuri etc. Cea mai cunoscută este o coleoptera care poate împrumuta culoarea ramurei pe care stă și al cărei corp seamănă cu un băț. Ea rămîne imobilă în timpul zilei, ceea ce o face practic invizibilă. Unele insecte „acționează" singure, altele însă „joacă" în echipă. O familie de plosnițe americane, care au un fel de ac lung pe carapace, au obiceiul de a se așeza una lîngă alta pe tulpina plantelor, dînd senzația unei ramuri acoperite cu spini.

Bricolaj

Există și viețuitoare care, deși seduse de ideea de camuflaj, nu au fost dotate în mod natural pentru asemenea acțiuni. Și atunci au fost nevoite... să se descurce, confecționîndu-și singure propria deghizare. O specie de crab, de pildă, taie cu cleștii săi bucăți de burete pe care le plasează apoi pe carapace cu ajutorul picioarelor posterioare. Buretele se va încrusta acolo, crescînd încet, încet și acoperind pînă la urmă complet crustaceul pe care îl va pune astfel la adăpost de inamici...

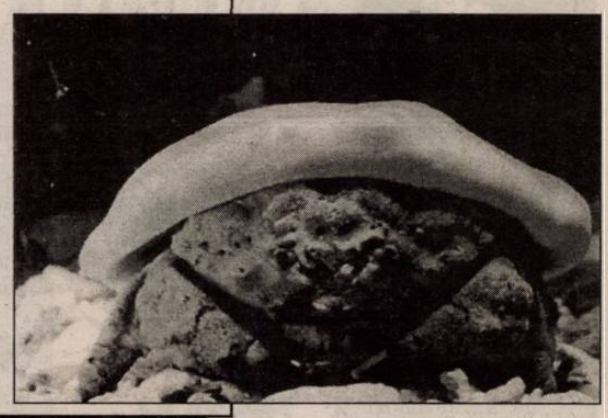

Și plantele...

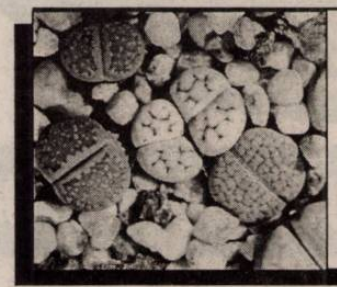

S-ar putea crede că plantele nu au nevoie de deghizare, într-atît sînt ele de prolifice. Există însă medii ostile, unde viața este grea. În acest caz, camuflajul se poate dovedi un atu decisiv. O plantă care crește în deșertul Namibiei stochează apă în țesuturile sale. Riscul este că ar putea astfel deveni o pradă ușoară pentru ierbivorele însetate, dar ele reușesc să nu se facă remarcate deoarece seamănă cu niște pietre...

Primul cutremur selenar... artificial!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼După reconstituirea pe o orbită circumselenară joasă (104/145 km) a ansamblului format din YANKEE CLIPPER și INTREPID, astronauții misiunii APOLLO-12 au transportat în cabina YANKEE CLIPPER echipamentele folosite pe Lună: scafandrele selenare, camerele de luat vederi cu numeroase casete înregistrate, cele 34 de kilograme de mostre de sol selenar, piesele recuperate de la sonda automată SURVEYOR-3 etc.

▼Dick Gordon a verificat poziția spațială a ansamblului cosmic, iar la momentul anterior calculat, Conrad a dat comanda de desprindere a Modulului lunar INTREPID, - de fapt doar etajul superior al acestuia, cu care lunauții decolaseră de la baza din Oceanul Furtunilor - de cabina APOLLO (botezată YANKEE CLIPPER).

▼Din condiții de securitate, INTREPID a fost îndepărtat timp de 5 secunde de YANKEE CLIPPER și apoi, sub acțiunea propriului motor-rachetă, a fost orientat și frînat pentru a se lovi, sub un unghi de cca 4º, de solul lunar.

▼Conform calculelor preliminare, ciocnirea lui INTREPID cu Luna urma să se producă în apropierea sondei SURVEYOR, dar o mică eroare de acționare l-a făcut să lovească Luna la cca 75 km de locul preliminat.

REMEMBER

▼Ulterior s-a aflat că impactul cu INTREPID a provocat pe Lună un șoc echivalent cu explozia a 700 kg de trinitrotoluen, și care a produs un crater avînd diametrul de aproape 10 m și o adîncime de 60 cm.

▼Informațiile transmise de la sondele seismometrice amplasate pe Lună de Conrad și Bean, vîa seismometru, stația de radio-prelucrare și antena parabolică, au evidențiat o undă de șoc seismică cu o durată de mai multe ore, ceea ce a condus la ipoteza că în solul lunar există aglomerări mari de mase nestabile (așa numiții „masconi").

▼Pentru efectuarea unor măsurători și observații - destinate în special pregătirii următoarei misiuni din Programul APOLLO - cu aprobarea echipei de la Houston, YANKEE CLIPPER a fost menținut încă o zi pe orbita de parcare circumlunară.

▼A urmat desatelizarea cabinei folosind în acest scop motorul rachetă din Modulul de serviciu, care a fost inițiată atunci cînd YANKEE CLIPPER evolua în jurul acelei părți a Lunii care este invizibilă de pe Pămînt.

▼Cînd YANKEE CLIPPER evolua pe traiectoria de reîntoarcere spre Pămînt, într-o anumită regiune a Americii de Nord se producea o eclipsă totală de Soare; la observarea acestui fenomen a fost solicitat să participe și echipajul de pe APOLLO-12.

▼După ce a pătruns cu aproape 40000 km/oră în atmosfera terestră prin așa numitul „coridor al zborului aerodinamc sigur și stabil", frînarea cabinei a decurs normal, ca și amerizarea și recuperarea echipajului de către portavionul HORNET; era 24 noiembrie 1969, iar zborul spațial durase 10 zile și 4,5 ore!

(Va urma)

Călătorii în timp

Călătoriile în timp, respectiv cele în trecut, nu pot fi realizate la fel de uşor cum sînt prezentate în romanele ştiinţifico-fantastice.

Realitatea este mult mai dură pentru că, dacă acest lucru ar fi posibil, pentru întoarcerea înapoi într-o microsecundă, ar trebui să treci prin apropierea unei găuri negre, a cărei masă ar fi de 10 ori mai mică decît a Soarelui. Fără a ţine cont numai de costurile enorme, trebuie luat în consideraţie pericolul de a fi aspirat.

Sistemul nervos al mumiilor

Cu ajutorul anticorpilor, neurologii britanici au descoperit în mumii mai vechi de 2500-3000 de ani, neuromediatori, molecule care transferă informaţia între celulele nervoase. Pentru că leziunile celulelor nervoase periferice reduc numărul neuromediatorilor de schimb, se speră că detecţia acestor molecule va stabili bolile provocate de leziunile respective, ca diabetul şi alcoolismul, în vechile civilizaţii.

Yorktown - descoperirea unei epave

IRINA STOICA

Împlinirea a 56 de ani de la bătălia de la Midway, din timpul celui de-al doilea război mondial, bătălie care avea să întoarcă sorţii împotriva Japoniei, a fost aniversată anul acesta printr-un eveniment deosebit. Nici supravieţuitorii, martori de atunci, nici amatorii de istorii trăite nu pot uita eroicul portavion Yorktown, scufundat la 7 iunie 1942, după ce el însuşi scufundase două dintre portavioanele flotei japoneze.

Epava acestui portavion a fost descoperită, aşa cum ne informează United Press International, la 19 mai anul acesta, de o expediţie condusă de Robert Ballard, cel care a găsit şi resturile Titanicului. Fotografiile luate de un submersibil ne dezvăluie existenţa unui vas întreg, nesfărîmat, odihnindu-se pe fundul mării la o adîncime de peste trei mile. Căutările epavei au fost sponsorizate de National Geographic Society şi au demarat la 30 aprilie de lîngă insula Midway, din mijlocul Pacificiului, un punct neînsemnat, caracterizat de Ballard drept ceva „la mijlocul drumului între nicăieri şi niciunde".

Echipa de cercetări care a inclus şi cîţiva supravieţuitori ai dezastrului, dar şi experţi în astfel de problemă, a fost condusă pe vasul Laney Chouest şi însoţită de submersibilul amintit. Acesta din urmă este un vehicul experimental cu care marina speră să vină în ajutorul submarinelor aflate în dificultate.

Vasul Laney Chouest a utilizat sonarul pe o arie de 100 de mile pătrate în zona indicată de supravieţuitori. După cîteva scufundări, submersibilul a fost uşor avariat datorită presiunii şi a avut nevoie de cîteva reparaţii. În cele din urmă operatorii de pe vas au putut să vadă pe monitoarele lor, la ora 7,37 dimineaţa silueta portavionului, conturîndu-se în întunericul din adîncuri.

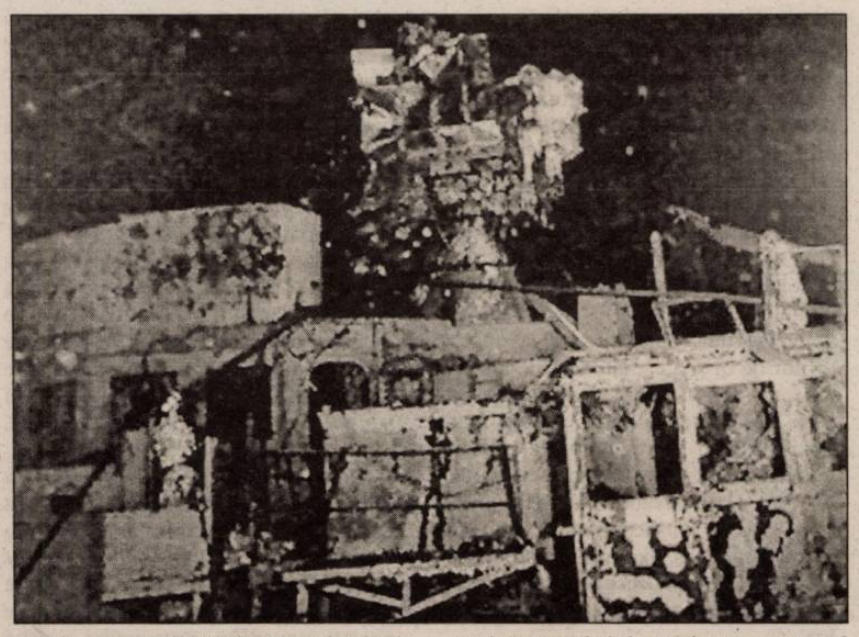

Portavionul Yorktown a fost recunoscut de Ballard şi de Bill Surgi, care navigase pe el şi îl părăsise în momentul scufundării.

Echipa a realizat numeroase fotografii şi chiar i-a fixat pe punte o placă comemorativă. Ballard a declarat că nu intenţionează să tulbure liniştea eroicului vas aducîndu-l la suprafaţă, şi că acesta trebuie să rămînă un „muzeu submarin", aparţinînd, conform legilor maritime internaţionale, guvernului Statelor Unite.

OCEANUL ARCTIC şi clima Terrei

Oceanograful James H. Morison de la Universitatea din Washington a fost unul dintre oamenii de ştiinţă de la bordul spărgătorului de gheaţă canadian Des Groseilliers, în momentul în care nava a fost blocată intenţionat în gheţurile arctice în octombrie 1997, pentru a studia schimbările climatice ce se petrec în nordul îndepărtat pe durata unui an.

Prima şi cea mai mare surpriză a apărut chiar la începutul derulării proiectului „Surface Heat Budget of the Arctic Ocean" (SHEBA). Cînd nava a pătruns în apele Mării Beauford, cercetătorii se aşteptau ca gheaţa să măsoare între 1,80 şi 2,70 metri grosime, dar nu a fost nici pe departe aşa. În majoritatea locurilor grosimea era de 1,20 metri, mai puţin de jumătate din grosimea pe care o avea cu cîţiva ani în urmă.

Timp de o lună, Morison şi colegii săi şi-au aşezat tabăra la cîteva zeci de metri de navă, măsurînd grosimea gheţii şi salinitatea apei. Cu această ocazie au mai descoperit că apa are mult mai puţină sare decît ar trebui, ceea ce înseamnă că gheaţa se topeşte într-un mod alarmant, inundînd marea cu apă dulce.

Cercetătorii sînt de părere că încălzirea treptată a planetei din ultimii ani, datorată efectului de seră, va avea un impact asupra zonelor polare. Ei ştiau de multă vreme că gheaţa de poli se topeşte dar nimeni nu se aştepta la o astfel de schimbare. Am putea fi martori la începutul sfîrşitului pentru eterna gheaţă polară pentru că, în anii ce vor urma, s-ar putea să dispară pe durata verii şi să reapară iarna.

Clima din nordul îndepărtat influenţează întreaga climă a planetei, iar ultimele cercetări ne arată, cu siguranţă, o schimbare majoră în clima arctică. Nu se cunoaşte, însă, dacă aceste schimbări se datorează arderii combustibililor fosili, arderi ce duc la formarea efectului de seră şi la încălzirea atmosferei. S-ar putea ca aceste schimbări să fie doar un capriciu trecător al vremii? Din păcate, ultimele cercetări dovedesc contrariul.

Unul dintre cercetătorii angrenaţi în proiect a dovedit că din ce în ce mai multă gheaţă se desprinde din calota glaciară şi se topeşte în Marea Beaufort. Această fragmentare a calotei duce la încălzirea treptată a Oceanului Arctic deoarece la apă ajunge mai multă căldură solară ca înainte în loc să fie reflectată de gheaţă. Iar un Ocean Arctic mai cald ar putea încetini transportul apei calde la nord de regiunile ecuatoriale şi, astfel, să influenţeze clima unor suprafeţe imense.

Cînd gheaţa se rupe formînd crăpături ce se umplu rapid cu apă pot apărea probleme chiar şi pentru cercetători. Morison a declarat că într-o dimineaţă s-a trezit şi a descoperit cu stupoare că între cortul său şi navă se formase o crăpătură imensă astfel încît a fost nevoit să meargă cu barca pînă la vapor. „Nici un pat n-a fost înghiţit de crăpătură dar nici bine nu te simţi cînd eşti atît de aproape de o moarte sigură" a mai declarat Morison.

În acest moment, Des Groseilliers se află la aproximativ 420 de kilometri nord de Barrow, Alaska şi îşi va petrece vara plutind odată cu calota. *(A.T.)*

ADN creator de... microcipuri!

● Întreaga Bibliotecă a Congresului american înregistrată pe un grăunte de praf ● Moleculele de ADN - constructorii circuitelor electronice ● Cabluri electrice de 1000 de ori mai subţiri decît firul de păr ● Tranzistori autoasamblaţi, de 100 de ori mai mici decît cele actuale

Cercetătorii sînt de părere că într-o bună zi vor putea să stocheze toate textele din Biblioteca Congresului pe o suprafaţă de mărimea unei particule de praf. În prima fază, cercetătorii vor lăsa moleculele de ADN să construiască circuite electronice. Implicaţiile sînt atît de mari pe cît de micoscopică este proporţia suprafeţei de stocare. Un microcip asamblat cu ADN ar putea ajuta la construirea de calculatoare şi produse electronice mai rapide, mai ieftine şi cu mult mai complexe. Un computer construit cu microcipuri pe bază de ADN ar putea stoca de 100000 de ori mai multă informaţie decît unul existent la ora actuală.

Fizicianul Uri Sivan, chimistul Yoav Eichen şi biofizicianul Erez Braun, toţi din Israel, au produs deja o sîrmă conductoare care este de 1000 de ori mai subţire decît un fir de păr şi este cel puţin de 2 ori mai fină decît cele mai avansate fire aflate azi în folosinţă. Ei speră că în final să poată construi una de 250 de ori mai fină decît cele existente. „Folosim aceeaşi tehnologie şi aceeaşi aparatură ca în biologie. Profităm, astfel, de 4,5 miliarde de ani de evoluţie şi lăsăm ADN-ul să facă majoritatea treburilor".

Procesul construirii microcipului cu ADN începe la fel ca la oricare alt microcip obişnuit. Diferenţa constă în faptul că la electrozii din aur care sînt folosiţi pe post de conectori se ataşează un singur fir de la o moleculă ADN. Cu ajutorul microscopului a fost imortalizat pe peliculă momentul în care moleculele de ADN se ataşează la cei 2 electrozi şi formează un pod. Pentru a face acest pod să fie conductor, un fir subţire de argint a fost alipit structurii create. S-a dovedit astfel că moleculele de ADN au abilitatea de a se auto-organiza şi de a forma circuite electronice. „Am demonstrat că moleculele de ADN pot fi efectiv folosite pe post de organizatori pentru cele mai simple componente electronice: firele conductoare. Următorul pas este un tranzistor auto-asamblat care să fie de 100 de ori mai mic decît cele care se folosesc azi în construcţia microcipurilor" a declarat echipa de tehnicieni.

Babuini congelaţi?

Oamenii de ştiinţă californieni au reuşit să reanimeze babuini care fuseseră anterior amplasaţi în blocuri de gheaţă... Care este cheia acestui succes? O nouă plasmă, denumită Hextend, care, injectată în vene, face organismul capabil să suporte o temperatură de numai 1ºC. Respectiva substanţă asigură protecţia ţesuturilor contra deteriorărilor cauzate de frig. „Cu toate că au fost amplasaţi într-un bloc de gheaţă, babuinii nu au fost congelaţi", comentează Pierre Boutron de la CNRS - Grenoble. „Ei s-au aflat într-un stadiu asemănător hibernării - un fenomen care se produce în mod natural la unele vieţuitoare, cum ar fi o specie de broaşte de pe continentul nord-american".

Naftalina şi furnicile

Pentru a se apăra de anumite specii de termite, oamenii folosesc în special naftalina. Biologii americani

au descoperit însă o concentraţie masivă de naftalină în cuiburile acestor insecte, cuiburi construite din lemn, amestecat cu salivă, pămînt şi alte materiale. În acest caz este folosită pentru îndepărtarea altor duşmani ai speciei respective.

Oamenii de ştiinţă îşi propun să cerceteze modul în care termitele reuşesc să folosească naftalina fără să le dauneze.

Fermă de crocodili

La Pierrelatte, pe Drôme, în Franţa, a fost înfiinţată de patru ani o fermă de crocodili, pe o suprafaţă de 6700 metri pătraţi. Ea adăposteşte, pe lîngă 600 de varietăţi de plante tropicale, 400 de crocodili din opt specii diferite. Această fermă nu are ca scop producţia de piele şi carne, destul de preţuită de unii consumatori, ci numai conservarea şi ocrotirea unor specii ameninţate cu dispariţia.

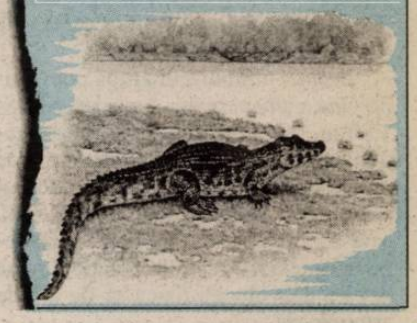

TALON DE FIDELITATE

● Un concurs pentru cititorii care **NU** sînt abonaţi ai revistei!
● Lunar, prin tragere la sorţi, puteţi cîştiga unul din cele trei abonamente anuale!
● Trimiteţi taloanele pe luna în curs, într-un singur plic, pînă pe data de 15 ale lunii următoare, pe adresa redacţiei.

NUME .....
PRENUME .....
ADRESĂ .....
.....

Certific faptul că **NU** sînt abonat al revistei „Magazin"

august nr. 33

În exclusivitate pentru revista „Magazin”

EXPEDIŢIA LUI RACOVIŢĂ ÎN ŢARA DE FOC

„Stăpînii” Ţării de Foc

ALEXANDRU MARINESCU

Yahganii formau unul dintre cele patru triburi de indieni ce populau arhipelagul fuegian. Erau cei mai numeroşi şi dominau astfel celelalte populaţii. Locuiau în insulele din jurul capului Horn şi în cele aflate la nord de canalul Beagle. Fără să aibă calităţi fizice şi mentale deosebite, duceau o viaţă nomadă hrănindu-se, mai ales, cu produse marine, de la vidre de mare, foci şi peşti, la midii şi crabi. Ştiau să construiască bărci, de tip canoe, în care se putea îmbarca întreaga familie şi la bordul cărora se pregătea şi mîncarea. Pentru aceasta se aşezau cîteva pietre în mijlocul bărcii iar deasupra lor se aprindea focul.

Numai femeile ştiau să înoate şi ele coborau în mare pentru a aduna alge şi scoici, dar bărcile erau conduse, cu pricepere, de bărbaţi.

Cel mai vechi trib indian a fost *Haush* (Aush), nomazi vînînd cu săgeţi guanaco, din pielea căruia îşi făceau îmbrăcăminte. Ştiau să pescuiască, folosind harponul şi lancea, dar nu aveau bărci şi se mulţumeau să adune moluşte şi alge în lungul plajelor. Spre deosebire de aceştia, *Alacalufii,* sau indienii canalelor, îşi construiau pirogi din scoarţă de fag, cărora le ataşau cîte o velă, pentru a folosi forţa vîntului la navigaţie. Călătoreau cu pirogile lor în lungul ţărmurilor, pe canalele chiliene, pînă la Yedengaia şi pe canalul Beagle. Cînd coborau pe uscat foloseau arcul şi săgeţile pentru a doborî păsări sau pentru a vîna guanaco. Deşi vorbeau un dialect diferit de cel al yahganilor, făceau schimburi de produse cu aceştia şi acceptau căsătoriile mixte.

In fine, ultimul trib grupa populaţiile *Ona,* oameni înalţi, depăşind adesea 1,80 m, cu o dezvoltare fizică excepţională. Ei erau giganţii întrezăriţi de mateloţii lui Magellan. Medicul expediţiei *Belgica,* Frederick Cook, care i-a cercetat îndeaproape, considera că nu există o altă populaţie umană la care dezvoltarea fizică să fie atît de armonioasă.

Datorită forţei fizice şi armelor pe care le posedau, Onaşii erau stăpînii necontestaţi ai Ţării de Foc, purtînd permanent războaie contra Yahganilor. Onaşii locuiau, în principal, în zonele estice şi sudice ale Ţării de Foc, deplasîndu-se permanent în căutarea vînatului, mai ales a guanacilor. Populaţie mîndră, doritoare să trăiască liber, după vechile lor tradiţii, Onaşii au respins multă vreme orice tentativă de „civilizare” venită din partea misionarilor. Ei s-au apărat, atît cît le-au îngăduit mijloacele lor rudimentare, contra coloniştilor invadatori. Aceştia i-au urmărit ca pe animalele sălbatice, alungîndu-i de pe terenurile lor de vînătoare spre zonele muntoase, sterpe şi îngheţate. Dacă scăpau de gloanţele puştilor Winchester erau doborîţi de foame şi frig. Vînători extrem de abili şi alergători de mare rezistenţă, putînd prinde din fugă un guanaco, îşi construiau colibe rudimentare, simple adăposturi contra vîntului, care nu-i apărau, în nici un fel, de ploile reci. Dormeau direct pe pămînt, într-un cerc, adulţii la margine şi copiii în centru, întreaga comunitate familială acoperindu-se cu o mare cuvertură, din piei de guanaco, peste care se culcau cîinii utilizaţi la vînătoare.

Familiile care nu aveau destui cîini, pentru a se acoperi, erau privite ca mizerabile.

Onaşii trăiau în mici clanuri, conduse de şefi cu puteri limitate, care se războiau între ele. Abia tîrziu, în faţa ameninţărilor venite din partea crescătorilor de oi şi a căutătorilor de aur, au început să lupte uniţi. Dar bătălia era prea inegală, de o parte călăreţi înarmaţi cu puşti cu repetiţie, de cealaltă indienii cu măciuca şi arcul cu săgeţi. În plus, albii dovedeau o cruzime feroce. În cele două săptămîni, cît au stat la Punta Arenas, exploratorii au aflat o sumedenie de istorii cumplite pe care le-au consemnat, adesea, în jurnalele lor.

Adrien de Gerlache amintea, de pildă, de o incredibilă întîmplare legată de o expediţie „ştiinţifică” europeană. Membrii ei ar fi omorît cîţiva băştinaşi *natural să mănînce oile. Înainte ei puteau să culeagă şi să vîneze animale pe malul mării. Goniţi în munţi de către fermieri, ei crapă de foame şi atunci omoară oile. Pentru a conserva carnea, o pun în apa sărată a mării sau în mlaştini, făcînd mari provizii, ceea ce îi determină pe fermieri să spună că omoară oile din plăcere.”*

După cele ce se petreceau în Ţara de Foc, soarta indienilor părea pecetluită iar în 1897, numărul lor se redusese deja considerabil. Alungaţi de pe pămînturile lor, ucişi, măcinaţi de tuberculoză, variolă şi sifilis, boli aduse de coloniştii albi, înfometaţi, indienii trăiau o rapidă agonie...

În perioada 1915-1920, au dispărut ultimii indieni liberi, neamul lor era virtual stins. Ultimul bărbat Ona a murit în 1969, în august 1974 s-a stins ultimul Yahgan. În 1973 mai trăiau doar 3 alacalufi puri. Poate că în zilele noastre mai există cîţiva metişi, fiindcă mulţi colonişti au trăit cu femei indiene...

(Va urma)

Coliba unor indieni Ona. Foto: Frederick Cook (1897)

Amprente ale spiritualităţii noastre

Mănăstirea Secu

Aşezată într-un decor de basm, la 8 km de Munţii Neamţului, Mănăstirea Secu face parte din acel minunat grup de schituri şi biserici care atrag prin frumuseţea lor credincioşi şi vizitatori.

După tradiţie, pe la mijlocul secolului al XVI-lea, aici a fost construită o biserică de lemn de către Zosim, sau Zosima, dregător al lui Alexandru Lăpuşneanu, în timpul celei de a doua domnii (1564-1568) a acestuia. Cercetările de mai tîrziu au probat adevărul legendei, fixînd chiar anul construcţiei: 1564.

În 1602 Nestor Ureche, tatăl cronicarului Grigore Ureche, înalţă puţin mai sus, pe o colină, o biserică de piatră a cărei construcţie se termină în numai cîteva luni: 7 iunie - 5 octombrie.

Nestor Ureche şi soţia sa Mitrofana au fost înmormîntaţi în biserică şi, alături de ei, mitropolitul Varlaam, eruditul autor al cunoscutei Cazanii.

Tabloul votiv este plasat, contrar uzanţelor vremii, pe peretele din sud iar inscripţia menţionează, conform obiceiului, şi numele voievozilor Ieremia Movilă şi fratele său Simion, închinînd construcţia Sfîntului Ioan Botezătorul.

Printre evenimentele care au zguduit viaţa mănăstirii se numără momentele dramatice din 1821 cînd 350 de eterişti, ascunşi aici, au fost obligaţi să răspundă asalturilor turceşti din afara zidurilor.

După aceste întîmplări dramatice, ansamblul mănăstiresc a fost supus unor serioase restaurări în etape succesive între 1821-1850. Astfel a fost construită aripa din nord cu capela Sfîntului Nicolae, sala boltită de la parter, s-au renovat nivelele superioare ale clopotniţei, şi apoi, în 1832 s-a înălţat o nouă biserică de cărămidă, pentru cimitir, înlocuind-o pe cea de lemn a lui Zosim, distrusă de un incendiu. Biserica principală a fost de asemenea renovată, refăcîndu-se pictura în ulei. Ceea ce uimeşte la ansamblul mănăstiresc este influenţa arhitecturii din Muntenia, amestecul elementelor caracteristice acesteia cu cele tradiţionale moldoveneşti.

Mănăstirea conservă numeroase odoare: broderii, argintărie, cruci de lemn sculptat, ferecături de cărţi. Totodată ea a constituit o adevărată şcoală pentru mitropolitul Varlaam dar şi un loc de refugiu pentru neobositul călător Calistrat Hogaş.

IRINA STOICA

Redescoperirea civilizaţiilor

SFINCŞII DEZGROPAŢI

În anul 1859, un tînăr arheolog francez, specialist în egiptologie şi proaspăt asistent la Muzeul Luvru din Paris, este trimis la Cairo cu o sarcină oarecum banală; să cumpere papirusuri de la anticarii ce împînzeau întregul Egipt. Dornic să-şi îndeplinească misiunea cît mai bine, Auguste Mariette a colindat ţinutul, prilej cu care a rămas stupefiat cînd şi-a dat seama că de peste tot se furau obiecte antice, cu alte cuvinte, jaf la scară mare, practică tolerată şi chiar încurajată de autorităţi. Aşadar, Egiptul însuşi îşi lichida propriile valori cu „sprijinul” turiştilor, savanţilor, echipelor de săpători în pămîntul unei lumi dispărute, mania „colecţionării” de antichităţi nefiind altceva decît prădarea monumentelor impunătoare care se ridicau la marginea deşertului.

„Muncitorii angajaţi de arheologi, notează W. Ceram în *Zei, morminte, cărturari,* ascundeau toate obiectele mici şi le vindeau la preţ de nimic, străinilor care erau destul de „proşti” să le dea în schimbul lor cîţiva bani de aur. În afară de aceasta se făceau distrugeri fără nici un fel de scrupul. Interesul material era mai puternic decît interesul ştiinţific. În ciuda exemplului dat de Lepsius, metodele întrebuinţate pe vremea lui Belzoni erau din nou la modă”.

Mariette a înţeles că toate acele vestigii ce atestau existenţa unei civilizaţii şi a unei istorii fantastice trebuiau protejate, ferite de hămeseala altei „civilizaţii”. S-a hotărît să se stabilească în Egipt şi să împiedice prăpădul, hotărîre ce avea să-i schimbe destinul. Nici o clipă nu s-a gîndit, că peste cîţiva ani, el va înfiinţa şi va organiza cel mai celebru muzeu egiptologic din lume...

La scurtă vreme după sosirea în Egipt, savantul constată o ciudăţenie şi porneşte pe urmele lămuririi ei. Despre ce era vorba? În Alexandria, la Cairo şi Ghizeh, grădinile particulare ale înalţilor demnitari, la fel ca şi faţadele recentelor temple „găzduiau” sfincşi din piatră, aproape identici, despre a căror provenienţă, nimeni nu avea habar.

În expediţiile lui, Mariette văzu dinaintea piramidei de la Sakkarah, un alt sfinx asemănător, constată el, cu cei din Alexandria şi Cairo. Şi-a pus, atunci întrebarea, unde ar putea fi „ascunsă” misterioasa alee a sfincşilor, cunoscută de foarte mulţi, dar, practic, inexistentă. Face nenumărate conexiuni, îşi revizuieşte toate datele adunate de pe inscripţii şi în special se fixează pe textul unui discurs considerat a fi fost rostit de Apis, taurul din Memfis.

Iată că, din săpăturile de deasupra nisipului şi sub nisipul de la Sakkarah, „dezgroapă” o sută patruzeci şi unu de sfincşi, înşiraţi pe o alee ce unea două temple. Construcţiile au căpătat denumirea de Sarapeum sau Sarapeion (după numele zeului Sarapis). Tot pe aleea sfincşilor au descoperit şi mormintele taurilor sacri Apis.

Selecţie şi prezentare de
MELANIA CHIRIACESCU
(Va urma)

■ Moda care poate ucide

LAPTE MATERN CU GUST DE... SILICON!

Cel puţin un asemenea gînd a putut să-i treacă prin minte frumoasei Jacqueline Rosseau în clipa cînd fetiţa sa, Alise, a fost aproape să moară, muşcînd-o de sîn în timp ce era alăptată şi... înghiţind o bucată destul de mare de silicon!

Jacqueline Rosseau, în vîrstă de 24 de ani, era manechin la un magazin universal din Paris şi recursese la o obişnuită operaţie de chirurgie plastică pentru a-şi înfrumuseţa sînii, chiar dacă aceasta necesitase implant de silicon.

Cînd a devenit mamă, convinsă

că alăptatul natural era o inegalabilă sursă de sănătate şi putere pentru copil, s-a gîndit să prelungească acest mod de a-şi hrăni copilul cît putea de mult. Alise împlinise astfel 16 luni şi Jacqueline continua să o alăpteze!

Pînă într-o zi cînd, din joacă, sau agitată pentru vreun motiv oarecare, sau pur şi simplu din cauza foamei, Alise şi-a înfipt dinţişorii în sînul mamei. Dusă imediat la spital, s-a constatat că micuţa era victima unei foarte puternice reacţii alergice, aşa că au fost necesare spălături stomacale prelungite pentru a înlătura bucata de silicon.

Imediat după aceasta, furioasa mamă l-a dat în judecată pe chirurgul său, Dr. Louis Montand, în vîrstă de 52 de ani, care îi făcuse implantul. Neuitînd să ceară daune în valoare de un milion de dolari!

Ridicol! - a spus doctorul. „Dna Rosseau trebuia să ştie că nu alăptezi un copil care are tendinţa să muşte". Şi, pe lîngă faptul că avocaţii doctorului nu văd cum se poate dovedi existenţa unei legături directe între boala copilului şi silicon, mai trebuie ţinut seama şi de faptul că Jacqueline Rousseau semnase o declaraţie prin care se obliga să nu reproşeze chirurgului nici una din consecinţele implantului! Un document pe care s-ar putea ca juraţii să-l lase deoparte atunci cînd neglijenţa doctorului poate ajunge să pună în pericol, aşa cum s-a şi întîmplat, viaţa unui copil... *(M. Dorobanţu)*

■ Cînd „dragostea" întunecă minţile...

...CRIMA RĂMÎNE TOT CRIMĂ!

În martie 1997, soţii Angelo şi Giuseppe Cardella au fost ucişi chiar în faţa casei lor din Mantova, Italia. Aparent, nici un motiv logic - jaf, răzbunare etc. - nu era avut în vedere de anchetatori şi nici un martor nu apăruse pentru a se putea merge pe o pistă oarecare... Şi totuşi, peste două săptămîni apare la sediul carabinierilor fiica celor două victime, Serena, în vîrstă de numai şase ani. Cu lacrimi în ochi, fetiţa, adusă de un vecin, a mărturisit că îl cunoaşte pe asasin. Acesta, după spusele ei, nu era altul decît bunicul ei, Salvattore Castelli! Martora oculară se juca într-un tufiş din apropierea locului crimei şi încremenise acolo de oroare. Apoi, cînd şi-a mai revenit, a stat ascunsă la unul din vecini. Deloc surprinşi de claritatea cu care Serena expusese faptele, procurorul a decis să nu o audieze în cadrul şedinţei de tribunal, ci să-l interogheze la sînge pe presupusul asasin. În acest mod, poliţia a avut parte de mărturisiri complete din partea bunicului abominabil.

Acesta a recunoscut că este făptaşul, pentru că părinţii fetiţei nu voiau să i-o încredinţeze sub tutelă! Pînă unde poate duce absurditatea „dragostei" de bunic! Se pare însă că pedeapsa nu va fi pe măsura faptei, avocatul criminalului pledînd pentru iresponsabilitatea clientului său...

(Gh. R.)

13 ANI DE ŞCOALĂ FĂRĂ NICI O ABSENŢĂ!

Simone Pascale are 18 ani şi se mîndreşte cu un... record mondial: în calitatea sa de elev pe parcursul a 13 ani nu a înregistrat nici o zi de absenţă la Institutul „Santa Maria" din Roma! Cu o atare performanţă de excepţie, el a ţinut foarte mult să intre în „Cartea recordurilor". Dar în pofida cererilor sale, autentificate de altfel de conducerea institutului, cele patru demersuri i-au fost respinse de „Guinnes Book" care-şi justifica refuzul pe motiv că nu găsea categoria în cadrul căreia putea să figureze originalul record. Pînă la urmă însă, la insistenţele lui Simone, recordul lui a fost omologat şi trecut la capitolul nr. 9, la rubrica „Societate", cuprinzînd toate detaliile performanţei sale. Foarte orgolios, Simone Pascale este în prezent student al Facultăţii de medicină şi a mărturisit sincer că în actuala lui postură nu crede că va mai putea reuşi să-şi continue „recordul"... *(Gh. R.)*

Nimic nu interzice ca un organ ales să fie „trimis" undeva şi să fie tratat de „impotent", în plin consiliu municipal, ne asigură „El Pais", de la Madrid, întrucît aceasta a fost decizia tribunalului de la Santa Cruz de Tenerife (Canare), achitîndu-l pe cnsilierul municipal Antonio Mario Hernandez, care-l „blagoslovise" astfel pe primarul din Hermigua, în decembrie anul trecut. Termenii utilizaţi în cadrul pasional al consiliului „aparţin limbajului argotic, iar folosirea lor se justifică din plin între oamenii politici, în cursul unei dezbateri inerente funcţiunilor lor", a declarat judecătorul. Din nefericire, un astfel de limbaj argotic se pare că e apanajul politicienilor de pretutindeni!...

NOU-NĂSCUT fără creier...

La spitalul „Regina Margherita" din Torino, Italia, s-a produs un caz extrem de rar în analele medicinii: a venit pe lume un copil fără creier, cutia craniană abundînd de lichid. Moartea acestuia era iminentă şi părinţii au acceptat ca inima nou-născutului să fie donată. După două săptămîni, pruncul cu respectiva malformaţie cerebrală a decedat şi ulterior inima lui sănătoasă şi-a găsit utilitatea, fiind transplantată unui copil cu o gravă afecţiune cardiacă. *(Gh. R.)*

SALVAŢI DIN MÎNA „BESTIEI"

O întîmplare dramatică petrecută la Napoli a scos în evidenţă - a cîta oară? - consecinţele consumului de droguri şi alcool. Pe fondul neînţelegerilor dintre soţii Palmese, Giovanni s-a apucat să consume alcool în cantităţi mari, dublate de heroină. El o suspecta pe soţia sa de infidelitate, bănuială întreţinută şi de unii „binevoitori" din anturajul lor. În aceste circumstanţe, Maria i-a ascuns bărbatului ei că este gravidă. Numai că în noaptea de 23-24 august 1997, după ce s-a întors de la un chef, Giovanni şi-a pierdut complet controlul şi a atacat-o cu un cuţit de bucătărie. El a înjunghiat-o bestial în zona abdomenului, punînd în grav pericol soarta fătului. Intervenţiile vecinilor au fost salvatoare. Dusă de urgenţă la spital, Maria şi viitorul copil au rămas teferi, însă după cîteva ore au aflat că Giovanni îşi pusese singur capăt vieţii... Deznodămînt ireversibil pentru cel ce şi-a pierdut complet busola vieţii. *(Gh. R.)*

Cine călătoreşte cu paşaport fals e bine să se asigure că ştie măcar numele preşedintelui pretinsei patrii. Cinci coreeni, venind de la Alma Ata (Kazahstan) şi căutînd să ajungă la Frankfurt, au fost interceptaţi pe un aeroport moscovit, ei legitimîndu-se cu paşapoarte false... mexicane. Pentru a fi demascaţi, după cum notează ziarul rus „Sevodnia", autorităţile aeroportuare au solicitat un funcţionar al ambasadei Mexicului, care le-a pus celor cinci cîteva întrebări, dintre cele mai simple. Habar neavînd de numele preşedintelui Ernesto Zedillo, clandestinii au fost nevoiţi să renunţe la a ajunge pe teritoriul german.

■ Hoţul ar fi vrut...

O PEDEAPSĂ MAI MARE!

Într-o seară a lunii septembrie 1997, italianca Fernanda Barta se afla la cinematograf. În acest timp, prin geamul de la baia locuinţei sale, lăsat deschis, intră un bărbat. Nu este observat de nimeni şi intrusul are, în deplină linişte, toată casa la dispoziţie... Numai că individul nu prea dă dovadă de imaginaţie şi se duce direct la frigider! Înşfacă dinăuntru un castron de prăjituri, o bucată zdravănă de friptură şi o oală cu musaca de vinete. Se ospătează tacticos, apoi pleacă pe unde a venit, cu alte sortimente gastronomice pe care le îndeasă într-o pungă de plastic...

Atît de modestul hoţ avea să fie prins două săptămîni mai tîrziu, după încă trei „incursiuni" de acelaşi tip. Era vorba de Giovanni Battista Cugliari, de patruzeci şi unu de ani, din oraşul italian Gonzaga, de meserie... şomer. El trăia de azi pe mîine în cutii de carton sau în depozite părăsite şi nu dorea din casele oamenilor decît să-şi astîmpere foamea. În urma procesului, el a primit 14 zile de închisoare. La ieşirea din tribunal, s-a arătat mîhnit că numai două săptămîni de pedeapsă va avea trei mese regulate şi un pat asigurate. Trist dar adevărat, cei de la asistenţa socială îl uitaseră. (Gh. R.)

Săptămîna 17 - 23 august

TVR 1

LUNI 12.00 TVR Info 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Echipa de intervenţie" 21.50 Serial: „Nimic sfînt" 23.00 Repriza a treia 24.00 Întîlnirea de la miezul nopţii.

MARŢI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Fragii sălbatici" (Suedia, 1957) 23.00 Avocatul poporului.

MARILYN MONROE
TVR 1,
sîmbătă, ora 22.30

MIERCURI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 15.30 Pro Patria 17.30 Medicina pentru toţi 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Fotbal: Norvegia - România 23.15 Un secol de cinema 0.15 Cultura în lume.

JOI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convieţuiri 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Freud" 22.10 Cu ochii'n 4 23.00 Dintre sute de catarge 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 fix! 9.10 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 12.30 Convieţuiri 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Elisabeth R" (ultima parte) 23.00 Studioul şlagărelor 24.00 Cinematograful de noapte: „Prinsă în capcană" (SUA, 1993).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineaţa, de la... Iaşi! 8.30 Alfa şi Omega 10.05 Serial: „Viaţa ca în viaţă" 10.50 Film: „Viaţa particulară a lui Henric al VIII-lea" (Anglia, 1933) 13.00 A doua alfabetizare 14.10 Video-magazin de vacanţă 16.20 Disney 17.40 Serial: „Justiţie militară" 18.30 Serial: „Hollyoaks" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Cer întunecat" 22.30 Film: „Niagara" (SUA, 1953). Cu: Marilyn Monroe 24.00 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineaţa de la... Cluj-Napoca! 8.30 Lumină din lumină 9.15 Desene animate 11.00 Viaţa satului 14.30 Video-magazin festival 16.00 Robingo 16.45 Disney 18.00 Fotbal: Dinamo - F.C. Naţional 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Duo fără supărare" (SUA, 1995). Cu: Woody Allen, Peter Falk 22.35 Serial: „D-na King, agent secret" 24.00 Pop-show nocturn.

TVR 2

LUNI 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.00 Convieţuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „O dovadă incomodă" (SUA, 1995) 24.00 S.O.S. Patrimoniul!

MARŢI 8.00 Desene animate 11.00 Lumea sălbatică a animalelor (r) 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Atletism 21.45 Teatrul liric prezintă: „Boema" de G. Puccini 24.00 Pelerinaje.

MIERCURI 8.00 Desene animate 11.00 Natură şi civilizaţie (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 18.45 Atletism 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Poliţistul flegmatic" (SUA, 1973) 24.00 Opera Mundi.

TOM HANKS
PRO TV,
luni, ora 20.15

JOI 8.00 Desene animate 10.00 Un secol de cinema (r) 11.00 Comorile lumii (r) 13.00 Medicina pentru toţi (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Faţă în faţă cu autorul 19.40 Atletism 21.00 În faţa dv.! 22.00 Cinematograful de artă: „Elissa Rhaïs" (Franţa, 1993) 23.40 Atletism.

VINERI 8.00 Desene animate 11.00 Comorile lumii 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 18.00 Universul cunoaşterii 19.10 Arhive româneşti 19.40 Atletism 21.40 Vînare de vînt 22.40 Panoramic jazz 23.35 Serial: „Familia Borgia".

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.30 TVR Cluj-Napoca 14.00 Serial: „Ani de glorie" (ep.1) 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 17.40 Tradiţii 19.00 Magazin sportiv 21.05 Ateneu 23.30 Convieţuiri.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Ferestre deschise 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Jean Renoir" (I, ARTE, 1994) 11.30 TVR Iaşi 14.00 Serial: „Ani de glorie" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 18.00 Alo, tu alegi! 19.00 Serial: „În plină acţiune" 21.00 Magazin sportiv 23.30 Eveniment estival.

PRO TV

LUNI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! 13.00 Film: „Locotenentul Bullit" (US, 1968) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.15 Film: „Omul cu un pantof roşu" (SUA, 1985). Cu: Tom Hanks 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „Highlander" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viaţa ca-n filme".

MARŢI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Film: „Pe urmele panterei roz" (US, 1983) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.15 Serial: „Pensacola" 21.15 Serial: „Chicago Hope" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „Highlander" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viaţa ca-n filme".

MIERCURI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.20 Film: „Au rîs cu toţii" (SUA, 1981). Cu: Audrey Hepburn 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.15 Film: „Mireasa însîngerată II" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „Highlander" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viaţa ca-n filme".

JOI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Film: „Crimele nopţii" (SUA, 1995) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.15 Serial: „Melrose Place" 21.15 Serial: „Nikita" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „Highlander" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viaţa ca-n filme".

VINERI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Serial: „Beverly Hills" (r) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.15 Serial: „Ultima frontieră" 21.15 Film: „Linişte apăsătoare" (Australia/SUA, 1989). Cu: Nicole Kidman, Billy Zane 23.45 Serial: „Poltergeist" 0.30 Serial: „Aventuri în casa morţii" 1.00 Serial: „VR5" (ultimul ep.).

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 8.50 Serial: „Ciberkidz" 9.20 Film: „A cincea maimuţă" (Brazilia, 1990) 11.00 Gillette - lumea sportului 12.00 Serial: „Heights" 13.00 Serial: „Dragul de Raymond" 13.30 Serial: „Tom Show" (ep. 1) 14.00 Generaţia PRO 15.45 „Hercule" 16.45 Serial: „Conan" 18.15 Serial: „Adevărul gol-goluţ" (ultimul ep.) 18.45 Te uiţi şi cîştigi! 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Vînătoarea lui Octombrie roşu" (US, 1990). Cu: Sean Connery, Alec Baldwin 22.35 Serial: „NYPD Blue - viaţă de poliţist" 0.00 Film: „Judecătorul" (SUA, 1982). Cu: Armand Assante 1.50 Film erotic: „Sex şi lumină fierbinte".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Mowgli" 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Dragul de Raymond" 13.35 Serial: „Tom Show" 14.45 Lumea filmului 15.15 Film: „Capcana de la miezul nopţii" (SUA, 1980) 17.15 Serial: „Al şaptelea cer" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Preţul corect 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Made in America" (SUA, 1993). Cu: Whoopi Goldberg 22.00 Serial: „Cybill" 22.45 Procesul etapei.

acasa

LUNI 8.00 - 13.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Ghici cine vine la cină" (SUA, 1967). Cu: Spencer Tracy, Sidney Poitier 24.30 Serial: „Matlock".

MARŢI 8.00 - 13.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Mariajul secolului" (Franţa, 1985) 24.00 Serial: „Matlock".

MIERCURI 8.00 - 14.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Omul din Del Rio" (SUA, 1956). Cu: Anthony Quinn 24.20 Serial: „Matlock".

JOI 8.00 - 14.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Prima pagină" (SUA, 1974). Cu: Jack Lemmon 24.15 Serial: „Matlock".

VINERI 8.00 - 13.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Artista, dolarii şi ardelenii" (România, 1980) 23.45 Serial: „Matlock".

SHARON STONE
PRIMA TV,
duminică, ora 19.45

SÎMBĂTĂ 8.00 - 14.15 Reluări 15.30 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Moara cu noroc" (România, 1957) 0.30 Serial: „Matlock".

DUMINICĂ 8.00 Tenis 9.30 Sport la minut 10.15 Arte marţiale 11.25 Raliu 12.30 Baschet NBA 13.35 Rugby feminin 14.00 Formula 1 - Review 15.30 Rugby: Turneul celor 3 Naţiuni 16.30 FIFA Magazin 18.45 Retrospectiva sportivă a săptămînii 19.30 Desene animate 20.00 Film: „Lawrence al Arabiei" (partea a II-a) 21.30 Film: „Danielle Steel's: Bijuterii" (SUA, 1992) 23.40 Film: „Copiii solari" (SUA, 1986).

ANTENA 1

LUNI 7.00 Ştiri 8.50 Funny Face 9.00 Desene animate 10.25 Serial: „Animal Show" 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambiţioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau şi voie bună! 18.00 Serial: „Esmeralda" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Serial: „Caracatiţa 1" 21.15 Serial: „Omul cu o mie de feţe" 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Serial: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spaţiului" (ep.1).

MARŢI 7.00 Ştiri 8.20 Funny Face 10.30 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambiţioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau şi voie bună! 18.00 Serial: „Esmeralda" (ultimul ep.) 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Film: „Protocolul Windsor" (Marea Britanie, 1997) 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Serial: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spaţiului".

MIERCURI 7.00 Ştiri 8.20 Funny Face 9.20 Desene animate 10.30 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambiţioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau şi voie bună! 18.00 Serial: „Decepţii" (ep.1) 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Film: „Cocoşii" (SUA, 1994) 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Film: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spaţiului".

JOI 7.00 Ştiri 8.20 Funny Face 9.20 Desene animate 10.30 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambiţioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau şi voie bună! 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Serial: „Twin Peaks" 21.15 Serial: „Cronici paranormale" 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Film: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spaţiului".

VINERI 7.00 Ştiri 8.20 Funny Face 9.20 Desene animate 10.30 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambiţioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Documentar 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.30 Fotbal: Steaua - F.C. Oneşti 22.30 Serial: „Nash Bridges" 23.30 Golden Brau şi voie bună... în concert! 1.00 Film: „Rămîi cu bine, Hillary" (SUA, 1987).

BILLY ZANE
PRO TV,
vineri, ora 21.15

SÎMBĂTĂ 7.00 Ştiri 7.05 Film: „Annie Oakley" (SUA, 1935) 8.35 Desene animate 10.15 Serial: „Alertă pe plajă" 11.00 Între prieteni 12.00 Mileniul III 13.30 Film: „Poveste de dragoste" (Italia, 1996) 15.00 Film: „Călăreţii în furtună" (SUA, 1994) 16.25 Serial: „Uragan în Paradis" 17.10 Serial: „Sandra, prinţesa rebelă" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 20.30 Film: „Izvorul miraculos" (SUA) 21.30 Serial: „A treia planetă de la Soare" 22.00 Film: „Forţa din umbră" (SUA, 1992) 22.30 Film: „Pe Apa Sîmbetei" (SUA, 1990).

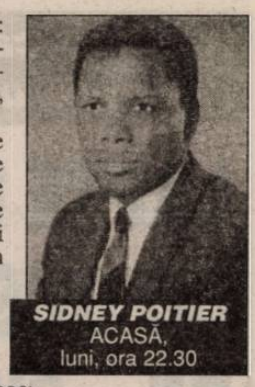
SIDNEY POITIER
ACASĂ,
luni, ora 22.30

DUMINICĂ 7.00 Ştiri 8.45 Spirit şi credinţă 9.15 Serial: „Animal Show" 9.45 Desene animate 11.00 Fir întins 12.30 Doc.: „Descoperiri" 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Sparks" 20.00 Film: „El e casnic, ea muncește" (SUA) 21.45 Serial: „Să fii cel mai bun" 22.45 Fotbal Club Antena 1 0.30 Film: „Aventuri în Africa" (SUA).

prima

LUNI 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Centennial" 11.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meşterul casei" 20.30 Serial: „Misterele din New Orleans" 21.20 Serial: „Gideon Oliver" (ep.1) 23.30 Starea de veghe.

MARŢI 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Centennial" 11.00 - 13.15 Reluări 15.05 Desene animate 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meşterul casei" 21.20 Film: „Vînătoarea de oameni" (SUA, 1986) 23.30 Starea de veghe.

MIERCURI 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Centennial" 11.00 - 13.15 Reluări 15.05 Desene animate 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meşterul casei" 20.30 Serial: „Un alt început" 21.20 Film: „Dragoste de mamă" (SUA, 1995) 23.30 Starea de veghe.

JOI 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Centennial" 11.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meşterul casei" 20.30 Serial: „Masada" 21.20 Film: „Poveste despre Vietnam" (SUA, 1986) 23.30 Starea de veghe.

VINERI 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Centennial" 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meşterul casei" 20.30 Serial: „Atingerea îngerilor" 21.20 Film: „Un preţ prea mare" (SUA, 1997) 23.30 Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ 8.00 Desene animate 10.30 Serial: „Adună-ţi gîndurile" 11.30 Serial: „Pămîntul: bătălia finală" 12.30 Eurofotbal 13.30 Automobilism 15.00 Film: „Apărătorii pădurii" (SUA). Cu: Kirk Douglas 17.00 Zona M 18.00 Serial: „911: apel de urgenţă" 19.00 Focus 19 19.45 Film: „Fotografie pe scaunul electric" (SUA, 1991) 22.00 Serial: „Centennial" 0.30 Film: „Paradisul spulberat" (SUA, 1987).

DUMINICĂ 8.00 Serial: „Căutătorii de aur" 9.00 Desene animate 10.00 Serial: „Mecanica distractivă" 10.30 Serial: „1999" 11.30 Duminică la prînz 13.00 Campionatul Mondial de Motociclism 14.00 Serial: „Lumea lui Dave" 14.30 Doc.: „Faţă în faţă la Hollywood" 16.00 Doc.: „Explorer" 19.00 Focus 19 19.45 Film: „Lacrimi tîrzii" (Marea Britanie, 1988). Cu: Sharon Stone 21.30 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 22.30 Serial: „Nimeni nu e perfect" 02.00 Film: „Iertarea" (Marea Britanie, 1981). Cu: Richard Burton.

TELE 1 abc

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 23.00 Serial: „Kung Fu".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Drumul spre Rai" 22.30 Linia întîi.

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 22.05 Serial: „Secţia de poliţie" 23.05 Serial: „Kung Fu".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.20 Serial: „Clientul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.00 Telejurnal 21.40 Film: „Coşmar pe Elm Street 3" (SUA, 1984) 23.20 Serial: „Kung Fu".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.20 Serial: „Clientul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific drive" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 22.00 Serial: „Secţia de poliţie" 23.25 Serial: „Cobra".

SÎMBĂTĂ 8.00 Ştiri 10.00 Serial: „Un om de milioane" 13.05 Serial: „Dosarele Rockford" 15.00 Topul Românesc 17.15 Cinema '98 18.35 Serial: „Lou Grant" 19.30 Serial: „Pacific Drive" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Telejurnal 21.35 Film: „Faţă în faţă cu mafia" (SUA, 1988) 23.10 Noua generaţie.

DUMINICĂ 8.00 Ştiri 10.00 Serial: „Incredibilul Hulk" 13.05 Serial: „Dosarele Rockford" 15.00 Film: „Vacanţa de vară" (SUA, 1983) 18.35 Serial: „Lou Grant" 19.30 Serial: „Pacific Drive" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Telejurnal 21.40 Film: „Delincvenţii" (SUA, 1992) 23.25 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

DESTRĂMAREA

„celui mai fericit cuplu" hollywoodian

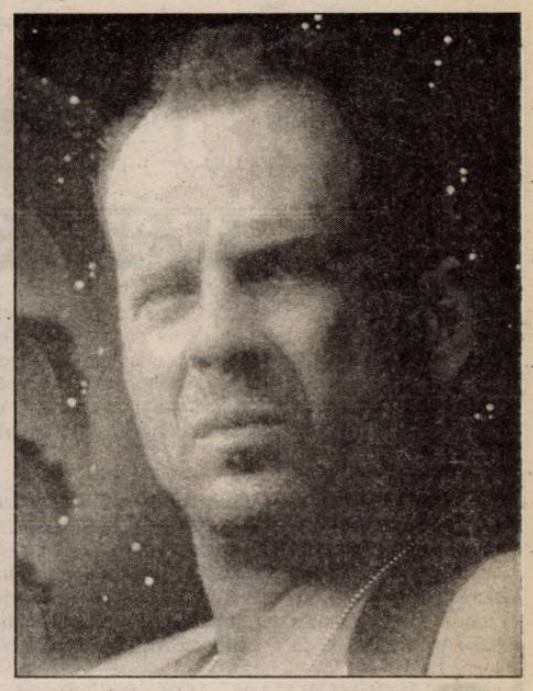

Căsătoria lor a avut loc cu 11 ani în urmă. E vorba de Bruce Willis şi Demi Moore. Au format o familie în care s-au născut apoi trei fetiţe şi, timp de un deceniu, toată lumea şi i-a imaginat extrem de fericiţi, cu atît mai mult cu cît erau tineri şi frumoşi, deveniseră celebri şi bogaţi şi, împreună, întruchipau idealul american al anilor '90 în ceea ce priveşte stabilitatea, echilibrul şi mulţumirea aduse de viaţa de familie. Bruce şi Demi simbolizau „cuplul mitic" aşa că, nu întîmplător, revista „People" îi plasa la începutul acestui an pe lista celor mai fericite cupluri de la Hollywood, alături de Kim Basinger şi Alec Baldwin, de Tom Cruise şi Nicole Kidman. Numele lor erau invocate ori de cîte ori era nevoie de un exemplu menit să susţină ideea că şi în rîndul marilor staruri e posibilă menţinerea unei familii solide.

Păreau făcuţi unul pentru altul

Atît Bruce, cît şi Demi proveneau din medii sociale modeste. Fiu de muncitor, Bruce fusese la rîndul său barman în New York, deşi dintotdeauna visase să fie actor. La Café Central pregătea cocktailuri pentru Robert De Niro, Jack Nicholson şi Harvey Keitel - clienţi obişnuiţi „ai casei" - aşa că, zgîndărit o dată în plus de imaginea acestora, cum avea un pic de timp liber, alerga din uşă în uşă pe la studiourile de filmare, în speranţa că va obţine un rol cît de mic. În anii '80, i se oferă şansa incredibilă să joace într-un serial TV - „Moon Shine" (la noi cunoscut sub numele „Mady şi David"). Împreună cu actriţa foarte sexy pe atunci Cybill Shepherd, Bruce avea să formeze mult îndrăgitul cuplu de detectivi aiuriţi şi astfel să devină cunoscut în întreaga lume.

În 1987, anul în care a întîlnit-o pe Demi, Bruce era deja un star, deşi în ochii multora încă trecea drept „o brută", „un băiat rău şi needucat", care sfîrşea de obicei ziua în arestul poliţiei. În ciuda acestor aprecieri, Demi, care la acea vreme încă bătea cu disperare la porţile cinematografiei, a văzut în Bruce un bărbat plin de sensibilitate, dornic să-i ofere protecţie. Iar ea avea nevoie de protecţie şi de afecţiune ca de aer. Fusese crescută într-un bungalow din New Mexico, de părinţi alcoolici. La 13 ani aflase că bărbatul pe care îl credea propriul ei tată nu era pentru ea decît un tutore. Fugise de la şcoală la numai 16 ani şi, la nici 18, se măritase fără ştirea mamei, cu rockerul Freddy Moore, apoi divorţase şi întreţinuse mai multe legături amoroase pasagere, cea mai „serioasă" fiind cu actorul Emilio Estevez. A încercat să pătrundă în cetatea filmului pozînd sumar îmbrăcată pentru diverse reviste, a alunecat în infernul drogurilor, a suportat o cură de dezintoxicare, a obţinut un rol într-un film pentru adolescenţi („St Elmo's Fire") şi, în sfîrşit, spre norocul ei, l-a cunoscut pe Bruce. După trei luni s-au căsătorit.

Primul pas spre Paradis

Au ales ca loc al oficierii ceremoniei religioase Biserica Albă din Las Vegas, unde, cu ani în urmă, printre numeroase alte staruri, îşi uniseră destinele şi Frank Sinatra cu Mia Farrow. În chip miraculos, evenimentul în sine atrage atenţia producătorilor asupra protagoniştilor noului cuplu. Demi este asaltată cu oferte pentru diferite roluri, deşi numele său încă nu figura printre cel al starurilor. Pentru început, Demi e însă preocupată de consolidarea familiei, aşa că la nouă luni după nuntă îi dăruieşte lui Bruce prima lor fiică, pe Rumer.

După aceea, lucrează alături de celebra Whoopi Goldberg şi Patrick Swayze la „Ghost". O dată cu lansarea filmului, Demi devine o vedetă. Criticii se grăbesc să evidenţieze contrastul şocant între figura ei de copil şi vocea dură, trădînd femeia cu o experienţă de viaţă deloc oarecare.

Demi, femeia anilor '90

Foarte repede, Demi intră în conştiinţa publicului, dar mai ales a producătorilor şi colaboratorilor săi, ca prototip al femeii anilor '90, gata să facă orice pentru a se afirma, dornică să aibă de partea ei succesul, dispusă să uzeze la nevoie de „eternul farmec feminin" de care evident dispune.

În „Bărbaţi de onoare", dovedeşte că poate să se ridice la înălţimea unor staruri... masculine, de talia lui Jack Nicholson şi Tom Cruise. În „Propunere indecentă", întruchipează femeia ce acceptă să-şi vîndă corpul pe un milion de dolari pentru a-şi salva căsnicia de la un dezastru financiar. Filmul în sine şochează şi, în plus, Demi face declaraţii incendiare presei afirmînd că nu i se pare nimic nefiresc în atitudinea personajului său, ba chiar ea însăşi ar proceda la fel în viaţa reală dacă ar fi nevoie. Pozează apoi goală, însărcinată fiind în şapte luni, pentru coperta revistei „Vanity Fair" şi astfel se alege cu reputaţia aproape scandaloasă a unei feministe contestatare, aflată la polul opus faţă de simpatia declarată a soţului său pentru ideile Partidului republican pe care, de altfel, îl susţine fervent din 1992 încoace.

Banul face legea

Demi este, de asemenea, considerată prototipul femeii anilor '90, care îşi conduce existenţa după deviza „banul face legea". Ea se luptă „cu ghearele şi cu dinţii" pentru a sparge obiceiul potrivit căruia bărbaţii încă sînt plătiţi mai bine ca femeile. A ştiut să pretindă şi să-şi impună punctul de vedere şi astfel a ajuns actriţa cea mai bine plătită de la Hollywood, surclasîndu-le pe Julia Roberts şi Meryl Streep. Nu întîmplător, unele persoane de la Hollywood, care astfel actorul a ajuns să fie plătit cu peste 20 milioane de dolari pentru un rol.

Un imperiu al fericirii?

Protagoniştii „cuplului mitic" al anilor '90 au dorit, fiecare cu pasiune la fel de arzătoare, să compenseze mizeria trăită în copilărie şi adolescenţă printr-un standard de viaţă care să răspundă la orice capriciu. Şi-au cumpărat mai întîi o vilă imensă pe superba plajă Malibu, cu piscină şi teren de tenis. Demi a încercat să-şi alunge frustrările din copilărie colecţionînd păpuşi

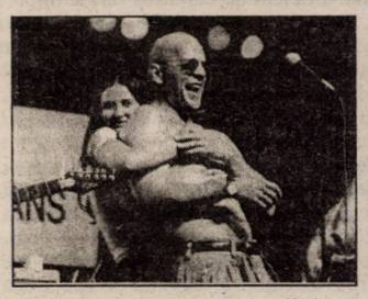

nu-i agreează prea mult stilul, au poreclit-o „Gimme more" („Dă-mi mai mult").

La rîndul său, Bruce nu se lasă mai prejos, îşi rotunjeşte permanent averea în primul rînd cu episoade succesive pentru „Capcană de cristal". De cîţiva ani, i se reproşează lipsa de personalitate şi implicit stereotipia rolurilor interpretate, i se aminteşte că a început să se îngraşe prea mult sau că i se răreşte părul... Dar publicul este încă îndrăgostit de zîmbetul lui unic şi de vocea sa tărăgănată. Aşa se face că orice apariţie a lui Bruce într-un film este încă o garanţie a succesului de casă şi (peste 2000 de exemplare), în timp ce Bruce şi-a dorit o colecţie de maşini şi a achiziţionat peste 40.

Cînd presa a devenit prea indiscretă şi periculoasă pentru stabilitatea familiei lor, Bruce şi Demi au luat hotărîrea să părăsească Hollywoodul şi s-au mutat într-o mică localitate - Hailey din Idaho, cu 2000 de locuitori, paradis al pescarilor vara şi staţiune de schi iarna. Au investit o parte din banii lor pentru a da o faţă nouă „sătucului" în care aleseseră să trăiască. Au restaurat cinematograful, au deschis un bar de noapte, o braserie, cîteva butique-uri. Totodată, au colorat atmosfera, organizînd mari serbări la care invitau prieteni şi parteneri de afaceri incluşi în lanţul de restaurante Planet Hollywood, în care şi ei sînt acţionari. Dar toate acestea sînt de domeniul trecutului...

Sărbătoarea a luat sfîrşit

„Familia model" a Hollywood-ului care întruchipa „triumful Americii" era de mult timp o simplă poveste. Infidelităţile repetate ale lui Bruce, gelozia ucigătoare a lui Demi, apoi infidelităţile lui Demi, gelozia de fiară rănită a lui Bruce... au ruinat din interior... „templul fericirii".

Dintotdeauna Bruce fusese considerat un „vînător de fuste". La început, Demi a sperat imposibilul. Dar surprizele s-au ţinut lanţ. Cînd s-au mutat din Los Angeles, presa vorbea de o legătură pasională între Bruce şi actriţa olandeză Maruschka Detmers. La insistenţele lui Demi, Maruschka a fost alungată de pe platou şi înlocuită cu Andie MacDowell. Bruce nu s-a potolit, a sedus-o şi pe aceasta. Mass-media a vuit în continuare, dar Demi a considerat atunci că trebuie să-şi păstreze familia şi, trecînd peste orgoliul rănit, a găsit puterea să dezmintă totul, să joace rolul celei mai fericite femei din lume şi să declare că „două-trei publicaţii de scandal şi-au propus să le distrugă căsnicia". Dar aparenţele nu puteau fi păstrate la infinit...

În urmă cu doi ani, cînd s-a dus pe neanunţate la Londra unde Bruce avea un contract, Demi şi-a găsit soţul în braţele unei starlete. Apoi, în propria lor casă, a avut de luptat cu guvernanta celor trei copii - Kim Tannahil - care cedase în faţa seducătorului Bruce. În ultimul an, escapadele lui Bruce s-au înmulţit. Cînd a lucrat la „Al cincilea element", presa a vorbit de o idilă a actorului cu partenera sa din film, Milla Jovovich, în ciuda faptului că acesta, în mod oficial, era logodnica lui Luc Besson. A urmat o Anette, o Michelle..., femei tinere şi frumoase din rîndul actriţelor fără „nume", al asistentelor etc.

Demi părea totuşi hotărîtă să păstreze familia unită, în fond ea ştia cît e de trist să fii copil şi să nu te bucuri de aşa ceva. În plus, fidelitatea faţă de Bruce nu fusese niciodată pusă la îndoială de presa de scandal. Dimpotrivă, ironiile erau mereu aţintite asupra soţului de-o gelozie aproape patologică, de vreme ce-o însoţea pe Demi la filmări, cînd aceasta trebuia să lucreze cu parteneri „periculos de seducători", după părerea lui. Dar, pînă la urmă, toate au o limită.

La începutul acestei veri, cîteva fotografii - martore ale unei întîlniri „en cachet" între Demi şi mult prea tînărul Leonardo DiCaprio în vila de pe plaja Malibu aparţinînd familiei „fericitului cuplu Willis-Moore", aveau să facă înconjurul lumii. Aşadar, la rîndul ei, Demi renunţase la fidelitate.

Din Paradis în Infern

Demi şi Bruce trăiesc acum despărţiţi. Din cînd în cînd, drumurile lor se încrucişează, „în jocul de-a ştafeta" cu... copiii. Se gîndesc la divorţ şi, mai ales, la cît şi ce vor pierde, la cît şi ce vor cîştiga. Dincolo de orgolii, de sentimente rănite, fiecare gîndeşte ca un adevărat om de afaceri, aşa cum procedau la negocierea unui rol, la achiziţionarea unei valori, la angajarea propriului personal de serviciu... Nici unul nu este încă sigur dacă lucrurile se vor rezolva în tăcere, cu discreţie, sau în tam-tamul unor acuze publice, vitriolante, nimicitoare.

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

HOROSCOP

17.08 - 23.08

BERBEC (21.03 - 20.04): Nici o veste despre bani, din păcate, însă din punct de vedere sentimental şi profesional sînteţi demn de invidiat. Cei născuţi în primul decan al zodiei (mai ales) vor avea prilejul să lege noi amiciţii de suflet sau să-şi consolideze punţile afective deja stabilite. Pe de altă parte, relaţiile profesionale decurg excelent, fapt care vă îmbunătăţeşte sensibil randamentul.

TAUR (21.04 - 21.05): Cel mai remarcabil aspect al săptămînii este cel financiar. Curba cu pricina este în continuă creştere şi joi sau vineri se înregistrează un maxim. Se pare, deci, că vă veţi putea achita din datorii (sau pe toate) şi veţi face şi unele investiţii medii de suflet, dorite de mult. Curba care dă de gîndit este cea socio-profesională, care scade (marţi, miercuri) sub normal.

GEMENI (22.05 - 21.06): Sub influenţa lui Venus şi a Soarelui, va fi o perioadă plină de vitalitate şi tandreţe. Astfel, viaţa în cuplu decurge excelent, puteţi face acum planuri de viitor realiste, chiar visînd cu ochii deschişi. Aveţi iniţiative şi cred că în curînd veţi dobîndi cîteva succese profesionale remarcabile. Spre finele intervalului se pot ivi trecătoare probleme de sănătate.

RAC (22.06 - 22.07): Nici o clipă de plictiseală, toate problemele restante din trecutul apropiat se cer acum rezolvate. Pe de altă parte, în mediul profesional pot apărea divergenţe de principiu, pe care numai cu înţelepciunea şi tactul specifice zodiei le puteţi surmonta. Viaţa în cuplu va cunoaşte cîteva sincope, datorate unei stări de iritare, sub influenţa capricioasă a Lunii.

LEU (23.07 - 22.08): Emblema săptămînii pare să fie norocul. Sub influenţa benefică a lui Jupiter, planeta aducătoare de şansă, puteţi cîştiga bani sau puteţi să vă afirmaţi într-o împrejurare cu totul surprinzătoare - în mediul profesional. Curba financiară stagnează în prima jumătate a intervalului, apoi creşte lent dar sigur către un maxim - vineri sau sîmbătă. Deci, la începutul săptămînii viitoare primiţi bani.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Două evenimente contradictorii vă vor prinde în această perioadă, ambele provenind din sfera financiară. Dacă luni sau marţi primiţi o veste excelentă despre bani, miercuri sau joi vă întîmpină un ghinion destul de sumbru, întrucît sînteţi pe cale să pierdeţi o sumă importantă. Oricare ar fi adevărul, ar trebui să fiţi extrem de prudent atunci cînd duceţi mîna la buzunar.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Curba financiară şi cea socio-profesională sînt în scădere, de marţi şi pînă la finele săptămînii, aşa că va trebui să meditaţi mai mult asupra planurilor în curs de derulare şi să le modificaţi cît se poate de repede. Singura compensaţie pentru Mercur faţă de Soare - este calda afectivitate de care vă bucuraţi în familie.

SCORPION (23.10 - 21.11): Cel mai semnificativ aspect al perioadei este cel financiar. Curba cu pricina se întrece pe sine şi are două puncte de maxim - marţi şi vineri. Se pare că veţi da lovitura, oricare fiind adevărul veţi parcurge una din cele mai bănoase intervaluri ale anului. Pentru cei aflaţi în vacanţă, sînt posibile surprize sentimentale estivale, de care vă veţi detaşa fără nici un regret.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Nici o clipă de plictiseală. Sub influenţa lui Mercur şi a lui Marte, sînteţi dinamic şi plin de idei gata de pus în aplicare. Afacerile vă merg din plin şi foarte curînd veţi culege roadele creativităţii dv. Din nefericire, curba afectiv-sentimentală scade sub normal (miercuri, joi), fapt care poate însemna că se pot ivi neplăceri în viaţa cuplului. Trecătoare ca o ploaie de vară.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Curba financiară vă va da bătăi de cap în toată această perioadă, cînd vine scadenţa unor datorii şi pe deasupra sînteţi obligat să faceţi cheltuieli neprevăzute. Cred că va trebui să apelaţi la prieteni pentru a depăşi situaţia neplăcută. În orice caz, la începutul intervalului următor curba materială îşi redresează alura şi din acest punct de vedere vă va reveni zîmbetul şi pacea în suflet.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Marte şi Mercur în confruntare astrală vă proiectează într-un fel de labirint cu oglinzi strîmbe. Totul vă irită, monotonia vieţii şi lipsa unei perspective certe în ceea ce priveşte o afacere vă deprimă. Cred că cel mai nimerit lucru ar fi o vacanţă, chiar dacă scurtă, solitară. Curba financiară nu zvîcneşte deloc spre culmi şi situaţia materială nu se redresează în această săptămînă.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Cel mai remarcabil aspect al perioadei este ascensiunea curbei financiare - miercuri sau joi veţi primi bani. Pe de altă parte, aspectul favorabil al lui Mercur vă permite o iniţiativă de afaceri, cu reale perspective. Curba afectiv-sentimentală este în decădere, semn că se pot ivi spini nemiloşi în relaţiile din cuplu. O veste foarte bună veţi primi la finele intervalului.

GRĂDINA - micul nostru Paradis

„Seminţe" de idei

Sticlele de plastic goale pot avea diferite întrebuinţări în mica noastră grădină de legume (dacă din fericire dispunem de aşa ceva) sau în ocrotirea unor plante încă firave. Vă oferim cîteva idei:

Castraveţii cultivaţi în grădina proprie nu vor să crească drepţi? Tăiaţi capetele unor sticle de plastic de capacitate mai mică şi transformaţi-le în „manşoane" pentru castraveciorii „rebeli". Astfel, vor fi împiedicaţi să se răsucească şi, în plus, se vor dezvolta ceva mai rapid.

Sînteţi în concediu şi, iubitori de plante fiind, nu vă scapă din vedere nici o floare mai deosebită. Aveţi chiar norocul să vi se ofere un butaş din mult rîvnita plantă, dar cum îl transportaţi pînă acasă în condiţii optime, mai ales dacă veţi călători cu trenul? Din nou, o sticlă de plastic vă poate veni în ajutor. O secţionaţi în două, în partea de la bază introduceţi un burete sintetic bine înmuiat în apă, în care fixaţi cu grijă butaşul. Apoi, montaţi partea superioară a sticlei, ca un capac, peste cea inferioară, şi aşezaţi-o fără grijă în bagaj.

Observaţi că una dintre plante s-a infestat cu dăunători (de exemplu, purici verzi). Izolaţi-o cu ajutorul unei sticle de plastic căreia i-aţi decupat fundul, apoi trataţi-o pulverizînd în interior o soluţie pe bază de săpun de rufe, tutun etc. sau alt insecticid. *(A. Popescu)*

Utile

Încălţămintea strîmtă devine mai lejeră dacă o umezim pe dinăuntru cu oţet.

Gulerele hainelor se curăţă pe partea interioară cu un cartof crud după care se şterg cu o cîrpă udă.

Cordoanele albe din piele îşi păstrează un aspect imaculat dacă sînt muiate într-o soluţie de lapte cu albuş de ou (în proporţie egală) şi apoi şterse cu o cîrpă curată de in, umezită.

Ungeţi cu puţină cremă gîtul cu şurub, ca şi dopul sticluţei de ojă, spre a nu mai avea, multă vreme, necazuri la deşurubare din cauza lipirii lor.

Pentru doamne prezentăm o metodă de clătit părul după spălat: opăriţi două linguri mari de floare de muşeţel, cu 1/4 litri de apă fierbinte, lăsaţi să treacă 15 minute, strecuraţi bine şi turnaţi infuzia pe păr, încet şi în mod egal, pe toată suprafaţa lui. Stoarceţi şi lăsaţi să se usuce părul, care va arăta lucios şi mătăsos.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi cîştigă

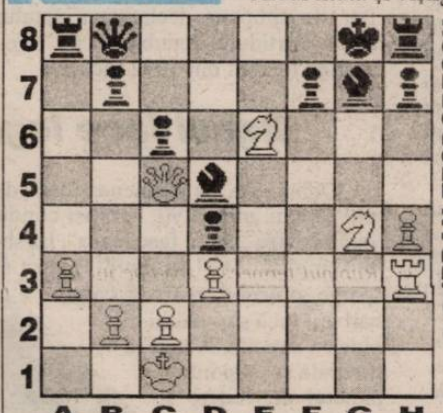

© ŞERBAN TEODORESCU

Cu un tum în minus, albul pune capăt luptei prin două mutări paradoxale: 1. Df8+!! (Pentru a deturna dama neagră de pe diagonala h2-b8) D:f8 (1... N:f6 Cf6 mat) 2. Tg3!! şi negrul este mat ireparabil: la 2... f:e6, sau 2...h5, sau 2...Nh6+, urmează 3.Cf6 mat. 3. Cf6 mat respectiv 3. C: h6++ şi mat. Exemplul ilustrează forţa şahului dublu.

Dacă sîntem într-o localitate, pe timp de zi, vara, neplăcerea nu este chiar atît de mare. Însă dacă sîntem la drum lung, pe timp de noapte, cu o vreme neprielnică... se schimbă total lucrurile! Parbrizele duplex nu au acest dezavantaj, ele rezistînd bine la şocuri mecanice moderate. Chiar dacă şocul este ceva mai tare,

parbrizul crapă la locul impactului fără a se distruge integral. Datorită acestei însuşiri, el ne poate asigura, încă, o bună vizibilitate pînă la primul atelier. Ce-i drept, în caz de... Doamne, fereşte!, cioburile pot provoca rănirea pasagerilor... Personal, preferăm acest tip de parbriz întrucît are o rezistenţă mecanică sporită, fapt important, dacă ţinem seama de calitatea precară a majorităţii drumurilor noastre... Cît priveşte... Doamne, fereşte!, la o ciocnire frontală a două autovehicule, are mai puţină importanţă din ce-i făcut parbrizul faţă de efectele dezastruoase ale impactului mecanic asupra pasagerilor...

Pe drumuri de munte

Goniţi de arşiţa vremii sau îndrăgostiţi de potecile şerpuind prin pădurile de brazi, mulţi dintre noi iau drumul muntelui care întotdeauna are efecte minunate asupra noastră.

Excursiile pot fi, desigur, solitare, dar recomandabile rămîn totuşi, în afara celor organizate de instituţii specializate, excursiile în grup.

Grupul trebuie ales cu grijă, între 3 şi 10 persoane, cu gusturi şi capacităţi fizice asemănătoare pentru ca să se evite stările tensionate în timpul drumului. Traseul este stabilit dinainte, ţinîndu-se cont de zonele de dificultate, de starea sănătăţii membrilor, de locurile de cazare şi adăpost. În momentul plecării trebuie anunţat un membru al familiei (un prieten), iar la plecarea din fiecare cabană se discută cu salvamontul sau cabanierul.

Echipamentul se pregăteşte din vreme, adecvat traseului. Trebuie să fie suficient de călduros fără a împiedica transpiraţia normală, să permită libertate în mişcări, să nu cauzeze răniri, să fie redus la minimul necesar, să se evite, pe cît se poate materialele plastice. Pe lîngă lenjeria uşoară de corp, şort, trening, ciorapi de bumbac, batiste, maiouri, hanorac, pulover, căciuliţă sau şapcă, e bine să nu uităm ciorapii de lînă şi mănuşile, dacă ne propunem să atingem înălţimi mari. Ca încălţăminte se recomandă bocanci sau ghete de piele cu talpă groasă care au priză la piatră, dar şi o pereche de baschetţi sau tenişi în care să se odihnească picioarele la sfîrşitul unei zile de mers. Pe lîngă lucrurile de igienă personală mai avem nevoie de hartă, o lanternă, un briceag, bidonul cu apă, trusa medicală, pungi de plastic pentru haine şi alimente, busolă şi, dacă se poate, altimetru. Alimentele trebuie cîntărite cu grijă, nu trebuie să ne supraîncărcăm rucsacurile dar sînt absolut necesare dulciurile, în special mierea şi ciocolata. La drum sînt strict interzise băuturile alcoolice, aşa cum tot interzisă este distrugerea mediului fie prin aruncarea neglijentă a gunoaielor, fie prin ruperea unor flori sau rănirea unor animale declarate „monumente ale naturii".

În tot timpul drumului se recomandă o prudenţă deosebită şi intervenţia promptă în cazul unui accident nefericit, apelînd, dacă e cazul, la sprijinul salvamontului. *(Irina Stoica)*

Scrisori primite

Întîi de toate, stimate Domnule IOAN DRĂGHICEANU (Suceava), dorim să vă mulţumim pentru cuvintele de apreciere adresate micului nostru colectiv redacţional, precum şi pentru statornicia pe care o dovediţi faţă de revista "Magazin" ! În al doilea rînd, subliniem, încă o dată, faptul că redacţia noastră expediază, săptămînă de săptămînă, cu prioritate, absolut toate exemplarele cuvenite abonaţilor noştri. Prin urmare, "veriga slabă" a lanţului care ne uneşte de cititori este reprezentată, ca mai totdeauna, de calitatea serviciilor poştale... În sfîrşit, ţinem să vă asigurăm că vă vom expedia un exemplar din numărul lipsă, cu speranţa că asemenea accidente... poştale nu se vor mai repeta !

Vă mulţumim călduros, stimată Doamnă prof. CAMELIA LUCA (Bacău), atît pentru fidelitatea Dv. faţă de revista noastră, care e dovedită şi de cuvintele de preţuire prin care evaluaţi prestaţia noastră profesională, cît şi (mai ales) pentru binevenitele sugestii pe care aţi avut amabilitatea să ni le faceţi ! Referitor la acest ultim aspect, acestea vor fi transmise redactorului care răspunde de rubrica respectivă, pentru a fi cît mai repede materializate ! Aşteptăm şi pe viitor sugestii la fel de interesante ! În sfîrşit, vă asigurăm că împărtăşim întru totul opiniile exprimate de Dv., în legătură cu vremurile ce ne-au fost date să le trăim... Dar, dacă sănătate e, atunci e bine !...

Ne-a bucurat mult, stimate Domnule NICU-DANIEL CONSTANTIN (Brăila), faptul că ai ţinut seama de sugestiile noastre ! Sigur, pînă să-i citeşti - şi să-i şi înţelegi ! - pe Tolstoi, Dostoievski, Proust, Joyce sau Faulkner, mai trebuie să treacă... multe cărţi (bune !) prin mintea şi sufletul tău ! Cît priveşte observaţiile pe care le faci în legătură cu unele "absenţe" din rubrica respectivă, află că le-am înaintat colaboratorului nostru -- însă nu băgăm mîna în foc dacă va voi sau nu să ţină seama de ele, întrucît, inerent, "gusturile nu se discută", chiar dacă sînt... discutabile ! Fără îndoială, şi pe noi ne pasionează canalul "Discovery", pe care-l preţuim mult pentru calitatea informaţiilor ştiinţifice, dar îţi sugerăm, dacă ne îngădui, să urmăreşti şi un alt splendid canal, "Animal Planet", ale cărui emisiuni sînt tot atît de temeinic realizate din punct de vedere ştiinţific, dar nu numai !... Îţi dorim în continuare vacanţă plăcută !

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Ţine de rebus

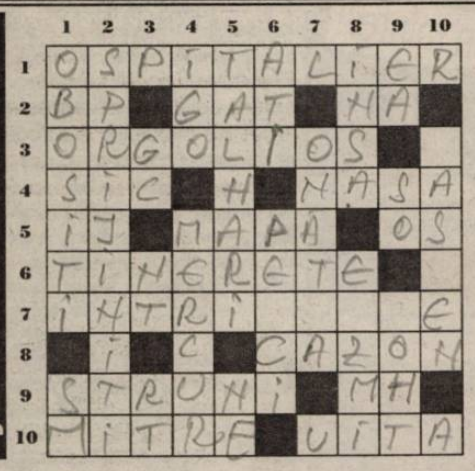

ORIZONTAL: 1) Ţine casa deschisă. 2) Blaise Pascal - Ţine capul sus - Ţine! 3) Ţine capul pe sus. 4) Ţine pasul cu moda - Ţine copilul în braţe la botez (fem.). 5) Date în grijă! - Obiecte de birou în care se ţin hîrtii, acte, foi volante etc. - Ţine carnea pe el. 6) Ţine de cei mai frumoşi ani. 7) Abia îşi ţin lacrimile (fem.). 8) Ţinută militară (înv.). 9) A ţine din scurt (fig.) - Mehedinţi (auto). 10) Ţinute pe cap de arhierei în timpul slujbelor - A nu mai ţine minte.

VERTICAL: 1) De-abia se mai ţin pe picioare - Cuşme! 2) Ţinuţi să nu cadă. 3) George Călinescu - 31 ţinuturi! - Curte! 4) Ţinute de bigot! - Metal ţinut să nu curgă. 5) A ţine drumul - Ene! 6) Căluţi de mare - Bărbaţi ţinuţi de femei (fig.). 7) Îşi ţine cuvîntul (fem.). 8) Dar - Îşi ţin firea. 9) Ţinute de seară! - Stimulent pentru încolţire - Scaunul celui ce ţinea în trecut frînele ţării. 10) Ţine casa.

DICŢIONAR: IGO.

DOCHIU LIVIU-ANGELO
Focşani

Soluţia careului **„OCHI PENTRU OCHI”**

Orizontal: **AFECTA - URA - NARI - PITUT - ARATOASA - A - TALAZ - T - LT - OG - TAGORE - MOT - PAVESE - I - AU - TIC - L - STUDIA - ENE - TIR - ITI - AV - IDILE - CASA.**

PAR(anormale) d'Le PAN

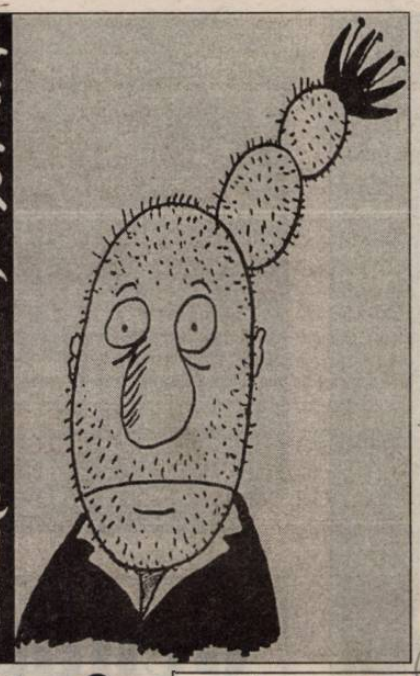

PERSPICACITATE

Unul din cinci

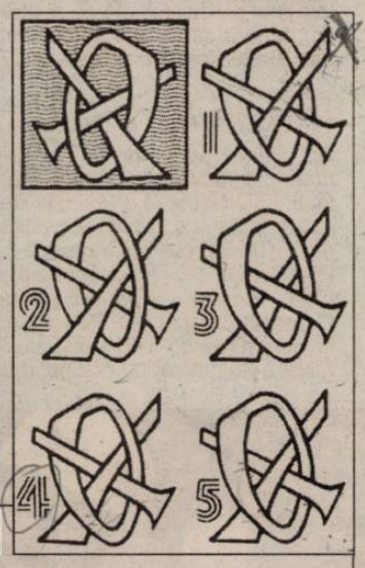

Vă prezentăm cinci desene (numerotate). Unul din ele este corespunzător cu cel din colţul de sus stînga prezentat însă pe verso. Rămîne ca dv. să-l identificaţi.

(Soluţia în numărul viitor)

10 diferenţe

Între cele două desene există zece mici diferenţe pe care vă invităm să le descoperiţi.

(Soluţia în numărul viitor)

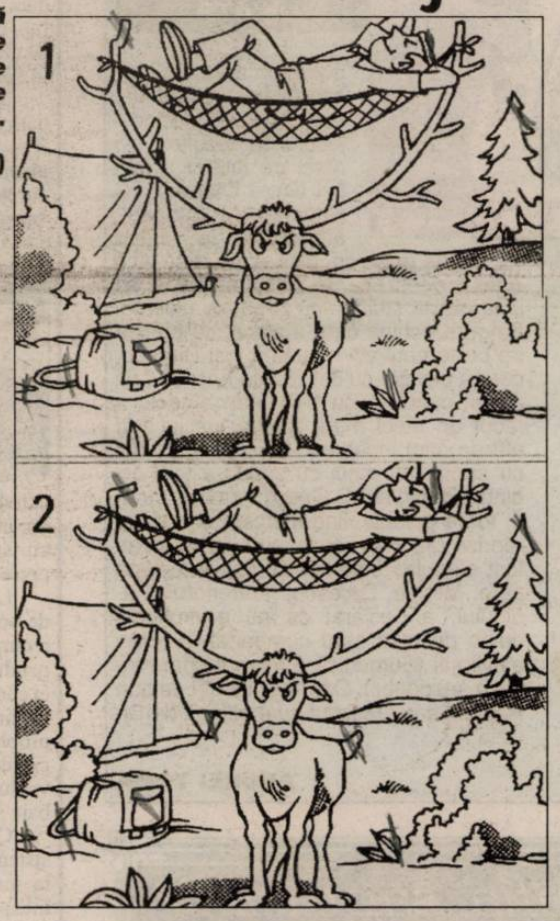

Dezlegarea testului din nr. trecut

CONFORM LOGICII

1. Lipseşte ochiul doamnei din stînga 2. Un picior al fotoliului 3. Paharul din mîna doamnei din dreapta (învîrteşte în gol lingurita) 4. Lipseşte divanul pe care stă 5. Gîtul ceainicului.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Care este capitala Republicii Rwanda?

2. Cum se numeşte partea lăţită şi verde a fructelor, adaptată pentru fotosinteză, respiraţie şi transpiraţie?

3. De unde au fost preluaţi zeii Lari în mitologia romană?

4. Cine a scris romanul „Cuibul de vipere”?

5. Cui îi este atribuită sculptura „Gal murind”?

6. Cum se mai numeşte în popor rostopasca?

7. Cine a compus muzica operei „Petru Rareş”?

8. Ce altă artă a cultivat scriitorul suedez August Strindberg, pe lîngă literatură?

9. Cine a inventat creionul?

10. Cînd a ajuns sistemul metric în România?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cea mai populată ţară din America Latină este Brazilia 153332000 locuitori (18 loc./kmp). 2) Un cromotip reprezintă totalitatea factorilor ereditari localizaţi în cromozomi sau reprezentaţi de genele cromozomale. 3) În mitologia etruscă, Turan era zeiţa frumuseţii şi gingăşiei feminine. 4) „Sonetele portugheze” au fost scrise de poeta engleză Elizabeth Barret Browning (1806-1861). 5) Ştefan cel Mare a înălţat 44 de biserici. 6) Ridichile sînt originare din Asia. 7) Muzica baletelor „Ileana Cosînzeana” şi „Rubinul fermecat” aparţine lui Ion Nonna Otescu (1888-1940). 8) „Himera apei” a fost sculptată de Dimitrie Paciurea (1873-1932). 9) Litografia a fost inventată în 1796, în Germania, de Alois Senefelder (1771-1834). 10) Fabricarea zahărului din sfeclă a fost experimentată prima oară de chimistul german Andreas Marggraf (1708-1782). (IRINA STOICA)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„CALENDE”

RĂSPUNZĂTORI / DE LUAT ÎN SEAMĂ		SOLIST / RÎU LA NOI		NECAZ / CUTE!		DEOSEBIT DE LUNG / RODICA		ROMAN / PUR SÎNGE		CUPA ŞI CAMPIONATUL / UNIT!	
	S	E	M	T	F	I	C	A	T	I	V
MICI LA ŢARĂ / CĂTRE	S	A	T	E	PURE / STAŢIUNI	C	U	R	A	T	E
	S	P	R	E	MĂSURĂ DE ŢIŢEI / CASTEL CELEBRU	B	A	R	I	L	CRIMĂ / N
NEVĂZĂTOARE / AMIN!	O	A	R	B	A	DECUPAT / OAIE	T	A	I	A	T
	I	H	CEL DINŢII / COMICĂ	P	R	I	M	NUN / METAL SCUMP...	N	A	S	FLOARE
COLOANĂ / MARCHEAZĂ TIMPUL	S	I	R	A	SERVEŞTE / PROVINCIE ROMNĂ	I	A	ŢESĂTURĂ ORIENTALĂ / VOCALE	N	A	C	
	C	A	L	E	N	D	A	R	E	SERE! / DIN PRATER!	S	R
JORDIE / RÎND	B	A	T		STAT AFRICAN / A FI ÎN TEMĂ	H	I	G	E	R	I	A
	S	I	R	GHIMPE / 12 PFUNZI!	S	P	I		1998 (PL.) / VOCALE	A	H	I
OUĂ DE PEŞTE / CUCI!	L	A	P	T	I	APRECIAT	H	A	T	A	T	
	C	I	ŢINUTĂ PE FOC...	F	I	A	R	T	A	CUTĂ!	T	Ă

Dezlegarea integramei **„AURĂ”**

Orizontal: D - A - S - O - C - D - HIDROCARBURI - SECTIUNI - EL - STRA - TRATATA - RASA - AMUTIT - CINICA - EMANA - BJ - AFON - RAT - LUAT - RATON - A - IMUNI - ELAN - ETERICA - ATOM - ON - TAPINARI - ARTA - NISE - AT.

UMOR

De ce stai cu orele lîngă mine cînd pescuiesc şi nu pescuieşti şi tu?
- N-am atîta răbdare!

Ştii c-am început să colecţionez antichităţi? îşi întreabă o tînără pe cea mai bună prietenă.
- Desigur! Ţi-am văzut soţul!

Ce nenorocire, se plînge un tată. Fiica mea a fost sedusă şi abandonată şi acum e însărcinată!
- Şi n-ai găsit tatăl?
- Ba da, pînă acum am găsit trei!

Un tînăr medic este întrebat de o pacientă de ce scrie versuri.
- Ca să-mi omor timpul!
- Timpul? Dar nu aveţi pacienţi?

Un croitor îşi întreabă amabil clientul:
- La acest costum doriţi o pereche de pantaloni, sau două?
- Una singură! Cu două mi-ar fi prea cald!

O fată povesteşte indignată unei prietene:
- Să vezi, ieri la ştrand m-au agăţat nişte tipi numai pentru că îmi purtam costumul de baie altfel.
- Cum adică?
- În mînă!

Puiule, spune dulce mămica, mîine împlineşti 6 ani! Ce-ţi doreşti tu de ziua ta?
- Să fac şi eu, ca tata, o baie împreună cu camerista!

Doi soţi stau la masă. La un moment dat ea suspină:
- Ce mult te-ai schimbat! Acum zece ani, cînd ne-am căsătorit, renunţai la toată mîncarea ca să stai de vorbă cu mine!
- Da, dar şi tu te-ai schimbat! Ai devenit o bucătăreasă perfectă!

Domnule doctor, nevastă-mea susţine că e elicopter.
- Trimiteţi-o la mine!
- Perfect! Unde să aterizeze?

Vă place friptura? întreabă chelnerul.
- Da, dar am mîncat şi mai bună.
- Posibil! Dar cu siguranţă nu la noi!

Abonamente la „Magazin” direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	5500 LEI	❑ 4 LUNI	22000 LEI
❑ 2 LUNI	11000 LEI	❑ 5 LUNI	27500 LEI
❑ 3 LUNI	16500 LEI	❑ 6 LUNI	33000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.

DE REŢINUT Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!

Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Duminică a avut loc la Atena, în Grecia, ultimul act la Campionatului Mondial de baschet, finala competiției fiind disputată de Rusia și Iugoslavia. Meciul a fost extrem de disputat și tensionat și s-a terminat lăsîndu-i pe sîrbi cu un avantaj de 2 puncte pe tabela de marcaj, 64-62, deși meciul fusese controlat aproape în întregime de ruși. Bodiroga, Rebraca și Djordjevici au adus un nou titlu de campioană mondială Iugoslaviei și calificarea pentru Jocurile Olimpice de la Sydney, Australia, din anul 2000. În semifinale, sîrbii trecuseră de echipa gazdă, Grecia, cu 78-73 (după prelungiri) în cea de-a 16-a victorie consecutivă împotriva acestei echipe iar Rusia s-a impus în fața americanilor cu 66-64 deși a fost condusă cu 64-54. Asta înseamnă că ultimele 12 puncte ale partidei au fost înscrise de

Andre Agassi are piinea și cuțitul în ATP

ruși, lucru deloc ușor de realizat împotriva unei formații ca aceea a Statelor Unite. Dar pentru că au fost 6 în teren (arbitrii luînd numai decizii favorabile rușilor) această realizare nu mai pare atît de imposibilă. Finala mică s-a disputat deci între S.U.A. și țara organizatoare care nu a arătat foarte mult pe teren lăsînd jocul la discreția americanilor care s-au impus destul de ușor, cu 86-61.

Pete Sampras i-a cedat prima poziție a clasamentului ATP chilianului Marcelo Rios care, deși nu a intrat pe teren în această perioadă, a beneficiat din plin de jocul rezultatelor. "Pistol" Pete nu a arătat mare lucru în fața compatriotului său Andre Agassi în sfertul de finală al turneului de la Toronto pierdut cu 6-7, 6-1, 6-2, primul set fiind singurul în care s-a întrebuințat la potențial maxim. Agassi, favoritul publicului (și al meu), a început bine și semifinala cu olandezul Richard Krajicek cîștigînd primul set cu 6-4 dar a început să o ia la vale și a trebuit să părăsească terenul învins după 5-7 și 2-6 în seturile următoare. Finala se desfășoară după același tipar și Krajicek pierde al doilea meci din cariera sa în fața australianului Patrick Rafter (din 8 disputate) cu 7-6, 6-4.

Divizia A? O frumusețe de divizie! De ce spun asta? Păi judecați și dumneavoastră prin prisma rezultatelor: Oțelul-FC Național 3-2, CSM Reșița-FC Argeș 0-0 (nu e cazul!), Steaua-"U" Cluj 4-0, FCM Bacău-"U" Craiova 2-0, Rapid-FC Onești 6-0 (scorul campionatului, pînă acum), Gloria-Foresta 5-0, Ceahlăul-Olimpia 4-0, Petrolul-Astra 2-1 și Farul-Dinamo 1-3. După cum vedeți (citiți) s-au marcat nu mai puțin de 33 de goluri, aproape 4 pentru fiecare partidă, spectacolul luînd locul jocului la rezultat. Un meci de infarct a fost cel dintre Oțelul și FC Național, "bancarii" aflîndu-se la cîrma jocului de două ori, de fiecare dată fiind egalați pentru ca, la finalul meciului, să iasă de pe stadion cu capetele plecate. Singura echipă care a plecat cu puncte de pe terenul adversarei a fost Dinamo, care a cîștigat cu 3-1 în fața Farului deși a fost condusă cu 1-0. Jean Vlădoiu a făcut un meci mare (pentru un jucător atît de mic) încununat cu un superb gol cu capul! Alt meci cu cîntec a fost cel dintre Rapid și FC Onești terminat cu 6-0, toate golurile fiind marcate în a doua repriză (aș vrea să știu și eu în ce fel au fost stimulați ceferiștii la vestiar!), după care Mircea Lucescu, antrenorul Rapidului, a declarat că nu e mulțumit deloc de cum s-au comportat în teren elevii săi (Șumudică a marcat prima triplă a sezonului). Oare e chiar atît de bun Rapidul sau Oneștiul nu e echipă de Divizia A?

ANDREI TOMA

Ce le trece unora prin minte?!

Celor cu suflet mare și încăpător le trebuie fie o familie cît mai numeroasă, fie un animal (sau mai multe) pe care să-și reverse afecțiunea excedentară. Dar să trăiești cu patru crocodili în casă (pardon, piscină), parcă e prea mult. Jericho Webba din Obadillo, Ohio, n-a fost căsătorit niciodată din acest motiv. De mic copilandru îl însoțea pe tatăl său la grădina zoologică și s-a atașat definitiv de reptilele atît de solzoase și cu bot generos. El întreține un mascul și trei femele din banii cîștigați ca vînzător la o benzinărie și nu ține seama de faptul că „Zimbo" (aligatorul șef) i-a molfăit cu ingratitudine piciorul stîng, pînă peste genunchi...

Louise Temper a divorțat de cel de-al patrulea soț întrucît prinsese gustul maimuțelor (cimpanzeilor). Daniel (ultimul ei bărbat) a acuzat-o în instanță de „relații dubioase" cu Chris, un cimpanzeu de zece ani care știa să pună rufele la uscat și să schimbe canalele cu telecomanda. Doamna Temper a fondat, împreună cu alte două dame respectabile, o societate care are drept scop învățarea limbii engleze de către maimuțele cu „apetit pentru cultură". Gurile rele spun că în fiece seară îi citește lui Chris cotele bursiere și timpul probabil.

Melanie McDull îngrijește un furnicar și o broască țestoasă, pe care ziua îi lasă să se zbenguiască în grădină, iar noaptea, îi culcă împreună într-o cameră special amenajată. La cei 88 de ani ai săi, doamna McDull își scrijelește memoriile pe carapacea lui Nini, broasca afectuoasă care are un „înveliș" cornos cu diametrul de 0,8 m.

Englezoaica Denise Garison s-a atașat de veverițe. Ea are o familie de cincisprezece exemplare, pe care o ține într-o cușcă specială de 12 metri înălțime, unde crește și un stejar pitic.

Geniale și totuși... inutile!

După faimoasele Karaoke și Tamagotchi, o nouă modă ne sosește din Japonia: Chindogu, sau arta inutilului, avînd în vedere că însuși cuvîntul japonez este compus din „dogu", care înseamnă obiect și „chin", adică inutil, bizar.

Termenul a circulat pentru prima dată la sfîrșitul anilor '80 și îl datorăm unui ziarist, Kenji Kawakami, care de altfel a și inventat o serie de obiecte în spirit chindogu.

V-ați gîndit vreodată să cumpărați patine pentru... pisica dumneavoastră? Kawakami s-a gîndit, și în timp ce pisoii se amuză, pot foarte bine să curețe parchetul, scutindu-vă de o

Pisicuța cu patine

activitate cel puțin neplăcută. Genial, dar prea puțin practic. Aproape inutil și cu siguranță necomercial. Deci un perfect spirit chindogu!

La fel, dacă vreți să „furați" o oră de somn dimineața, nu aveți decît să recurgeți la „coiful" chindogu pentru pendula dv., care va împiedica balansul ei enervant și astfel vă va oferi minutele suplimentare de odihnă. Nu vă faceți probleme cu montarea coifului: el se prinde pur și simplu de perete cu o ventuză din cele pe care le folosiți la baie sau la bucătărie.

Cel mai interesant însă pare un sistem care vă poate feri de întîrzierile la serviciu datorate stopurilor care se încăpățînează să devină roșii tocmai cînd vă pregătiți dv. să treceți strada.

Ce puteți face? Simplu. Chindogu vă oferă „trecerea de pietoni portabilă"! O țineți în servietă și, dacă vedeți că lucrurile devin serioase nu aveți decît să o aruncați înspre trotuarul de vizavi și să faceți ca toate mașinile să se oprească pentru a vă lăsa să treceți. Nu uitați însă, odată ajunși pe partea cealaltă, să vă luați „zebra" înapoi. S-ar putea să vă mai folosească...

Și să te mai miri că toată lumea a ajuns să vorbească de chindogu, chiar și pe Internet!

Coiful „antipendulă"

Jucăriile liliputane

În Anglia se organizează anual o tradițională expoziție de jucării liliputane, a căror dimensiune nu depășește pe cea a unui deget. În imagine se poate observa, în prim-plan, un cavaler englez din secolul al XIII-lea, făurit cu cea mai mare minuțiozitate și respectînd detaliile epocii. Este lucrat în metal, cu suduri extrem de fine, executate sub lupă. De menționat faptul că vizitatorilor li se pun la dispoziție instrumente optice pentru a nu pierde din vedere (și admirație) nici un amănunt executat cu atîta migală și măiestrie de artiști.

Mioarele fosforescente alungă vulpea!

Unui ingenios fermier canadian, ale cărui oi erau des vizitate de vulpi, i-a venit următoarea idee: ce-ar fi dacă lîna mioarelor sale ar fi impregnată cu vopsea fosforescentă! Zis și făcut. Rezultatul? Vulpea, ca orice prădător de noapte, se sperie de lumină, mai ales dacă sînt nopți cu clar de lună. Oile au fost lăsate în pace multă vreme, carnivorul flămînd dîndu-le tîrcoale și ezitînd să dea năvală în turmă.

Fotografia săptămînii

Bucătarul șef Simon Sang din provincia Shandong a stabilit un nou record mondial neoficial în realizarea.... tăițeilor, cu prilejul Festivalului de artă culinară din Singapore. El a produs un număr de 8192 tăiței în numai 59,29 secunde depășind vechiul record din Guinness Book de 4096 tăiței/41,34 secunde.

În numărul viitor

■ Soho, o „fereastră" spre Soare ■ Fizica și energiile Cosmosului ■ De la „Daimon" la vederea paraoptică ■ Celule umane „nemuritoare" ■ Cartele inteligente ■ Un vis al vîrstei a doua: Tinerețe fără bătrînețe... ■ Soarele și cancerizarea pielii ■ Unicate ale naturii ■ Monștrii viitorului îndepărtat ■ Căutătorii de aur ■ Minunile lumii ■ Gillian Anderson și David Duchovny - îndrăgostiți?! ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Timp liber

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., București, Piața Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) și 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Țiriac", Sucursala București.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacției la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAȚI!

Abonarea, acum, direct la redacție vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale prețului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacția „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde și alte informații utile.

Biblioteca județeană MUREȘ

SERIE NOUĂ - 379 • ANUL XLI • 20 AUGUST 1998 • 16 PAGINI • 1500 LEI Nr. 34 (2129)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Bogăţia şi ştiinţa sînt ca trandafirul şi narcisa, care nu pot înflori în acelaşi timp. Omul învăţat nu are bogăţie, iar omul bogat e sărac în cunoştinţe."

•

„Omul însetat care nu a întîlnit în calea lui nici un izvor e prea fericit cînd găseşte o băltoacă."

SHARID DE BALKH (secolul IX)

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

AVION SAU OZN?

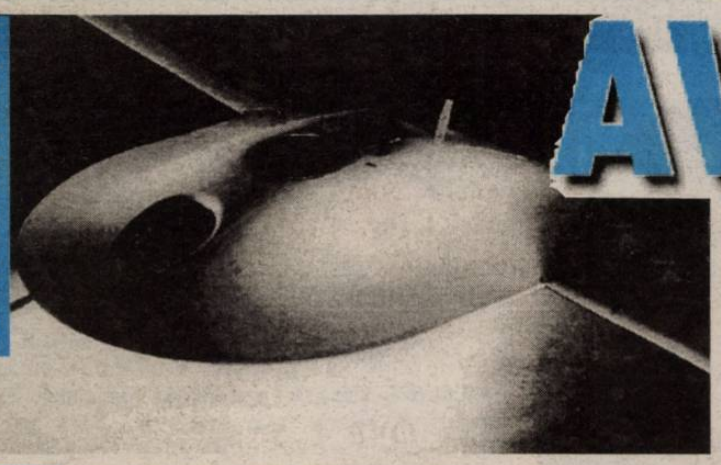

Este, desigur, întrebarea pe care şi-o va pune oricare dintre dumneavoastră, privind imaginea de mai sus. Căci oare ce să fie „maşinăria infernală" care ni se înfăţişează privirilor? După cum apreciază voci autorizate din cadrul US Air Force, nimic altceva decît avionul de război al mileniului III. Un avion care, după cum lesne se poate observa, nu mai are aproape nimic din aparatele clasice. „Dark Star" („Steaua întunecată") vine să revoluţioneze conceptele tradiţionale privind aeronavele de luptă. Comparat cu un OZN (se spune, de altfel, că, în timpul testelor efectuate în poligoanele din deşertul Nevada, mulţi americani, observîndu-l zburînd pe cer, la mare depărtare, au fost absolut convinşi că văd un vehicul aerian extraterestru), din pricina formei sale, „Dark Star" va face parte din categoria aşa-numitelor avioane invizibile, care nu pot fi detectate de radare. Cu anvergura aripilor de circa 30 de metri, o înălţime maximă de 6 metri şi o greutate de nu mai puţin de 80 tone, avionul pare o adevărată fortăreaţă zburătoare. Cee ce îl diferenţiază însă, de alte genuri de avioane, ca, spre exemplu, B-52, este o viteză de zbor uimitoare: 1500 km/oră, aproape dublu faţă de mult-mediatizatele bombardiere. Şi la nivelul tehnicii, nu se poate vorbi de o comparaţie: totul, la bordul noului avion, este absolut automatizat şi computerizat. Firma „Lockheed Martin", producătoarea proiectului „Dark Star" a refuzat să ofere presei mai multe amănunte tehnice şi date privind stadiul de execuţie al aparatului, dar se bănuie că „Darck Star" ar fi fost deja folosit, într-o variantă „primitivă", în raidurile efectuate de aviaţia americană în cadrul conflictului din Bosnia.

Grafică: arh. DANIEL MUNTEANU

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

PREMII

TALON DE FIDELITATE

IULIE

În urma tragerii la sorţi, cîştigătorii lunii iunie a cîte unui abonament anual, pe baza taloanelor de fidelitate, sînt următorii noştri cititori:

NEDEJDE CONSTANTIN - Dorohoi
PETRE MARILENA EUGENIA - Bucureşti
LUPU TRAIAN - Constanţa

Incursiune în paranormal 4
De la „Daimon" la vederea paraoptică

Medicina la zi 7
Soarele şi cancerizarea pielii

8 *Enciclopedie*
Unicate ale naturii
• Pasărea veninoasă
• Cangurul arboricol

Terra X Dosarele planetei 10

Un miracol asemuit Paradisului

13 *Idoli*
Gillian Anderson şi David Duchovny

Timp liber 14
• Horoscop • Grădina
• Pe 4 roţi • Scrisori primite

femina club

BIBLIOTECA JUDEŢEANĂ MUREŞ TÎRGU-MUREŞ

Tolba cu SCRISORI

✉ *Florin Olaru - Galaţi:* Am ajuns la *Grammy Award Fot The Album Of The Year: 1958: Henry Mancini - „The Music From Peter Gunn", 1959: Frank Sinatra - „Come Dance With Me", 1960: Bob Newhart - „Button Down Mind", 1961: Judy Garland - „Judy At Carneggie Hall", 1962: Vaughn Meader - „The First Family", 1963: „The Barbra Streisand Album", 1964: Stan Getz & Astrud Gilberto - „Getz/Gilberto", 1965: Frank Sinatra - „September Of My Years", 1966: Frank Sinatra - „A Man And His Music", 1967: The Beatles - „Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band", 1968: Glen Campbell - „By The Time I Get To Phoenix", 1969: Blood, Sweat And Tears, 1970: Simon & Garfunkel - „Bridge Over Troubled Water", 1971: Carole King - „Trapestry", 1972: The Concert For Bangladesh, 1973: Stevie Wonder - „Innervisions", 1974: Stevie Wonder - „Fulfillingness", 1976: Stevie Wonder - „Songs In The Key Of Life", 1977: Fleetwood Mac - „Rumours", 1978: Bee Gees - „Saturday Night Fever".* (continuare în numărul viitor)

✉ *Sed Lex - Bucureşti:* Voi încerca să găsesc adresele pe care le solicitaţi. În rest, sînt de acord cu cele scrise de voi!

✉ *Marian Stoica - Urziceni:* Poşta ne-a jucat o festă amîndurora! Răspunsurile şi întrebările au fost într-o veselie, dar în contratimp! Acum cînd, în sfîrşit, am ajuns la acelaşi numitor vreau să-ţi spun că nu poţi înregistra nimic la Radio România! O fază tare: cunosc cîţiva colaboratori ai celor trei canale radio naţionale cărora li s-a interzis efectuarea oricăror înregistrări în incinta studiourilor! Nu este vorba, cum am fi tentaţi să credem, de cine ştie ce înregistrări cu scop comercial ci de banalele şi fireştile copii ale emisiunilor pe care aceştia le realizează... P.S. Aştept veşti despre FC-ul *Ice MC*. OK?

✉ *George Ruscu - Braşov:* Cred că nici un om inteligent nu se supără dacă i se spune că a greşit şi i se arată şi în ce constă vina! Este şablon, dar rămîne valabil: este de preferat o observaţie sinceră unei laude de complezenţă! Comparaţia pe care o faci cu celelalte reviste ne stimulează iar sugestiile făcute se vor regăsi aici! După cum ai observat, o bună parte din ele au fost anticipate de mine şi s-au materializat... 2) Nu-ţi face griji, nu mă deranjează scrisorile lungi!

✉ *Elena Timişan - Floreşti:* Notează la *Bryan Adams* - data naşterii: 5.11.1959. Locul - Kingston/Canada. Completează la discografia sa: *„You Want It You Got It"* (1982), *„Cuts Like A Knife"* (1983), *„Into The Fire"* (1987). O corecţie la ce mi-ai trimis: albumul *„Reckless"* este din 1984 şi nu din 1985.

✉ *Geta Filimon - Slobozia:* Pentru o începătoare careurile nu sînt deloc rele! Din păcate, ele nu sînt şi publicabile, vina purtînd-o exclusiv densitatea tematică, sublimă dar inexistentă. Nu trebuie acum să depui armele, dimpotrivă, fii mai exigentă cu tine! Un sfat: cînd vrei să faci un careu tematic îţi recomand să-ţi alcătuieşti mai întîi o listă cît mai cuprinzătoare cu termeni care se circumscriu subiectului ales iar la îngrilare să primeze noţiunile cele mai importante pentru tema respectivă. Mai scrie-mi..

POP-ROCK, de la A la Z

DEAD OR ALIVE

Cunoscută trupă din Liverpool compusă din *Pete Burns* (5.8.1959, vocal, nume real *Peter Jozzepi Burns*, mare admirator al lui *Boy George*), *Martin Healey* (clape), *Sue James* (bass), *Joe Musker* (tobe), ultimii trei fiind înlocuiţi ulterior cu *Timothy Lever* (clape), *Mike Percy* (bass) şi *Steve McCoy* (tobe) între 1977 şi 1981 *Burns* a cîntat cu două trupe de pop - *Mystery Girls* şi *Nightmares In Wax* pentru ca în 1981 să fondeze grupul *Dead Or Alive*, grup ce avea să fie considerat peste ani primul reprezentant oficial a ceea ce astăzi numim *indie!* Primul lor album apărea abia în 1984 - *„Sophisticated Boom Boom"* care conţinea un amestec de avangardă de *high-energy-disco-sound* (v-am dat titulatura sub care apar în enciclopedii!) şi *punk*, tot în acel an ei avînd şi primul succes în topurile de singles cu un remake din repertoriul *KC & The Sunshine Band - „That's The Way I Like It"*. La începutul anului 1985 intrau sub „aripa" celebrului trio de producători - *Stock/Aitken/Waterman* care le oferea imediat o melodie ce avea să devină Number One în Regatul Unit şi pe Continent - *„You Spin Round (Like A Record)"* în timp ce în State urca pînă pe locul 11 în Top 100 din *Billboard!* Pînă în 1989, an în care puneau instrumentele în cui şi se apucau de produs alte viitoare staruri din disco-music. *Dead Or Alive* au mai editat 10 singles, 6 dintre ele prinzînd Topul 10 britanic. Ascultaţi albumul *„Man, Bad And Dangerous To Know"* (scos de *CBS*) pentru a vă convinge că *Dead Or Alive* sînt consideraţi pe drept pionierii actualului techno.

HAZELL DEAN

Interpretă britanică născută pe 27.10.1956, numele său real fiind *Hazell Dean Poole*. Debuta în 1984 cu single-ul *„Searchin"*, an în care era declarată cea mai bună solistă a categoriei *high-energy*. Un an mai tîrziu aceiaşi *Stock/Aitken/Waterman* îi puneau pe tavă un loc patru în Anglia - *„Whatever I Do (Wherever I Go)"* dar va trebui să mai treacă încă patru ani pentru ca *Hazell* să prindă din nou Topul 10, de data aceasta american, cu *„Who's Leaving Who"*. De ascultat albumul *„Always"*, scos de *EMI*. S-a stins treptat, anii '90 readucînd-o în anonimat...

From The Choirgirl Hotel - TORI AMOS

Am descoperit-o pe această solistă britanică în urmă cu cîţiva ani cînd albumul *„Under The Pink"* o confirma în lumea bună a pop-ului insular. Anii au trecut, *Tori Amos* s-a dovedit a fi destul de zgîrcită în apariţii discografice, lucrînd în schimb foarte mult în studiouri dar needitînd mai nimic, preferînd să nu rişte nimic ce ar fi putut să-i coboare valoarea „acţiunilor" pe care le are la public şi la presa muzicală. Frumoasă, deşteaptă cît cuprinde, preţioasă, *Tori Amos* dă acum o excelentă lovitură la bursa muzicală britanică şi nu numai, *„From The Choirgirl Hotel"* ridicînd-o la o înălţime neatinsă de ea pînă acum! Stilul predominant este pop-ul, aş zice clasic, acesta lăsînd prea puţin spaţiu pentru flirturi cu alte genuri... Dacă vreţi să ascultaţi şi altceva decît lacrimogene gen *Celine Dion* sau *stereotipe* gen *Mariah Carey* cred că *Tori Amos* poate fi alternativa ideală şi un balon de oxigen în amosfera suprasaturată de balade leşinate...

BIBLIOTECA muzicală

CRAZY FROM THE HEAT - DAVID LEE ROTH

Fostul solist al grupului *Van Halen* editează la Londra această autobiografie care, în primul rînd, apare ca o nesfîrşită listă a cuceririlor sale! Pe lîngă sex mai există hard-rock, legăturile sale cu alte nume mari din show-business. *Roth* îşi radiografiază viaţa, din copilărie şi pînă în momentul de faţă, reuşind să nu fie prea subiectiv. Scrisă cu umor, cartea demonstrează că *David* a făcut totul fără a fi „înnebunit de arşiţă" (vezi titlul) şi că îşi merită titlul de cel mai imprevizibil hard-rocker al Americii...

Radiografii sonore

Too See You - Harry Connick Jr. Cînd dai peste un nume istoric, de talia marelui muzician din New Orleans, îţi pui două întrebări, înainte de a-i asculta noul album: mai poate, dom'le? Dacă da, atunci la ce nivel? În cazul lui *Harry Connick Jr.* am ajuns la următoarele răspunsuri: mai poate şi nu prea iar nivelul este cel al minimei rezistenţe! Un album care putea foarte bine să nu apară deoarece este atît de răsuflat prin muzica propusă încît aruncă o umbră asupra capacităţilor actuale ale marelui muzician... De ce spun asta? Deoarece nu mi-a plăcut deloc combinaţia dintre melodiile de dragoste şi cvartetul acustic de jazz!

VIDEOMUSIC

Live *In Sydney - KD Lang.* O înregistrare de 65 de minute care prezintă foarte bine ce ştie să facă această interpretă, prea puţin cunoscută la noi din punct de vedere muzical dar faimoasă prin numeroasele sale escapade sexuale. Că e sau nu lesbiană nu contează, important rămîne faptul că *„Live In Sydney"* va lumina pe mulţi şi le va dovedi că această *Kathryn Dawn Lang* este în primul rînd o interpretă de mare valoare. Pe-ncercate!

Live *Texxas Jam'78 - Aerosmith.* Reeditarea unei casete care prezintă evoluţia trupei lui *Tyler* în iulie 1978, la *Texas World Music Festival*, în faţa a peste 150000 de spectatori! O plăcută reîntîlnire cu atmosfera nebună a acelor vremuri şi cu primele mari hituri ale uneia dintre cele mai mari trupe din istoria rock-ului: *„Toys In The Attic", „Walk This Way", „Sweet Emotion", „Same Old Songs & Dance "* 50 de minute, oferite de *CBS*, de muzică a cărei valoare a crescut o dată cu trecerea anilor...

Pagină realizată de MARIAN MINCULESCU

Săptămînalul „Magazin" este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.
magazin
Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($); 40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Irina Stoica
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (şef departament),
Simion Ionescu, Titi Baboi
FINANCIAR-CONTABIL:
Margareta Drăghici (contabil-şef),
Nicoleta Cochinţiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

SOHO o „fereastră" spre Soare!

MAGDA STAVINSCHI
Institutul Astronomic al Academiei

Analiza preliminară a datelor radar arată că SOHO se afla încă pe orbita sa nominală în apropierea aşa-numitului punct Lagrangeian L1 şi se roteşte uşor cu o viteză de circa o revoluţie pe minut. Evident, eforturile de localizare şi urmărire continuă, mai ales cînd panourile solare ale lui SOHO se vor întoarce spre Soare. Continuă şi eforturile de restabilire a comunicaţiei radio cu sonda, datele pe care specialiştii le deţin pînă în prezent indicînd defecţiuni de structură cu totul minore.

Dar pentru ce atîta panică şi atîtea eforturi în detectarea lui SOHO? Mai exact,

Cine este SOHO?

SOHO (Solar and Heliospheric Observatory) este o misiune spaţială concepută şi lansată de agenţia europeană ESA în colaborare cu cea americană NASA pentru a studia atît Soarele, din adîncurile sale pînă la coroana exterioară, cît şi vîntul solar. A fost lansată la 2 decembrie 1995 şi instalată pe orbită la 14 februarie 1996. De atunci urmăreşte continuu Soarele, heliosfera şi particulele vîntului solar care se îndreaptă spre Terra.

Primele operaţii de pe misiunea SOHO au demarat în aprilie 1996. SOHO reprezintă de altfel cel mai complex sistem de instrumente solare şi heliosferice realizat vreodată, şi plasat pe aceeaşi platformă. Cele trei instrumente heliosferice (GOLF, VIRGO şi MDI/SOI) au furnizat deja noi date asupra structurii şi dinamicii interiorului solar, din nucleu pînă la straturile exterioare ale zonei de convecţie. Alte instrumente, ca SUMER, CDS, EIT, LASCO, UVCS sau SWAN au adus surprize asupra dinamicii regiunii de tranziţie, jeturilor coronale, ejecţiilor de masă coronală, dîndu-ne o primă imagine a atmosferei solare exterioare şi a coroanei. Aceste date sînt completate de măsurarea particulelor energetice produse de instrumentul ERNE, situat tot la bordul lui SOHO.

Un cutremur... solar!

Rezultatele obţinute pînă acum sînt deja foarte importante.

Este suficient să amintim că s-a demonstrat pentru prima oară că se produc unde seismice în interiorul Soarelui, foarte asemănătoare cu cele create de cutremurele de pe Pămînt. Cercetătorii au observat un astfel de generator de unde seismice, de circa 40000 de ori mai puternic decît cel ce a devastat San Francisco în anul 1906. Cantitatea de energie degajată ar fi suficientă pentru a alimenta Statele Unite timp de 20 de ani la nivelul său curent de consum şi ar fi echivalentă cu cea a unui cutremur de magnitudinea 11,3. Cutremurul solar înregistrat seamănă mai degraba cu undele care apar în momentul căderii unei pietre într-un lac. Dar, în timp de o oră, undele solare au traversat o distanţă egală cu 10 diametre terestre înainte de a se stinge în „solul fierbinte" al fotosferei Soarelui. Undele solare s-au transmis cu viteze de la 35000 km pe oră pînă la 400000 km pe oră înainte de a dispărea complet.

O misiune spaţială cu totul deosebită fusese pierdută: la 25 iunie s-a înregistrat ultimul contact radio cu misiunea SOHO. Dar iată că spaima a trecut şi radiotelescoapele de la sol au redescoperit-o rotindu-se încet în apropierea poziţiei sale de origine, pas important în restabilirea comunicaţiilor directe cu sonda. Este rezultatul eforturilor susţinute ale cercetătorilor de la NAIC (U.S. National Astronomy and Ionospheric Center) din Arecibo, Puerto Rico, care au transmis la 23 iulie semnale spre SOHO cu radiotelescopul cu diametrul de 305m. Antena de 70 m de la Goldstone (SUA) a acţionat ca receptor, localizînd ecoul sondei şi urmărindu-l cu tehnicile radar mai bine de o oră.

Undele seismice solare călătoresc peste tot în interiorul Soarelui. Ele aduc informaţii extrem de preţioase asupra interiorului solar, intuite doar conform modelelor stabilite de oamenii de ştiinţă.

Magnetism, protuberanţe şi vînturi solare

SOHO face parte dintr-un program mult mai amplu - ISTP (International Solar-Terrestrial Physics) care are ca scop observarea şi cunoaşterea stelei noastre şi efectul acesteia asupra mediului înconjurător. Misiunea ISTP implică peste 20 de sateliţi, cuplaţi cu observatoare terestre şi centre teoretice, care împreună duc la un studiu fără precedent al Soarelui, Pămîntului şi spaţiului dintre acestea. ISTP este un program internaţional realizat de NASA, ESA, Institutul Japonez pentru Ştiinţe Astronautice şi Institutul de Cercetări Spaţiale al Rusiei.

Unul din experimentele misiunii SOHO, şi anume VIRGO, a demonstrat că activitatea magnetică joacă un rol important în dinamica oscilaţiilor dincolo de modulaţia frecvenţelor de rezonanţă.

Foarte interesante au fost şi observaţiile ejecţiilor de masa coronală văzute pe discul Soarelui. Experimentul EIT a arătat că acestea încep într-un volum mic şi sînt asociate iniţial cu mişcări din materia protuberanţelor şi o uşoară mărire a strălucirii acestora la un capăt al protuberanţei. Puţin după aceea, protuberanţa a fost accelerată pînă la circa 100 km/s. De un interes deosebit este extensia lor pe aproape 70' în latitudine.

Experimentul UVSC (UltraViolet Coronograph Spectrometer) a fost utilizat pentru a studia coroana solară de la 1,25 pînă la 10 raze solare (considerate de la centrul Soarelui). El a studiat atît golurile coronale de la poli cît şi fasciculele (streamers) de la Ecuator. S-a mai observat că forma şi stabilitatea streamers heliosferici la minimul activităţii solare sînt datorate, probabil, unor alţi curenţi de latitudine mai mare decît zona de activitate din regiunea ecuatorială. SWAN a măsurat distribuţia heliografică în latitudine a vîntului solar. Continuarea activităţii misiunii SOHO ar permite, pe lîngă o măsurare a vîntului solar în faza ascendentă a noului ciclu solar, şi studiul modulului în care geocoroana răspunde la activitatea solară precum şi măsurarea producţiei de apă a unui număr mult mai mare de comete care vor apărea în anii ce vin.

Nu putem încheia aceste cîteva rînduri privind rolul misiunii SOHO pentru cunoaşterea tot mai corectă a Soarelui fără a menţiona şi contribuţia cercetătorilor români de la Institutul Astronomic al Academiei Române la studiile întreprinse de misiunea solară a ESA/NASA.

PARIUL cu tine însuţi

Enigma de astăzi este extrasă din istoria aviaţiei. Este vorba despre o AERONAVĂ. Care? Citiţi în ordine succesivă informaţiile pe care vi le oferim, încercînd să daţi răspunsul înainte de a ajunge la ultimele detalii.

1. Numărul său de înmatriculare: LZ 127. Viteza: 110 km/h.
2. Lungimea: 235m. Lăţimea: 30,5m. Capacitatea 105000 m³.
3. Construcţia sa a fost finalizată în septembrie 1928. În anul următor, un echipaj (format din 39 persoane) şi un grup de pasageri (20 persoane) urcă la bordul acesteia pentru o foarte lungă călătorie.
4. În 20 de zile, efectuează primul înconjur aerian al Pămîntului.
5. Ulterior, participă la diferite expediţii arctice şi asigură între anii 1932-1937 legătura permanentă dintre Germania şi America de Sud.
6. În timpul aterizării la Lakehurst (Statele Unite), înregistrează o explozie. Era în anul 1937.
7. Acest balon, căruia i s-a dat numele inventatorului său, a fost definitiv scos din sfera serviciilor publice.

(Răspunsul în pagina a 15-a)

FIZICA şi ENERGIILE COSMOSULUI

MIHAELA DOROBANŢU

Observarea spaţiului cosmic, continuă cu investigarea sa sistematică, posibilă atît datorită dezvoltării ştiinţei, cît şi a posibilităţilor tehnice, este fără îndoială cea mai veche „activitate de cercetare" a omului. Indiscutabila fascinaţie pe care infinitul a exercitat-o totdeauna asupra noastră a jucat fără îndoială un rol important. Iar descoperirile au întrecut orice aşteptări. Una dintre acestea nu încetează nici astăzi să ridice întrebări fundamentale. Căci este vorba despre un volum de materie care... nu se găseşte. Ceea ce îndreptăţeşte numele care i s-a dat:

Materia întunecată

O adevărată „obsesie" a oamenilor de ştiinţă a fost identificarea în adîncurile spaţiului a eventualelor „urme" ale evenimentelor care au marcat geneza Universului. Una dintre acestea se referă la enorma cantitate a energiei asociată cu vidul cosmic. Şi există oameni de ştiinţă care văd în ea explicaţia acestui incredibil 90% din masa teoretică a Universului care... lipseşte: materia întunecată. Alţii invocă această energie pentru a explica inerţia corpurilor cosmice la diversele forme de accelerare (cu consecinţe importante pentru rezolvarea problemelor tehnologice legate de „manipularea" navelor care au început deja să populeze spaţiul extraterestru). Şi totuşi, un punct de vedere ferm se conturează: această energie trebuie să fie nesemnificativă. Altfel, după cum remarcă fizicianul italian Tulio Regge, citat de revista „Focus", „energia ar duce la o curbare semnificativă a Universului, fenomen care încă nu a fost observat". Dar - a discuta teoretic energia vidului şi a o obţine, a o folosi practic, sînt două lucruri foarte diferite. Unii chiar se întreabă dacă acest lucru este efectiv posibil. Un răspuns pare să existe. Şi acesta este...

Modelul unei molecule cu 60 de atomi dar al cărei volum este aproape vid

Motorul Casimir

H.B.G. Casimir a fost unul din marii fizicieni şi matematicieni ai secolului nostru (în calitate de Preşedinte al Societăţii Europene de Fizică, el ne-a vizitat de cîteva ori ţara). Ca şi alţi teoreticieni (nu foarte mulţi), Casimir a manifestat un interes deosebit pentru aplicaţii şi, ca rezultat, acum 50 de ani, în 1948, a avut ideea realizării unui motor care să funcţioneze folosind energia... vidului. Ideea este simplă. Conform „efectului Casimir", între două plăci aflate în vid ar trebui să apară o forţă care le-ar fi „împiedicat" să se apropie încă şi mai mult. Cele două plăci ar funcţiona ca două diguri, izolînd o mică porţiune din „agitata mare a vidului", diguri asupra cărora s-ar exercita presiunea undelor de vid exterioare. Deşi extraordinar de mică, această forţă prezisă de Casimir a fost efectiv măsurată. Iar doi fizicieni americani, Daniel Cole şi Harold Puthoff (ultimul şi Director al Institutului de Studii Avansate din Austin, Texas) au imaginat un „motor cu vid" constituit din mii de plăcuţe cum sînt cele ale lui Casimir care, ciocnindu-se între ele, ar genera căldură. De altfel, la Institutul din Austin se lucrează asiduu la dispozitive, aparate etc. care să folosească energia extrasă din vid. Faptul că nu s-a înregistrat nici un succes pînă acum nu-i opreşte pe cercetători şi nici nu diminuează interesul NASA pentru acest gen de cercetări...

H.B.G. CASIMIR

Spumă de universuri - Universul nostru este doar una din multele sfere de energie

Poate, cine ştie, după cum se întreabă şi revista „Focus", în acest straniu „nimic" care este vidul, să se găsească cel puţin o parte din răspunsurile la marile întrebări şi probleme actuale ale ştiinţei şi tehnicii: originea Universului, călătoriile spaţiale, criza energetică...

Informatică

Y2K - virusul mileniului

Nu, nu este vorba despre cine ştie ce nouă şi îngrozitoare epidemie care să pună în pericol major viaţa locuitorilor planetei!

Y2K înseamnă pur şi simplu... anul 2000 şi este vorba despre marea şi, pînă de curînd neaşteptata problemă a acestui sfîrşit de mileniu: calculatoarele şi, implicit dispozitivele care se bazează pe calculatoare, vor avea de trecut un hop serios în momentul în care omeniea va schimba mileniul. De ce? Pentru că majoritatea sînt „obişnuite" să recunoască şi să ia în consideraţie doar ultimele două cifre ale anului. Şi ce va însemna pentru calculatoare „00"? Vor considera că... ne întoarcem la anul 1900? După ce în presă şi în rîndul specialiştilor s-au adus în discuţie multe domenii care s-ar putea să fie afectate de acest „virus", de la calculatoarele care repartizează automat salariile în întreprinderi la cele care programează trenuri sau avioane, iată că o nouă preocupare se impune: medicina. Deşi un stimulator cardiac sau multe alte dispozitive nu au nevoie să ştie data exactă pentru a funcţiona corect şi nu există nici un motiv serios de panică, specialiştii atrag atenţia asupra posibilelor „încurcături", chiar dacă unele sînt minore. Mai precis, 2700 din cele 16000 de aparate medicale produse ar putea fi afectate la schimbarea mileniului, printre care, în primul rînd, emiţătorii radioactivi utilizaţi în tratamentul ambulatoriu al pacienţilor cu cancer, precum şi defibrilatoarele sau instalaţiile EKG portabile. Cum se spune, încă o problemă la care oamenii trebuie să se gîndească la acest final de mileniu doi.

Demografie

Viaţa pe... malul mării

V-aţi gîndit vreodată că 60 la sută din populaţia lumii trăieşte într-o bandă lată de numai 60 km pe malul mărilor şi aţi ştiut că acest procent va ajunge la 75 la sută în anul 2025, conform estimărilor recente ale UNESCO? V-aţi gîndit vreodată că doar din primele zece megalopolisuri ale lumii, şi anume Mexico City şi Beijing, nu sînt şi porturi, în timp ce celelalte opt - Tokyo, Bombay, Sao Paulo, Shanghai, New York, Djakarta, Lagos şi Los Angeles - sînt oraşe maritime? Sau că 16 dintre cele mai mari 23 de aglomerări umane sînt oraşe situate într-o zonă de coastă? Nu este deci de mirare că UNESCO a organizat recent o conferinţă pe această temă la Maputo, capitala Mozambicului. Participanţii au relevat lupta acerbă care se dă în aceste zone pentru „resursele pe cale de dispariţie", luptă care adînceşte din ce în ce mai mult prăpastia dintre bogaţi şi săraci. Ca să nu mai vorbim că peste o treime din aceste zone şi ecosistemele lor sînt deosebit de vulnerabile în faţa poluării terestre şi proliferării neîngrădite a infrastructurilor asociate activităţilor omeneşti specifice, în timp ce Africa trebuie să facă faţă pericolului eroziunii ţărmurilor. Între supraexploatarea resurselor de peşte, de exemplu, şi presiunea exercitată de turism - cea mai dinamică industrie din lumea de astăzi - viaţa pe malul mării seamănă rareori cu visele noastre, de vacanţe paradisiace...

DE LA „DAIMON" LA VEDEREA PARAOPTICĂ

Experienţe paranormale excepţionale

ION ŢUGUI

O femeie tînără. Refuză să-şi vadă popularizat numele. Voi folosi iniţialele M.R. Intelectuală. Lucidă şi sigură de sine, raţională. Şi totuşi... cum să-şi explice ceea ce i se întîmplă încă din copilărie?

A început să solicite explicaţii în momentul cînd avea să realizeze că vede persoane cunoscute, din anturajul ei sau rude, care nu se află în acea clipă lîngă ea. Dacă vizualizarea s-ar produce prin simpla memorare a chipurilor, aceasta n-ar însemna decît un gest banal al memoriei.

M.R. vede de fapt cunoscuţii „în acţiune", le vede gesturile, tipul de activitate, preocupările din acel moment. Repetîndu-se des această stranie percepere, s-a decis să efectueze testul de rigoare. Aşa a ajuns să-şi sperie cunoscuţii! Le descria în cele mai mici detalii ce anume făcuseră la ora cutare, în ziua cutare, unde se aflau, cu ce călătoreau sau unde stăteau etc...

Testul fiind repetat de multe ori, M.R. a lăsat în urma ei numai nedumeriri. Nu a existat pînă acum nici o situaţie în care tînăra doamnă să dea greş. Impresionantă această capacitate, de altfel foarte rară, după cunoştinţa mea şi foarte puţin permeabilă unei explicaţii fie şi prin cunoaşterea parapsihologică. Idei şi noţiuni există. Dar ele nu par suficiente. O inducţie telepatică şi recoltarea prin aceasta a imaginilor aflate departe de ea ar fi un mod simplu de-a explica fenomenul. Să rămînem în litera telepatiei pentru a urmări şi alte fenomene...

Călătorind prin America

Este cel mai simplu lucru pentru M.R. E de ajuns să închidă ochii şi imediat îşi începe plimbarea pe străzi de mult cunoscute, din marile metropole americane. Ea ştie înainte de-a ajunge, unde se află magazinul cutare, ce scrie pe firmă, cum se deschid şi se închid uşile, ce se află în vitrină... în toate aceste drumeţii de plăcere prin America, vizionara îşi vede scenele altei vieţi într-un mod foarte clar şi se simte în toate cele o locuitoare dintotdeauna a acelor spaţii şi urbii...

În astfel de aventuri, are şi conştiinţa „unei familii" din care face parte sau care îi aparţine. Dar cel mai straniu eveniment o încearcă la ora actuală privind unele filme americane, seriale cu acţiunea în New York, spre exemplu... M.R. priveşte filmul şi, din cînd în cînd, ea *ştie* ce imagini sînt obligatorii să apară, pentru că, nu-i aşa?, este locuitoarea New York-ului, cunoaşte bine oraşul! Suita de întîmplări nu se încheie cu cele pomenite pînă aici.

Figuri care vorbesc

Cele mai curioase evenimente paranormale M.R. le trăieşte în faţa cărţilor de joc. Martori are destui. Tînăra se concentrează, secondată de curioşi, şi începe să audă vorbind *Regii, Damele, Valeţii* şi *Popii!* La privirea ei pătrunzătoare şi concentrată pînă la paloare, figurile răspund gesticulînd şi vorbind. Nefiind ghicitoare în cărţi, intelectuala le respingea altădată ca irelevante, o simplă păcăleală... dar acum ea „ascultă" vocile cărţilor citate mai sus. Toate cele patru figuri îi vorbesc, astfel „ghicitul" fiind altceva decît denumeşte practica, fiind de fapt o comunicare a unor figuri spre cea care le epuizează culoarea cu concentrarea ei. Figurile sînt aşadar acelea care fac oficiul de ghicire...

Această situaţie nu o deranjează prea mult, pentru că s-a obişnuit cu „înălţimile cartofore" şi-i sînt foarte apropiate, fac parte, parcă, din familia ei. Situaţia care îi produce adevărate spaime este aceea a supraîncărcării corpului cu... electricitate! Sînt momente în viaţa acestei femei cînd îi este interzis categoric să atingă obiecte metalice. Nu-i doar o furnicătură contactul cu astfel de obiecte, ci chiar riscul electrocutării reale!

Perechea nevăzută

Este cunoscut încă din antichitate fenomenul „însoţirii" de către un spirit evoluat. Socrate îl avea pe *Daimon,* sfătuitorul lui, cu care de altfel se certa, cînd era cazul, îl contrazicea, cînd i se interzicea vreun gest omenesc...

M.R. îşi simte spiritul însoţitor ca pe un plural al fiinţei sale. El o urmăreşte tot timpul, este aproape de ea, îi spune ce să facă şi ce anume nu-i bine să facă, îi cere ascultare şi îndeplinirea întocmai a sfaturilor pe care i le administrează în permanenţă. Cum arată acel spirit? Femeia nu a putut pînă acum să-l identifice. Îl simte doar, ca pe o respiraţie vecină, ca pe o entitate legată de corpul ei, cotrobăindu-i prin gînduri, cunoscîndu-i dinaninte intenţiile şi amendîndu-le sau aprobîndu-le...

Ce se întîmplă - o întreb pe M.R. - cînd nu ascultă de „daimonul" ei? Pur şi simplu nimic nu iese „ca lumea". Totul se răstoarnă. Astfel M.R. nu este departe de-a fi definitiv convinsă că e o persoană „determinată" (nu manevrată!). Cineva din afara acestei lumi se ocupă de ea.

Cercuri magice şi paradoxuri temporale

DAN D. FARCAŞ

Rapoartele din zilele noastre despre întîlnirile cu OZN-uri seamănă tulburător cu tradiţiile folclorice despre *roţile de foc* care se ivesc noaptea din cer, se învîrtesc cu o viteză fascinantă şi se transformă, la atingerea pămîntului, în fiinţe cu aspect uman, ori cu *cercurile magice,* de pildă cele arse, rămase după horele nocturne ale ielelor. Dar legătura nu se opreşte aici. În iurul anului 1980, în regiunile Wiltshire, Westbury şi Hampshire din sudul Angliei, fermierii au semnalat apariţia unor cercuri misterioase în lanurile de grîu sau de alte cereale gata să dea în pîrg. Cercurile apăreau fără excepţie în timpul nopţii, iar în jur nu se vedeau urme de paşi. Spicele erau culcate, de regulă în sensul acelor de ceasornic, îndoite la 90º, fără a fi rupte. Pe măsura trecerii anilor, cercurile au devenit multiple, formînd figuri geometrice tot mai complicate. În 1990 au fost recenzate între o mie şi două mii, fiind semnalate şi în Statele Unite, Canada, Japonia, Australia, Noua Zeelandă şi în multe ţări europene. În 1992 s-au observat primele astfel de cercuri în Ungaria, iar din 1994 şi în România, lîngă Arad. În iunie 1998 ele au fost semnalate şi în sudul Rusiei.

Explicaţiile prin cauze naturale sau prin farse nu au convins. S-a dovedit, de pildă, că astfel de cercuri au fost văzute şi cu mult timp înainte, fără a suscita însă interesul general. Ele apăreau, de asemenea, în locuri inaccesibile; de pildă, în ianuarie 1966 în Queensland, în Australia, s-au semnalat cercuri misterioase în păpurişul dintr-o mlaştină mişunînd de şerpi extrem de veninoşi. Dar fenomenul se pare că e mult mai vechi. Într-o carte din 1994, Peter Hough şi Jenny Randles reproduc o gravură din 1678 în care un diavol culcă la pămînt spicele dintr-un lan, formînd două cercuri concentrice.

În zonele cele mai bîntuite s-au organizat programe de veghe nocturnă, cu aparatură adecvată. Acestea au semnalat în cîteva rînduri globuri de foc pe cer, efecte luminoase sau sonore etc. fără a le surprinde însă „în flagrant delict". Observaţiile repetate au dus la concluzia că uneori sînt suficiente 5-10 secunde pentru apariţia unui astfel de artefact.

Cercurile magice şi dansul zînelor sînt însoţite adesea, conform tradiţiei, de *anomalii ale timpului.* De pildă, într-o culegere de

vechi istorii populare cu zîne, spiriduşi şi alte fiinţe miraculoase, se găseşte cazul unui băiat din Ţara Galilor, pe nume *Gitto Bach,* care a dispărut de acasă şi nu a fost găsit timp de doi ani. Într-o dimineaţă, mama lui, care l-a plîns amarnic crezîndu-l mort, a deschis uşa casei şi l-a văzut pe Gitto şezînd pe prag, cu o bocceluţă sub braţ. Era îmbrăcat exact ca atunci cînd l-a văzut ultima dată; nici măcar nu a crescut. „Unde ai fost atîta timp?" l-a întrebat mama lui. „Dar de ce? am plecat doar ieri" a răspuns el. Apoi a spus că dansase toată noaptea cu nişte „copilaşi" şi a deschis bocceluţa ca să-i arate mamei costumul pe care îl primise în acest scop, de la ei. Costumul era din hîrtie albă, fără nici o cusătură. Cu grijă maternă, mama lui Gitto a luat costumul şi l-a aruncat în foc.

Jacques Vallée, Jean Sider, Whitley Strieber şi alţii reproduc în cărţile lor mai multe astfel de istorii, considerate autentice de contemporanii lor, subliniind paralelismul acestora cu fenomenul OZN. Uneori cel revenit de pe tărîmul zînelor constată că pe Pămînt au trecut secole în scurtul răstimp cît el a lipsit, după care urmează eventual o degradare fizică rapidă în cele din urmă trupul său fiind transformat în pulbere. Istorii despre astfel de anomalii temporale sînt păstrate în nenumărate alte locuri ale memoriei colective, începînd cu Biblia şi continuînd cu poveşti din China pînă în Danemarca şi din Arabia pînă în Irlanda. La noi este binecunoscut în acest sens basmul „Tinereţe fără bătrîneţe şi viaţă fără de moarte". Dar acest motiv este prezent şi în fenomenul OZN (împreună cu anomalii ale timpului, cu costume de tipul celui purtat de Gitto etc.). Pentru a da un singur exemplu, în noaptea de 30/31 august 1978 un tînăr moscovit aflat în vacanţă pe malul Mării Negre a fost răpit de un OZN robot, fiind apoi invitat să se stabilească într-o lume cu o civilizaţie mult superioară, unde trăiesc deja numeroşi pămînteni. El a spus că ar fi de acord, cu condiţia ca, după un timp, să se poată întoarce acasă. I se răspunde că aşa ceva nu este posibil, deoarece *dacă se va întoarce va muri.*

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Vise trăite aievea

PAUL IOAN

Brian M. Fitzgerald, psihiatru al Universităţii din Miami, SUA, a avansat recent o ipoteză interesantă, însă greu de demonstrat, şi anume: somnambulul visează tot ceea ce face în timp ce execută gesturile şi deplasările respective, fiind întotdeauna sub impulsul unei îngrijorări, unei alarme la adresa sa sau a unei persoane apropiate! Cu alte cuvinte, scenariul din vis este executat aproape simultan într-o stare de semiconştienţă, subiectul nemaiaducîndu-şi aminte de ceea ce a făcut.

Somnambulismul, acest spectaculos fenomen care nu încetează să preocupe pe parapsihologi, a trezit multe controverse fără să se fi ajuns la o concluzie definitivă. Din puzderia de întrebări se detaşează două: ce fază a somnului parcurge somnambulul atunci cînd execută mişcări atît de ordonate, parcă dirijate „din afară"? Au ochii vreun rol în direcţionarea paşilor şi mînuirea obiectelor?

Cazul lui Robin Gray din Millaway, statul american Ohio, este un exemplu elocvent în acest sens. Dl. Gray locuieşte la aproximativ patru kilometri de calea ferată. Într-o noapte, el s-a sculat din pat, şi-a pus halatul de casă şi a plecat în papuci spre locul unde se afla bariera, fără să scoată nici un cuvînt. Ajuns la respectiva intersecţie, el a coborît bariera sub privirile buimace ale omului de serviciu din cabină. Mişcîndu-se ca un robot, dl. Gray s-a întors acasă şi s-a culcat. A doua zi dimineaţă, întrebat de soţie dacă poate povesti ce a făcut în acea noapte, somnambulul a ridicat nevinovat din umeri. Habar nu avea că i-o luase înainte omului de la barieră cu cîteva minute, căci urma să treacă un tren chiar în acea perioadă...

Robin Gray lucrase la căile ferate în tinereţe şi asta poate explica, măcar în parte, uluitoarea lui intervenţie. Dar cazul lui Simon Watters este mai impresionant din punct de vedere al complexităţii acţiunii din timpul somnului. Dl. Watters locuia în Chicago. Într-o noapte, el a coborît pe trepte cele unsprezece etaje ale imobilului, a parcurs peste doi kilometri spre o parcare şi acolo s-a îndreptat direct către o anumită maşină. Paznicul de noapte, observîndu-i mişcările bizare, n-a intervenit, deşi strigase la el fără să obţină un semn că ar fi fost auzit. Dl. Watters a verificat portbagajul şi cînd a constatat că este închis, a tăiat cu un cuţit două cauciucuri ale respectivei limuzine! Paznicul n-a mai putut tolera acest gest şi l-a oprit. Trezit brutal din ciudatul său somn, Watters a leşinat. Ulterior s-a aflat că maşina cu pricina era a şefului soţiei sale şi că în portbagaj existau acte compromiţătoare la adresa ei, falsificate pentru a o elimina dintr-o afacere. În acest caz avem de-a face şi cu o premoniţie onirică, întrucît nici nevasta somnambulului nu ştia de înscenarea cărei trebuia să-i cadă victimă.

Studiul somnambulismului ar putea scoate la iveală capacităţi extraordinare ale creierului, în primul rînd „vederea paraoptică" (altfel de vedere decît cea normală, prin intermediul nervilor optici). Dar persoanele predispuse să trăiască acest fenomen sînt rare şi imprevizibile.

Amintirile subconştientului

Dincolo de frontierele conştiinţei

MIHAELA DOROBANŢU

Ultimele două secole au adus, pe lîngă progresele şi clarificările spectaculoase ale ştiinţei sau cuceririle tehnicii, o constatare cu un caracter mai special şi de o importanţă remarcabilă: mintea noastră, gîndurile, pot acţiona cu o imensă putere atît asupra organismului fizic, cît şi... asupra lor înşile.

După cum sublinia psihiatrul spaniol Eugenio Herrero, specialist în tehnici de relaxare, hipnoză şi psihologie cognitivă al Institutului Spaniol de Psihiatrie Dinamică, „prin intermediul hipnozei se elimină critica raţională a subiectului, ceea ce facilitează accesul la inconştient în scopul conştientizării acestuia".

Un alt element interesant, care reiese mai ales din cercetările moderne asupra hipnozei, este că, deşi termenul „hipnoză" este etimologic înrudit cu termenul „somn" („strămoşul" ambelor fiind cuvîntul grec *hypnos),* de fapt nu există o legătură semnificativă între cele două. Electroencefalograma unei persoane aflate în stare de hipnoză, nu relevă nici o deosebire serioasă faţă de cea a aceleiaşi persoane, trează. În felul acesta, specialiştii preferă să vorbească despre hipnoză ca despre o stare de conştiinţă alterată, indusă prin sugestie de către o altă persoană (deşi nu trebuie uitat că există şi fenomenul autohipnozei!)

Un alt cercetător al fenomenului, Juan Maria Escribano, specialist în psihologie clinică la Organizaţia Mondială de Medicină Alternativă, subliniază că relaxarea şi concentrarea subiectului cu ajutorul unui stimul extern urmăreşte focalizarea facultăţilor sale mentale. El oferă o comparaţie foarte interesantă şi elocventă: să ne imaginăm un cîmp deschis şi cu o suprafaţă întinsă; pe cîmp arde un bec şi în faţa becului este aprins un foc, lumina acestuia ne face să uităm - sau chiar să nu ştim niciodată - că, aşa cum este, şi cealaltă lumină, a becului, ne permite să vedem o zonă întreagă.

În momentul în care un subiect este hipnotizat, tocmai acest acces i se deschide, dincolo de „focul" care luminează prea puternic pentru a putea privi şi în spatele lui. O zonă imensă poate fi astfel investigată, interzisă practic oricărei alte metode de cercetare.

Efectele? Nenumărate şi cu totul speciale. Realizarea unor performanţe intelectuale total ieşite din comun, ameliorări ale unor tulburări şi maladii, recorduri sportive surprinzătoare.

Cum se pot întîmpla efectiv asemenea lucruri, aceasta este o altă problemă. Un lucru însă nu trebuie uitat, în special în ceea ce priveşte „recordurile" intelectuale: multe se pot realiza, multe pot fi „scoase la lumină" din adîncurile minţii noastre, dar toate cu o condiţie - să existe cu adevărat acolo. Dacă nu...

O realizare de excepție:

CELULE UMANE „NEMURITOARE”

MARIAN GRIGORE

Subtila arhitectonică a vieții

Pentru cei mai mulți dintre cititorii noștri, faptul că întreaga informație necesară „construirii” unei ființe vii se află în lanțul de ADN din nucleul celular reprezintă deja un adevăr banal. Mai puțini cunosc, probabil, structura spațială a acestui lanț molecular, organizat ca o dublă elice, ca un fir de mărțișor. Și, desigur, încă și mai puțin știu că această răsucire nu se realizează la întîmplare, fiecare fir avînd porțiuni ce se leagă strict de anume porțiuni aflate pe celălalt fir, asemenea dinților unui fermoar, în care niciodată un dinte nu se va lega de un alt dinte, ci doar de golul dintre dinții aflați pe partea opusă. Deși aceste lucruri reprezintă doar ABC-ul geneticii, este firesc să nu fie cunoscute marelui public decît în mod superficial, genetica fiind, prin excelență, o știință de înaltă specializare. Iată de ce socotim util să aruncăm o privire mai atentă asupra acestui proces aflat la baza vieții, într-o manieră intuitivă, lipsită de pedanteria inerentă cunoașterii științifice, dar aptă a demitiza, apropiindu-ni-l, „marele mister” al mecanismelor vieții, făcîndu-l mai accesibil. Și vom înțelege, astfel, mai ușor, importanța și complexitatea descoperirii cercetătorilor americani.

Tehnica reproducerii prin diviziune

Procesul de diviziune (deci de multiplicare) a oricărei celule începe prin „desfacerea” legăturilor ce unesc cele două ramuri ale elicei ADN-ului celular, operație realizată de o enzimă denumită *helicază*. În continuare, alte enzime, denumite *polimeraze*, se fixează pe fiecare dintre cele două șiruri de molecule de ADN rezultate utilizîndu-le ca matrice pentru realizarea unei copii. În ordinea dictată de șirul „mamă”, polimeraza produce și atașează nucleotidele („cărămizile”) unui nou șir pereche, refăcînd elicea. Vor rezulta, firesc, două elice, cîte una pentru fiecare celulă ivită din diviziunea celulară.

Dar, (pentru că există totuși un dar) nici polimerazele nu se fixează la întîmplare pe firul de ADN pe care-l vor reproduce, ele începînd „lectura” codului pe care-l au de transcris din anumite puncte fixe, denumite „amorse”. Puncte marcate de o altă enzimă, denumită *primază* (fiind prima implicată în procesul de copiere), care fabrică și fixează aceste repere. Și, cum cele două ramuri ale elicei de ADN sînt complementare, este normal ca amorsele să fie montate decalat, astfel încît fatalmente un șir va avea amorsa chiar la capăt, pe cînd celălalt la cîțiva „pași” (nucleotide) mai departe. „Lectura” polimerazei, pentru șirul din urmă, va ignora, deci, la copiere, cîteva nucleotide (necodante, din fericire, deci fără consecințe pentru informația de bază), și anume cele aflate la capăt. Lanțul de ADN rezultat va fi, deci, mai scurt pentru unul dintre șirurile rezultate, pentru celălalt petrecîndu-se același eveniment la următoarea diviziune. În cele din urmă, după un număr de diviziuni, toate lanțurile de ADN rezultate se vor fi scurtat într-atît, încît continuarea procesului ar afecta și secvențele codante, esențiale pentru funcționarea celulelor și, în consecință, a organismului în ansamblu. Motiv pentru care procesul se oprește și celulele, ajunse la capătul șirului de diviziuni astfel programat, vor muri.

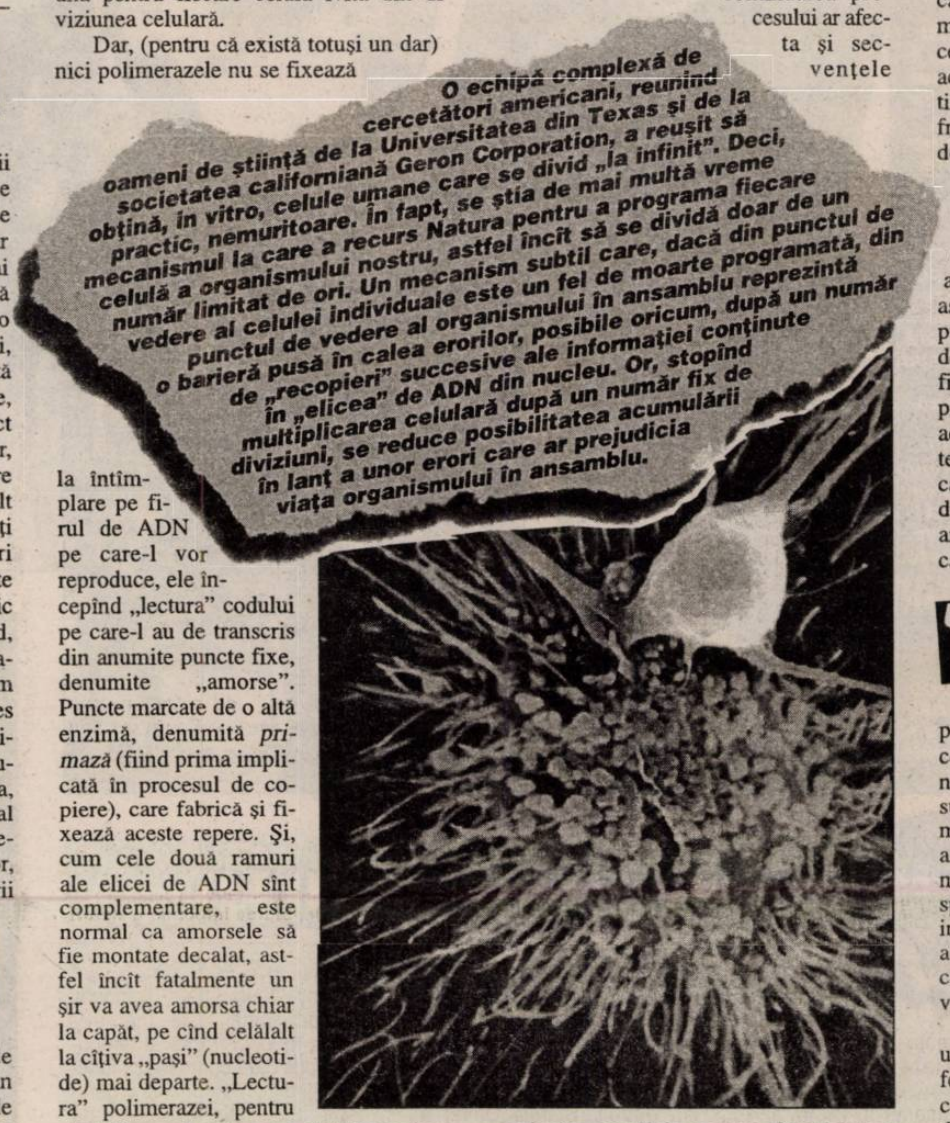

O excepție misterioasă

Încă de la descifrarea acestui proces, geneticienii și-au pus întrebarea cum se face că mecanismul nu funcționează și în cazul celulelor sexuale - ovulul și spermatozoidul -, care se divid „nelimitat”, cel puțin pe tot parcursul vieții sexual active a organismului. Și nu a trecut mult timp pînă ce acest „secret” a fost descifrat, prin identificarea unei alte molecule, denumită *telomerază* (sau, metaforic, „fîntîna tinereții celulare”), moleculă care conține un mic fragment de acid ribonucleic (ARN). Telomeraza se plasează la extremitatea ramurii de ADN aflate în curs de replicare, adăugîndu-i astfel cîteva nucleotide de ADN corespunzătoare propriului ei segment. Astfel, deși extremitatea lanțului de ADN nu va fi copiată nici în acest caz, partea ce se pierde va fi tocmai partea adăugată prin acțiunea telomerazei. Gena părții active a telomerazei își încetează însă acțiunea în cazul celulelor rezultate în urma fecundării. Iar ceea ce au reușit cercetătorii americani a fost tocmai să o reactiveze în cazul unor celule „normale”.

Un pas spre o (posibilă?) terapie a cancerului

În fapt, reactivarea telomerazei, ce se produce uneori în urma unei mutații, conduce celulele la o proliferare haotică, necontrolată, respectiv la cancer. 85 la sută din celulele tumorale produc telomerază activă. Fapt știut și de cercetătorii americani care, căutînd și reușind modalitatea de reactivare a telomerazei, speră să găsească ulterior și procedeul invers, care să blocheze acțiunea genei active a acesteia, în cazul celulelor canceroase. Fapt care ar contribuit la vindecarea radicală a bolii.

Așadar, deși „nemurirea” celulelor umane nu este, în sine, deloc o mare fericire, realizarea cercetătorilor americani aduce o rază de speranță pentru vindecarea acestei teribile boli. Pentru că, dacă e adevărat că orice e făcut poate fi și desfăcut, atunci activarea telomerazei reprezintă deja primul termen al acestui silogism genetic. Căutările celui de-al doilea termen continuă.

Tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte

PARADOX

MARIAN GRIGORE

În avalanșa de informații cu care sîntem zilnic bombardați, gîndirea operează nu doar selecții, ci și clasificări, după un algoritm propriu. Un algoritm care face ca, adesea, o informație nouă să readucă în memorie o alta, uneori fără nici o legătură aparentă cu prima și aparținînd unui domeniu total diferit, recompunînd ad-hoc, precum într-un joc de puzzle, o mică porțiune din ceea ce am putea defini viziunea și concepția noastră despre lume.

Un exemplu de asemenea asocieri bizare de informații disparate, a căror legătură apare evidentă doar la capătul „jocului de puzzle”, mi-a sugerat și episodul de față al rubricii. Mai întîi, deci, cea mai recentă, în timp, a fost o informație interesînd mai degrabă arheologii și istoricii: inundațiile din ultima vreme din țara noastră au spălat de aluviuni malul unui rîu transilvănean, descoperind ceva ce pare a fi o copaie uriașă din lemn - după opinia țărăncii care a observat-o la marginea grădinii sale, în malul surpat al rîului - sau, după opinia specialiștilor veniți la fața locului, o ambarcațiune monoxilă ce este posibil să fi fost folosită de dacii trăitori în antichitate pe malul acestui rîu. Descoperirea este o premieră pentru spațiul românesc, dar nicidecum din punctul de vedere al arheologilor, care mai cunosc asemenea obiecte găsite în multe alte colțuri ale lumii. Prin asociere, mi-am amintit, astfel, alte cîteva informații privind alte ambarcațiuni descoperite în adîncul rîurilor sale ale mării - fie ele vikinge, grecești, romane sau neolitice - precum și soarta pe care au avut-o primele obiecte astfel găsite: aduse la suprafață și lăsate să se usuce, s-au transformat, pur și simplu, în praf.

Sărind de la una la alta (inclusiv peste metodele descoperite de atunci pentru a conserva asemenea obiecte) mi-au revenit, concomitent, în memorie și basmul lui Ispirescu „Tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte”, și titlurile „șoc” sub care revista „Science et Vie”, altfel serioasă, anunța *„Căutarea hormonului tinereții”* sau *„Primii pași către nemurire”*, grație unor cercetări desfășurate pe tărîmul geneticii.

Ambele (ultimele) știri, la lectură, repuneau lucrurile la locul lor, respectiv în zona cercetărilor care vizează descifrarea mecanismelor Naturii puse în operă pentru a „gestiona” problema vieții și a morții. Mecanisme fără de care evoluția nu ar fi fost posibilă. Iar unul dintre aceste mecanisme genetice se referă exact la modalitatea în care celulele sînt programate să moară după un număr determinat de diviziuni. Ar fi, deci, aparent, suficient să blocăm acest mecanism, pentru a atinge tinerețea veșnică și nemurirea... Doar la sfîrșitul informației aflăm că această „nemurire” a celulei există deja și poartă un nume: *cancer*. Dar ce caută basmul lui Ispirescu aici?

În ansamblul lor, basmele (și miturile) sintetizează, în bună măsură, visele și obsesiile omenirii. Iar între acestea, visul tinereții și al vieții veșnice este unul de prim rang. Deși basmul se socotește a se adresa în primul rînd copiilor, el nu este, fără îndoială, produsul unei imaginații infantile. Vîrsta copilăriei este, la urma urmelor, vîrsta tinereții veșnice, bătrînețea și moartea părînd a fi fenomene ce se pot întîmpla doar altora. Și, atunci, de ce ar fi copiii motivați să viseze la nemurirea proprie? Bătrînii, la rîndul lor, n-au de ce să mai viseze la tinerețea veșnică. Pentru ei (în ciuda „medicamentului”-drog Viagra) este, deja, prea tîrziu. Rămîne, așadar, doar „vîrsta a doua”, vîrsta deplinei și conștientei puteri creatoare, cînd simțim acut presiunea timpului pe care îl mai avem la dispoziție pînă la bătrînețe și moarte. O presiune de natură a provoca și întreține o stare de stres favorabilă creației. Dar, așa cum nu ne naștem spre a rămîne copii, nu putem nici trăi veșnic, ca adulți în putere. Locul și experiența noastră se cer necontenit cedate celor de după noi, spre a asigura perpetuarea vieții, evoluția și progresul. Tinerețea fără bătrînețe și viața fără de moarte nu ar fi decît o modalitate de suspendare a timpului și, în cele din urmă, a vieții. Este morala basmului lui Ispirescu, în care Făt-Frumos, revenit în timpul și spațiul real, se transformă - precum ambarcațiunile scoase după milenii la suprafață din adîncul păstrător al mării - în praf.

Un exemplu despre ciudata capacitate asociativă a memoriei noastre, conducînd la formarea unei anume concepții despre lume și viață.

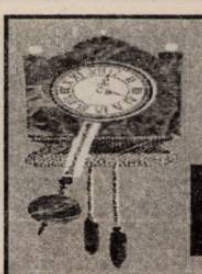

Anatomia secundei

Cartele inteligente

ALEXANDRU MIRONOV

Se anunță vremuri grele pentru hoți. Banul, invenție adorată și urîtă a civilizației omului își pierde, încet, încet, din atotputernicie, devenind desuetă tehnologie istorică. Plățile electronice îi iau locul, *infobani* care fug cu viteza curentului electric prin circuitele financiare ale lumii: 1200 de miliarde de dolari se „mișcă”, zilnic, prin circuite - doar o foarte mică parte a lor fiind așa-numitul *cash*, banii pești, cum le spunem, cei, deocamdată, mai la îndemîna cetățeanului de la noi, cumpărător (atunci cînd îi are) sau vînzător (cînd poate), cerșetor sau - se întîmplă adesea - tîlhar...

Dincolo de *cec*, fila de carnețel cu care un depunător la o bancă își poate achita cheltuielile au apărut însă unelte financiare și mai simple, și mai ferite de pericolul subtilizării, *cartelele inteligente, smart cards*, cum le spune lumea bună de peste tot. Cu o *smart card*, adică un fel de portofel electronic, care „mărturisește” PC-ului interogator de la casa de plăți cîți bani mai ai pe *cip*-ul de înregistrare, te poți prezenta în multe orașe ale lumii, la multe ghișee de plăți, singura operație pe care o ai de făcut fiind aceea de a introduce cartela într-o fantă, unde un ochi electronic citește biții de pe mica memorie, extrage cît se cuvine și lasă, în contul de pe cartelă, restul. Așa se întîmplă cu orașul Villena, de lîngă Valencia, unde locuitorii au renunțat complet la *cash*, prin sistemul *Infoville:* plătești măcelarul, librarul, taxele la Administrația Financiară, cu ajutorul cartelei personalizate, ba chiar o pui în ghiozdanul copilului tău, pentru ca la casieria școlii să i se extragă cheltuielile educaționale (nu în toate țările învățămîntul este gratuit, ca în România!). *Infoville* însă nu este numai un sistem informativ financiar ci are și ore de educație - legînd deci elevii de o școală virtuală - legături cu Municipalitatea, infobibliotecă. La fel în Cordoba și în Blois-ul francez - cartelele *Ville Plus* - dar multe alte sute de orașe europene sînt pe cale de a-și informatiza moneda, cheltuielile, plățile.

Apariția lui *euro* - și obligativitatea folosirii lui, după 2002 - va simplifica și mai mult lucrurile. De la dolari pînă la mărci și franci, banii au parcurs o bună bucată de istorie. Își vor da, în cîțiva ani, obștescul sfîrșit. PC-urile, rețelele, microcalculatoarele, inventarele electronice înaintează, încet dar sigur, cucerind în civilizația omului, aparent - doar aparent! - inexpugnabila fortăreață a banilor.

Indiscreții

Moment de TANDREȚE

„Dumnezeul modei", Yves Saint Laurent a cedat șarmului Laeticiei Casta. Imaginile ce confirmă acest lucru au fost făcute în salonul casei sale de modă în fața fotografiilor rochiilor alese pentru recenta prezentare ce a avut loc la jumătatea lunii iulie, la Paris - „Fericirea mea cea mai mare este de a trăi și lucra cu oamenii pe care îi iubesc", mărturisește Yves Saint Laurent. Laeticia Casta face parte, fără îndoială din cercul acestora. Yves Saint Laurent, creatorul cel mai inspirat al momentului a sărbătorit 40 de ani de carieră. Cu acest prilej unele din cele 300 de rochii prezentate au recompus liniile urmate în timp. Privindu-le, am insistat să descifrăm corect anii lansării modelelor respective. Nu de altceva, dar unele elemente sînt atît de actuale încît pare incredibil să fi fost lansate în urmă cu 10 sau 20 de ani. Dar, nu, nu este nici o eroare. Încă o dată se confirmă adevărul că moda se schimbă, dar nu dispare, ci, aproape cu rigoare matematică, revine. Nu se poate să nu ne dați dreptate privind și dumneavoastră cîteva dintre modelele „retrospectivei" Laurent...

DOSARELE frumuseții

Gimnastică... facială

Obrazul nostru este alcătuit din 57 de mușchi. A ști să folosești zilnic mușchii faciali echivalează cu a ști să rămîi tînără mult timp. Este motivul pentru care o metodă ce ne învață acest lucru, metodă pusă la punct de o esteticiană americană, Carole Maggio, cunoaște extrem de multe adepte în Statele Unite. Principiul său este extrem de simplu. Astfel, solicitînd prin exerciții speciale anumite grupe de mușchi, aceștia se tonifică. Gimnastica, practicată o dată pe zi, timp de zece minute, contribuie la diminuarea ridurilor și la întîrzierea apariției efectelor îmbătrînirii cutanate. Atenție însă, rezultatele benefice sînt condiționate de regularitatea efectuării exercițiilor.

Iată deci exercițiile destinate acelor zone ale căror mușchi cunosc cel mai frecvent o neplăcută „moleșire".

1 Deschideți gura cît puteți de mult, rotunjind buzele în formă de „O" și puneți degetul arătător de o parte și alta a nasului, la aproximativ un centimetru distanță de acesta. (Este zona de unde încep ridurile). Prin mișcări circulare, de mică amplitudine coborîți degetele presînd ușor pielea, pînă mai jos de comisuri. Faceți aceeași mișcare în sens invers. Închideți gura, destindeți-vă, apoi repetați exercițiul de 10 ori.

2 Tonifierea pleoapelor și atenuarea cearcănelor pot fi obținute prin următorul exercițiu: fixați degetul arătător pe tîmplă, lîngă sprînceană și mijlociul la baza nasului. Priviți în jos timp de zece secunde fără să clipiți. Închideți ochii lăsînd degetele în aceeași poziție pentru a rămîne pleoapele întinse. Numărați pînă la 30 apoi deschideți ochii. Repetați de 5 ori.

3 Puneți arătătorul pe frunte, paralel cu linia superioară a sprîncenelor. Ridicați sprîncenele pînă reușiți să atingeți degetele, apoi coborîți sprîncenele. Repetați de 10 ori.

4 Închideți bine gura, fixați degetul arătător la doi centimetri de comisuri și încercați să surîdeți, masînd simultan, ușor cu vîrful degetelor. Numărați pînă la 10, apoi fără a lua degetele de pe obraz renunțați la surîs. Nu vă neliniștiți pentru că în secunda următoare va trebui să zîmbiți din nou. De fapt, de încă... cinci ori, pentru că acest exercițiu se repetă de cinci ori.

Și încă un argument convingător, credem noi: la renumitul Institut Payot din Paris această gimnastică facială este la mare preț... La figurat, dar și... la propriu.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Creierul feminin...

...rămîne tînăr mai mult timp. Concluzii recente ale specialiștilor demonstrează că degenerescența creierului, normală o dată cu înaintarea în vîrstă, ar fi mai rapidă la bărbați decît la femei. Studiul a fost făcut pe un lot de 330 de persoane în vîrstă de peste 65 de ani. Este știut, cînd masa cerebrală se reduce, cantitatea lichidului cerebro-spinal (lichid în care se „scaldă" cortexul și care circulă în zonele cele mai profunde ale creierului) crește. Cercetătorii Institutului Henry-Ford din Detroit (Statele Unite) au evidențiat, cu ajutorul rezonanței magnetice, faptul că la bărbați acest lichid crește în medie cu 32% în jurul cortexului, în vreme ce la femei creșterea nu este decît de 1%. La bărbați acumularea lichidului cerebro-spinal este mai evidentă în lobul frontal și temporal, zone care controlează funcțiile gîndirii, memoriei și organizării. Explicația avansată de oamenii de știință americani: producerea de estrogeni protejează celulele cerebrale ale femeii, reducînd astfel riscul față de maladia Alzheimer.

101 diferențe

Pe timp de noapte bărbații sînt mai buni conducători auto decît femeile pentru că percep mai bine variațiile de luminozitate.

Dacă în primii ani de școală fetițele sînt eleve mai bune decît băieții, ulterior laurii pentru cei mai buni matematicieni revin băieților. Un studiu efectuat de cercetători americani pe un număr de 420 de studenți, studiu vizînd evaluarea precocității și a supradotării a constatat că proporția este de 12 la 1 în favoarea băieților. Așadar, din 13 minți strălucite doar una este... feminină.

În privința preferințelor gastronomice femeile sînt atrase în mod constant de dulciuri, iar bărbații de alimentele sărate.

STATISTICI

Băieții născuți primăvara, la 18 ani măsoară în medie cu 0,6 cm mai mult decît cei născuți toamna. Studiul, realizat de Institutul de biologie din Viena pe un număr de 507125 tineri a avut în vedere băieții aflați în timpul efectuării serviciului militar. Analiza statistică arată că înălțimea medie oscilează în funcție de luna de naștere. Curba atinge punctul cel mai ascendent în lunile cu însorire maximă. Rămîn încă neelucidate mecanismele dezvoltării organismului uman ce sînt influențate de factori sezonieri.

Gastronomice

Ne adresăm, și azi, tinerelor gospodine cu cîteva „secrete" ale bucătăriei, pe care ni le-a sugerat doamna Matilda Schuster Tudoriu din Cluj-Napoca.

SOSURILE

La prepararea mîncării, un loc important îl ocupă sosul, care trebuie să fie gustos, aromat, să dea un aspect atrăgător mîncării, fiind în același timp dietetic.

O alimentație echilibrată, corectă prevede pe lîngă factorii de nutriție necesari hrănirii organismului (proteine, zaharuri, grăsimi, săruri minerale și vitamine) și un mod de preparare care să nu dăuneze sănătății.

Ceea ce deosebește sosul obișnuit de cel dietetic este modul de preparare: trebuie eliminat rîntașul (grăsimea încinsă în care se prăjesc ceapa și făina). Unele sosuri se „leagă" cu ajutorul făinii. Un mod de preparare presupune întrebuințarea făinii diluată cu apă rece. Se amestecă bine făina cu apa pînă se formează o pastă (bătînd-o cu un tel mic), apoi se toarnă în zeama de carne, de legume, lapte sau suc de roșii, după care se lasă să fiarbă. În această compoziție se toarnă uleiul crud, de la început. O dată cu creșterea temperaturii lichidul se îngroașă, în funcție de cantitatea de făină.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Am 29 de ani, mă numesc S.V. și locuiesc în București. De cîțiva ani sufeream de hipertiroidie, afecțiune ce necesită tratament continuu. Citind despre efectele miraculoase ale tratamentului bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională am încercat și această alternativă. Efectul a fost surprinzător și rapid. După primele ședințe de bioterapie glanda tiroidă și-a reglat funcțiile astfel încît nu am mai avut nevoie de medicamente. Sufeream, de asemenea, de tetanie latentă (o accentuată lipsă de calciu, magneziu și potasiu). La a doua serie de tratament și aceasta s-a rezolvat. Mă simt excelent și rezultatele analizelor confirmă acest lucru."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 32

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 30 septembrie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

Prim-ajutor

Crampele musculare

Apariţia repetată a crampelor musculare la nivelul membrelor, mai ales în perioada concediului petrecut la mare sau la munte, este un motiv suficient de disconfort fizic şi de perturbare a bunei dispoziţii, fireşti pentru o adevărată odihnă. Cel mai ades, crampele musculare apar la nivelul gambelor, prilejuite fiind de un efort muscular mai brusc şi mai intens, după o lungă perioadă de sedentarism. Mersul excesiv de obositor pe jos, alergarea, înotul, dar şi încălzirea organismului, diareea prelungită favorizează apariţia crampelor musculare. Muşchii se contractă fie din lipsa irigării normale cu sînge, fie după ce organismul a pierdut cantităţi mari de apă, săruri minerale şi vitamine prin transpiraţie abundentă sau diaree.

Ce măsuri vom lua pentru a înlătura senzaţia de durere şi disconfort?

Dacă muşchiul rămîne contractat mai mult timp şi provoacă durere, pe locul respectiv se aplică comprese calde sau piciorul cu muşchii contractaţi se scufundă în apă caldă şi se masează uşor dinspre degete către partea de sus. Contracţiile musculare pot apărea în special pe plajă sau în timpul înotului în apă prea rece. În acest context, piciorul cu muşchiul contractat va fi expus la soare şi masat cu blîndeţe. De obicei, senzaţia de durere trece destul de repede, de fapt imediat ce se produce relaxarea musculară. Dacă totuşi, la mers, durerea persistă, se poate lua un antinevralgic, dar şi vitamine din grupul B, vitamina D_2, calciu. Dulciurile favorizează şi ele hrănirea muşchilor şi buna circulaţie a sîngelui, dar atenţie în cazul diabeticilor.

Persoanele predispuse la crampe musculare trebuie să evite înotul în ape adînci şi reci, pentru a nu se expune pericolului de înec.

SOARELE şi cancerizarea pielii

ARCADIE PERCEK

Pentru că sîntem încă în sezonul cînd radiaţiile solare sînt vînate cu aviditate în contul helioterapiei, subliniem dintru început faptul că principalul pericol al expunerilor excesive la soare nu ţine numai de elastoză, aşadar de îmbătrînirea precoce a pielii, aspect de care am vorbit în numărul trecut al revistei ci şi de cancerizarea unor puncte şi zone mai sensibile de pe piele, aspect pe care ne propunem a vi-l prezenta în articolul de faţă.

Statisticile demonstrează faptul că, într-adevăr, *de circa o jumătate de secol, de cînd medicina a creat această vie mişcare de idei pe marginea curei marine, în general, şi a helioterapiei, în particular, frecvenţa cancerelor de piele se dublează la fiecare zece ani,* ceea ce, trebuie să recunoaştem, este foarte alarmant.

În Franţa, ca să nu dăm decît un unic exemplu, sînt depistate anual în jur de 100000 cancere ale pielii, dintre care în jur de 3000-4000 se încheie cu moartea. Un celebru dermatolog contemporan, şi anume J.P. Cesarini, o autoritate mondială în domeniul cancerului de piele, din cadrul Fundaţiei Rotschild, SUA, semnalează faptul că „...există un paralelism perfect între diminuarea latitudinii cu creşterea consecutivă a cantităţii de ultraviolete şi numărul cancerelor cutanate".

Aşadar, semnalul de alarmă a fost tras şi în acest domeniu. Se impune, deci, să fim mai prudenţi din acest punct de vedere. Trebuie să luăm, cel puţin unii dintre noi, o serie de măsuri prealabile, pe care le vom specifica mai tîrziu.

Din fericire, cancerele de piele nu impresionează prin deosebita lor incidenţă, care este în medie de circa 12-14% la femei şi de 20-30% la bărbaţi. Dacă aceasta este incidenţa cancerului de piele în ţările cu climă temperată, situaţia sa schimbă în cele cu climă tropicală, unde incidenţa radiaţiilor ultraviolete este prin definiţie mai mare şi, implicit, şi incidenţa cancerelor de piele. De asemenea, tot din fericire, aceste localizări canceroase nu impresionează prin letalitatea lor, care este în general mică, de ordinul a 1-2%, şi asta din pricină că se pot diagnostica în mod precoce şi, implicit, trata eficient. Cum însă este incomparabil mai uşor de a preveni un cancer cutanat să vedem, în continuare, ce este de făcut pentru a transpune în practică acest deziderat.

Din capul locului subliniem faptul că *pielea normală, sănătoasă, nu ridică probleme de ordin cancerigen, în faţa radiaţiilor ultraviolete, chiar dacă ne expunem acestora dincolo de limitele obişnuite.* Vom fi sancţionaţi pentru excesele efectuate pe această linie, prin inevitabilele şi dezagreabilele arsuri, prin sindromul consomptiv al insolaţiei şi, eventual, prin apariţia elastozei, deci a îmbătrînirii precoce a pielii, tot atît de consomptivă în perimetrul sexului feminin. Nu însă prin sancţiunea canceroasă. În consecinţă, *nimeni dintre aceia cu piele sănătoasă, care îşi petrec anual concediul de odihnă sau vacanţa la mare sau la munte, beneficiind de binefacerile helioterapiei, nu va avea a se teme de pericolul contractării unor localizări canceroase la piele.*

Dacă pielea nu este însă pe de-a întregul sănătoasă, prezentînd fie leziuni cu caracter hipertrofic şi proliferativ, fie caracter ulcerativ, survenite pe ţesuturi distrofice, şi dacă aceste leziuni sînt expuse în mod durabil acţiunii ultravioletelor, există pericolul real ca unele din aceste leziuni să se cancerizeze, aspect pe care îl vom dezbate în articolul viitor.

Medicul vă răspunde

O foarte grijulie bunică din Bacău, Doamna Şerbana Mihalcea, ne-a scris o lungă scrisoare, pe marginea unor suferinţe ale nepoţelului ei, în vîrstă de 4 ani, „nepoţel pe care eu îl cresc încă de la naştere", ne asigură dînsa. Nepoţelul în cauză prezintă nişte suferinţe urinare care au determinat-o pe grijulia bunicuţă să-l ducă în repetate rînduri pe la medici, care, făcîndu-i „...analize de urină, examen chirurgical pentru fimoză, analize de sînge, de exudat faringian, operaţie de polipi nazali, cistografie şi urografie ca şi control periodic la pediatrie etc. au concluzionat în final - ne precizează bunica - că nu este nimic fiziologic sau patologic, de natură să le dea probleme".

Dacă medicii au concluzionat astfel, după ce în prealabil i-au făcut nepoţelului atît de multe explorări şi controale, şi dacă nepoţelului Dv, D-nă Şerbana Mihalcea „... este bine dezvoltat, vioi şi destul de prezent în anturajul familial... aleargă, se joacă, rîde cu multă plăcere, te sîcîie cu întrebări despre mediul înconjurător, şi este foarte interesat de relaţiile prieteneşti despre oameni..." aş fi tentat să cred, că situaţia sănătăţii nepoţelului Dv nu este chiar atît de şubredă pe cît credeţi. Aş fi tentat chiar să cred că o bună parte din aceste suferinţe se datorează psihicului Dv mai grijuliu, poate mai anxios. Există şi asemenea situaţii. Oricum, dacă acele suferinţe nu s-au rezolvat complet, cu asentimentul pediatrului care face controale periodice nepoţelului Dv, puteţi face o internare la Spitalul Grigore Alexandrescu din Capitală, unde situaţia va fi în mod cert clarificată dar, mi-e teamă, că în acest caz s-ar putea să am dreptate.

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

Măceşul

Este cunoscut sub numele de trandafir sălbatic, rug, cacadir, rujă. În scopuri medicale se folosesc fructele.

Cînd şi cum se recoltează - *uscarea şi păstrarea fructelor de măceş.* Recoltarea fructelor se face în lunile august, septembrie, în funcţie de altitudinea terenului, cînd măceşele capătă culoarea roşu închis. Se pot culege cu mîna - cu ajutorul unui cîrlig. De modul cum se face uscarea depinde concentraţia de vitamine şi substanţe pe care le conţin aceste fructe. În vederea uscării, fructele se aşază într-un singur strat în camere aerisite şi călduroase sau în poduri fără umezeală. Se păstrează în saci de hîrtie.

Ce principii active are? Fructele de măceş conţin: vitaminele: A, B_1, B_2, C, E, P, K, acid nicotinic, zahăr invertit, tanin, acid citric şi malic, pectine, ulei volatil, ulei gras, flavonoizi, carotinoide, săruri minerale, urme de vanilină, lecitine etc.

La ce sînt bune fructele de măceş? Datorită multitudinii de principii active menţionate, fructele de măceş au un rol important în: normalizarea circulaţiei sîngelui, completează necesarul de săruri ale organismului, este diuretic, colagog şi coleretic, tonic vitaminizant, împiedică formarea de calculi renali, în inflamaţiile intestinale şi antihelmintic.

Cum se foloseşte? Intern sub formă de decoct 2 linguriţe de fructe zdrobite la 500 ml de apă; se fierb 10 minute. După ce se răceşte, ceaiul se strecoară printr-o pînză; se bea cantitatea rezultată rece sau călduţă în cursul unei zile.

Atenţiune: Pentru prepararea decoctului din fructe de măceş se folosesc numai vase smălţuite deoarece metalele descompun unele vitamine, iar la preparare fructele uscate şi zdrobite se pun în momentul clocotirii apei, fierbîndu-se numai 10 minute pentru a nu se diminua conţinutul în vitamine.

De reţinut. Din fructele de măceş se mai poate obţine o băutură răcoritoare, amestecîndu-se 100 g de măceşe spălate şi zdrobite cu un litru de apă rece. Se lasă la macerat 12 ore, se strecoară prin pînză deasă; se adaugă 100 g de zahăr şi se completează cu apă pînă la 1 litru. Se păstrează la rece. Este o băutură excelentă. Nu se culeg fructele de măceş din zonele puternic poluate. Este bine ca înainte de uscare fructele să fie spălate la jet de apă curentă.

DUMITRU RĂDUCANU

„Cum să scap de coşmar?"...

- Cititoarea noastră Larisa S., din Bucureşti, se află, după cum ne spune chiar dumneaei, „într-o situaţie disperată". Are 51 de ani, este singură şi, după cum afirmă, „nu ştie de ce şi pentru ce a trăit, viaţa fiindu-i un chin şi un coşmar".

Din cele două căsătorii pe care le-a avut au rezultat cinci copii. În prezent simte însă că suferinţa „i-a distrut viaţa şi sănătatea". Caută un tratament adecvat (ne cere sfatul şi privind recurgerea la un tratament pe bază de hipnoză) pentru suferinţele fizice, pentru învingerea depresiei şi a singurătăţii. Ne roagă să o ajutăm cu un sfat „pentru a scăpa din acest coşmar", „pentru a putea gîndi pozitiv", pentru a reuşi să găsească speranţa şi adevărul.

- Dragă doamnă Larisa, într-adevăr, viaţa dumneavoastră a fost foarte grea şi este firesc să vă resimţiţi acum. Cinci copii se cresc greu chiar şi de către o familie normală, cu atît mai mult de către o femeie singură. Totuşi, cred că existenţa lor v-a ajutat în momentele dificile, pentru că aveaţi pentru cine să munciţi, pentru cine să trăiţi, de fapt. Şi acum, cînd vă este greu, ar trebui să vă gîndiţi la copiii dumneavoastră, iar dacă aveţi nepoţi, cu atît mai mult. Viaţa merge înainte şi trebuie să priviţi spre ei, spre copii, pentru a uita de tragediile care v-au umbrit existenţa. Spuneţi că sînteţi singură acum. Dar copiii unde sînt? Nu mai ţineţi legătura cu ei? Poate ar trebui să vă implicaţi mai mult în viaţa lor, chiar dacă sînt mari. Vor avea nevoie de mama lor toată viaţa. Gîndiţi-vă dacă nu îi puteţi ajuta cu ceva - acest lucru v-ar putea da un sentiment de utilitate, care este clar că vă va face bine. Împărtăşiţi-le din gîndurile dumneavoastră, astfel vă vor înţelege şi ei mai bine, şi vă vor fi alături mai mult, cu gîndul şi cu fapta. În legătură cu bolile „fizice", luaţi vreun medicament? Pentru că o dată boala instalată, chiar dacă are origine psihologică, ea trebuie tratată şi fizic, medicamentos, pentru a ajuta astfel şi psihicul să se refacă.

Nu trebuie să vă îngrijoreze faptul că nu aţi putut fi hipnotizată, pentru că nu oricine răspunde la hipnoză, indiferent de abilităţile hipnotizatorului. Unele persoane sînt mai uşor sugestionabile, altele mai greu, necesitînd eforturi susţinute din partea terapeutului. Dumneavoastră se pare că faceţi parte din ultima categorie, de aceea v-a fost greu să vă induceţi o gîndire pozitivă. De aceea, este bine să mergeţi la cabinetul unui specialist (un psiholog), care să vă ajute să depăşiţi gîndurile negre, să luaţi viaţa aşa cum este, să trăiţi cu bucurie pentru cei dragi.

Dragă doamnă Larisa, viaţa ne oferă multe surprize, unele plăcute, altele din contră. Dar nu trebuie să ne pierdem niciodată speranţa, pentru că atunci toate lucrurile bune pălesc, şi le vedem numai pe cele rele. Şi, de aici, porneşte un cerc vicios, de care este din ce în ce mai greu să scăpăm. Copiii sînt sensul vieţii şi nu trebuie să pierdeţi niciodată din minte acest lucru. Aveţi cinci copii care, deşi i-aţi crescut greu, ar trebui să vă umple viaţa şi să nu mai aveţi timp să vă gîndiţi la problemele care vă tulbură. Eu sper să vă regăsiţi liniştea bine meritată şi, dacă vă mai putem ajuta cu ceva, aşteptăm scrisoarea dumneavoastră (eventual cu mai multe detalii privind copiii). Vă urez, pînă atunci, tot binele din lume.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

Recordurile noastre... fiziologice

„Trup şi suflet" - de cîte ori nu repetăm zi de zi această formulă... Deşi cunoaştem încă foarte puţine despre amîndouă. De exemplu, ştiaţi că

30000 de atîtea ori pe zi un om inspiră şi expiră suficient aer pentru a umfla 50 de bărci pneumatice care să poată transporta cîte două persoane fiecare.

100800 de atîtea ori bate inima unui om pe zi. Cu sîngele care trece astfel prin inimă s-ar putea umple 170 de căzi de baie.

300 milioane este numărul spermatozoizilor produşi de un bărbat pe zi. Teoretic vorbind, ar fi suficienţi 23 de bărbaţi şi de o zi întreagă pentru a putea reproduce întreaga populaţie a globului.

780 de kilometri de barbă cresc zilnic pe feţele tuturor bărbaţilor lumii. Timpul total necesar raderii lor este de 30000 de ani!

1,5 zile ar putea rămîne aprinsă o mică lampă folosind doar căldura emisă de corpul uman.

1000000 de celule este media pierdută de epiderma umană la fiecare 40 de minute. Cît să umpli o casă cu 4 etaje.

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

TALON DE FIDELITATE

- Un concurs pentru cititorii care **NU** sînt abonaţi ai revistei!
- Lunar, prin tragere la sorţi, puteţi cîştiga unul din cele trei abonamente anuale!
- Trimiteţi taloanele pe luna în curs, într-un singur plic, pînă pe data de 15 ale lunii următoare, pe adresa redacţiei.

NUME .....
PRENUME .....
ADRESĂ .....
.....

Certific faptul că **NU** sînt abonat al revistei „Magazin"

august nr. 34

UNICATE ALE NATURII

Pasărea veninoasă

PAUL IOAN

Este ora 4 dimineaţa. Jungla din apropierea platoului Sogeri din Papua-Noua Guinee se trezeşte la viaţă. Corul încîntător al păsărilor şi insectelor, animat de primele suliţe ale Soarelui, îi copleşeşte pe membrii grupului de naturalişti ai Universităţii din Chicago. Aceştia întinseseră în ajun plase speciale în anumite locuri pentru a captura cîteva exemplare din specia Păsării Paradisului. Dar John Dumbacher, şeful ornitologilor, găseşte în capcane o altă pasăre, cu o cromatică sobră alb-roşu şi cu statura Dumbrăvencei din Delta Dunării - dacă ar fi s-o comparăm cu ceea ce cunoaştem noi. Şi, curios lucru, punînd mîna pe penajul ei, ornitologii simt subit senzaţii de durere a muşchilor, urmate curînd de o amorţeală inexplicabilă, ca şi cum ar fi luat un anestezic foarte puternic...

Aşa a fost descoperită, întîmplător, o pasăre unică în lume prin modul ei de a se apăra contra duşmanilor naturali: PASĂREA VENINOASĂ, fără corespondent (încă) în limba română şi care în franţuzeşte se numeşte „pitohui". Senzaţionala descoperire avea să facă valuri în lumea naturaliştilor. Se cunoştea otrava scorpionilor, a păianjenilor şi chiar a bizarului ornitorinc (monotrema australiană care are la membrele inferioare pungi cu venin), dar o pasăre care să secrete venin încă nu se aflase. Şi totuşi era adevărat!...

Analizele ştiinţifice au dezvăluit lucruri uimitoare despre Pasărea Veninoasă. Ţesutul aripii şi penelor secretă un alcaloid steroidian asemănător celui generat de o broască trăitoare în America de Sud! Un exemplar de 65 de grame concentrează între 15 şi 20 de micrograme de homobatracotoxină (numele otravei), pentru a ucide un şoarece fiind necesare numai 0,03 micrograme! Această uluitoare uzină ucigaşă a naturii reprezentată de o pasăre aparent insignifiantă! Naturaliştii cunoşteau de la mijlocul secolului trecut că băştinaşii o numesc „pasărea de cauciuc" pentru că nu e bună de mîncat decît după o preparare cu totul specială (fierbere cu o sumedenie de licori neutralizante), dar şi atunci are un gust îndoielnic. La fel de interesantă este şi şiretenia pe care o adoptă cele trei tipuri de Pasăre Veninoasă: avînd în vedere că numai cea colorată roşu-negru poartă doze letale pentru prădători, suratele ei de alte culori îşi schimbă cromatica penajului atunci cînd pleacă la vînătoare, în plină zi! Este vorba de un cameleonism extrem de rar. Duşmanii ştiu că tipul negru-roşu este otrăvitor, deci se feresc de orice pasăre cu aceeaşi alură şi acelaşi colorit. Descoperită foarte recent, Pasărea Veninoasă este în studiu etnobiologic şi biochimic. Unicitatea ei a transformat-o într-o adevărată vedetă a naturii care, iată, nu încetează să ne uimească prin complexitatea ei surprinzătoare.

Cangurul arboricol

AUREL DIANU

Acum 20 de milioane de ani, în codrii care acopereau o mare parte din actuala Australie şi Noua Guinee, a apărut un mic marsupial terestru, care a „învăţat" să se deplaseze în salturi pe sub arborii unor păduri pline de liane şi de butuci în descompunere. Tot prin sărituri a putut să culeagă frunze şi chiar flori de la o oarecare înălţime pentru hrană. Pe măsură ce pădurea şi-a restrîns suprafaţa, unii canguri au invadat cîmpia, iar labele lor posterioare, groase, le-au permis o deplasare rapidă prin sărituri. Alţi canguri au rămas însă în pădure, părăsind solul, pentru a se urca la „etaj" pe ramurile arborilor. Cu timpul, aceştia au creat o nouă specie, aceea a cangurilor arboricoli. Aici, în vîrful pomilor, ei s-au simţit la adăpost de prădători, dar au dispus şi de hrană bogată, practic inepuizabilă. Cangurul arborieol mănîncă frunzele scorţoase şi fibroase. Stomacul lui s-a adaptat cu timpul la asemenea „alimente" devenind asemănător cu cel al vacilor sau al altor animale ierbivore. Cînd apar zorile, cangurul se trezeşte în „dormitorul" său format din ramuri şi frunziş bogat. Îşi freacă ochii, apoi se apucă să-şi facă o sumară toaletă. Îşi ridică încet coada ducînd-o în spate pe creanga pe care se află aşezat, apoi îmbrăţişează trunchiul, sprijinind de pom labele din faţă îndoite şi coboară de-a lungul lui, cu multă agilitate, în ciuda aspectului său greoi şi stîngaci. Cangurul arboricol este un cătărător excepţional dar care nu poate efectua salturi între arbori, aşa cum fac mai-muţele. El este însă capabil să-şi creeze drumuri „la înălţime", prin frunzişul des al pomilor şi printre nenumăratele plante agăţătoare ce-i barează calea. Ca urmare, pentru a se deplasa de la un arbore la altul, el trebuie să coboare mai întîi la sol, unde prin cîteva sărituri stil „cangur" îşi atinge ţinta. Noaptea şi-o petrece întotdeauna cocoţat în arbori. O dată cu lăsarea serii, în obscuritatea acesteia, sub pomi, începe „baletul" cangurilor-şobolani. Sînt mai multe specii de canguri arboricoli. Cel numit „Doria" trăieşte în grup, în jurul unui mascul dominant. Este de altfel singurul animal de acest gen căruia îi place societatea, restul îşi duc viaţa retraşi, aşa cum este cangurul gri. Azi, prin distrugerea suprafeţelor împădurite cangurul arboricol care are puţini duşmani naturali, este ameninţat cu dispariţia.

Ciudatele vieţuitoare din Borneo

Insula Borneo, cunoscută azi şi sub numele de Kalimantan, este o a doua ca mărime după Noua-Guinee, întinzîndu-se pe o suprafaţă de 734000 kilometri pătraţi. Mai mult de jumătate din ea face parte din teritoriul Indoneziei, fiind acoperită de păduri întinse, cu arbori de diferite înălţimi, unii atingînd chiar 80 de metri, la umbra cărora trăieşte o faună bogată şi stranie.

De fapt, întreaga activitate se desfăşoară în arbori, deoarece hrana pe sol este foarte săracă şi total insuficientă. De aici şi adaptarea vieţuitoarelor la asemenea condiţii de viaţă. *Perioftalmul*, un peşte mic cu cap de broască şi ochi bulbucaţi, se hrăneşte cu frunze moarte. Ziua el se caţără în pomi, unde stă pînă se înnoptează. În tot acest timp respiraţia îi este asigurată de rezerva de apă ce o poartă în cap în care i se scaldă bronhiile. De la un arbore la altul sar ciudatele maimuţe, numite de localnici *„Keran belanda"*, asemănătoare cu macacul, ele nemaigăsindu-se în alt colţ al lumii. Aceste primate sînt excelente înotătoare, ele trecînd de la o insulă la alta pentru a se hrăni cu frunze şi flori de palmieri. În pădurea deasă se mai găseşte o specie de lemurieni zburători, ce posedă de fiecare parte a corpului cîte o membrană care se deschide în momentul săriturii, permiţînd planarea de la un arbore la altul pe distanţe ce pot depăşi 50 de metri. *Şarpele bumerang* nu are dispozitive naturale de planare, în schimb la sărituri el foloseşte sistemul bumerangului pentru a aluneca prin aer, de unde îi vine şi numele. Veverita *„Petaurista elegans"* are şi ea o membrană acoperită cu păr, pentru a zbura, iar coada o foloseşte drept cîrmă. *Şopîrla zburătoare* trăieşte în vîrful arborilor. Pentru a se deplasa dintr-un loc în altul, ea se aruncă în gol printr-o săritură savantă. În acel moment ea îşi desface o membrană roşie-portocalie şi începe să planeze.

Rhacaphorus pardalis este o broască dotată cu o piele curată ce se întinde de la cap la coadă şi cu membrană la picioare, ca la palmipede. În momentul saltului acestea se întind şi vieţuitoarea planează. Tot aici mai trăieşte un marsupial care, atunci cînd sare de la un arbore la altul, îşi desface picioarele legate printr-o pieliţă ce se transformă într-o veritabilă paraşută. Desigur că numărul vieţuitoarelor ciudate, unele unice în lume, aflate în pădurile insulei Borneo, este mult mai mare, ele fiind în atenţia oamenilor de ştiinţă care au sarcina nu numai de a le studia dar şi aceea de le ocroti. **(A.D.)**

Apollo-13 spre craterul Fra Mauro...

REMEMBER

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼După încheierea perioadei de carantină, obligatorie pentru fiecare din echipajele care au zburat către Lună, componenţii misiunii APOLLO-12 - împreună cu soţiile - au efectuat un turneu în jurul lumii, ei fiind între 28 februarie şi 2 martie 1970, oaspeţii ţării noastre!

▼În perioada noiembrie 1969 - aprilie 1970, la Houston şi în alte centre de cercetări spaţiale americane, a avut loc o activitate febrilă: 1) pentru studierea materialului ştiinţific adus de pe Lună de echipajul APOLLO-12 şi 2) pentru pregătirea misiunii următoare.

▼Astfel, în primăvara anului 1970, s-au ţinut la Houston lucrările primei Conferinţe Internaţionale de Selenologie, considerată, la acea vreme, cel mai important eveniment ştiinţific din astronautica internaţională, care a avut loc după Conferinţa Naţiunilor Unite asupra exploatării şi utilizării paşnice ale spaţiului extraatmosferic (Viena, 14-27 august 1968), la care, de asemenea, au participat oameni de ştiinţă din toate ţările, spre a face un prim bilanţ al incidenţelor practice ale cercetării spaţiale.

▼Pentru misiunea APOLLO-13, primul echipaj a fost format din „veteranul" James „Jim" Lovell, comandant, Thomas K. Mattingly, pilotul Modulului de comandă şi Fred W. Haise jr, pilotul Modulului lunar; în echipajul de rezervă au fost (în aceeaşi ordine a funcţiilor): John W. Young, John Swigert şi Charles Moss Duke. De menţionat că Swigert i-a luat locul lui Mattingly, care s-a îmbolnăvit de rujeolă cu cîteva săptămîni înaintea startului!

▼În final, la 11 aprilie 1970, de la Kennedy Space Flight Center (Cape Canaveral), racheta SATURN-5 a lansat spre Lună misiunea APOLLO-13, care avea ca principal obiectiv explorarea zonei craterului Fra Mauro.

▼În acest scop, la bordul Modulului lunar botezat AQUARIUS (de la denumirea constelaţiei Vărsătorul) urmau să ia loc Jim Lovell, unul dintre cei mai experimentaţi astronauţi ai NASA de atunci, şi Fred Haise (n. 14 noiembrie 1933, Biloxi), în timp ce cabina botezată ODYSSEE (Odiseea), avîndu-l la bord pe John Swigert (n.30 august 1931, Denver), evolua pe o orbită circumselenară de „parcare".

▼La puţin timp după startul rachetei SATURN-5, au început dificultăţile: unul din cele cinci motoare criogenice „J"-2 (tracţiunea, 90700 daN) din compunerea etajului al doilea reactiv (S-II) al vehiculului purtător, şi-a încetat funcţionarea înainte de termen. Ca urmare, echipajul a fost obligat să mărească cu 45 secunde durata de funcţionare a motorului rachetă (tot J-2!) al celui de al treilea etaj reactiv (S-IV B).

▼Datorită acestui eveniment de zbor, echipajul a trebuit să corijeze traiectoria pentru ca ansamblul format din ODYSSEE + AQUARIUS + treapta S-IV B să evolueze spre Lună.

▼După efectuarea corectă a transpoziţiei (decuplarea şi recuplarea în poziţie corespunzătoare a Modulului lunar cu cel de comandă), racheta S-IV B a fost desprinsă de ansamblu şi accelerată spre... Lună! De ce şi unde va „bombarda" această rachetă Luna - în numărul următor.

(Va urma)

MONSTRII viitorului îndepărtat

● Oamenii viitorului îndepărtat - o rasă dispărută?
● Fantazoologia lui Dougal Dixon şi straniile creaturi care vor popula Terra
● Sălbatica luptă a selecţiei naturale
● Cum va arăta lumea peste 50 de milioane de ani?

Dinozaurii viitorului

Un nou domeniu, cel a zoologiei fantastice, sau fantazoologie, al cărui cel mai cunoscut şi citat reprezentant este astăzi zoologul englez *Douglas Dixon,* prevede că peste 50 de milioane de ani apecia umană va dispărea. Pur şi simplu va lipsi din „bestiariul" acelor timpuri. Simplă fantezie? Nu neapărat, este părerea antropologului *Brunetto Chiarelli* de la Universitatea din Florenţa, pentru care scenariul este destul de probabil: „la actualele cote demografce şi de utilizare a resurselor naturale, există riscuri majore de extincţie a omului deja în următoarele cîteva milenii. Dacă nu se va găsi o serie de soluţii tehnologice, care, cel puţin astăzi, nici măcar nu se întrezăresc".

Aşa că... terenul este liber pentru speculaţiile geologilor şi paleontologilor care încep să se gîndească de pe acum la viitoarea geografie a Terrei şi la făpturile care o vor popula. Întrebarea care se pune ar fi...

...Cine se va schimba primul?

Poiecţiile în viitor ale specialiştilor - aşa cum sînt ele prezentate în revista „Focus" - se bazează pe o certitudine fundamentală: speciile se nasc, evoluează, intră în criză şi apoi mor. Paleontologii au calculat că pînă acum au dispărut 99 la sută din speciile Terrei! Pe Pămînt nu există eternitate! Şi pînă azi nu s-a cunoscut, de pildă, nici un mamifer care să „trăiască" - adică să existe - 2-3 milioane de ani. După ce marea a fost „centrul" schimbărilor, totul s-a mutat, acum 350 de milioane de ani, pe uscat, mai precis printre speciile superioare. Iar întoarcere nu există. După cum spune *Giacomo Anfossi,* paleontolog la Universitatea din Pavia, „evoluţia nu recreează niciodată un animal al trecutului". Dă însă posibilitatea unor fenomene de „convergenţă", „producînd" animale cu origini foarte diferite, dar care, trăind în acelaşi mediu, iau forme asemănătoare. Este nevoie în medie cam de un milion de ani pentru ca dintr-o specie să se nască o alta. Dar dacă mediul însuşi se schimbă, această perioadă poate fi mult mai scurtă. Iar noile generaţii vor avea de înfruntat o cruntă selecţie naturală! În 5 milioane de ani, panorama speciilor existente poate înregistra schimbări majore - peste 50 de milioane de ani însă, ea va fi cu totul alta. Va depinde de dispariţia omului? Nu neapărat - sînt de părere geologii. Principalul responsabil va fi noua configuraţie a continentelor.

Australia se va uni cu Asia, Africa cu Europa, California se va „muta" spre nord, Africa Orientală se va desprinde şi se va muta spre sud, ca şi America de Sud care nu va mai avea nici o legătură cu „sora" sa nordică... Pe unica bucată rămasă independentă din continentul african vor mai supravieţui animale - în special maimuţele - cu o vagă asemănare cu cele de astăzi. Primele care se vor schimba vor fi, conform ipotezei lui Dixon, animalele prolifice şi cu caracteristici amestecate, care au fost obişnuite să trăiască în preajma omului, hrănindu-se cu ceea ce le arunca el. În rest - lumea va trebui să se obişnuiască să trăiască pe un...

...Pămînt sub gheaţă

Noile glaciaţiuni nu vor întîrzia să apară. Nivelul mărilor şi temperatura globală vor scădea, iar speciile vor începe lupta adaptării la frig. Ploile vor fi mai rare, deşerturile mai întinse şi chiar se va pierde o parte din atmosferă - animalele, cîte vor mai rămîne, vor trebui să-şi caute alte locuri de locuit. Se vor schimba?

Vor apărea, de exemplu, „cerpurii" - o specie de iepuri uriaşi, asemănători cerbilor, dar fără coarne, care vor fi urmăriţi şi vînaţi de oribili şoareci cu cap de lup, atacînd în grupuri organizate. În tundre, o antilopă uriaşă, cu blană deasă şi o cocoaşă de grăsime care să-i furnizeze rezerve în lupta contra frigului, va reuşi să nu se afunde în zăpadă datorită labelor ei speciale. Iar coarnele ei vor fi adevărate „spărgătoare de gheaţă", care vor scoate de sub grosul strat de zăpadă muşchii şi lichenii cu care se va hrăni. Inamicul său numărul unu va fi „asinonul" - un superşobolan mare cît un asin şi cu un corp care aminteşte de ursul polar. Alte animale, după o veche reţetă, vor popula lumea întunecată de sub pămînt. Dar, ca şi la începuturile vieţii, marile surprize vor veni din...

Peste vreo 50 de milioane de ani pădurile Europei vor fi bîntuite de nişte animale stranii - iepuri uriaşi, semănînd cu cerbii de azi, dar fără coarne, în timp ce marii prădători vor fi şoarecii cu chip de lup. Tot şoarecii, dar acoperiţi cu blană albă şi avînd cap de urs vor vîna antilope gigantice la Polul Nord. Leul african nu va mai exista - coama şi sceptrul regelui animalelor vor fi preluate de maimuţe înfiorătoare, devenite carnivore feroce. În apele Antarcticii de astăzi nu vor mai înota balene, ci o nouă specie de pinguini gigantici, cu colţi ameninţători. Dar noi, oamenii?...

...Noile oceane

...care, de fapt, vor fi doar două: un ocean polar şi unul meridional. În primul vor trăi nişte stranii animale, rude îndepărtate ale şoarecilor prădători care au luat chipul focilor. Alţi descendenţi ai şoarecilor care au ales apa, se aseamănă pe departe cu leul de mare, doar că se hrănesc cu scoici, pe care le desfac cu o gheară care este mai lungă şi cu un ac care a crescut pe aripa stîngă.

Eroii oceanului meridional vor fi însă *pinguinii* - nu cei de astăzi! Nişte pinguini speciali, care au ocupat nişele ecologice ale cetaceelor, cărora le-au luat şi înfăţişarea. *Marpinul,* de exemplu, va fi un pinguin complet adaptat mării şi care a înlocuit delfinul, cu care păstrează de altfel multe trăsături comune. *Vortexul,* în schimb, va fi pinguinul devenit balenă. Va măsura 12 m în lungime şi gura sa va fi ca aceea a balenei, filtrînd planctonul, hrana sa favorită, care îi va ajuta şi la asigurarea singurului său pui, pe care îl va „lansa" direct în mare...

Deşertul şi savanele

Se găsesc şi ele în paginile bestiarului fantastic inventat sau, am putea spune, „dedus" de Dougal Dixon pe baza datelor de care dispun astăzi ştiinţele naturale.

Un fel de *cangur,* înalt de peste trei metri, va sări ca şi îndepărtatul său strămoş pe care nu l-a ştiut niciodată şi, ca un alt strămoş, *dromaderul,* va putea pierde pînă la o treime din greutatea sa, fără nici un pericol şi va înmagazina în coada sa mari cantităţi de grăsime.

Şi *leul?* Regele de astăzi al animalelor va dispărea. În locul său va stăpîni „ureul", care îi va semăna, întrucîtva, dar va fi mult mai sălbatic şi mai viclean în ambuscadele cu prada lui, *gigantilopa africană.* Pe lîngă ureii dezlănţuiţi - *şobuinii,* primate vorace, de dimensiuni mai mici, care, aidoma hienelor pe vremuri, nu-şi părăsesc puternicul protector, de la masa căruia culeg resturile. După ei, cînd din pradă a mai rămas doar o masă de oase mari, imposibil de sfărîmat, se vor abate „*manturii*", stranii fiinţe cu gîtul lung, ca al vulturilor şi cu corpul de mangustă... Recordurile de viteză vor depăşi 140 km/oră, iar recordul de adaptare va fi poate al animalului care, din înaltul cerului, se va arunca cu capul drept în jos, într-un picaj care va folosi toţi curenţii de aer şi la capătul căruia va fi protejat de o adevărată paraşută ce se va deschide la capătul cozii sale. Şi toate acestea nu vor fi nimic. Pentru că undeva, în mijlocul Oceanului Meridional, se va naşte o adevărată minune:

Insula Batavia

Va fi una, cea mai frumoasă, dintre insulele vulcanice care, asemenea paradisiacei insule Hawaii, va ţîşni din adîncurile mării.

Un întreg arhipelag, aşteptîndu-şi primii colonişti. Cine vor fi aceştia? În orice caz, nu păsările care au descoperit pe Pămîntul nostru de astăzi toate continentele şi insulele mari şi mici înainte ca noi să ştim măcar că există. Primii oaspeţi ai Bataviei vor fi *liliecii.* Care se vor diversifica în nenumărate specii, capabile să folosească orice nişă ecologică ce li se poate dovedi favorabilă.

De ce ei? Pentru că ei reprezintă unele din organismele cu un viitor sigur. Rezistenţa lor, faptul că trăiesc noaptea, le vor fi de un ajutor imens în contextul expansiunii omului.

Unii dintre ei îşi vor pierde aripile şi vor deveni patrupede. Altora le vor creşte braţe neobişnuit de puternice, pentru a se căţăra şi fixa pe pereţii peşterilor. Speciile lor vor fi fără număr şi vor cuceri şi uscatul, şi întunericul peşterilor, şi apele. Exclusiv carnivori sau omnivori, vor fi feroce. Unora dintre ei le vor creşte în jurul gurilor adevărate ghirlande de petale care îi vor face să arate ca nişte flori îmbietoare. O capcană de care prea puţini vor şti şi vor putea să se apere - una din marile terori ale lumii de peste 50 de milioane de ani.

Dar omul?

Semeţul stăpîn al lumii de astăzi, „primatul biped care a cunoscut evoluţia creierului", a înregistrat totuşi o evoluţie stranie. Cel puţin din punctul de vedere al dezvoltării creierului.

La *australopitec,* acesta avea 450 de centimetri cubi (c.c.). El a crescut apoi la 1000 c.c. la *Homo Erectus,* pentru a atinge 1600 c.c. la *Homo Sapiens.* Şi apoi? A început să scadă!

Explicaţia nu este chiar atît de dificilă. Creierul uman a avut dimensiunea maximă atunci cînd omul era un vînător şi un culegător. Acum vreo 8000 de ani a devenit agricultor. A început... „progresul". A ajunge la vîrsta adultă devenea din ce în ce mai uşor, problemele de rezolvat din ce în ce mai puţin complicate. Şi creierul, în consecinţă, a început să scadă. Mai bine zis, la început, selecţia naturală făcea să se transmită genele celor rezistenţi şi victorioşi, adică ale celor cu creiere mari. Aceştia erau cei ce se perpetuau. Mai tîrziu, bunăstarea şi viaţa sensibil mai lipsită de pericole şi greutăţi a făcut să poată fi transmise şi genele celor cu creiere mai mici. În viitor?

Peste 3 milioane de ani se va atinge probabil limita de 1000 c.c. limita inferioară pentru menţinerea în viaţă a unei culturi. Şi va scădea. Peste 10-20 de milioane de ani, spune antropologul Giuseppe d'Amore, „omul s-ar putea să devină o cu totul altă specie". Se va adapta spaţiului interplanetar şi deci absenţei gravitaţiei şi atunci picioarele lui vor deveni inutile. Rolul coloanei vertebrale va fi mult mai redus şi deci aceasta se va scurta. Braţele - vor putea foarte bine să fie înlocuite cu aparate, cu maşini. Omul va deveni, mai mult sau mai puţin, un fel de minge inteligentă...

Şi nici un semn, nici o urmă a vieţii de azi, aşa cum o ştim şi o trăim noi, să nu ajungă în acele timpuri? Nici chiar aşa!
Una din fiinţele care va trece peste veacuri şi milenii va fi cu siguranţă o specie de paianjen care se va dezvolta o dată cu calculatoarele supermoderne ale viitorului şi care îşi va găsi o perfectă nişă ecologică printre circuitele de siliciu. Fără să deranjeze pe nimeni. Şi sigură, pentru că, oricum, calculatoarele vor avea o viaţă extrem de îndelungată...

Pagină realizată de **MIHAELA DOROBANŢU**

În exclusivitate pentru revista „Magazin”

EXPEDIȚIA LUI RACOVIȚĂ ÎN ȚARA DE FOC

Căutătorii de aur

ALEXANDRU MARINESCU

La 4 decembrie, Emil Racoviță, împreună cu Henryk Arctowski și Roald Amundsen, însoțiți de fermierii Pina și Alban și de peonul celui din urmă, au pornit pe cursul lui Rio de las Minas, întîlnind în drumul lor numeroși „lavadaros” la lucru. Acești spălători de aur munceau din greu, îndepărtînd întîi stratul de pămînt galben, adus de apa ploilor de pe colinele din jur, pînă ajungeau la un nisip negricios, amestecat cu pietriș, care era stratul aurifer. Munca de spălare a aurului era făcută, cel mai adesea, de oameni săraci, fiindcă investițiile erau minime, o lopată și un lighean. Nu erau necesare nici cunoștințe speciale, dar, cu toate că rîurile din Țara de Foc erau reputate pentru nisipul lor aurifer, puțini erau cei care se îmbogățeau. Majoritatea, la capătul unei zile de trudă, adunau doar o grămăjoară de praf de aur, care valora cîțiva dolari. Imediat ce strîngeau un săculeț, veneau la Punta Arenas și chefuiau timp de cîteva zile, fără griji. Apoi, din nou săraci, își căutau lopata și se reîntorceau la muncă. Totuși aurul nu lipsea din aceste ținuturi și se spunea că pînă și „noroiul de pe străzile din Punta Arenas cuprinde metal galben”.

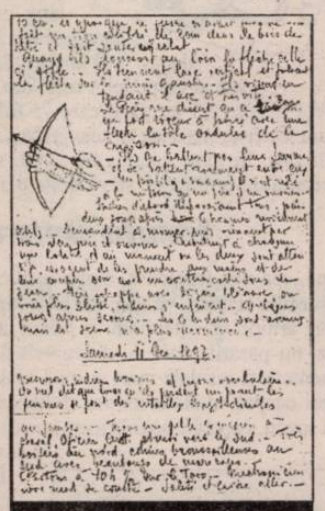

Pagină din jurnalul lui Emil Racoviță consacrată explorării insulei Dawson

Expediționarii aveau însă alt țel decît deslușirea metodelor folosite de „lavadaros”; ei doreau să ajungă la un zăcămînt de cărbune a cărui descoperire dăduse mari speranțe locuitorilor din Punta Arenas. Dar, așa cum avea să constate și Emil Racoviță, era vorba de un lignit de calitate inferioară. În carnetul său, naturalistul, care avea suficiente cunoștințe și în domeniul geologiei, a trasat o schiță clară a succesiunii și grosimii straturilor de argile, marne și lignit. Existau trei pături de cărbune, fiecare avînd doar o grosime de 2m.

În cursul acestei călătorii, Emil Racoviță a avut surpriza să întîlnească pe unul din nepoții marelui fizician și geolog elvețian Horace de Saussure, unul dintre cei dîntîi cuceritori ai Mont-Blanc-ului. Fiu al unui cunoscut zoolog din Geneva, acesta fusese inginer în serviciul statului argentinian, dar atunci se ocupa de fabricarea berii, activitate ce părea să fie rentabilă, dacă îl credem pe Frederick Cook care se arată uimit de cantitățile de băutură consumate la Punta Arenas.

Fără să-și acorde o zi de odihnă, la 5 decembrie, întregul stat-major, cu excepția comandantului secund Georges Lecointe, a făcut o călătorie la Chabuco. O ploaie aprigă i-a surprins pe drum, silindu-i să facă un popas la o fermă. Aici au aflat, de la gazdă, care trăia de 25 de ani în regiune, povestea minelor de aur descoperite la cap Dungeness, de către doi francezi. Aceștia au fost spoliați de către înalții funcționari guvernamentali atunci cînd au încercat să obțină concesiunea. Minele erau de o bogăție fabuloasă, producînd un kilogram de aur pe zi! Mai tîrziu se adunau cantități apreciabile de metal galben spălîndu-se numai resturile de minereu și nisipurile de la baza muntelui.

Întors la Punta Arenas, Emil Racoviță a consacrat o întreagă zi pentru corespondență, apoi alta adunării de plante, în pădurile din jur, pentru a înlocui colecțiile pierdute în expediția Moreno. Carnetul său cuprinde o sumedenie de note asupra florei, de la semnalarea unor plante la aspectul marilor păduri dominante de fagii antarctici.

Vînător Ona. Foto: Frederick Cook (1897)

Amprente ale spiritualității noastre

Scheii Brașovului

Mărturii arheologice, cum sînt cele de la Pietrele lui Solomon, sau obiceiuri străvechi cum este cel al „Junilor” probează că Scheii (Șcheii) Brașovului au fost la origine un sat dacic. În evul mediu el se afla în afara cetății Brașovului, dar lupa dîrză a locuitorilor săi pentru drepturi și afirmare națională l-au transformat nu numai într-un focar de cultură, ci și într-un centru de solidaritate a românilor.

În această vatră de civilizație, pe locul unei vechi biserici de lemn atestată documentar în 1399 și în 1403, se înalță cu cinci secole în urmă, biserica Sfîntul Nicolae și prima școală românească. Cronica vremii menționează clar: „s-au zidit sînta beserecă și școală la anul 1495”. Biserica a fost înfrumusețată în secolele următoare. O contribuție însemnată la aceasta a avut-o între 1519-1520 Neagoe Basarab, care a trimis o parte din zugravi. De asemenea au contribuit la mărirea și zugrăvirea bisericii și alți domnitori, ca Vlad Călugărul din Țara Românească și Aron Vodă din Moldova.

Un rol important pentru cultura română l-a avut desigur, școala, aflată în curtea bisericii. Amintită și ea în documente din secolul al XIV-lea, a avut la început ca limbă de predare slavona, înlocuită în secolul următor cu limba română. Atestată documentar ca școală românească acum mai bine de 500 de ani (1495), a constituit o veritabilă sursă de recrutare a diplomaților folosiți de autoritățile brașovene. Aici a venit de la Tîrgoviște, în 1566 diaconul Coresi, tipărind cu sprijinul colaboratorilor săi, al cărturarilor locali și al voievozilor valahi, primele cărți de circulație în limba română. Aici s-au tradus și copiat cărți, existînd și o bibliotecă, bisericească și școlară alcătuită din daniile unor iubitori de cultură printre care trebuie menționați Constantin Brîncoveanu (peste 100 de cărți) și nepotul său Grigorie (peste 800).

Numeroși cărturari au scris și au predat aici, ținînd nestinsă flacăra științei. Printre aceștia pot fi amintiți poetul iluminist Ioan Barac și inegalabilul Anton Pann. Clădirea școlii, înălțată din piatră în 1597, pe locul vechii construcții mai mici, este astăzi muzeu, component al unui complex muzeal prezentînd de asemenea: tiparniță, etnografie, muzică, istorie, grafică și diplomație.

De altfel alături de biserica Sfîntul Nicolae este înmormîntat marele om politic Nicolae Titulescu și mulți alți oameni iluștri și-au găsit odihna veșnică în cimitirul din valea imediat apropiată din fața sfîntului locaș.

IRINA STOICA

Minunile lumii

UN MIRACOL ASEMUIT PARADISULUI

ADRIAN HOAJĂ

...Să facem un salt în timp și spațiu, spre a poposi pe malurile unuia din fluviile care, în legendele celor din vechime, mărgineau mult-rîvnitul Eden - Eufratul! Și, din multe puncte de vedere, pe bună dreptate, credința lor era întemeiată... (De altminteri, poate cu alt prilej, cîndva, vom scrie despre fluviile Pămîntului, precum Nilul, Tigrul și Eufratul, Gangele, Fluviul Galben, Congo, Dunărea noastră și încă multe altele care, în feluritele epoci ale istoriei, au ocrotit înflorirea unor civilizații uimitoare, demne de tot respectul și toată admirația noastră...) Ei bine, pe malurile Eufratului se înălța, ce-i drept, cu multe secole după încheiata istorie a piramidelor egiptene, unul dintre cele mai mîndre și mai celebre orașe pe care le-a cunoscut omenirea, Babilonul, orașul despre care istoricul Pausanias (secolul II d. Ch.) spunea că „a fost cel mai mare oraș pe care Soarele l-a văzut în drumul său”... Așadar, vă invităm la o călătorie prin Babilon, orașul care, cu mii de ani în urmă, i-a avut printre stăpînitori pe Hammurabi (1792-1750 î.Ch.) și pe Nabucodonosor II (604-563 î.Ch.), fiul lui Nabopalassar...

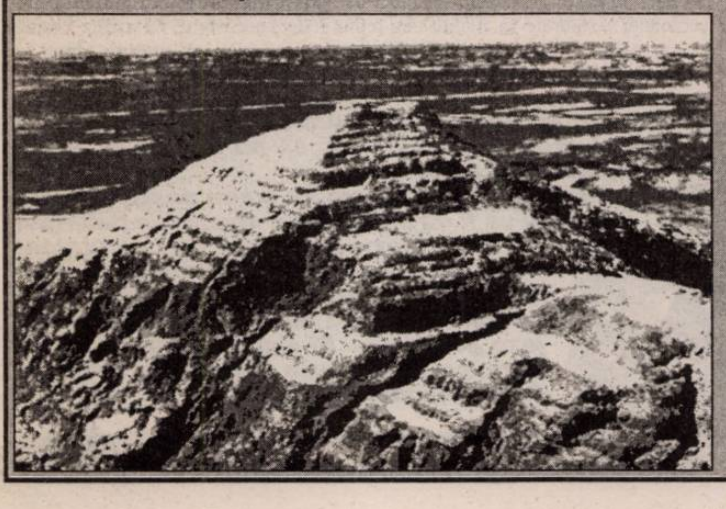

Babilu sau locul de unde „s-au despărțit limbile pămîntului”

Dintre scriitorii antici ale căror scrieri au izbutit să înfrunte secolele pînă în zilele noastre, istoricul grec Ctesias din Cnidos (a doua jumătate a secolului V î. Ch.) a fost primul care a pus fondarea Babilonului în seama legendarei Semiramida, prea frumoasa și războinica regină... Potrivit opiniei asirologilor, se pare că legenda Semiramidei, așa cum a fost ea transmisă de istoricul elin, are totuși un oarecare sîmbure de adevăr, întrucît există temeiuri să se creadă că legenda s-a conturat în jurul unei persoane reale, regina Sammuramat, soția regelui asirian Shamshi-Adad, care a trăit spre sfîrșitul veacului al IX-lea î.Ch., adică acum aproape 3000 de ani...

Greu de știut azi cine va fi fost cu adevărat ctitorul Babilonului, cel care a vegheat în negura mileniilor fericita clipă a zămislirii, de vreme ce legendele cu privire la întemeiere sînt populate de felurite nume: s-a zis cum că Babilonul ar fi fost întemeiat fie de către legendarul Nimrod, cel pe care vechile ziceri îl socot a fi și ctitor al celebrului oraș asirian Ninive, fie de amintita regină Semiramida care, și aceasta, concurează la întemeierea ambelor orașe, fie de către zeul Bel (Beelsamen - „Domnul, Stăpînul”), fiul zeiței Anat din mitologia feniciană, socotit a fi rege al cerului, creatorul Universului și judecătorul suprem al lumii. Zeu de origine akkadiană, el a fost preluat în panteonul babilonienilor și considerat de aceștia a fi zeul Pămîntului, „stăpînul prin excelență”, fiind deseori confundat cu Enlil, zeul suprem al panteonului babilonian. Ca fapt divers, însăși „Biblia” îl amintește pe Bel în „Vechiul Testament” (Bel și balaurul)!

Numele orașului pare să derive de la ebraicul „bab'el”, care înseamnă „poarta zeului”, cu toate că, mai tîrziu, cuvîntul a fost socotit a însemna „încurcătură”, „amestec” (inclusiv în limba română există cuvîntul „babilonie” avînd acest înțeles), întrucît, potrivit tradiției biblice („Vechiul Testament”, „Geneza”, XI, 1-9), aici s-au despărțit limbile vorbite de feluritele popoare care au trudit la înălțarea „Turnului Babel”. Probabil, realitatea mult mai prozaică a făcut ca la înălțarea orașului să fi participat sclavi capturați în veșnicele războaie ale vremii, care, proveniți din felurite etnii, să vorbească limbi sau dialecte diferite. Că e sau nu așa, are mai puțină importanță, de vreme ce în scrierile cuneiforme care ne-au parvenit numele orașului este „Babilu”.

Cînd Herodot vede... dublu!

Bunul nostru prieten Herodot, grecul care ne-a călăuzit și în lumea piramidelor egiptene, a vizitat Babilonul pe la mijlocul veacului al V-lea î. Ch. și ne-a lăsat o sugestivă descriere a minunatului oraș: „În Asiria sînt multe mari orașe. Însă Babilonul este de departe cel mai vestit și cel mai puternic. În el și-au făcut reședința regii după distrugerea Ninivei. Orașul e așezat într-o cîmpie mare și are o formă pătrată, fiecare din laturile sale are o lungime de 120 stadii (adică, azi, 22,320 km), ceea ce face un perimetru de 480 de stadii. Orașul este atît de măreț încît nu se cunoaște în lume unul care să-i fie pereche. Un șanț larg, adînc și plin cu apă îi e brîu. Se mai află apoi un zid de 50 de coți regali grosime (27 m!) și 200 de coți înălțime (108 m, ceea ce, dacă socotim în etaje, e de-a dreptul un „zgîrie-nori” pentru antichitate!!!). În acest zid se află o sută de porți din bronz masiv din care sînt făurîți și ușorii și boiandrugii. (...) Casele au trei și patru etaje. Străzile, paralele cu fluviul, sînt drepte și se întretaie cu altele care merg pînă la fluviu. Centrul fiecăruia dintre cele două cartiere, în care apele fluviului împarte orașul, este admirabil: unul, datorită palatului regal, a cărui clădire e mare și puternic întărită, celălalt, datorită locului închinat zeului Bel, ale cărui porți de bronz mai există și azi. (...) Se vede la mijloc un turn masiv, care are un stadiu (186 m), atît în lungime, cît și în lățime. Pe acesta se ridică un altul și pe acest al doilea un altul și tot așa pînă se ajunge la opt turnuri”. Să fi fost, oare, acest zigurat din inima orașului vestitul „Turn Babel” în care, potrivit celor din vechime, oamenii și-au amestecat limbile datorită trufiei de a înălța pînă la ceruri o nemaivăzută construcție cu care ar fi amenințat pacea serafică a boltei cerești?!...

Interesantă descrierea lui Herodot! În linii mari, cercetările arheologice moderne au confirmat existența zidurilor de incintă, dispuse într-un sistem concentric, precum și faptul că Eufratul împărțea orașul în două cartiere, exact cum susținea Herodot. Cu cîteva corecții - lungimea perimetrului, care este notată felurit de diferiții observatori antici (Heorodot - 480 de stadii, adică 89 km, Ctesias - 65 km, iar Alexandru cel Mare - 90 de stadii, adică aproximativ 16,5 km, o dimensiune care s-a dovedit a fi cea mai apropiată de ceea ce au descoperit arheologii pe baza cercetării ruinelor orașului!). Și dimensiunile zidurilor par să fi fost mult exagerate de Herodot, care le-a... dublat, cel puțin, de vreme ce arheologii au descoperit că acestea în mod cert nu puteau avea mai mult de 7-9 m grosime și maximum 40 m înălțime, adică, oricum, circa P+15 etaje, cum am spune azi, socotind un etaj a avea 2,5 m înălțime, ceea ce, ținînd seama de epoca în care au fost înălțate zidurile și mai ales luînd în considerare materialele de construcție utilizate (lutul sub forma cărămizilor arse sau nearse și, mai rar, piatra), înseamnă foarte mult. În sfîrșit, se pare că Herodot s-a înșelat și în privința amplasării templului lui Bel, care, potrivit acelorași descoperiri arheologice, era situat, ca și palatul regal, pe malul stîng al fluviului.

Dar cel mai ciudat lucru este că bătrînul Herodot, atît de meticulos în descrierile sale mai mult decît amănunțite, n-a suflat nici o vorbă despre ceea ce a constituit una din minunile lumii antice, aflate în colțul de nord-est al palatului regal, lîngă poarta zeiței Ishtar, principala poartă a orașului. Anume, despre celebrele Grădini suspendate ale Babilonului... căci despre ele ne propunem să scriem în episodul următor!

(Va urma)

■ 65 de ani diferență între soți!

DRAMA CARE ÎNGRAȘĂ

Cine a spus că dragostea nu are vîrstă, n-a greșit. Dar nu cred că înțeleptul respectiv s-a gîndit că, la nouăzeci de ani, un bărbat se poate îndrăgosti lulea de o poză de pe coperta unei reviste sexy. Și totuși, focul mistuitor l-a făcut pe multimilionarul american Howard Marshal II să ia legătura cu redacția și apoi cu dama în carne și oase, pe nume Anne Nicole (pseudonim „artistic"). E greu de spus ce-a fost în inima adorabilei femei cînd așa, pe nepusă masă, a primit cererea în căsătorie. Dar se poate bănui ce-a fost în mintea ei, întrucît a acceptat imediat. Zis și făcut, și-au pus pirostriile în urmă cu doi ani și jumătate și s-au dezlănțuit în amor... Amor care a durat, din nefericire, numai 13 luni de ghidușii și petreceri ca-n basme cu Feți Frumoși și Cosînzene - care nu beneficiau, spre deosebire de Marshall, de iaht. Probabil din prea multă dragoste, nonagenarul amorez și-a dat obștescul sfîrșit înainte de a face un testament, și astfel proaspăta văduvă s-a văzut deținătoarea unei averi imense, în dauna fiului defunctului, Pierce, care are și el 60 de ani. Dar Anne Nicole a trecut de la extaz la agonie numai în cîteva ore, căci moștenitorul frustrat de un tată iubăreț a intentat proces. Motivul? Tatăl său nu era în deplinătatea facultăților mentale cînd s-a căsătorit și a fost manipulat de soțioara mai tînără cu 65 de ani.

Procesul este complicat și nu are încă un deznodămînt previzibil. De supărare, Anne s-a îngrășat cu peste 50 de kilograme. Se pare că drama ei sufletească este dublă: a pierdut un soț care în mod sigur îi era fidel și este pe cale să piardă o avere frumușică. Oare s-a îndrăgostit realmente de Marshal în decursul celor 13 luni de lapte și miere? Ea susține cu fermitate că da. Să-i dăm crezare! *(Gh. R.)*

Inventivitate rău-voitoare

KETCHUP - O ARMĂ „LA MODĂ"?

Locuitorii din Franklin, Tennessee, sînt terorizați de o bandă de hoți care operează cu... ketchup.

Una dintre ultimele victime ale acestor inventivi rău-voitori a fost o tînără. Aceasta se apropia de mașina ei, aflată într-o parcare, cînd s-a trezit împroșcată cu un jet de ketchup. În timp ce un bărbat „amabil" s-a repezit s-o ajute să se curețe, două femei elegante de lîngă el încercau să-i fure geanta. Tînăra a reușit să între în mașină și să plece iar hoții au fost obligați să fugă.

Ea a reușit să descrie destul de bine pe cele două femei așa că poliția este în căutarea hoților. *(I. Stoica)*

■ Nici crimă, nici sinucidere...

POVESTIREA CARE TRĂDEAZĂ

Comisarul Jack Dickon își desfășoară activitatea în orașul scoțian Dundee. Era frămîntat de un caz petrecut în luna septembrie 1997, pe care nu-l putea încadra: crimă sau sinucidere? Despre ce este vorba? Andrew Malcolom, proprietarul unui bar de noapte, se aruncase pe fereastră din apartamentul în care locuia la etajul 6, murind pe loc. De neînțeles în acest act tragic era că înainte de a se sinucide Andrew se legase de un scaun. Dar cum în locuință totul părea să fie în ordine și nici menajera (sinucigașul nefiind căsătorit) nu a putut da vreo informație din care să reiasă că la mijloc ar putea fi vorba de o crimă, dosarul a fost închis. A venit Crăciunul, a trecut și Anul Nou și comisarul este chemat, pentru cîteva zile, la o întrunire pe teme polițienești care avea loc la Glasgow. La înapoiere, cumpără din gară o revistă ilustrată. Una din povestiri îi atrage atenția. Acțiunea se petrecea la Edinburgh, unde un oarecare Ralph Hovtharens, mare negustor dar și masochist, făcuse cunoștință prin telefon cu o femeie, stabilind să se întîlnească acasă la el. În pragul ușii apare o tînără blondă, mascată, cu o servietă în mînă. După ce intră, își dezbracă pardesiul și cu gesturi sigure îl așază pe Ralph pe un scaun. Apoi femeia scoate din servietă cîteva sfori, un bici și începe să-și lege partenerul care se supune docil. În final, necunoscuta se îmbracă și deschide ușa de la intrare. În apartament pătrunde complicele cu doi saci goi - ce aveau să fie imediat umpluți cu bijuterii, bani și alte cîteva obiecte de valoare. Apoi, fără grabă, cei doi părăsesc locuința. Rămas singur, Ralph încearcă să se dezlege dar, nereușind, încetul cu încetul se apropie de fereastră, încercînd să o deschidă pentru a cere ajutor. După mai multe tentative infructuoase, printr-o mișcare bruscă, rău calculată, se azvîrle prin geam...

Povestea i-a amintit comisarului Dickon de sinuciderea lui Andrew, petrecută cu cîteva luni în urmă. Pentru a se lămuri mai bine asupra cazului, deoarece multe amănunte nu fuseseră date publicității, Jack îl vizită la redacție pe autor - un redactor obscur, pe nume Johnson Folkstone. Luat din scurt, mai ales că amănuntele nu puteau fi cunoscute decît de cineva ce fusese de față, redactorul își recunoscu vinovăția nu pentru moartea proprietarului, ci pentru furturile comise în alte aproximativ 60 de cazuri similare. Partenera lui, Helen Heverhill, a fost și ea arestată. Cei păcăliți și păgubiți nu au avut însă curajul să reclame poliției cele pățite, fapt ce le-a dat celor doi hoți curajul de a continua „afacerea"... *(A.D.)*

■ Se mai întîmplă minuni!

DOUĂ INIMI SE SALVEAZĂ RECIPROC

Un experiment de-a dreptul extraordinar a marcat viața americanului Barney Mays, din Alabama. În vara anului 1976, pe cînd parcurgea o interminabilă autostradă, la volanul camionului său, aude deodată la radio un

apel disperat de ajutor. Mesajul a întrerupt cîteva secunde emisiunea unui post local de radio, apoi totul a revenit la normal. Peste cîteva minute, apelul se repetă, vocea precizînd și locul unde se afla potențiala victimă a unui atac de cord. Barney își modifică traseul, intră pe un drum secundar și curînd găsește un bărbat zăcînd nemișcat lîngă mașina sa. Abia vorbind, acesta îi indică salvatorului locul unde păstra tabletele cu nitroglicerină... În două-trei minute, omul suferind își revine și se recomandă: dr. Willis.

Au trecut douăzeci de ani. Sîntem în 1996. Barney se află în vacanță, pe una din crestele Munților Stîncoși din vestul SUA. La un moment dat, i se face rău de la inimă și se prăbușește la pămînt. Cel care-l însoțea face un apel prin telefonul mobil și peste un sfert de oră apare un elicopter cu o echipă de medici. Unul din aceștia îi dă imediat lui Barney o tabletă de nitroglicerină. Cînd își revine, cardiacul constată că cel care a intervenit salvator nu este altul decît... dr. Willis!

Această coincidență uluitoare este dublată de misterul care încă persistă cu privire la apelul radiofonic auzit de Barney în urmă cu douăzeci de ani: dr. Willis nu avusese asupra sa nici un aparat de emisie! Și totuși, o voce neidentificată din eter indicase pînă și locul unde se afla în agonie! Și cum minunile nu se explică, lăsăm cititorul să mediteze și să creadă că așa ceva este posibil!... *(P. Ioan)*

O lume nebună!

PERMIS DE... CERȘETORIE

În L'Aquila, la sud de Roma, nu oricine poate fi cerșetor. Începînd cu luna martie, anul acesta, cine vrea să cerșească trebuie să posede un „permis de cerșetorie", valabil un an de zile. Obținerea unui asemenea document este condiționată de examinarea și aprobarea unui dosar, de către o comisie ad-hoc. Cererea se face gratuit, potrivit ziarului „La Republica" (Roma).

VÎNĂTOARE DE... TORNADE

Ultimul safari la modă în Statele Unite îl reprezintă vînătoarea de tornade în Tornado Alley, un triunghi ce se întinde între Texas, Nebraska și Indiana. Aceste fenomene atmosferice au făcut pînă acum cel puțin 120 de victime, însă agențiile de voiaj care vînd „safari meteorologice" prin Internet (www.storm-chaser.com) dau asigurări că expedițiile lor nu prezintă nici un pericol. Cel mult ei pot muri de plictiseală, parcurgînd mii de kilometri prin platoul respectiv, într-un Jeep, rătăcind de la un motel „faimos" la altul, în căutarea unei ipotetice tornade, după cum relatează „Corriere della Sera", din Roma.

■ Supraviețuire miraculoasă

A CÎNTĂRIT LA NAȘTERE DOAR 550 DE GRAME!

Cînd s-a născut la 9 mai 1987 la un spital din Pavia, Alice cîntărea doar 550 de grame și avea o lungime de numai 27 centimetri. Venită pe lume după numai șase luni de sarcină, medicii erau foarte sceptici cu privire la posibilitatea ca fetița să supraviețuiască. Dar, se pare că dorința Alicei de a trăi a fost mult prea puternică. Micuța a fost instalată într-un incubator unde a rămas timp de patru luni, după care s-a putut aprecia că pericolele majore au fost îndepărtate iar Alice păși neîndoios pe drumul supraviețuirii.

Evoluția ei ulterioară a decurs sub cele mai bune auspicii din toate punctele de vedere: inteligență, sănătate, voioșie. În prezent, este elevă la școala „Leonardo da Vinci" din orașul Lungavilla. Iar cei mai fericiți sînt părinții: Roberto (50 de ani) și Ughetta (45 de ani). Un amănunt interesant: în clasa ei, Alice este cea mai înaltă (1,37) și cîntărește peste 29 de kilograme. Soții Frombola continuă să creadă că existența fiicei lor este un miracol, un dar de la Dumnezeu... *(Gh. R.)*

Săptămâna 24 - 30 august

TVR 1

LUNI 8.55 Bacalaureat '98 • Sesiunea a II-a 9.10 Ferestre deschise (r) 12.00 TVR Info 12.05 Universul cunoașterii 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Echipa de intervenție" 21.50 Serial: „Nimic sfînt" 23.00 Repriza a treia 24.00 Avanpremiera Festivalului Național de muzică ușoară „Mamaia '98".

MARȚI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Fotbal: Oțelul Galați - Vejle B.K. 19.05 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Crucea de piatră" (România, 1994) 23.00 Avocatul poporului 24.00 Avanpremiera Festivalului Național de muzică ușoară „Mamaia '98".

MIERCURI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 15.30 Pro Patria 17.30 Medicina pentru toți 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Festivalul Național de muzică ușoară „Mamaia '98" 23.10 Memorialul durerii 0.20 Festivalul Național de muzică ușoară „Mamaia '98".

JOI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convieţuiri 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Festivalul Național de muzică ușoară „Mamaia '98" 23.10 Dintre sute de catarge 0.10 Pariul trio 0.15 Festivalul Național de muzică ușoară „Mamaia '98".

VINERI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convieţuiri 14.10 Serial (r): „Perla Neagră" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Festivalul Național de muzică ușoară „Mamaia '98" 23.10 Film: „C.I.A., nume de cod: Alexa" (SUA, 1995). Cu: Lorenzo Lamas 0.45 Festivalul Național de muzică ușoară „Mamaia '98".

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineața, de la... Timișoara și de la București! 8.30 Alfa și Omega 10.05 Serial: „Viața ca în viață" 10.50 Film: „Buck și brățara magică" (SUA, 1997) 13.00 A doua alfabetizare 14.10 Video-magazin de vacanță 16.15 Disney 17.35 Serial: „Justiție militară" 18.25 Serial: „Hollyoaks" 18.50 Teleenciclopedia 19.40 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Festivalul Național de muzică ușoară „Mamaia '98" 22.35 Filmele secolului - colecția Warner: „Taina ei" (SUA, 1940). Cu: Bette Davis 0.10 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața... în Grădina Botanică din București! 8.35 Desene animate 9.00 Ala-Bala, portocala! 10.00 Lumină din lumină 12.00 Viața satului 14.30 Video-magazin estival 16.00 Lumină din lumină 17.55 Fotbal: Rapid - Steaua 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Fantoma din Canterville" (SUA/Marea Britanie, 1995) 22.35 Serial: „D-na King, agent secret" 23.30 Fotbal mondial 1998 24.00 Pop-show nocturn.

LORENZO LAMAS
TVR 1,
vineri, ora 23.10

TVR 2

LUNI 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.00 Convieţuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „Prinsă în capcană" (SUA, 1993) 24.00 S.O.S. Patrimoniul!

KEVIN COSTNER
PRO TV,
duminică, ora 20.00

MARȚI 8.00 Desene animate 11.00 Sporturi extreme (r) 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Sensul tranziției 22.00 Teatrul Național de Televiziune prezintă: „Capul de rățoi" de G. Ciprian 23.40 Pelerinaje.

MIERCURI 8.00 Desene animate 11.00 Comorile lumii (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - chipul iubirii" 16.50 Serial: „Perla Neagră" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Contemp-art Atletism 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „O poveste adevărată" (SUA, 1988) 0.10 Meridianele dansului.

JOI 8.00 Desene animate 10.00 Muzica anotimpurilor (r) 11.25 Cultura în lume (r) 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Față în față cu autorul 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 În fața dv.! 22.00 Cinematograful de artă: „Silver Blaze" (Anglia, 1937) 24.00 Meridianele dansului.

VINERI 8.00 Desene animate 11.00 Comorile lumii 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 16.30 Desene animate 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Universul cunoașterii 19.10 Arhive românești 20.10 Arii celebre 21.00 Vînare de vînt 21.30 Fotbal: Real Madrid - Chelsea Londra 24.00 Panoramic jazz.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Timișoara 14.00 Serial: „Ani de glorie" 16.30 Desene animate 16.50 Serial: „Santa Barbara" 17.40 Tradiții 19.00 Istorie, memorie, recuperare 19.45 Teatrul Național de Televiziune prezintă: „Titanic vals" de Tudor Mușatescu 21.30 Ateneu 22.30 Serial: „În plină acțiune" 23.30 Convieţuiri.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Ferestre deschise 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Jean Renoir" (ultima parte) 11.30 TVR Iași 14.00 Serial: „Ani de glorie" 16.30 Desene animate 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Alo, tu alegi! 19.00 Serial: „În plină acțiune" 20.00 Ultimul tren 21.00 Magazin sportiv 23.30 Lumină din lumină.

PRO TV

LUNI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 13.30 Film: „Tacerea Nordului" (US, 1981) 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Film: „Giuvaerul Nilului" (US, 1985). Cu: Michael Douglas, Kathleen Turner, Denny De Vito 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „Highlander" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viața ca-n filme".

MARȚI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Film: „Breakfast Club" (US, 1985) 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Serial: „Pensacola" 21.15 Serial: „Chicago Hope" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „Highlander" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viața ca-n filme".

MIERCURI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.45 Film: „Povestiri adevărate" (SUA, 1986) 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Film: „Mireasa însingerată IV" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „Highlander" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viața ca-n filme".

JOI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Film: „Aventuri de vis" (US, 1988) 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Serial: „Melrose Place" 21.15 Serial: „Nikita" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „În numele legii" (ep.1) 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viața ca-n filme".

VINERI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Serial: „Beverly Hills" (r) 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Film: „Vînătoarea de vampiri" (SUA, 1992) 23.35 Serial: „Poltergeist" 0.20 Serial: „Aventuri în casa morții" 0.45 Serial: „Cafeneaua groazei" (ep.1).

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 8.30 Serial: „Ciberkidz" 9.00 Film: „Pizzeria lui Sal" (SUA, 1989) 11.00 Gillette - lumea sportului 12.00 Serial: „Heights" 13.00 Serial: „Dragul de Raymond" 13.30 Serial: „Tom Show" 14.00 Generația PRO 15.45 „Hercule" 16.45 Serial: „Conan" 18.45 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Film: „A fost odată în America" (SUA/Italia, 1984). Cu: Robert De Niro 0.10 Serial: „NYPD Blue - viață de polițist" 1.00 Film: „Frumusețe fatală" (SUA, 1987). Cu: Whoopi Goldberg 2.40 Film erotic: „Sex și lumină fierbinte" (partea a II-a).

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Mowgli" 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Dragul de Raymond" 13.35 Serial: „Tom Show" 15.00 Formula 1 - Marele Premiu al Belgiei 16.45 Lumea filmului 17.15 Serial: „Al șaptelea cer" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Film: „Marea răceală" (SUA, 1983). Cu: Kevin Costner 22.00 Serial: „Cybill" 22.45 Procesul etapei.

acasa

LUNI 8.00 - 13.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Marele jaf al băncii" (SUA, 1969) 24.15 Serial: „Matlock".

MARȚI 8.00 - 14.15 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Feluri de mîncare cu unt" (Franța, 1963). Cu: Bourvil, Fernandel 24.00 Serial: „Matlock".

MIERCURI 8.00 - 14.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Răzbunarea polițistului" (SUA, 1973) 24.30 Serial: „Matlock".

JOI 8.00 - 13.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Felicitări" (SUA, 1968). Cu: Robert De Niro 24.15 Serial: „Matlock".

VINERI 8.00 - 14.15 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Revanșa" (România, 1978) 24.30 Serial: „Matlock".

SÎMBĂTĂ 8.00 - 13.30 Reluări 15.30 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: Crimă!" 22.30 Film: „Tudor" (România, 1963) 1.30 Serial: „Matlock".

DUMINICĂ 8.00 Tenis 9.30 Sport la minut 10.15 Arte marțiale 11.25 Baschet NBA 13.30 Volei 14.00 Rugby 15.30 FIFA Magazin 18.00 Tenis 19.00 Retrospectiva sportivă a săptămînii 19.30 Desene animate 20.00 Film: „Amanții muzicii" (Anglia, 1971). Cu: Richard Chamberlain 22.00 Film: „Danielle Steel's: Bijuterii" (SUA, 1992) 24.00 Film: „Organizația" (SUA, 1971).

ANTENA

LUNI 7.00 Știri 8.50 Funny Face 9.00 Desene animate 10.25 Serial: „Animal Show" 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambițioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau și voie bună! 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Serial: „Caracatița 2" (ep.1) 21.15 Serial: „Omul cu o mie de fețe" 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Serial: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spațiului".

MARȚI 7.00 Știri 8.20 Funny Face 9.20 Desene animate 10.30 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambițioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau și voie bună! 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Film: „Dublu impact" (SUA, 1991). Cu: Jean-Claude Van Damme 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Serial: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spațiului".

MIERCURI 7.00 Știri 8.20 Funny Face 9.20 Desene animate 10.30 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambițioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau și voie bună! 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Film: „Viața pe muchie de cuțit" (SUA, 1987) 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Film: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spațiului".

JOI 7.00 Știri 8.20 Funny Face 9.20 Desene animate 10.30 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambițioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau și voie bună! 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Serial: „Twin Peaks" 21.15 Serial: „Cronici paranormale" 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Film: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spațiului".

VINERI 7.00 Știri 8.20 Funny Face 9.20 Desene animate 10.30 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambițioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Golden Brau și voie bună! 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Serial: „Navarro" 22.00 Serial: „Hombres" 23.00 Golden Brau și voie bună... în concert! 0.30 Film: „Peripeții pe bicicletă" (Franța, 1968). Cu: Bourvil.

SÎMBĂTĂ 7.00 Știri 7.05 Film: „Un străin printre noi" (SUA, 1953) 8.35 Desene animate 10.15 Serial: „Alertă pe plajă" 11.00 Între prieteni 12.00 Mileniul III 13.30 Film: „Umbre din trecut" (Italia, 1992) 15.05 Serial: „Sandra, prințesa rebelă" 16.00 Fotbal: Universitatea Craiova - Oțelul Galați 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 20.00 Film: „Pe rîul sălbatic" (SUA) 21.30 Serial: „A treia planetă de la Soare" 22.00 Film: „Ucigașii puterii" (SUA, 1995) 23.30 Film: „Trei ași" (SUA, 1991).

DUMINICĂ 7.00 Știri 8.45 Spirit și credință 9.15 Serial: „Animal Show" 9.45 Desene animate 11.00 Poveștile prietenilor mei 12.30 Doc.: „Descoperiri" 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Sparks" 20.00 Film: „O prințesă îndrăgostită" (Marea Britanie, 1996) 21.45 Serial: „Să fii cel mai bun" 22.45 Fotbal Club la Antena 1; 0.30 Film: „Rivalitate" (Canada).

AVA GARDNER
PRIMA TV,
sîmbătă, ora 14.00

prima

LUNI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 19.45 Serial: „Meșterul casei" 20.15 Serial: „Gideon Oliver" 22.00 Fotbal: Leeds United - Blackburn Rovers.

MARȚI 7.00 Prima oră 10.00 - 12.00 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meșterul casei" 21.20 Film: „Păsările II" (SUA, 1996) 23.30 Starea de veghe.

MIERCURI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meșterul casei" 20.30 Serial: „Un alt început" 21.20 Film: „Vukovar" (Iugoslavia, 1995) 23.30 Starea de veghe.

JOI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meșterul casei" 20.30 Serial: „Masada" 21.20 Film: „Războiul din insulă" (SUA, 1988) 23.30 Starea de veghe.

VINERI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meșterul casei" 20.30 Serial: „Atingerea îngerilor" 21.20 Film: „Copilul altei femei" (SUA, 1982) 23.30 Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ 8.00 Desene animate 10.30 Serial: „Adună-ți gîndurile" 11.30 Serial: „Pămîntul: bătălia finală" 12.30 Eurofotbal 13.30 Automobilism 14.00 Film: „Zăpezile de pe Kilimanjaro" (SUA). Cu: Gregory Peck și Ava Gardner 16.00 Zona M 17.00 Fotbal: Premier League Live 19.00 Focus 19 19.45 Film: „Scarface" (SUA, 1983). Cu: Al Pacino, Michelle Pfeiffer 22.00 Serial: „Centennial" 23.30 Fotbal: Premier League 1.30 Film: „Un înger păzitor" (SUA, 1990).

DUMINICĂ 8.00 Serial: „Căutătorii de aur" 10.00 Serial: „Mecanica distractivă" 10.30 Serial: „1999" 11.30 Duminică la prînz 14.00 Serial: „Lumea lui Dave" 14.30 Doc.: „Față în față la Hollywood" 16.00 Doc.: „Explorer" 19.00 Focus 19 19.45 Film: „Marioneta" (SUA, 1987) 21.30 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 22.30 Serial: „Nimeni nu e perfect" 23.30 Fotbal: Newcastle - Liverpool 2.00 Film: „Lista lui Adrian Messenger" (SUA, 1963). Cu: Kirk Douglas.

TELE 1 abc

LUNI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 23.00 Serial: „Kung Fu".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Drumul spre Rai" 22.30 Linia întîi.

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 22.05 Serial: „Secția de poliție" 23.05 Serial: „Kung Fu".

JOI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Clientul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.00 Telejurnal 21.40 Film: „Coșmar pe Elm Street 4" (SUA, 1985) 23.15 Serial: „Kung Fu".

VINERI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Clientul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific drive" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 22.00 Serial: „Secția de poliție" 23.25 Serial: „Cobra".

ANTHONY HOPKINS
TELE 7 abc,
duminică, ora 15.00

SÎMBĂTĂ 8.00 Știri 10.00 Serial: „Un om de milioane" 13.05 Serial: „Dosarele Rockford" 15.00 Topul Românesc 17.15 Cinema '98 18.35 Serial: „Lou Grant" 19.30 Serial: „Pacific drive" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Telejurnal 21.35 Film: „Un martor perfect" (SUA, 1989.

DUMINICĂ 8.00 Știri 13.00 Serial: „Dosarele Rockford" 15.00 Film: „Cath22" (SUA, 1970). Cu: Anthony Perkins 18.35 Serial: „Lou Grant" 19.30 Serial: „Pacific drive" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Telejurnal 21.40 Film: „Străzi periculoase" (SUA, 1972) 23.10 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

GILLIAN ANDERSON și DAVID DUCHOVNY

îndrăgostiți?

În viața reală, Gillian Anderson și David Duchovny n-au fost niciodată un cuplu, deși fanii lor din întreaga lume și-au dorit dintotdeauna să-i vadă căsătoriți. Admiratorii lor au fost însă mereu dezamăgiți să afle ba că Gillian s-a căsătorit cu un alt bărbat și are un copil, ba că a divorțat, dar tot nu a avut ochi pentru David, preferînd alți parteneri de viață sau logodnici „de o vară" și cel mai de nesuportat au fost știrile privind neînțelegerile celor doi actori de pe platourile de filmare, încercările răutăcioase ale Danei Scully de a-l denigra pe Mulder, amenințările venite din partea unuia sau altuia că va părăsi îndrăgitul serial „Dosarele X". Despre David s-a spus, deopotrivă, că este un seducător fără pereche, nestatornic, mereu în căutarea altei femei, dar evitînd-o cu obstinație pe Gillian, pînă cînd, în urmă cu doi ani, a venit ca o bombă vestea căsătoriei lui cu actrița Tea Leoni.

Și dacă publicul a încercat întrucîtva să se resemneze cu ideea că idolii lor din „Dosarele X" nu vor forma niciodată o pereche de îndrăgostiți în viața reală, așteaptă totuși de ani întregi ca acest lucru să se întîmple măcar pe parcursul vieții personajelor interpretate în serial de cei doi actori.

Dar, scenaristul „nu le permite".

Ar mai fi o speranță

Publicul speră ca filmul „X-Files" pentru marele ecran, realizat de Rob Bowman și avîndu-i ca protagoniști pe celebrii Gillian Anderson și David Duchovny să „le rezolve cererea". Așadar, cei doi imbatabili agenți FBI vor cădea răpuși de săgețile lui Cupidon? Pe toată perioada filmărilor, secretul asupra acestui aspect a fost ținut cu sfințenie, deși subiectul a fost abordat mai mereu de mass-media printr-o savantă campanie care a dat impresia unei conspirații generale, menită să zgîndăre și mai mult curiozitatea publicului.

Într-un interviu la TV Guide, Gillian Anderson părea dispusă la un moment dat să facă un pas către dezvăluiri, cînd a spus că în film „există chiar o scenă a sărutului. Rămîne de văzut, s-a grăbit ea să adauge, cine sînt cele două personaje care își permit o asemenea... libertate!"

Va fi un succes?

Producătorii și criticii se gîndesc însă la cu totul altceva: oare serialul de televiziune care s-a dovedit a fi unul dintre cele mai populare și îndrăgite producții de acest gen va deveni și un film de mare succes? Cu siguranță. Dacă acest lucru nu se va întîmpla, publicul se va grăbi să întoarcă spatele și serialului, apreciază ei. Dacă însă lucrurile se vor situa la extrema cealaltă, Scully și Mulder se vor ocupa încă vreo două sezoane de dezlegarea misterelor declanșate de extratereștri...

Despre film, nici Gillian, nici David nu sînt autorizați să vorbească. În schimb, despre ei înșiși, ca oameni obișnuiți sau ca actori care au devenit peste noapte celebri, da. Să aflăm și noi, așadar, cîteva dintre recentele mărturisiri ale acestora:

GILLIAN ANDERSON

Celebritatea complică enorm viața. Toate avantajele - și sînt într-adevăr numeroase! - nu justifică imixtiunea altora în viața privată. Oriunde mă aflu, nu pot abandona senzația că un fotograf invizibil mă „ațintește". Mă uit peste tot, nu văd pe nimeni. Dar, cîteva săptămîni mai tîrziu, apar într-o revistă.

David Duchovny și Tea Leoni

Cînd ești celebru, un prinz oarecare alături de un prieten sau o cunoștință devine sistematic „un tête-à tête" de îndrăgostiți. Imediat, toată lumea vrea să afle cine e fericitul ales. Se declanșează un întreg arsenal de urmărire și de scotocire în viața ta personală. Este înspăimîntător.

Cum văd propriul meu viitor? Doresc să dezvolt proiectele mele personale, să fac filme care să aibă un sens pentru mine. Să mă instalez împreună cu fiica mea într-un loc ales de mine pentru noi două. Să-mi petrec restul timpului călătorind și învățînd alături de ea. Și îmi mai doresc încă un copil.

Scully e un personaj în așa fel construit încît, venind în contact cu femei de diferite vîrste, din medii sociale diferite și confruntate cu tot felul de situații dificile ale vieții, ea devine un model pentru ele.

Lumea mă întreabă: va fi Scully fericită? Ea poate să fie. Vrea să fie. Dar e atît de implicată în meseria ei și în raporturile cu Mulder încît îi este foarte greu să se gîndească și la viața ei personală. Scully și Mulder într-o legătură amoroasă? Asta ar strica totul! Și apoi, cînd să se îmbrățișeze ei sau să-și vorbească despre iubire? Între două vînători de extratereștri? Așa că raporturile dintre ei sînt puse într-un dans continuu, în care cei doi se apropie, apoi se îndepărtează.

DAVID DUCHOVNY

E un sentiment ciudat să devii celebru de la o zi la alta. Paradoxal dar e un sacrificiu. Nu, nu încerc să fac pe victima, dar e de necrezut cît de dureros e la un moment dat faptul că îți pierzi intimitatea. Se întîmplă treptat, nu-ți dai seama cît de mult te va afecta și că la un moment dat nu mai poți face nimic împotriva acestei situații. Știu că pare incredibil, dar dacă ar exista cale de întoarcere spre începuturi, dacă aș ști tot ce știu azi, nu sînt sigur că aș mai accepta să joc în „Dosarele X" și astfel să devin celebru.

E nevoie de o disciplină de fier pentru a fi actor, mult mai mult decît se poate imagina. Te trezești devreme, lucrezi între 12 și 14 ore pe zi, șapte zile pe săptămînă, zece luni din cele 12 ale anului. Dacă îți petreci seara undeva, nu poți să întîrzii prea mult, a doua zi în zori, trebuie să fii odihnit și în formă. Ești obligat, așadar, să te odihnești. Cel puțin în cazul meu.

Pentru cariera mea, apogeul ar fi, desigur, marele ecran. Simt că numai atunci aș putea să trăiesc așa cum îmi doresc. Cînd lucrezi pentru televiziune, nu mai ai timp pentru tine, pentru familie sau pentru crescut copii. Este un ritm epuizant. Prin ce afirm, nu intenționez să denigrez televiziunea în raport cu cinematografia, e doar o simplă constatare.

Pentru mine, fericirea soției mele, Tea, este prioritatea absolută.

Gros-plan

◆ Actorul american Johnny Deep se află pentru cîtăva vreme în Europa, de fapt în romanticul Paris, unde lucrează la „The Ninth Gate", ultimul film al lui Roman Polanski. Aici, se pare că a fost fermecat de stilul femeii-copil Vanessa Paradis. Indiscreții au avut grijă să noteze că cei doi au fost văzuți adesea plimbîndu-se prin capitala Franței, cu aerul foarte încîntat că s-au descoperit reciproc.

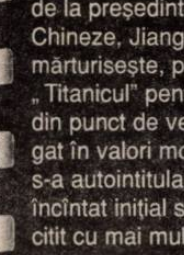

Jane Fonda și soțul ei, Ted Turner - patronul canalului de televiziune CNN - au suportat recent o pierdere materială importantă, datorită unui incendiu care a distrus o suprafață de 400 hectare din ranch-ul lor din Mexic. Cuplul, care deține nu mai puțin de nouă proprietăți răspîndite în întreaga lume, nu s-a aflat la fața sinistrului.

● După numai trei luni de conviețuire împreună, Winona Ryder și Matt Damon („Will Hunting") s-au despărțit. Tînăra actriță nu și-a găsit imediat un alt partener, așa că la seara new-yorkeză ce a urmat lansării noului ei film „Smoke Signals" a gustat bucuria petrecerii singură.

◆ Cu filmul „Titanic", James Cameron a pătruns pînă în inima conducătorilor de state. Așa se face că regizorul a primit o scrisoare de felicitare de la președintele Republicii Populare Chineze, Jiang Zemin, care îi mărturisește, printre altele, că a apreciat „Titanicul" pentru că este „un film corect din punct de vedere politic și foarte bogat în valori morale". Pe Cameron, care s-a autointitulat „regele regizorilor" l-a încîntat inițial scrisoarea, dar după ce a citit cu mai multă atenție conținutul, și-a spus că e aproape imposibil ca „un rege" și un președinte să aibă un limbaj comun.

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

MAUREEN O'SULLIVAN
partenera lui Tarzan

Actrița Maureen O'Sullivan o interpreta în 1932 pe frumoasa Jane, partenera lui Tarzan, interpretat de Johnny Weissmüller. De atunci, actrița a rămas în memoria colectivă cu imaginea conferită de acel rol, deși, împreună cu Johnny Weissmüller a mai jucat în alte șase filme. La vremea respectivă, apariția ei pe ecran, îmbrăcată sumar, de fapt cu o rochie scurtă care îi lăsa „nepermis de mult" la vedere picioarele, a stîrnit un întreg scandal, pentru că părea un lucru indecent.

Cariera artistică s-a încheiat destul de repede, deoarece imediat după căsătoria cu regizorul John Farrow, Maureen O'Sullivan s-a retras din lumea filmului, consacrîndu-se exclusiv educației copiilor ei.

Cel mai „realist" rol pe care l-a interpretat ca actriță a fost în filmul „Hannah și surorile sale", semnat de Woody Allen; o întruchipa pe mama Miei Farrow, care este chiar una dintre fiicele sale.

Anul acesta, pe 23 iunie, Maureen O'Sullivan a decedat la vîrsta de 87 de ani.

HOROSCOP

24.08 - 30.08

BERBEC (21.03 - 20.04): Influenţă astrală binefăcătoare pe tot parcursul intervalului. Toate curbele se află mult peste normal. Cea financiară are un maxim joi sau vineri, ceea ce poate însemna încasarea unei sume consistente de bani. Pentru cei născuţi în primul decan al zodiei sînt posibile noi puncţi afective cu persoane din Capricorn sau Vărsător, cu perspective serioase.

TAUR (21.04 - 21.05): Două situaţii contradictorii (luni şi miercuri) vă transportă de la maxim psihologic spre un minim - trecător, din fericire. De ziua de miercuri se leagă îndeplinirea unei speranţe financiare. După poziţia lui Mercur faţă de Soare, se pare că năzuinţele dv. nu vor fi deşarte şi vă veţi reajusta bugetul. Spre finele săptămînii veţi trăi o dezamăgire în legătură cu o persoană din Gemeni.

GEMENI (22.05 - 21.06): Primele două-trei zile se caracterizează prin stagnare în monotonie, lipsă totală de iniţiativă şi chiar izolare. Însă un eveniment deosebit, în plan profesional, vă va trezi la realitate şi vă va amplifica dorinţa de afirmare, de luptă pentru concretizarea unei idei. Curba financiară stagnează în majoritatea perioadei la cote medii şi nu are nici o tendinţă clară de ascensiune.

RAC (22.06 - 22.07): Constelaţia dv. sugerează o perioadă liniştită, fără nici un zbucium sufletesc şi fără nici o implicare aventuroasă în afaceri. Pare să fie o perioadă de vacanţă autentică, de detaşare şi de retragere sub carapacea binefăcătoare a deplinei siguranţe de sine. Acest reconfortant spirit olimpian vă dă prilejul punerii la punct a unor proiecte realiste de viitor, mai ales pentru domeniul profesional.

LEU (23.07 - 22.08): Veşti bune din toate direcţiile. Toate curbele astrale se află mult peste normal. Sînteţi dinamic şi întreprinzător, acum iniţiativele dv. au mari şanse de reuşită. Din punct de vedere material, se vor produce schimbări favorabile, iar o nouă prietenie va mai atenua sentimentul de singurătate ce vă domină uneori. Marţi sau miercuri primiţi bani, dar nu atît de mulţi cît v-aţi fi aşteptat.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Poziţia lui Uranus faţă de Soare indică o anumită nesiguranţă în luarea deciziilor. Se pare că preferaţi ca lucrurile să meargă de la sine, fără să forţaţi în nici un fel destinul. De altfel, curbele astrale principale nu depăşesc valorile medii, iar cea a psihicului sugerează o stare conflictuală internă, total nefavorabilă relaţiilor în cuplu şi în mediul profesional.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Cel mai remarcabil aspect al perioadei este zbuciumul sentimental - indicat de oscilaţiile periculoase ale curbei cu pricina. Se pare că aţi fost făcut prizonier într-o capacană din care numai voinţa şi luciditatea vă vor scoate, şi asta cît mai grabnic. Pe de altă parte, randamentul la locul de muncă scade vizibil şi poate că ar fi bine să vă exilaţi într-un concediu de cîteva zile.

SCORPION (23.10 - 21.11): Relaţii optime de colaborare caracterizează această perioadă destul de agitată - atît în plan familial, cît şi-n plan profesional. Soarele şi Luna fac un aspect excelent şi asta înseamnă vitalitate, înţelepciune şi un spirit practic foarte ascuţit. Curba financiară nu arată strașnic, însă are o tendinţă clară de creştere spre sfîrşitul intervalului, sau la începutul celui următor.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): În primele zile ale săptămînii veţi fi obligat să luaţi o decizie importantă, într-o situaţie în jurul căreia s-au ţesut numeroase intrigi. Dacă nu vă veţi fi lăsat influenţat de nimeni şi nu veţi supradimensiona capacitatea dv. de reacţie în cazuri delicate, hotărîrea va fi cea optimă. Pe de altă parte, curba financiară este în scădere, deci se impune o prudenţă mărită la cheltuieli.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Mare luptă între raţiune şi pasiune, pe toată perioada, în legătură cu o situaţie profesională puţin ieşită din comun. Din fericire, alura curbei profesionale este una dătătoare de optimism şi lucrurile se vor rezolva în mod pozitiv, spre finele perioadei. Oscilaţiile curbei psihologice arată însă că veţi avea nevoie de sprijinul dezinteresat al unor amici apropiaţi.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Poziţia lui Marte faţă de Soare sugerează o perioadă de confruntări pe toate planurile, o instabilitate psihică care nu este propice nici unei decizii importante. Curba financiară este în scădere lentă, astfel că va trebui să evitaţi orice investiţie. Sîmbătă sau duminică vă pîndeşte o întîlnire apetisantă, cu o persoană de sex opus pe care n-aţi mai văzut-o de mult.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Cel mai remarcabil aspect al acestei săptămîni este cel material, întrucît curba cu pricina are două vîrfuri, miercuri şi vineri. Ar putea să fie cea mai bănoasă perioadă a verii, cînd vă veţi permite o vacanţă mai picantă decît oricînd. Atenţie la un Vărsător sau Berbec din anturaj, care se intersectează cu interesele dv. şi tinde să vă pună, în mod neloial, în umbră.

Grădina

micul nostru Paradis

Angela Bokor, o veche şi fidelă cititoare a revistei noastre - după cum ne spune în scrisoarea pe care ne-a trimis-o recent la redacţie, este, totodată, o mare iubitoare de frumos, de flori în general, dar îndeosebi de trandafiri. Nu întîmplător, doamna Bokor este membră a „Asociaţiei Rozelor din România", organizaţie non-profit care îşi propune, după cum ne relatează domnia sa, promovarea cunoştinţelor legate de cultivarea trandafirilor. Asociaţia cuprinde profesionişti în materie, dar mai ales, amatori - îndrăgostiţi de „regina florilor". Societatea funcţionează din 1990, cu sediul central în Cluj-Napoca şi cîteva filiale în Sălaj, Bihor şi Satu Mare, reunind însă peste 1000 de membri din întreaga ţară. Interesant este că această asociaţie editează o revistă semestrială intitulată „Rosarium", organizează întîlniri, simpozioane, expoziţii, demonstraţii practice privind cultivarea şi creşterea trandafirilor. Graţie activităţii depuse, asociaţia a devenit membră a Federaţiei Mondiale a Societăţilor de Roze, luînd parte la activităţile organizate de aceasta. Preşedintele asociaţiei este dr. ing. Ştefan Wagner, creator de noi soiuri de trandafiri, participant la congresele mondiale ale Societăţilor de Roze inclusiv la cel organizat anul trecut în Ţările Benelux, unde a prezentat un referat despre istoricul cultivării trandafirilor în România. Sediul asociaţiei se află în incinta Staţiunii de Cercetare pomicolă din Cluj-Napoca, strada Horticultorilor nr.5.

● Iubitorilor de trandafiri le oferim cîteva din „definiţiile" formulate în legătură cu această floare de către:

Un cultivator de flori: trandafirul este o floare exigentă, care se cultivă cu oarecare greutate, dar care este întotdeauna sursă multor succese şi satisfacţii.

Un vînzător de flori: trandafirul are prea mulţi spini, nu durează mult timp, dar valorează, aduce mulţi bani.

O femeie: trandafirul este „regina florilor", fiind mai elegant decît garoafa, mai plin de viaţă decît orhideea, mai delicat decît azaleea şi mai nobil decît crizantema.

Un poet: trandafirul îi sugerează femeia, iubirea, parfumul impregnat în suflet pentru totdeauna. *(A. Popescu)*

Utile

Pentru ca spuma din albuş de ou să nu se lichefieze, împărţiţi în două cantitatea de zahăr praf pe care o veţi încorpora, punînd o parte cînd începeţi bătutul ei, iar restul adăugîndu-l la sfîrşit.

O metodă economică de a curăţa vasele şi tacîmurile din oţel inoxidabil este frecarea lor cu o coajă de lămîie folosită, lustruindu-le apoi cu o flanelă. Metalul capătă o strălucire de invidiat.

Cînd pregătiţi un aluat de prăjitură, folosiţi mănuşi din cauciuc. Pe acestea nu aderă nici o fărîmă de cocă.

Carafele cu gîtul lung, din sticlă sau cristal, se curăţă anevoie. Pentru a le reda strălucirea, introduceţi în ele apă şi cîteva feliuţe de cartof crud. A doua zi, scuturaţi puternic amestecul şi clătiţi recipientul cu apă.

Mănuşile de cauciuc se spală pe ambele feţe, după fiecare întrebuinţare şi - după uscare - se pudrează cu talc. Cumpăraţi întotdeauna mănuşi cu un număr mai mare.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi cîştigă

FEHER - HORVATH, 1989

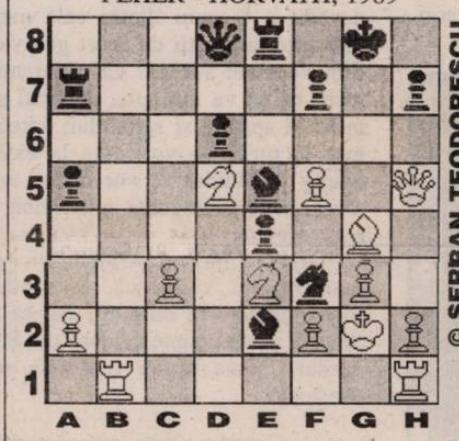

© ŞERBAN TEODORESCU

1. f6! N:f6 2.T:b8!! D:b8 3.C:f6+ Rf8 (3...Rg7 4. D:h7+ R:f6 5.Cd5+ Rg5 6. Dg7 mat) 4. Cf5! şi urmează, imparabil, 5. Dh6 mat

Pentru acei conducători auto care simt permanent tentaţia de a apăsa pedala acceleraţiei, depăşind limitele de viteză admise de actualele reglementări, iată un subiect de meditaţie: ştiţi care sînt urmările asupra principalelor noastre organe interne în cazul unei coliziuni frontale? Cercetări riguros ştiinţifice, desfăşurate în laboratoare, au stabilit că:

CREIERUL este bine protejat de oasele calotei craniene faţă de şocuri mecanice de intensitate redusă. În nedorita eventualitate a unei coliziuni frontale între două autovehicule, chiar dacă pasagerii sînt protejaţi de airbag-uri (acei saci care se umflă automat, în fracţiuni de secundă) sau centuri de siguranţă, creierul unui adult, de la o greutate normală de circa 1,5 kg, va avea: ● la viteza de 60 km/h o greutate de 25 kg; ● la viteza de 100 km/h o greutate de 42 kg !...

INIMA unui adult are o greutate normală de circa 0,300 kg; în cazul unei coliziuni frontale, va avea: ● la viteza de 60 km/h o greutate de 5 kg; ● la viteza de 100 km/h o greutate de 8,5 kg!

FICATUL are o greutate normală de circa 1,7 kg; în momentul unui impact va avea: ● la viteza de 60 km/h o greutate de 29 kg; ● la viteza de 100 km/h o greutate de 49 kg!

SÎNGELE, în sfîrşit, are o greutate normală de circa 5 kg; supus unui impact, va avea: ● la viteza de 60 km/h o greutate de 56 kg; ● la viteza de 100 km/h o greutate de 140 kg!

De prisos, credem, să mai amintim cît cîntăreşte trupul unui adult (tone!...) atunci cînd asupra lui se exercită forţele inerţiale în momentul unui impact în care autovehiculul ajunge în fracţiuni de secundă de la o viteză de peste 60 km/h la viteza 0 km/h... Pentru organele sus amintite, chiar dacă organismul în întregul lui n-ar fi afectat, prin absurd, de cumplitul şoc mecanic care deformează autovehiculul, transformîndu-l într-un morman de fiare contorsionate, imensa creştere bruscă a greutăţii, datorată forţei de inerţie, le preface într-o masă amorfă... Înainte de a efectua o depăşire riscantă a unei coloane de autovehicule, " croşetînd" tot ce vă iese în cale, înainte de a apăsa "pînă la blană" pedala acceleraţiei, amintiţi-vă, stimaţi cititori, aceste cifre...

Pe drumuri de munte

Rucsacul

Rucsacul nu trebuie supraîncărcat. E de preferat ca acesta să fie făcut dintr-un material uşor, impermeabil. Oricum, tot ceea ce se bagă în el, se înfăşoară în pungi de plastic.

Pentru că în numărul trecut am amintit cîte ceva despre îmbrăcămintea şi cîteva obiecte strict necesare, să ne oprim acum asupra alimentelor.

În general se aleg alimente consistente, cu volum mic.

■ Nu se recomandă cele dificil de purtat, în recipiente care îngreuează rucsacul; se pot vărsa sau altera.

■ De asemenea, trebuie evitate cele prea condimentate, care solicită mult ficatul, sau cele prea sărate care provoacă sete.

■ Alimentele vor fi ambalate cu grijă, în cutii speciale, care se găsesc în comerţ, pungi de plastic sau hîrtie special impregnată. Dacă dorim să luăm alimente preparate (friptură, ouă fierte etc.), nu le ambalăm decît după ce s-au răcit complet.

■ Cafeaua poate fi înlocuită cu ceaiul dulce, cu multă lămîie stoarsă în momentul cînd îl consumăm.

■ Băuturile alcoolice sînt, aşa, cum am mai arătat, strict interzise, dar la capătul unui drum poate fi consumat un pahar de vin fiert sau un păhărel de tărie.

■ Apa este necesară pe traseu, nu e bine să răbdăm de sete, dar trebuie băută cu grijă, cu înghiţituri mici, nu prea multă deodată.

■ Fumătorii care nu se pot abţine trebuie să-şi aprindă ţigările la intervale rale şi în nici un caz în timpul mersului. E bine însă să evităm cît mai mult fumatul în astfel de drumeţii.

■ Biscuiţii sau pesmeţii şi mai ales ciocolata fac bine la un drum lung. În general, în astfel de excursii luăm la noi: carne slabă friptă, brînzeturi, ouă fierte tari, salam uscat, unt, costiţă afumată, pîine sau pesmet, ceai, lămîi, zahăr sau miere, ciocolată, zarzavaturi crude (morcov, ardei gras), eventual cîteva fructe. Pentru excursiile de mai lungă durată mai putem lua supe concentrate, fulgi de cartofi sau fasole, lapte praf, şuncă în cutii metalice, gemuri.

■ Dacă distanţele între cabane sînt mai lungi, este bine să facem un singur popas lung pentru masa de prînz, după care să ne odihnim şi să pornim mai departe. *(IRINA STOICA)*

Scrisori primite

Ca de fiecare dată, ne-a făcut o reală plăcere scrisoarea Dv., stimate Domnule NECULAI PĂDURARIU (Bucureşti)! Într-un fel, încet-încet, de la o scrisoare la alta, iată, aţi devenit... colaboratorul revistei noastre! Vom publica „încercările etimologice" - cum le numiţi, cu modestie! - pe care ni le-aţi trimis:

Cuvîntul tîlhar apare, în dicţionarele actuale, fără etimologie. Spre deosebire de hoţ (care lucrează „pe furiş"), tîlharul face uz de ameninţări şi chiar recurge la violenţă, determinînd creşterea pulsului sau, în cazuri extreme, chiar micşorarea... duratei de viaţă a victimelor. Un asemenea individ se numeşte în limba turcă dîlhîras, cuvînt din familia adjectivului dîlhar, de origine persană. În traducere literală, dîîlhîras înseamnă „cel care face să tresalte inima" şi nu are neapărat un sens negativ. Dîlhîras (vezi marele dicţionar al limbii turce, „Buyuk Turkce Sozluk", ediţia 1988) a fost simţit însă de romani ca diminutiv şi însuşit în limba noastră sub forma de tîlhăras (înregistrată în dicţionarul-tezaur al limbii romane, DLR), din care a derivat apoi cuvîntul tîlhar.

Ca şi în numeroase alte ocazii, expresia „a-şi lua valea" s-a născut dintr-o falsă analogie. Aici nu este vorba de o vale în sens geografic (în lb. Latină, valles, vallis), ci de cuvîntul latinesc vale, care înseamnă „adio", „la revedere", „rămîi cu bine". În consecinţă, dacă spun că „îmi iau valea", nu înseamnă că reintru în posesia unei văi, care mi-ar fi aparţinut, ci că îmi iau rămas bun!

Încă o dată, vă mulţumim pentru notaţiile Dv. etimologice pe care le socotim demne de interesul numeroşilor noştri cititori, aşteptînd şi pe viitor să primim epistolele Dv.! Succes pe mai departe în „explorările" Dv. etimologice! Întrucît - am mai spus-o! - în redacţia noastră sînt destui filologi, ştim să apreciem eforturile deosebite pe care le presupune descoperirea etimologiei (istoriei peregrinărilor într-o limbă sau între mai multe limbi) a unui cuvînt mai mult sau mai puţin rar!...

Sinceri să fim, stimate Domnule MIHAI MUNTEANU din Roman, ne este greu să precizăm dacă „sămînţa vieţii pe Pămînt" a fost ori nu „lăsată pe Pămînt" de Creator. Există multe ipoteze cu privire la originea vieţii pe Terra, aceasta fiind una din marile enigme asupra căreia se apleacă omenirea de cînd e ea pe planetă... Atîta vreme cît nu avem date *absolut certe,* oricare din aceste ipoteze este la fel de valabilă: că a venit din Univers, că e rodul lucrării divine, că e rodul Pămîntului, că o altă civilizaţie a „semănat" cu viaţă bulgărele nostru de ţărînă cosmică - orice este posibil! Rămîne ca Dv. să o alegeţi pe aceea în care credeţi mai mult că se ascunde... adevărul! Dar care este adevărul-adevărat, îl vom afla, poate, o dată şi o dată. Dacă nu noi, atunci poate alţii ca noi...

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Poftiți în vagoane...

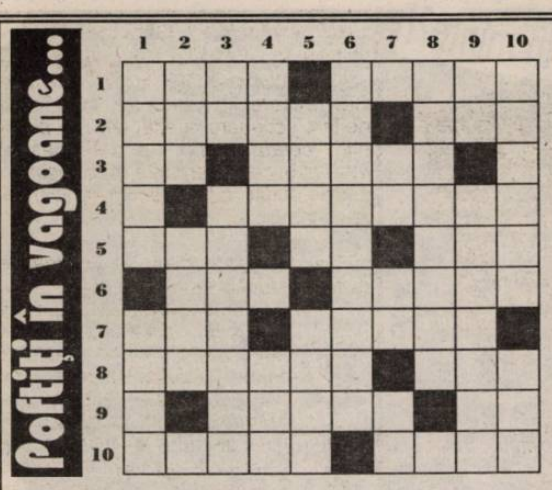

ORIZONTAL: 1) Te poartă pe drumuri de fier... - și pe șosele. 2) Opresc doar în stațiile importante - Epoci. 3) Ultimul mecanic - Mică platformă pentru poveri. 4) Se urcă în tren și se duc... 5) Viteza de pe urmă - Primul efort - Simțul mecanicului de locomotivă. 6) A adresa „Călătorie plăcută!" - Scăpată din atenție. 7) A cunoaște mersul trenurilor - Introdus în depou. 8) Anexa locomotivei - Obicei din vechime. 9) Galerie subterană pentru trenuri - În mijlocul locomotivei. 10) „Nevasta șefului de gară" de M. Sebastian - Ca șefii de gară (fig.).

VERTICAL: 1) Stație tehnică unde se formează trenurile - Roșu pe semafor. 2) Merge... înapoi - A trece ca trenul prin gară. 3) Intră în depou - Strictețea orașului feroviar (pl.). 4) Amenajată în pereții tunelului - Prima parte a călătoriei pe tren. 5) Plăci plasate între linii - Particulă ereditară. 6) Dirijor la... căile ferate (pl.). 7) Primele la atac - Măr găunos - Lac secat. 8) Domeniul căilor ferate. 9) Ultimul tender - Între două trenuri. 10) Depou - Perioadă de vîrf.

GHEORGHE CÂMPEANU
Focșani

Soluția careului **„ȚINE DE... REBUS"**

Orizontal: OSPITALIER - BP - GIT - NA - ORGOLIOS - C - SIC - H - NASA - IJ - MAPE - OS - TINERESC - I - INTRISTATE - I - C - TALAR - STRUNI - MH - MITRE - UITA.

PAR(anormale) de ToPAN

PERSPICACITATE
Între două desene

Desenul din stînga este identic cu cel din dreapta dar diferă prin cinci mici diferențe („principale"). Și nu numai. Unele și-au schimbat locurile. Le puteți identifica?

(Soluția în numărul viitor)

Umor

În ultimul timp primesc tot felul de scrisori de amenințare!
- Anunță poliția!
- Aș, sînt de la finanțe!

Directorul închisorii se adresează unui deținut.
- Cum de nu vine nimeni să te viziteze? Nu ai și dumneata rude, prieteni?...
- Ba da, dar toți sînt aici!

Dați-mi, vă rog, ceva frumos! Vreau să ofer un cadou unei doamne!
- Pentru soție sau ceva mai deosebit?

Un soț vine acasă tîrziu cu pete roșii pe gît. Soția îl întreabă:
- Ruj?
- Nu, singe!
- Norocul tău!

Ați vîndut casa?
- Nu! Cînd am citit anunțul mi-am dat seama cît e de frumoasă!

Am auzit că tatăl tău a plecat să se distreze la mare!
- Nu s-a dus la distracții! A plecat cu mama!

Cîți copii sînteți acasă? îl întreabă învățătorul pe Bulă.
- Trei, domnule! N-a vrut mama să mai aibă încă un copil!
- Cum așa?
- A auzit ea de undeva că fiecare al patrulea copil e un chinez!

Verificați-vă cunoștințele

1. Cînd și unde au fost puse la punct, în transporturile cu trenul, primele vagoane-restaurant?
2. Care este oceanul cu cei mai mare număr de insule?
3. Cine a efectuat prima operație de apendicită?
4. Care este cea mai extinsă zonă forestieră?
5. Ce este vitelina?
6. Sub ce pseudonim și-a publicat Nicolae Labiș o parte din primele sale poezii?
7. Cine era Seshat în mitologia egipteană?
8. De unde este originară planta ierboasă cunoscută sub numele de rumeioară sau cîrmîz?
9. Cine este autorul operei „Oberon"?
10. Cum a murit celebrul matematician francez Evariste Galois (1811-1832), creatorul algebrei moderne?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Capitala Republicii Rwanda este orașul Kigalli. 2) Partea lățită și verde a frunzelor, adaptată pentru fotosinteză, respirație și transpirație se numește limb. 3) Zeii Lari, din mitologia romană, au fost preluați din mitologia etruscă. 4) Romanul „Cuibul de vipere" a fost scris de François Mauriac (1885-1970), premiul Nobel în 1952. 5) Sculptura „Gal murind" îi este atribuită lui Epigonos (sec. III î.Ch.) 6) Rostopasca se mai numește negelariță. 7) Muzica operei „Petru Rareș" a fost compusă de Eduard Caudella (1841-1924). 8) Sciitorul August Strindberg s-a manifestat și ca pictor, fiind unul dintre precursorii picturi expresioniste. 9) Creionul a fost inventat în 1790 de chimistul parizian Nicolas Jacques Conté (1755-1805). 10) Sistemul metric, creat în Franța în 1791, a ajuns să se aplice în România în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza. (IRINA STOICA)

Ce lipsește?

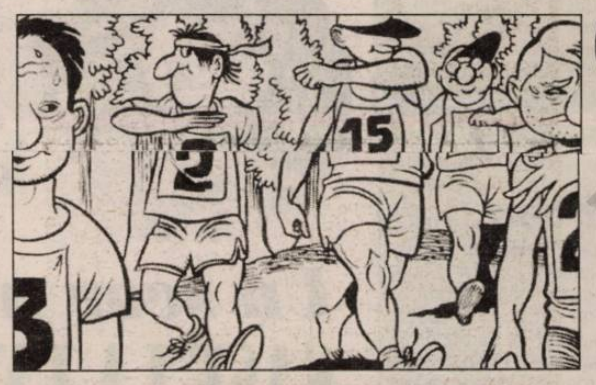

Din acest desen lipsesc cinci elemente grafice care, în mod logic, ar trebui să existe. Știți care?

(Soluția în numărul viitor)

Aforisme

Dintre milioane de turiști care vizitează Pisa, numai cei care se vor prăbuși o dată cu turnul vor rămîne celebri.

S-a lăsat de poezie. Nu l-a ajutat ficatul.

Declarațiile de dragoste au populat planeta. Cele de război o depopulează.

Nu Prometeu a așezat focul sub rugul lui Giordano Bruno.

O, dacă zero-urile ar fi rămas numai în matematică!

Ce păcat că luciditatea nu are aripi.

V. GHICA

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„STRICTE"

TRANSLATOARE / ARDEAL		1998 (pl.) / SCOASE LA HARTĂ		60 PE ORĂ / GARNITURĂ		EPOCĂ / DIN PLIC!		SLAB / DATĂ CU ALAMĂ		CAREURI / ZEIȚĂ EGIPTEANĂ
PUR SINGE (pl.) / IMN							BALAST / PÎINI			
			DUMNEATA / AMAR!			PODIȘ ASIATIC / ATELIER DE ROȚI				
CUTAT LA MIJLOC! / PALIER				EXPEDIATĂ / DIN CAIAC!						
					LA PLUG / PĂSĂRI					MĂSURI LA DISTANȚE
ACUT! / STRÎNSĂ			DEȘTEPT / BICE!						ÎNTREBARE / ALBIȚI	
							PRENUME FEMININ / DIN TIMPI			TRIAT
PE LAC / FRUCT				DIN SIRIA! / ARE 6 FEȚE				CURELUȘĂ / DIN NOU		
			ASASIN / NOTA1							
A MICȘORA / CARE!							ACESTEA			
		FLUVIU ASIATIC				RÎU LA NOI				

Dezlegarea integramei **„CALENDE"**

Orizontal: R - I - O - S - I - E - SEMNIFICATIV - SATE - CURATE - SPRE - BARIL - N - OARBA - TAIAT - IN - PRIM - NAS - SIRA - IA - NAC - CALENDARE - SR - BAT - ALGERIA - SIR - SCAI - ANI - LAPTI - NOTAT - CI - FIARTA - TA.

Soluțiile testelor din nr. trecut

UNUL DIN CINCI
Desenul nr. 4

ZECE DIFERENȚE
Cele zece diferențe sînt marcate de cîte o steluță. (Vezi desenul alăturat)

Soluția din pagina a 3-a
ZEPELINUL

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	5500 LEI	❑ 4 LUNI	22000 LEI
❑ 2 LUNI	11000 LEI	❑ 5 LUNI	27500 LEI
❑ 3 LUNI	16500 LEI	❑ 6 LUNI	33000 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341
Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție,* vor participa la trageri la sorți trimestriale, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

A treia etapă a Diviziei A de fotbal a adus cu ea alte orgolii satisfăcute sau înfrînte într-un fotbal romînesc aflat în continuă creştere de spectacol. Rapid este noua lideră a clasamentului, cu maximum de punctaj şi fără gol primit. În ultima partidă ea a învins pe teren propriu cu 3-0 pe F.C. Farul prin golurile lui Pancu (''29), Lupu (''83, penalti) şi Măldărăşan (87) printr-o superbă lovitură de cap executată din plonjon. Steaua a pierdut contactul cu primele locuri ale clasamentului după înfrîngerea de la Argeş cu 2-3, roş-albaştrii căzînd tocmai pe locul 6. Deşi la pauză scorul de 1-1 reflecta o situaţie echilibrată, în cea de-a doua jumătate a jocului echipa bucureşteană a primit imediat un gol în minutul 46, pentru ca la numai 12 minute de final Bratu să aducă victoria definitivă a gazdelor. Dinamo şi Oţelul se află fiecare la a doua victorie în deplasare: Foresta - Dinamo 2-3; Olimpia- Oţelul 0-1. De asemenea, cele două echipe sînt singurele, alături de Rapid, care au reuşit să aducă punctaj maxim după primele trei partide ale sezonului, ocupînd locurile 2, respectiv 3 ale clasamentului diviziei. Nou promovată Onești se află la primul succes în „A", şi nu unul oarecare: 5-0 în faţa Reşiţei. Golgeterii campionatului sînt pînă acum M. Savu şi Şumudică- 3 goluri fiecare.

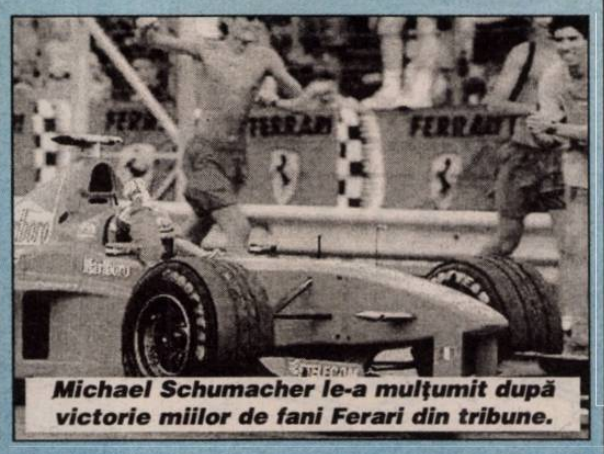

Michael Schumacher le-a mulţumit după victorie miilor de fani Ferari din tribune.

„Marele circ" al caravanei Formula 1 a ajuns în Ungaria pe traseul de lîngă Budapesta, Hungaroring. Prima zi a antrenamentelor, desfăşurată pe ploaie, l-au arătat pe David Coulthard a fi cel mai rapid şi mai tehnic pe dificilul traseu. În şedinţa de calificări Mikka Hakkinen a ocupat însă cel de al optulea pole-position din acest sezon şi al nouălea al carierei. Cursa nu avea să fie însă la fel de bună pentru pilotul finlandez. Cel care a pus beţe în roate tandemului argintiu a fost Michael Schumacher. Plecat din poziţia a treia a grilei de start, din spatele monoposturilor Mercedes, germanul s-a menţinut permanent în plasa celor doi. Strategia perfectă adoptată la boxe de Ferrari , cu 4 opriri!, susţinută de maniera impecabilă de abordare a traseului semnată Michael Schumacher au adus rezultatele scontate: după cel de-al doilea pit-stop, germanul a ieşit de la standuri înaintea lui Coulthard. Următorul pas a fost depăşirea lui Hakkinen, finlandezul cedînd conducerea în urma unei defecţiuni mecanice care l-a retrogradat pe locul 6 pînă la sfîrşitul cursei. În urma victoriei de la Hungaroring, Schumacher are acum 70 de puncte, la numai 7 puncte distanţă faţă de Hakkinen, iar speranţele echipei Ferrari de a cîştiga un titlu mondial al piloţilor renaşte, cu atît mai mult cu cît următoarea escală a Formulei 1 este la Spa, acolo unde Schumi a cîştigat de 4 ori în carieră.

Marţi a început la Budapesta cea de-a 17-a ediţie a Campionatului European de Atletism. Lotul României va fi compus din 33 de sportivi însoţiţi de numeroşi tehnicieni. Gabriela Szabo este principala favorită a probei de 5000 de metri, deşi ea a aleargat oficial pe această distanţă pentru prima oară în acest an. Săritoarea de triplusalt, Rodica Mateescu, nu concepe să nu obţină o medalie la proba ei favorită. Ea speră să fie de o culoare cît mai strălucitoare, avînd în vedere că scorul în întîlnirile directe cu Sarka Kasparova, campioana mondială a anului 1997, este favorabil romăncei cu scorul de 3-1. Vă vom ţine la curent cu prestaţiile sportivilor români la C.E. de Atlestism.

O partidă senzaţională de rugby a avut loc la Turneul celor Trei Naţiuni. Africa de Sud a întîlnit pe teren propriu echipa Noii Zeelande. După un debut în forţă al gazdelor prin eseul din minutul 3 al lui Terblanche, replica oaspeţilor a fost neaşteptată: ei au preluat conducerea cu 23-5, doar 15 minute despărţindu-i de o victorie memorabilă în faţa unei echipe sud-africane imbatabilă în ultimele 12 partide internaţionale. Nu a fost să fie aşa. Pe un final dramatic, „antilopele" au

Chris Webber, una dintre vedetele campionatului profesionsit de baschet american, actualmente jucător la modesta Sacramento Kings, are din nou probleme cu justiţia şi din nou din aceeaşi cauză: posesia de marijuana. Aflat în Barbados în compania lui Jerry Stackhouse într-o campanie sponsorizată de firma Fila, Webber a fost percheziţionat atent la aeroport după ce cîinii special antrenaţi ai poliţiştilor au „mirosit", la propriu şi la figurat, nişte „iarbă" - nu de gazon - în bagajul americanului. Cele 1.1 grame de marijuana găsite în geanta lui Webber s-au dovedit insuficiente pentru a-l acuza de trafic, însă baschetbalistul a trebuit să plătească o amendă de 500 de dolari şi să rămînă fără „marfă".

ANDREI TOMA

Ce le trece unora prin minte?!

Vremea caniculară te îndeamnă spre scăldat, fie în mare, fie în apa riurilor... sau, de ce nu, în propria cadă de baie. Cît poate sta un om sub ploaia binefăcătoare a dușului? Răspunsul la această întrebare (mai mult sau mai puțin năstrușnică) este uluitor. Recordul masculin aparține americanului Kevin McCartey și este de 340 de ore și 40 de minute! El a stabilit această umedă performanță într-o baie a Universității Buffalo. Kevin a dormit, tot sub duș aproape 44 de ore. În stare de veghe a citit, a ascultat muzică și a cîntat la fluier. Seara privea programele la televizor. Recordul feminin este numai (!) 121 de ore și un minut, iar grația care s-a lăsat asuprită de șiragurile de apă se numește Lisa D'Amato, de la Harour College, statul american New York. Ambii performeri și-au confecționat din timp cîte un fotoliu din plastic umplut cu apă caldă.

Într-o piscină din Las Vegas au fost aruncate la întîmplare o sută de ace cu gămălie. Concurenții acestui joc de acuitate vizuală trebuiau să culeagă cît mai repede toate boldurile. Mike Dully a strîns într-un minut 24 de ace, dar după o oră de căutări n-a achiziționat decît 46. La femei, recordul este de 56 de ace cu gămălie într-o oră. Este exclusă folosirea magneților și a lupelor.

Într-un bazin în care apa a avut adîncimea de 3,5 metri, s-a desfășurat un concurs de viteză pe patine cu rotile. Concurenții trebuie să aibă în permanență poziția verticală. Simon Clarck a reușit să se deplaseze pe o distanță de cinci metri cu o viteză de 78 centimetri pe secundă, iar Dona Reed cu 54 cm/sec. Nu s-au folosit constume de scafandru, ci simple furtunuri ce comunicau cu suprafața.

Şi totuşi, sînt gemene!

Cazul surorilor gemene Jessica şi Jaline Mortimer din Londra este uluitor. Dacă pînă la vîrsta de doi ani ele au semănat perfect, treptat diferenţierea s-a accentuat atît de mult, încît nici trăsăturile feţei şi nici statura nu mai sugerează faptul că sînt născute de aceeaşi mamă, în aceeaşi zi, la distanţă de cîteva minute. Explicaţia ştiinţifică certă nu există, dar se pare că tot codul genetic este de vină. La şcoală şi în faţa autorităţilor cele două fete nu sînt crezute că sînt gemene şi, în consecinţă, poartă mereu la ele certificatul de naştere şi o fotografie de cînd erau mici - singurele elemente doveditoare pentru cei ce nu le cunosc.

Un scor neaşteptat:

ŞASE LA UNU PENTRU... PISICI

„Dumnezeu a creat pisica pentru ca omul să-şi poată permite plăcerea de a mîngîia un tigru" - scria medicul veterinar şi scriitorul francez Fernand Mery. Şi într-adevăr, pisicile au păstrat multe din caracteristicile marilor feline şi ale animalelor de pradă nocturne, în particular aceea de a porni „la plimbare" noaptea. Şi aici, ca şi la rudele sale sălbatice, pisica este ajutată de capacitatea sa de a vedea pe întuneric, sau, mai bine zis, cînd lumina este foarte slabă. Este o însuşire care a fost dezvoltată de-a lungul evoluţiei unora din animalele de pradă şi care le permite să iasă la vînătoare atunci cînd este mai puţină concurenţă şi cînd... se pot face mai uşor invizibile. Oricum, mitul că pisica vede chiar într-un întuneric total, se dovedeşte a fi fals. Ceea ce este adevărat, e că reuşeşte să se orienteze şi într-o lumină foarte slabă, în condiţiile în care un om, de exemplu, nu ar vedea nimic.

Cum reuşeşte? În primul rînd pentru că, în comparaţie cu omul, ochiul ei are mai multe bastonaşe (celulele sensibile la lumina redusă), decît conuri (celulele sensibile la lumină puternică). Apoi, şi poate că acesta este marele secret, pupila sa este ultraflexibilă - ea se poate dilata pînă într-atît încît să lase să pătrundă şi cantitatea cea mai mică de lumină, urmînd ca pe timpul zilei să se reducă la o simplă linie verticală. În fine, dacă la om lumina care traversează retina fără a lovi fie conurile, fie bastonaşele, este pur şi simplu pierdută, la pisică ea va fi reflectată de un adevărat „covor" luminos (luciferina), care de altfel este cel ce face ca ochii pisicii să strălucească în întuneric.

Oricum, scorul pisică-om este... şase la unu, adică, aşa cum susţin specialiştii, pisica poate să vadă cel puţin de şase ori mai bine decît stăpînul său, omul!

Fotografia săptămînii

Imaginea acestui „domn în vîrstă" înveşmîntat cu eleganţă, care pozează sobru în faţa aparatului, nu este decît o nevinovată glumă fotografică pe care ne-a oferit-o cititoarea noastră Cornelia Bănică din Bucureşti. Orice am spune, dă de gîndit amuzanta asemănare dintre om şi animal atunci cînd... „haina face pe om"!...

În numărul viitor

■ Realitatea virtuală - o maşină a timpului! ■ Catastrofe cosmice simulate pe Terra ■ 1999, ultimul an al istoriei? ■ Fuziunea - marile provocări tehnologice ■ Ihtiandro ■ Soarele şi cancerizarea pielii (2) ■ Şoarecele-cangur, un „izvor de apă vie" în deşert ■ Maimuţele de templu din Nepal ■ Comori ale budhismului chinez ■ Cine a fost „primul american"? ■ Biblioteca S.F.: 3 schiţe de Ovidiu Bufnilă ■ Recorduri hollywoodiene ■ Femina Club ■ Întîmplări adevărate ■ Timp liber

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TIRGU-MUREŞ

SERIE NOUĂ - 380 • ANUL XLI • 27 AUGUST 1998 • 16 PAGINI • 1500 LEI Nr. 35 (2130)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Cînd cineva îţi laudă calităţile pe care nu le ai, să nu crezi că se va sfii să te acuze de cusururi pe care nu ţi le ştii."

„A fi drept numai o oră cînd ai în mînă puterea supremă preţuieşte mai mult decît să-l slăveşti pe Dumnezeu şaizeci de ani în şir."

WAHHB IBN MONABBIH (656-732)

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Arheologie submarină

„TITANICUL", DIN NOU LA LUMINĂ!

După ce, timp de 86 de ani, „Titanicul", înfrînt de soartă, a avut parte de liniştе netulburată în adîncul Atlanticului, iată că, recent, un segment din coca vasului, de 8 m pe 6, cîntărind 20 t, cu 6 hublouri - dintre care 4 complete, cu geam şi ornamente -, denumit „bucata cea mare", a fost scos la suprafaţă, în pofida unui cor de proteste. Oamenii de ştiinţă speră ca, în urma cercetărilor efectuate asupra segmentului, să poată fi elucidată taina tragicului naufragiu...

Maimuţele de templu din Nepal

pagina 8

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
- Realitatea virtuală, o maşină a timpului
- Catastrofe cosmice simulate pe Terra

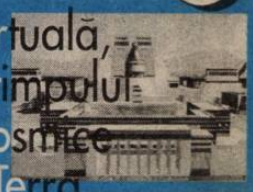

Incursiune în paranormal 4
1999, ultimul an al istoriei?!

Starea de veghe 5
Secretul Viagra

Medicina la zi 7
Soarele şi cancerizarea pielii

Homo Sapiens 9
- Cine a fost „primul american"?
- Comori ale buddhismului chinez

Biblioteca SF 10
3 schiţe de Ovidiu Bufnilă

13 **Idoli**
De la James Bond la Woody Allen

Timp liber 14
- Horoscop • Grădina
- Pe 4 roţi • Scrisori primite

femina club

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

Tolba cu SCRISORI

Aurel Tomescu - Iaşi: I-am rămas dator cu finalul despre *acid house:* După apariţia single-ului *„We Call It Acieed"* al lui *D-Mob* (clasat pe locul 3 în topul britanic în octombrie 1988) cenzura a înnebunit şi *BBC*-ul a interzis toate discurile ale căror texte conţineau cuvintele „ecstasy" şi „acid"!! Presa a înfierat noul curent muzical numindu-l „muzica drogurilor" dar nu a reuşit să-i suprime existenţa! De atunci totul s-a diversificat, *acid house*-ul combinîndu-se cu alte stiluri din dance music pentru a acoperi toate dorinţele consumatorilor...

Florin Olaru - Ungheni: Reviste „colorate" găseşti la toate tarabele, de asemenea, şi reviste alcătuite exclusiv din traduceri, e bine, e rău, ce să-ţi răspund la întrebarea pusă?! Cititorul, omul cu bani, decide supravieţuirea respectivelor publicaţii! Despre „Magazinul muzical" din Turnul Babel, ce te mai miri!

Bogdan Sănduleac - Giurgiu: Careurile au sosit dar n-au rămas! De ce? Nu sînt tematice! 2) Pentru corespondenţă este suficient să trimiţi un anunţ. Apariţia sa este gratuit!

Horaţiu Podaru - Cluj-Napoca: Întrebarea ta vine la ţanc - ce reprezintă *alternative music?* O mişcare, muzical-socială, care a făcut să curgă multă cerneală prin anii '80 dar ale cărei rădăcini au apărut în 1968. Această atitudine alternativă a început prin scrierea de cîntece angajate social, contestatare, însuşite rapid de mai multe generaţii de muzicieni şi de melomani. Un merit deosebit în promovarea mişcării îl au casele de discuri *Virgin* şi *Island* care şi-au pus la bătaie toată logistica de care dispuneau! Lansată iniţial ca muzică de cartier sau de club, *alternative* a devenit un puternic curent în care rock-ul a căpătat din ce în ce mai multă pondere în detrimentul angajamentului social, stînd la baza apariţiei altor curente muzicale. Ce ziceţi de punk?

Albumul Săptămînii

Blue - SIMPLY RED

Prima constatare: *Mister Hucknall* (foto) rămîne acelaşi trubadur pe care îl cunoaştem de ani de zile! Acest *„Blue"* este net superior precedentului *„Stars"* iar succesul de care se bucură atît din partea publicului cît şi a criticii muzicale demonstrează că muzica făcută de *Simply Red* este deja clasică şi că trupa a depăşit - după părerea mea, de mult - proba timpului prin caracterul său evergreen... Primul extras pe single - *„Say You Love Me"* - face o bună reclamă albumului şi arată că reţeta cîştigătoare în trecut continuă şi în prezent! Ne sînt oferite şi două noi variante ale unor hituri celebre din repertoriul reggae - *„Night Nurse"* (a lui *Gregory Isaacs)* şi *„Ghetto Girl" (Dennis Brown)* dar care nu fac decît să sublinieze că *Mick Hucknall & Co* se simt cel mai bine în zona sonoră în care au cunoscut recunoaşterea mondială-pop-new romantic! Ce s-o mai lungim, avem de-a face cu încă un album de muzică albastră iar constatarea finală este că aţi face o mare greşeală dacă nu veţi asculta acest album...

Into The Sun - Sean Lennon. Un album de pop care încearcă să arate că acesta (pop-ul) se poate combina cu orice stil, începînd cu jazz-ul, country-ul, soul-ul şi rock-ul. Rezultatul este acceptabil dar departe de aşteptările noastre! O dovadă în plus că aşchia sare, totuşi, departe de trunchi! Afirmaţie valabilă şi pentru celălalt fiu al marelui *John - Julian,* al cărui nou album *„Photograph Smile"* a fost pur şi simplu desfiinţat de presa britanică...

A Thousand Leaves - Sonic Youth. Una dintre cele mai inteligente trupe din rock-ul ultimului deceniu a ajuns, iată, la al 14 album din discografia sa, un album care

Radiografii sonore

prezintă aceeaşi atmosferă sonoră cu care ne-a obişnuit grupul: rock, hard-rock, punk-rock, dublată de texte care întradevăr spun ceva şi care demonstrează mult mai mult decît *drugs, sex and rock and roll...* Bună treabă!

Best Of 1974-1979 - David Bowie. O reeditare a unei colecţii de valoare care conţine principalele succese ale lui *Bowie* din perioada cea mai prolifică din cariera sa muzicală, de altfel şi perioada cea mai controversată a lui *Mister Ziggy Stardust!* O întoarcere în timp, deloc nepotrivită, care nu face decît să sublinieze, celor neiniţiaţi, influenţa pe care *David Bowie* a exercitat-o asupra generaţiei anilor '80. Influenţă muzicală şi nu numai...

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

Top Albume

1. Blue - Simply Red
2. Greatest Hits Vol. I, II, III - Billy Joel
3. Trampoline - Mavericks
4. When We Were The New Boys - Rod Stewart
5. Supernatural - des'ree
6. Never Say Never - Brandy
7. Talk On Corners - Corrs
8. Adore - Smashing Pumpkins
9. Vuelve - Ricky Martin
10. Best Of Nick Cave And The Bad Seeds

***Propuneri:* Candy From A Stranger - Soul Asylum, A Thousand Leaves - Sonic Leaves, Back For Good - Modern Talking.**

● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ●

Mai frumoase ca oricînd!

Mai ales acum, vara, este firesc să vă ocupaţi mai mult de frumuseţea şi sănătatea dv. Vă poate fi utilă firma „Avram Exim" ce vă oferă o paletă largă de produse cosmetice, testate calitativ şi avizate de Ministerul Sănătăţii. Este vorba despre:

◆ LOŢIUNEA STOP ACNEEA - împotriva coşurilor şi a punctelor negre, are un puternic efect seboreic, dezinfectant şi cicatrizant, conţinînd substanţe ce asigură vindecarea acneei (coşurilor) - 35000 lei.

◆ CREMA STOP ACNEEA - împotriva coşurilor şi a punctelor negre - o cremă magică ce penetrează profund pielea feţei, cicatrizează şi înlătură acneea şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ MASCA FILMOGENA STOP ACNEEA - împotriva coşurilor şi a punctelor negre conţine extrase de plante care ajută la vindecarea acneei şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ GEL CREMĂ ÎMPOTRIVA CEARCĂNELOR - are acţiune emolientă, hidratantă, revitalizantă, conţinînd principii active, naturale, de combatere a umflăturilor, a pungilor de sub ochi şi înalbeşte porţiunea vineţie din jurul ochilor. Obrazul capătă un aspect proaspăt, sănătos şi tineresc - 35000 lei.

◆ CREMA ÎMPOTRIVA BĂTĂTURILOR - a crustelor de pe călcîie, coate sau genunchi. Are un efect rapid de îndepărtare a crustelor şi bătăturilor, aceste zone rămîn netede şi catifelate. Senzaţia de confort datorată acestei creme este persistentă - 32000 lei.

◆ PRODUS ÎMPOTRIVA TRANSPIRAŢIEI PICIOARELOR - folosindu-l transporaţia şi mirosul neplăcut dispar. Formula cea mai sigură de a avea încredere în dumneavostră în orice împrejurare - 40000 lei.

◆ ANTIPISTRUI - prin aplicarea acestei soluţii, pistruii şi petele de pe întreg corpul dispar cu siguranţă. Efectul este rapid. Încercaţi şi nu veţi regreta - 35000 lei.

◆ LOŢIUNE CAPILARĂ - împotriva căderii părului. Activează circulaţia capilară, combate eficient calviţia (chelia) - 30000 lei.

◆ STIMULENT SEXUAL - pastile - un produs natural (biologic) fără efecte secundare sau toxice, remandat în lipsa apetitului sexual, impotenţă, frigiditate. Măreşte durata actului sexual, dorinţa şi plăcerea intimă, putînd fi folosit atît de doamne cît şi de domni - 55000 lei.

◆ NOU! TABLETE ÎMPOTRIVA OBEZITĂŢII - conţin pulberi vegetale şi uleiuri volatile care datorită principiilor active acţionează puternic asupra organismului, micşorînd pofta de mîncare. Au un efect laxativ - diuretic şi emolient, protejînd tubul digestiv. Folosind aceste talbete, ajungeţi în scurt timp, la greutatea dorită - 50000 lei.

◆ RIMEL PENTRU PĂR - diferite culori - Doamnele elegante îşi vor face cu acest rimel şuviţe care dispar la periat sau spălat - 120000 lei.

◆ COMPLEX ANTISTRES ŞI ANTIRID - (capsule fabricate în Italia) - produs bazat pe ultima tehnologie în domeniu, bogat în multivitamine. Folosindu-l veţi obţine rezultate de care veţi fi mulţumită şi dvs. - 60000 lei.

◆ PICĂTURI ANTISFORĂIT - este un produs chinezesc, cu extract natural de plante care reduce sforăitul şi stimulează căile respiratorii - 50000 lei.

◆ PLASTURE ŞI UNGUENT ANTIREUMATIC - care aplicate pe diferite părţi ale corpului (gît, spate, mijloc, picioare, mîini), face ca durerea

reumatică să dispară în cîteva minute - 25000 lei.

◆ TINCTURA - cu efect specific hepato-biliar, indicat în afecţiuni ale ficatului şi în ciroza hepato-biliară - 250 ml - 35000 lei.

◆ CAPSULE PENTRU PREVENIREA HERPESULUI - 60 capsule - 80000 lei.

◆ CREMA ANTIRID - conţine principii de revitalizare celulară cu rol de protecţie a obrajilor, menţine pielea suplă şi fragedă, prevenind apariţia ridurilor şi le estompează pe cele existente. Se utilizează pentru orice tip de ten şi asigură un echilibru fiziologic spontan, îndepărtînd efectele îmbătrînirii - 30000 lei.

◆ LOŢIUNE PENTRU ÎNDEPĂRTAREA NEGILOR - conţine extrase de plante şi principii active datorită cărora, prin aplicare repetată - doar pe porţiunea cu negi aceştia se usucă şi dispar - 50000 lei.

◆ PASTĂ DE CURĂŢAT MÎINILE - pentru curăţiri grele. Îndepărtează uşor şi complet vaseline, uleiuri de motor, grăsimi industriale - 25000 lei.

◆ APĂ DE GURĂ, SPRAY ŞI UNGUENT DENTAR - loţiune antiseptică pentru gargară, cu proprietăţi anestezice, menţine igiena gurii şi a gîtului. Se foloseşte în gingivite, stomatite, pentru uşurarea durerii şi îndepărtarea mirosului neplăcut al gurii - 35000 lei.

◆ BOMBY - diverse arome (produs medical care împrospătează respiraţia, eliminînd mirosul neplăcut al gurii şi al gîtului) este mic, uşor de purtat - un prieten care vă ajută în orice moment al zilei - 15000 lei.

◆ GEL CAPILAR - cu extrase de urzică şi aloe vera - combate mătreaţa şi calviţia (chelia) - 39000 lei.

◆ GEL ANTICELULITIC - conţine extras de plante şi unisfere active cu vitaminele A, E, C. Combate celulita, vergeturile, hrăneşte şi catifelează pielea, împiedicînd îmbătrînirea - 56000 lei.

◆ CREMĂ ÎMPOTRIVA SCABIEI (RÎIE) - tratează scabia dintr-o singură aplicare - 30000 lei

◆ LOŢIUNE-CREMĂ ÎMPOTRIVA PEDICULOZEI (PĂDUCHI) - elimină păduchii şi ouăle lor printr-o singură utilizare - 30000 lei.

◆ STIMULENT GENERAL - loţiune - produs natural pe bază de plante şi produse apicole, combate impotenţa şi frigiditatea, este un tonic şi energizant general. Întîrzie simptomele de îmbătrînire, creşte existenţa organismului faţă de boli, îmbunătăţeşte activitatea fizică şi mentală, stimulează metabolismul celular şi funcţiile sexuale - 50000 lei.

◆ TEST DE SARCINĂ, SIDA, SIFILIS - o metodă simplă şi rapidă de a afla în 5 minute dacă sînteşi sau nu însărcinată sau bolnavă - 50000, respectiv 75000 lei fiecare.

◆ ATENŢIE BĂRBAŢI!! - CREMA EROS - datorită produselor naturale pe care le conţine, aplicarea ei pe organul sexual masculin, creşte durata de erecţie, întîrzie ejacularea, actul sexual devenind o plăcere pentru ambii parteneri - 90000 lei.

◆ SUGATIVĂ PENTRU SUTIEN - produsul poate fi utilizat de lăuze sau de femeile cu sîni mici - 40000 lei.

◆ DISCHETE DEMACHIANTE - sterile - cu care realizaţi o demachiare perfectă a tenului - 35000 lei.

◆ FOLIE ŞI CREMĂ EPILATOARE - vă ajută să îndepărtaţi surplusul de păr nedorit, într-un mod mult mai comod şi igienic - 35000 lei.

◆ EXTRACTE DIN PLANTE - TINCTURA - produs natural cu un intens efect benefic în bolile interne, obţinut din 16 plante medicinale - 50000 lei.

◆ BITTER SUEDEZ (MAURERS) - produs original din 32 de plante, cu efect miraculos - 30000 lei sticla.

◆ SIROP DE COACĂZE NEGRE - bogat în vitamine, cu acţiune reconfortantă şi revigorantă, antistres - sticlă de 320 g - 25000 lei.

◆ ATENŢIE DIABETICI ŞI OBEZI! - Firma noastră pune în vînzare produse naturale: înlocuitori de pîine din grîu şi orez, deosebit de gustoase şi fără calorii (ham-let grîu şi ham-let orez, cu diverse arome - pachete cu 20 buc. - 15000 lei.

OFERTĂ SPECIALĂ

- CIORAPI ELASTICI COMPRESIVI
- GENUNCHIERE
- CORSETE ABDOMINALE
- SLIP - INCONTINENŢĂ URINARĂ
- TALONETE ORTOPEDICE
- PROTEZE PENTRU SÎNI ŞI ORICE ALT PRODUS LA COMANDĂ

Relaţii suplimentare - 321.46.98. Dacă doriţi să intraţi cît mai repede în posesia produselor mai sus menţionate vă rugăm trimiteţi bonul alăturat chiar azi sau sunaţi la 01/684.19.52 sau 01/321.46.98.

TALON DE COMANDĂ
DE TRIMIS LA AVRAM EXIM SRL, CP 91, OP 4, BUCUREŞTI
✆ 01/3214698 sau 6841952

Doresc să cumpăr următoarele produse:
.....
.....
.....
.....
Nume .....
Prenume.....
Strada..... Nr..... Bl..... Sc..... Ap.....
Localitate..... Judeţ .....
Cod ..... O.P. ..... Telefon .....

Suma corespunzătoare + taxele poştale şi de ambalare se plătesc la primirea coletului. M 35

Săptămînalul „Magazin"
este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.
magazin
Înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti
sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1,
Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223.08.66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Paul Ioan
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (şef departament),
Simion Ionescu, Titi Baboi
FINANCIAR-CONTABIL:
Margareta Drăghici (contabil-şef),
Nicoleta Cochinţiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin
Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O.
BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1,
sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Realitatea virtuală

o mașină a timpului

Colosseum

Basilica Ulpia

MIHAELA DOROBANȚU

Cine nu a visat măcar o dată că se plimbă pe străzile orașului interzis al împăraților chinezi? Sau că imploră mila și ajutorul zeilor în templele vechii Elade sau cele ale aztecilor? Sau că se întîlnește cu prietenii în minunatul Pompei, cel care avea să fie îngropat sub cenușa vulcanului? Locurile mai există încă, dar „peisajul" actual este de cele mai multe ori atît de departe de cel de acum cîteva sute sau mii de ani, încît oricît de multă imaginație am avea, prea puțin ne putem apropia de realitate. Se poate însă ca ruinele să fie atît de degradate, încît să nu avem posibilitatea decît de a le privi de la o distanță respectabilă. În fine, cum adeseori se întîmplă, se poate ca din toate acestea să nu mai fi rămas nimic. Și atunci? Se pare că sfîrșitul de mileniu ne aduce soluția ideală!

Drumurile virtuale ale istoriei

Mozaicuri incredibile, o pădure de statui și coloane, trei etaje cu acces liber pentru cetățenii romani care vin să-și rezolve problemele pe care le au cu legea sau cu administrația - în plin centrul Forului lui Traian se ridică impunătoare Basilica Ulpia ridicată de Împăratul Traian. Numai că degeaba vă veți duce la Roma pentru a o vedea. Ea nu mai există decît într-un calculator, și aceasta datorită reconstruirii sale virtuale realizată de Infobyte, Roma, sub controlul direct al Centrului Național al Cercetării din Italia și al Administrației Arheologice a Romei.

Și deși imediat au început discuții asupra fidelității reconstrucției, unii fiind de părere că Basilica Ulpia a avut doar două etaje, edificiul virtual realizat de italieni permite o incredibilă excursie tridimensională în interiorul Basilicii, unde pot fi admirate decorațiunile și imaginile refăcute cu minuție după studierea tuturor documentelor care au putut fi strînse și apoi transpuse în imagini cu care a fost „aprovizionat" calculatorul. Și aceasta nu este totul. Apeși doar un buton și întîlnești...

Faraonul din calculator!

Mai precis, dacă vreți, este vorba despre mormîntul prințului Bakenrenef, care a trăit în secolul VII î.e.n. și a cărui întreagă splendoare, așa cum a putut fi doar bănuită în timpul excavațiilor din Sahara, ne apare astăzi, pentru prima dată, din nou grație calculatorului. Echipa Universității din Pisa, care a reușit această performanță, a pornit de la descrierea făcută de egiptologul Lepsius în 1843. A fost, puțin cîte puțin, creată o bancă de date cu imagini digitalizate ale fiecărui obiect, fiecărei bucățele de zid, fiecărei pietricele găsite acolo. O muncă de ani de zile, bazată pe toate documentele care au fost găsite, a permis în final reconstituirea mozaicului, ca într-un joc de copii. Emoția plimbării prin impresionantul ultim adăpost al prințului răsplătește însă toate eforturile.

Imagini din Pompei

AZI

De multe ori, modelul virtual devine un important mijloc de lucru pentru arheologi. De și mai multe ori, el are doar o valoare „estetică". Oricum, oricine se îmbarcă în această adevărată mașină a timpului pe care o pune la dispoziție realitatea virtuală, nu poate să nu se întrebe:

Templul aztec de la Tenochtitlan astăzi Ciudad de Mexico

Cum se procedează?

„Se pleacă de la un releveu planimetric al monumentului", spune Maurizio Forte, arheolog și colaborator al Centrului Interuniversitar Italian de Supercalcul. «Datele sînt introduse în calculator, care realizează un „model dezbrăcat" al acestuia». Totul este tridimensional... și gol. Urmează munca migăloasă de „așezare" a materialelor pe pereți, pe podele, pe tavane - în fine, pe toate suprafețele. Și la sfîrșit, luminile, fără de care tridimensionalitatea nu ar fi posibil de perceput. Modelul virtual este gata, dar nu este încă interactiv. „Vizitatorul" trebuie să aibă posibilitatea să se mute, cu o simplă mișcare a joystick-ului, dintr-un loc în altul, să-și aleagă traseul fără ca cineva să i-l impună. Și atunci calculatorul trebuie să fie capabil să „redeseneze" modelul de fiecare dată, în funcție de „punctul de vedere" al vizitatorului.

Viitorul? Perfecționările progresive previzibile ale calculatoarelor și tuturor tehnicilor pe care le presupune realitatea virtuală vor face cu siguranță ca modelele virtuale să nu mai poată fi deosebite de ceea ce considerăm că a fost realitatea, adăugînd tot felul de alte efecte imaginabile. În așa fel încît la un moment dat ruinele reale să fie interzise și astfel apărate. Lăsîndu-ne la dispoziție doar această mașină a timpului. Sau poate o alta...

PARIUL cu time însuți

Vă oferim șapte indicii menite să vă conducă spre răspunsul la următoarea întrebare: Despre ce FIGURĂ GEOMETRICĂ este vorba avînd în vedere că... (Aveți la dispoziție șapte detalii ajutătoare, prezentate în mod gradat. Încercați să dezlegați „enigma" pe baza primelor informații!).

1 Este o figură geometrică, clasică pentru arhitectură. La indienii din America de Sud, construcțiile cu această formă aveau valoare de monumente sacre.

2 Primele construcții cu această formă, în acea zonă a lumii, datează din secolul III î.e.n.

3 Construcțiile cu forma respectivă se numără printre cele șapte minuni ale lumii.

4 Serveau drept morminte pentru faraoni. Cele mai celebre sînt cele amplasate în apropiere de Gizeh.

5 Volumul acestei forme geometrice se obține calculînd suprafața bazei, înmulțită cu înălțimea și împărțită la 3.

6 Înălțimea este axa care unește centrul bazei cu vîrful.

7 Are drept bază un poligon, iar ca fețe laterale triunghiuri care se unesc între ele la vîrf.

(Răspunsul în pag. 15)

CATASTROFE COSMICE

simulate pe Terra

IRINA STOICA

La 23 februarie, acum 11 ani, astronomii din emisfera sudică au observat un punct strălucitor într-o galaxie vecină cu a noastră: era o supernovă, explozia catastrofală a unei gigante albastre, care, după ce a consumat tot combustibilul nuclear, s-a prăbușit în ea însăși, asemenea unui sufleu scos prea repede din cuptor.

Materia din straturile extreme, ca efect al gravitației care nu mai poate fi contracarată de reacțiile nucleare, se prăbușește asupra nucleului (miezului) stelar, provocînd o undă de șoc uriașă ce eliberează, sub formă de radiații luminoase, o cantitate de energie egală cu energia radiată de toate stelele vizibile din Univers, dar numai timp de 10 secunde. Aceste radiații luminoase au călătorit timp de 160000 de ani, atingînd Terra la 23 februarie 1987 - de unde numele SN1987A dat acestei supernove. Cum se pot reproduce asemenea fenomene în laborator? Fizicienii de la Laboratoarele Lawrence Livermore folosesc astăzi un laser Nova, capabil să recreeze condiții comparabile cu acelea care au propulsat în spațiu straturile extreme ale stelei. Evident, reproducerea se face la scară mică: fasciculele laser - purtătoare ale unei energii totale de 30000 de miliarde de wați - sînt focalizate pe un cilindru de aur de trei milimetri lungime, acoperit în parte de un strat dublu de pietre și plastic. Cele 10 lasere emit simultan, vaporizînd cilindrul de aur și formînd o ploaie de raze X generatoare de plasmă.

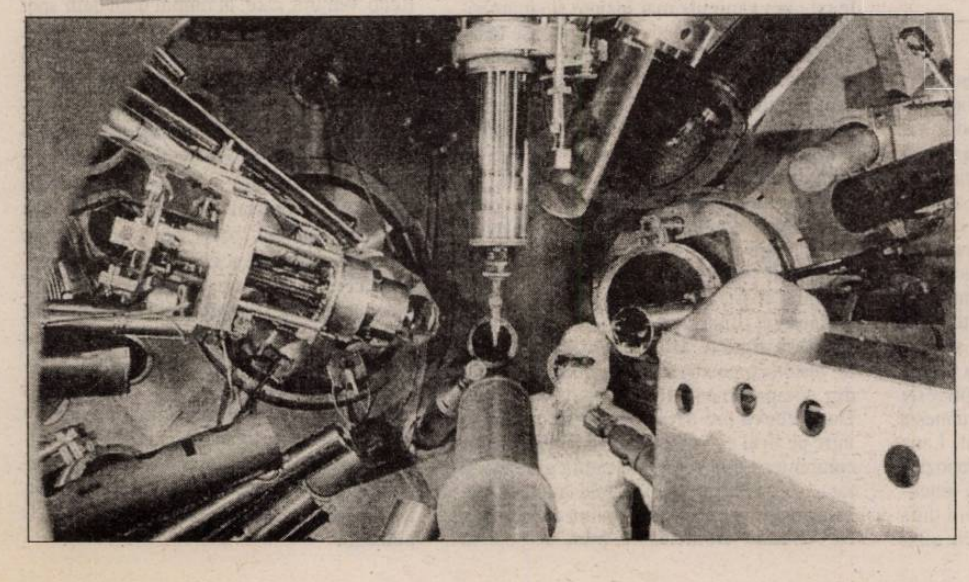

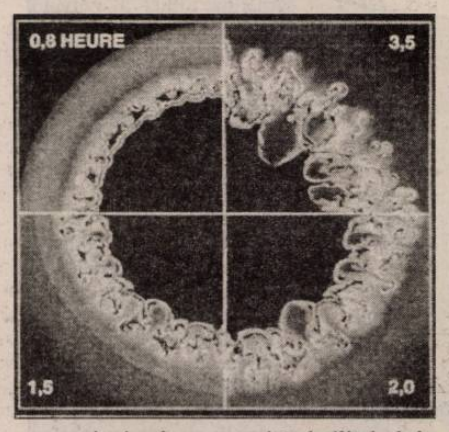

Imaginile realizate de camerele de luat vederi care echipează dispozitivul arată fenomene analoage celor care au fost prevăzute de computerele-simulatoare de supernove, cel puțin în două dimensiuni. În ceea ce privește cea de-a treia dimensiune, simulatoarele n-au putut reproduce corect supernova SN1987A . Viteza materiei ejectată de supernovă era de două ori superioară vitezei calculate. Fizicienii americani speră ca parametrii măsurați cu ajutorul laserului Nova, extrapolați la dimensiunile cosmice să le poată explica insuficiențele simulărilor.

ARHEOLOGIE

Manuscrisele unei religii dispărute

O recentă descoperire readuce în prim planul atenției publice spectacolul arheologiei - mii de piese de ceramică care au protejat pînă acum scrieri ale unor sute de urmași ai lui Mani - fondatorul persan al unei religii care odinioară se întindea din Africa pînă în China. Descoperirea de la Ismant El-Kharab, în Egipt, locul pe care acum mai bine de 2000 de ani se ridica anticul Kellis, a fost calificată de unii ca apropiindu-se de dimensiunile celei care a avut drept rezultat faimoasele manuscrise de la Marea Moartă. Mani s-a considerat urmaș al lui Iisus. El și-a fondat noua sa religie, combinînd elemente de creștinism cu budism și cultul iranian al lui Zoroastru. Manicheismul și-a scris textele fundamentale într-o limbă azi dispărută, siriaca, dar acestea au fost distruse. A rămas doar o parte din traducerile în coptă și greaca veche, care au supraviețuit distrugerii de către biserica creștină. Primele texte de la Kellis au relevat, la descifrarea lor, o viață socială „normală" a comunității manicheiste, alături de creștini, într-o lume mai puțin afectată de persecuțiile religioase care au dus la dispariția aproape totală a manicheismului în secolul XIV. Și cînd te gîndești că însuși Sf. Augustin a fost un adept al lui Mani, înainte de a se transforma într-unul din cei mai fervenți creștini și... vrăjmași ai manicheismului...

MEDICINĂ

Obezitatea - o bombă cu efect întîrziat!

Un nou medicament, denumit orlistat, *a permis, conform unui studiu suedez publicat în revista medicală britanică „The Lancet", o reducere cu 10% a greutății la capătul unui an de tratament. Mult? Puțin? Semnificativ, s-ar putea spune, de vreme ce specialiștii sînt de acord că o reducere modestă a greutății unei persoane (între 5-10%) diminuează riscul afecțiunilor cardiace asociate obezității, prin reducerea tensiunii arteriale și a colesterolului. Obezitatea este, după părerea expertului american George Bray, o bombă cu efect întîrziat. Ea a luat deja la ora actuală dimensiunile unei epidemii mondiale! Și chiar așa este: în Anglia, numărul supraponderalilor s-a dublat între 1980 și 1995, ajungînd la 15% din populație; ea afectează aproape 3,5 milioane de oameni în Franța, iar numărul americanilor obezi este de 97 de milioane. Rezultatele studiului suedez pot reprezenta un prim pas în lupta pentru reducerea obezității. Mai ales ținînd seama că* orlistat-ul *nu are drept mod de acțiune reducerea poftei de mîncare. Ceea ce face el este blocarea unei enzime, lipaza pancreatică, reducînd astfel absorbția, de către organism, a grăsimilor ingerate și ducînd la scăderea greutății.*

COSMOS

Un nou mesager cosmic

Turkmenistan, regiunea takuză. Recent, conform unei știri transmise de agenția Itar-Tass, în timp ce lucra pe un cîmp de bumbac, o familie a avut uriașa surpriză ca, la o distanță de mai puțin de 25m de ei, să cadă... un meteorit. Și nu unul oarecare, ci un „bolovan" de 800 kg! Șocul produs de meteorit a fost remarcabil, el făcînd în locul impactului un crater cu un diametru de 6 m și o adîncime de 4 m. Mai mult, mesagerul cosmic a putut fi observat pe parcursul întregii sale căderi, deși era plină zi, de la distanțe de cîteva sute de metri în jurul cîmpului unde el și-a sfîrșit traiectoria, din fericire fără să facă victime. De-a lungul celor 250 de ani de căderi de meteoriți pe teritoriul fostei URSS, acesta este cel de-al 188-lea dar, după cum afirmă specialiștii, este un exemplar unic.

1999 ultimul an al istoriei?!

La sfîrşitul unui mileniu vizionarii se înmulţesc. Un presentiment al „vremii care vine" bîntuie lumea. Se recoltează şi se selectează elementele care ar prepara sfîrşitul. Pe de o parte, se citează şi argumentează factori tereştri, pe de alta, evenimente cosmice. Evident, orice creaţie care are un început, trebuie să sfîrşească pentru a lăsa loc pe scenă creaţiei următoare. Dacă Universul este infinit, creaţiile din Univers sînt temporare.

ION ŢUGUI

La scara Universului, *temporar* poate să însemne miliarde de ani. Nici un astronom sau astrofizician contemporan nu poate afirma că nu se vor petrece lucruri îngrozitoare în Sistemul nostru Solar, asta peste vreo patru miliarde de ani, cînd minunatul şi binecuvîntatul nostru Soare se va dilata suficient cît să înghită pur şi simplu mai întîi planeta Mercur, după aceea planeta Venus şi, în fine, a treia planetă acaparată va fi Pămîntul nostru. Dar acest eveniment va avea loc peste patru miliarde de ani. Atunci Terra va fi o cenuşă, sacrificată de Soarele devenit stea roşie. Amintirile istoriei şi civilizaţiilor oamenilor? Nici o urmă!

Ştiinţa nu ne poate oferi la ora actuală o speranţă legată de dăinuirea sufletului miliardelor de oameni. Credinţa ne favorizează această speranţă. Ştiinţa propune alt gen de viitor, anterior colapsului Sistemului Solar - este vorba de accelerarea evoluţiei inteligenţei omeneşti. Nu vor fi necesare patru miliarde de ani, ci cîteva zeci de milioane pentru ca omul să devină o „superfiinţă" capabilă să-şi construiască în Univers un loc mai sigur, într-un „con de lumină" probabil artificial. Din perspectiva ştiinţei, ar fi de fapt singura noastră şansă de supravieţuire şi dăinuire...

Proiecţia de mai sus are avantajul de-a putea fi modelată pe calculator şi dezavantajul că orice eveniment cosmic care ar putea distruge Pămîntul şi viaţa nu prea pare dispus să ne avertizeze c-un timp util nouă înainte de-a se petrece. Informaţia de orice natură circulă în Univers cu viteza luminii, iar dacă ceva groaznic s-a petrecut în acest moment în galaxia noastră, noi nu vom simţi efectele decît ca pe un şoc asupra căruia n-am fost preveniţi. Şocul poate însemna şi cîteva secunde!

Din Cosmos, pe Pămînt

Sfîrşitul de mileniu s-a umplut de literatură apocaliptică. Nu se evocă evenimente exclusiv cosmice, ci mai ales pămînteşti. Sfîrşitul liniştii a fost datat: iulie 1999. Acesta-i anul tuturor primejdiilor. Toate sînt efecte ale modului de viaţă al oamenilor, al faptelor lor, al îndepărtării de credinţă.

Paco Rabanne scria cu cîţiva ani în urmă despre primejdiile apocaliptice, iar cu secole în urmă Nostradamus făcuse acelaşi lucru atunci cînd în una din *Centurii* scria: „Înainte de conflict, marele zid va cădea" (este vorba de zidul Berlinului). Paco îl completează pe Nostradamus scriind că al treilea război mondial este iminent. El va atinge catastrofal mai ales Europa. Parisul şi Roma vor fi distruse, oamenii vor degenera în canibalism pentru a supravieţui.

Insectele simbolice din Apocalipsa Sfîntului Ioan au fost decodificate prin prezenţa masivă a avioanelor. Războiul va avea loc „în cer, dar şi pe Pămînt". Sînt citaţi arabii şi foste republici sovietice care vor cuceri Europa. Musulmanii vor pătrunde pe continent prin căile Mediteranei pînă la Dunăre şi Rin. Spania va cădea sub dominaţia arabă, Italia va sfîrşi subit. Obiectivul frontului musulman? Roma! Papa va fi obligat să fugă. El va fi ucis. La Roma musulmanii îşi vor face casă. Capitala Franţei ca fi scăldată în foc şi sînge. Bătăliile vor avea loc pe fiecare stradă, din casă în casă. În acest moment, intervenţia forţelor americane declanşează de fapt războiul mondial! Dar pînă în acest moment n-au fost decît predicţiile din al căror conţinut faptic s-ar mai putea redresa ceva. Lumii nu i se va oferi această şansă, pentru că o explozie atomică foarte puternică va cufunda lumea în suplicii şi va urma un cutremur de pămînt devastator şi, ca şi cum cele de mai sus n-ar fi susficiente, impactul Terrei cu un asteroid gigantic va deveni iminent. Catastrofa este estimată în termeni generali: această catastrofă marchează distrugerea aproape totală a tuturor marilor metropole!

După focul dominator, vor urma trei zile şi trei nopţi de coşmar în plus, cînd supravieţuitorii canibalizaţi vor fi singurii care vor aminti de „imaginea oamenilor". Dezordinea nu poate fi descrisă, dar va profita de ea un om care la ora aceasta există - se presupune că este vroba despre un pakistanez, actualmente locuitor al Londrei. Acesta se pare ca se identifica cu Antichristul. Dar vremea va mai continua... cum? Anii 2005 şi 2030 vor sta sub semnul ezoterismului!

Altă variantă apocaliptică se referă (fără a le exclude pe cele cîteva enumerate mai sus) la aliniamentul planetelor din 1999, eclipsa totală de Soare şi... a mai rămas puţin timp să luăm cunoştinţă de evenimente noi, probabil inedite. Speranţa? Mileniul de pace în care civilizaţia va înflori ca niciodată în întreaga istorie a omenirii, tehnologiile vor fi curate, ecosistemul pur. Aceasta va fi împărăţia lui Iisus... Dar cum astfel de scenarii apocaliptice au bîntuit prin lume şi în prejma anului 1000, se cuvine să privim cu prudenţă toate astfel de ipoteze şi... să ne vedem de treabă! Previziuni catastrofice au fost în toate timpurile şi, cu siguranţă, vor mai fi şi dincolo de anul 2000. Să ne gîndim doar la faptul că, raportat la numărul populaţiei arcul cu săgeţi reprezintă în comuna primitivă „arma nimicitoare", cu nimic mai prejos decît mitraliera primului război mondial sau... bomba atomică de la sfîrşitul celui de-al doilea război mondial! Şi totuşi, omenirea a supravieţuit...

COINCIDENŢE, COINCIDENŢE!...

OZN-uri de pe celălalt tărîm

DAN D. FARCAŞ

În lumea creştină există sute de rapoarte privind apariţii de sfinţi, mai ales apariţii ale Fecioarei Maria. Aceste rapoarte au fost întîmpinate cu scepticism şi prudenţă de biserica şi au fost acceptate doar după anchete riguroase şi dovezi palpabile. Amintim ca exemple apariţia *Santa Maria de Guadalupe* din zorii zilei de 9 decembrie 1531, în apropiere de Tenochtitlan (Mexico City), pe cea din 19 septembrie 1846 cînd la doi tineri păstori din *La Salette,* localitate din Alpii Francezi, li s-a arătat un glob de lumină clipitoare care s-a deschis, iar în mijlocul ei a apărut o „Frumoasă Doamnă", identificată drept Fecioara Maria, pe cea din 1858, a Sfintei Fecioara la *Lourdes,* în Franţa, în faţa fetiţei de 14 ani Bernardette Soubirous, apariţie însoţită şi de alte minuni inexplicabile, sau cea din 13 mai 1917, de la *Fatima,* un orăşel din Portugalia. Toate aceste apariţii au fost multiple şi uneori cu mii de martori. Din 2 aprilie 1968 şi pînă în iunie 1971 Fecioara a fost văzută de o sută opt ori pe cupola bisericii ortodoxe copte din cartierul *Zeitun* din Cairo, majoritatea martorilor fiind musulmani. La 25 martie 1986 alte apariţii mariale au început deasupra bisericii copte din cartierul *Shubra* din Cairo. Din 24 iunie 1981, lîngă satul *Medugorje* (Bosnia), Fecioara apare cu regularitate, pînă în zilele noaste. Mai multe asemenea cazuri, în anii 1993-1994, s-au semnalat din Brazilia sau Paraguay. Exemplele pot continua cu alte apariţii sfinte, de pildă cu cea din ziua de 15 iunie 1935, cînd *Petrache Lupu,* cioban de 28 de ani, s-a întîlnit cu „Moşu" într-o pădure situată la 2 kilometi de Maglavit, în apropiere de Calafat...

În literatură există numeroase statistici consacrate unor apariţii de acest fel. De pildă Lucien Blaise din Lyon, inventariase, pînă în 1991, 29654 apariţii religioase, petrecute în 1272 de locuri din 69 de ţări. Dintre aceste apariţii peste trei sferturi aparţineau Fecioarei Maria, cam de zece ori mai puţine lui Iisus, celelate implicînd sfinţi, îngeri, demoni etc. Principalele caracteristici comune ale acestor fenomene sînt următoarele: Cerurile par să se deschidă şi Apariţia Sfîntă coboară, însoţită de îngeri. Apariţia Sfîntă descinde pe o rază de lumină; eventual lumina îl înconjoară pe martor înainte de apariţie. Uneori Apariţia Sfîntă se iveşte, respectiv dispare, prin peretele solid al camarei; sau martorul se trezeşte din somn cu sentimentul unei prezenţe spirtuale, simţind o atingere sau văzînd o lumină strălucitoare; cînd deschide ochii, vede aplecîndu-se asupra sa Apariţia Sfîntă. Un înger sau spiritul unei persoane decedate se înfăţişează martorului, conducîndu-l sau cerîndu-i să meargă într-un loc în care se materializează Apariţia Sfîntă. Imaginea Apariţiei Sfinte se poate vedea, imensă, proiectata pe cer; sau martorul vede un norişor îndreptîndu-se spre el, iar cînd ajunge în preajmă se conturează din el Apariţia Sfîntă. În alte împrejurări, Apariţia Sfîntă dispare într-un nor. Apariţia Sfîntă se poate arăta mai multor persoane în acelaşi timp fiind însă percepută în mod diferit de acestea; de pildă unii pot vedea doar o strălfulgerare de lumină, un nor sau un glob luminos, alţii pot auzi un glas sonor sau interior. Citeodată Apariţia Sfîntă se reduce doar la o lumină strălucitoare „supranaturală" însoţită de voci, producînd efecte miraculoase. Apariţia Sfîntă se poate manifesta şi în „vise" în urma cărora martorul se va însănătoşi de boala de care suferea. Uneori martorul vede Apariţia Sfîntă în cursul unei „decorporări" deşi înainte (aflat în corpul său fizic) n-o văzuse. În anumite cazuri martorii spun că au parcurs, în spirit, distanţe lungi (ajungînd cîteodată chiar în locuri asimilate cu Raiul sau cu Iadul) şi întîlnindu-se apoi cu Apariţii Sfinte ş.a.m.d.

Cititorul cît de cît informat nu va putea să nu remarce asemănările frapante dintre „constantele" de mai sus şi cele care apar, tot sistematic, în rapoarete privind fenomenul OZN. În multe dintre Apariţiile Sfinte, între care şi în cazurile menţionate la începutul articolului, se semnalează, de asemenea, „dansuri ale Soarelui", „ploi de petale" ca şi alte fenomene repetitive, amintind şi ele, în mod straniu, de detalii ale unor rapoarte OZN din zilele noastre. Printr-o corelaţie bizară, după cel de al doilea război mondial, anii în care se înmulţeau apariţiile sfinte erau şi anii în care se intensificau „valurile" de OZN-uri.

Aceste „coincidenţe", ca şi altele asupra cărora vom mai reveni, au determinat în anii nouăzeci o reorientare a multor cercetători ai fenomenului OZN. Aceştia încep să afirme tot mai ferm că OZN-urile nu vin de pe alte planete ci sînt doar faţete moderne, şi deocamdată puţin înţelese, ale eternului tărîm al sacrului.

(Va urma)

Amintirile subconştientului

MIHAELA DOROBANŢU

Domeniile de aplicare a hipnozei au devenit de-a lungul timpului din ce în ce mai numeroase. Ea a ajuns să fie considerată drept o terapie complementară, utilă în tratarea tuturor tipurilor de infirmităţi care au o componentă depresivă sau tensională. Printre acestea - hipertensiunea, astmul bronşic, fobiile, spaimele, migrenele sau diversele patologii ale pielii şi ale aparatului digestiv. La acestea trebuie adăugate o serie de tulburări de vorbire, printre care bîlbîitul, enurezia nocturnă, fumatul, bulimia sau alcoolismul, ca să nu mai vorbim de utilizarea hipnozei în intervenţii chirurgicale uşoare, cum ar fi extracţiile dentare.

Şi atunci este îndreptăţită o întrebare: după două secole de existenţă, după ce şi-a dovedit imensele posibilităţi în cunoaşterea minţii omeneşti şi în alinarea suferinţelor, cum se face că totuşi hipnoza a „atras" în atît de mică măsură atenţia comunităţii oamenilor de ştiinţă?

Răspunsul este departe de a fi unul simplu şi, într-o mare măsură, această atitudine este influenţată de asocierea termenului „hipnotism" cu... un aer de şarlatanie.

Şi totuşi hipnotismul există - iată un lucru de necontestat. Iar recurgerea la el poate duce la efecte utile. Doar că, aşa cum am văzut anterior, „starea" hipnotică nu este nici ea uşor de definit. Care ar fi elementul care să o caracterizeze şi să ne permită să o conştientizăm ca atare atunci cînd ea are loc? După opinia unui expert în domeniu, o părere care datează încă din 1933, acest element ar putea fi o hipersugestibilitate generalizată. Ea este cea care defineşte „succesul" hipnozei şi, pe de altă parte scoate în evidenţă faptul că nici un fenomen care poate fi produs prin hipnoză nu poate să nu fie produs - este adevărat, la un nivel inferior - tot prin sugestie, dar în stare normală (trează) a subiectului.

Este o concluzie controversată, dar care a atras atenţia asupra unui aspect deosebit de important: nu trebuie să fii adormit, sau în vreun fel de transă, pentru a fi hipnotizat - esenţial este ca subiectul să fie pregătit să accepte sugestia!

De ce ezită cercetătorii?

Pe de altă parte, ezitarea - ca să nu spunem refuzul - oamenilor de ştiinţă de a se lansa într-un studiu sistematic şi susţinut al hipnozei este cu atît mai interesantă (ca să nu spunem curioasă), cu cît ideile lui Mesmer însele nu au căpătat substanţă decît atunci cînd el a venit în contact cu remarcabilele experienţe ale lui Maximilian Hell, preot iezuit, astrolog la curtea Mariei Tereza, care obţinea succese cu totul ieşite din comun în vindecarea pacienţilor săi, aplicîndu-le magneţi pe corpurile lor. Anul era 1774, iar „reţeta" la care recurgea Hell era cunoscută încă de pe vremea unuia dintre necontestaţii magi ai istoriei ştiinţei - Paracelsus.

Spectator la graniţa realităţii

AUTODEMASCARE INVOLUNTARĂ

Eminenţii parapsihologi contemporani nu contenesc să analizeze pe toate feţele hipnoza (de la neurofuncţionalitate pînă la consecinţele socio-militare), folosind subiecţii selectaţi cu multă atenţie şi aparatură electronică din ce în ce mai indiscretă. Dar există pe lumea asta şi cazuri în care hipnotismul este SPONTAN şi se manifestă aleatoriu, la persoane care nu-şi revendică nici o capacitate parapsihologică.

PAUL IOAN

Drumul pe calea ferată de la Pescara la Vasto (litoralul italian al Mării Adriatice) a furat multe din splendoarea Paradisului, însă pe Morace Medicci îl preocupă numai cele spuse cu cîteva clipe mai înainte de femeia din faţa lui - cu care se afla în compartiment. Lana Ventura, aşa o chema, îi relatase despre moştenirea pe care urma să-o primească la Vasto, în urma decesului soţului ei, petrecut cu două săptămîni în urmă. Lui Medicci i se părea că minte. Deşi nu era suspicios din fire, bărbatul se gîndeşte intens la amănutele aflate de la vecina de compartiment, pe care acum o priveşte cum *doarme,* sau pur şi simplu *se odihneşte cu ochii închişi.* La un moment dat, Lana începe să vorbească în fraze şi propoziţii eliptice, fără vreun control cerebral autentic. Uimit, bărbatul o ascultă privind-o ţintă şi constată o diferenţă uriaşă între cele aflate cu cîteva minute mai înainte şi „mărturisirile" inexplicabile de acum. El îşi însuseşte cu groază faptul că moartea soţului ei s-a datorat uneltirilor Lanei şi amantului său, un anume Vittorio, care l-au adus pe Ventura în pragul sinuciderii. La aflarea acestui secret terifiant, Morace Medicci se cutremură şi îşi pierde concentrarea. Ca prin farmec, femeia din faţa lui îşi revine. Deschizînd ochii, îl priveşte zîmbitoare şi nu înţelege ce se petrece cu el... Totul a durat mai puţin de un minut, iar ghinionul femeii a fost că vecinul ei de călătorie era de meserie ofiţer de poliţie.

Transfigurat, Morace Medicci coboară la Vesto şi încearcă să-şi explice fenomenul din compartiment. Era sigur că n-a visat. După cîteva ore de ezitări, el se decide să intre pe firul evenimentelor şi ia legătura cu carabinierii din Vesto. Cu multă greutate şi fără să prezinte adevăratele motive ale investigaţiilor cerute în legătură cu moartea lui Ventura, eroul nostru intră în posesia unor elemente incriminatoare la adresa doamnei Ventura. În acel moment, el poate deschide o anchetă oficială pentru deslusirea cazului. În aproximativ trei săptămîni, el întocmeşte dosar penal Lanei Ventura şi amantului ei, Vittorio. Ei sînt inculpaţi pentru administrarea de substanţe halucinogene lui Reno Ventura, care, în timpul unui delir specific dependenţilor de droguri, s-a spînzurat. „Fenomenul" din compartiment dăduse roade, independent de voinţa criminalei.

Abia după rezolvarea cazului şi condamnarea celor doi făptaşi, Morace Medicci a cerut sprijinul unui medic psihiatru. Cu ajutorul acestuia, el a aflat cu stupoare că fusese protagonistul unui fenomen de hipnoză involuntară, bazat pe o concentrare supradimensionată a cîmpului electromagnetic cerebral. Practic, Medicci „ordonase" inconştientului femeii din faţa lui să-i relateze exact cele întîmplate în viaţa ei. La rîndul ei, „pacienta", dominată psihic, a răspuns involuntar prin viu grai, în timpul unei transe, de asemenea involuntare. În acest mod cît se poate de bizar, ea divulgase „probe" pe care, într-o stare normală, le-ar fi ascuns cu străşnicie... Să recunoaştem că picanteria parapsihologiei este inepuizabilă.

Secretul VIAGRA

MARIAN GRIGORE

Uriaşul succes al pilulei-minune „VIAGRA" - remediu imbatabil al impotenţei masculine, după cum îl prezintă reclamele- înseamnă pentru industria farmaceutică (sau, oricum, pentru firma producătoare, firma Pfizer) cam acelaşi lucru cu apariţia microcipurilor pentru industria calculatoarelor. Ne referim, desigur, la aspectul financiar al problemei, ţinînd seama că acţiunile firmei Pfizer au crescut cu 60 la sută de la începutul anului, iar producţia nu poate ţine pasul cu cererile aflate în continuă expasiune. Fenomen ce a deschis calea apariţiei unei pieţe paralele, invadată, adesea, de falsuri care, în cel mai bun caz, nu-ţi fac nici bine, nici rău. Să ne reamintim numai o ştire recentă care anunţa că la Timişoara a fost descoperită o reţea care vindea banale aspirine pe post (şi preţ!) de Viagra.

Dar, revenind la adevărata Viagra, cea originală, ne putem întreba ce justifică acest succes şi, mai ales, prin ce diferă această pilulă de bine-cunoscutele sau mai puţin bine-cunoscutele afrodisiace naturale (cum ar fi cantarida extrasă dintr-o specie de insecte şi folosită, încă din antichitate, de vraci pentru realizarea „filtrelor" de dragoste) sau de sinteză?

Un experiment nereuşit şi urmările lui neaşteptate

Principiul activ al pilulei VIAGRA îl reprezintă o substanţă - denumită *sindelafil* - în care cercetătorii de la firma farmaceutică Pfizer îşi puneau mari speranţe în ceea ce priveşte realizarea unei noi clase de medicamente utilizabile în tratarea afecţiunilor cardiace, mai eficiente şi de mai lungă durată, ca acţiune, decît pastilele de nitroglicerină pe care cardiacii le poartă permanent asupra lor. Testat pe voluntari, sildenafilul nu a dat rezultatele scontate. Ba chiar dimpotrivă, atunci cînd s-a încercat asocierea lui cu alte medicamente folosite în mod tradiţional, în vederea unei acţiuni sinergice. În schimb, spre surprinderea cercetătorilor, mulţi dintre voluntari au refuzat, sub cele mai diferite pretexte, să restituie pastilele rămase neutilizate. Misterul s-a lămurit în curînd, cînd cercetătorii au reuşit să-i facă să mărturisească pe „împricinaţi" motivul real al acestui neobişnuit comportament: de cînd luau sildenafil, îşi regăsiseră vigoarea (sexuală) a tinereţii...

Căutînd un medicament pe care credeau că l-au ratat, cercetătorii dăduseră peste o adevărată mină de aur...

Vigoarea vijelioasei cascade Niagara...

În fond, dacă s-ar fi gîndit puţin şi la altceva decît la rezultatul pe care sperau să-l obţină, cercetătorii puteau să se aştepte (şi) la aşa ceva, întrucît testarea sildenafilului s-a făcut tocmai pornindu-se de la calitatea acestuia (deja dovedită) de a bloca acţiunea unei enzime - monofosfatguanazina ciclică (pe scurt, GMP) - pe care organismul o produce în mod natural ca antagonistă a acţiunii altei enzime - fosfodiesteraza (PDE) - care are proprietatea de a provoca dilatarea arterelor. În mod normal, cele două enzime antagonice se află în echilibru, producţia de PDE în exces fiind comandată de creier numai la nevoie. Spre exemplu, în vederea erecţiei necesare realizării actului sexual, cînd, sub acţiunea ei, arterele peniene se dilată, ocupînd practic tot spaţiul în care sînt plasate împreună cu venele care asigură „returul" fluxului sanguin, blocîndu-le. Şi penisul se umflă de sînge, asigurînd erecţia. La sfîrşit, după orgasm, creierul comandă „contraatacul", respectiv producerea de GMP, care consumă PDE-ul în exces. Şi lucrurile reintră în normal, producîndu-se relaxarea... Tocmai aici intervine sildenafil-ul, blocînd acţiunea GMP, întreţinînd şi prelungind erecţia.

Efectul s-a dovedit atît de spectaculos, încît aspecialiştii în marketing ai firmei Pfizer au dat noului produs realizat pe baza acestei descoperiri întîmplătoare o denumire ce reuneşte termenul latin pentru vigoare - *vigor* - şi denumirea impetuoasei cascade Niagara. Aşa s-a născut VI(gor + Ni) AG(a)RA. Deci, VIAGRA.

Un remediu pentru prevenirea „obosirii" premature

Testată pe subiecţi sănătoşi (dar „obosiţi" sexual), VIAGRA s-a dovedit a fi practic fără efecte secundare periculoase: doar slabe şi trecătoare tulburări de vedere, manifestate prin apariţia unui halou bleu sau verde (dat fiind că cele două enzime, GMP şi PDG, sînt implicate şi în funcţionarea retinei), dureri de cap în cazul a 10 la sută dintre utilizatori şi riscul apariţiei priapismului. În fapt, VIAGRA nu provoacă, ci doar întreţine „putinţa", erecţia fiind comandată natural, de creier, după complexul mecanism psiho-fiziologic care guvernează activitatea sexuală umană.

În schimb, pentru persoanele care urmează un tratament pe bază de compuşi azotaţi (de genul nitroglicerinei) în vederea combaterii ischemiei cardiace sau hipertensiunii arteriale pot apărea surprize neplăcute. De asemenea, cardiacii, încurajaţi de efectul VIAGREI, pot fi tentaţi să forţeze nota (şi inima!), murind „în culmea fericirii". În plus, nu este de ignorat şi dependenţa psihologică ce se poate instala, ca şi în cazul altor medicamente, situaţie în care oameni, altfel normali, dar amatori de „performanţe superioare", menite a impresiona „sexul slab", riscă să nu mai fie buni de nimic fără... VIAGRA. Explicaţia rezidă, în acest caz, în teama de a nu fi la înălţime...

În rest, numai de bine...

Anatomia secundei

ALEXANDRU MIRONOV

Un personaj foarte iubit în copilăria mea era omul-peşte Ihtiandro, pe care, printr-o intervenţie chirurgicală din arsenalul SF, un doctor îl dotase cu branhii, deci cu posibilitatea de a respira şi trăi în mediu marin. Lucrurile se întîmplau, firește, într-un roman de Science Fiction, „Omul-amfibie", al lui Alexandr Beleaev - dar întîmplările „povestite" de autor au prins rădăcini şi au avut urmări,

Ihtiandro

declanşînd curentul celor care gîndesc că *şi marea poate fi casa omului,* într-un viitor în care demografia galopantă şi efectul se seră vor crea densitate mai mare şi resurse alimentare mai puţine.

Părintele coborîrii în mare, ilustrul Jacque Yves Cousteau şi-a adus o contribuţie solidă la acest curent al coborîrii în ape, inventînd acvalangul (aparatul individual de respirat sub apă), proiectînd laboratoare şi *locuinţe submarine,* dar mai ales deschizînd, prin filmele sale, ochii publicului larg spre minunile care ni se oferă din mări şi oceane - şi care chiar vor fi ale civilizaţiei omului, cu condiţia să iubim apele şi să respectăm natura şi curăţenia ei.

O surprinzător de consistentă mînă de ajutor dată acestor tendinţe vine, recent, de la cercetătorii japonezi de la Universitatea *Waseda:* un *plămîn la purtător,* artificial, bineînţeles, o maşinărie capabilă să extragă oxigenul dizolvat în apa mării. Gazul este aspirat prin membrane semipermeabile din silicon - membrane care opresc însă trecerea apei - şi transmis, printr-un tub, unei măşti pe faţa plonjonului marin. „Concurenţa" de la *Comex,* Marsilia, critică însă proiectul arătînd că „branhia artificială" japonează - cum au numit-o cercetătorii - nu rezolvă una din problemele de bază ale activităţii subacvatice, aceea a diluării oxigenului cu azot, dincolo de adîncimea de 7 metri, pentu a evita „beţia adîncurilor". Japonezii au răspuns însă că în următorii doi-trei ani pînă la apariţia prototipului şi această problemă va fi rezolvată - ceea ce înseamnă că locuitorii aşezărilor submarine de prin 2002 se vor putea deja gîndi, de ce nu, să-şi aleagă primii primari şi primii consilieri comunali - neapărat subacvatici!

PARADOX

RELATIVIZAREA certitudinilor

MARIAN GRIGORE

Dacă stăm să meditäm numai puţin asupra izvorului cunoştinţelor noastre - fie ele elementare sau de cea mai strictă şi înaltă specializare - vom conveni uşor asupra evidenţei că la originea tuturora stă o întrebare. „De ce plutesc navele?". Sau: „De ce cad merele (să zicem, sau pietrele, sau avioanele, sau orice altceva)?". Ori: „De ce bate inima şi cum curge sîngele?". Ş.a.m.d... Întrebările, oricît ar părea de naive, au stat, totuşi, la originea unor descoperiri ştiinţifice revoluţionare la vremea lor: *Legea lui Arhimede, Legea atracţiei universale,* enunţată de Newton, *sistemul circulaţiei sanguine* descris de Harvey.

Este greu de crezut că vreunul dintre noi ne mai amintim, în amănunt, vîrsta primei copilării. Despre această perioadă a vieţii păstrăm, în realitate, false amintiri, reconstituite pe baza experienţei ulterioare. Dar, ca părinţi, ţinem, desigur, minte încîntătoarea şi exasperanta, totodată, vîrstă a întrebărilor venite, în cascadă (nu mai puţin de 300 pe zi, pentru un copil normal, după studiile şi statisticile psihologilor!), venite din partea odraslelor noastre: *„De ce aia? De ce cealaltă?"* etc. etc. Întrebări la care am încercat să dăm răspunsuri cît se poate de simple şi de evidente, mizînd pe puterea de judecată a puiului de om şi ignorînd faptul că tocmai această putere de judecată îi lipsea încă, rezumîndu-se la inteligenţa nativă cu care, într-o măsură mai mare sau mai mică, fiecare fiinţă umană este dotată genetic. Or, inteligenţa ne face *să sesizăm* şi *să recunoaştem* existenţa unor fenomene şi doar puterea de judecată ne poate ajuta *să le înţelegem.* Iar aceasta se formează, se capătă şi se perfecţionează în timp, prin experienţă, exerciţiu şi permanentă reflecţie. Formarea puterii de judecată cu care ne mîndrim la maturitate începe totdeauna cu prima întrebare *„de ce"* pusă în copilărie şi continuată cu *„da' de ce".* De unde şi şirul nesfîrşit de sîcîitoare *„da' de ce"*-uri, cînd fiecare răspuns naştea o altă întrebare, pînă ce, exasperaţi, încheiam discuţia cu un apăsat, *„De aia!".*

Pentru majoritatea oamenilor ajunşi la vîrsta maturităţii, *„de aia"* a devenit argument de autoritate şi dovadă de bun-simţ, mijloc infailibil de a ne feri de întrebări inutile şi comodă cale pentru acceptarea lumii *„aşa cum e".* O dovadă de realism pragmatic, cu alte cuvinte. Aşa se face că, în majoritatea cazurilor, cunoştinţele noastre începute cu o întrebare, sfîrşesc prin a deveni certitudini, adevăruri axiomatice care nu se mai cer demonstrate, ţinînd de domeniul evidenţei. Un soi de adevăruri pe care nu ne-am sfiit, într-un alt episod al prezentei rubrici, să le asimilăm unor prejudecăţi.

Dar, *„fericiţi cei săraci cu duhul* - spune Biblia - *căci ei sînt sarea pămîntului".* Fericiţi cei care pot să rămînă copii, fericiţi cei care nu vor înceta să se minuneze, să se întrebe, să se frămînte pentru aflarea adevărului. Fericiţi cei care, după spusa lui Brâncuşi, nu vor înceta să se mire, rămînînd copii. De fapt, citatul exact ar fi: *„Rămînem copii atîta vreme cît mai avem puterea să ne mirăm".* Ceea ce este acelaşi lucru. Iar a rămîne copii nu înseamnă altceva decît a rămîne inocenţi. Inocenţi, iar nu ignoranţi. Inocenţi pînă la a nu înceta niciodată a ne pune întrebări şi a căuta răspunsuri. Mereu alte întrebări, pentru, adesea, mereu aceleaşi răspunsuri; eventual altfel formulate, cu speranţa că, într-o zi, *altfel* va deveni *altceva.*

Este un proces în care, prin şirul de întrebări succesive, certitudinile noastre se relativizează, nedumeririle nasc alte nedumeriri, răspunsurile nasc alte întrebări, la capătul cărora, peste un timp, vom găsi, fatalmente, tot o certitudine. În cazurile fericite, o *nouă* certitudine. Şi tot aşa, pînă cînd, cineva, din nou se va întreba: *„Da' de ce?".* Pentru secolul nostru acest cineva s-a numit Einstein...

Şi astfel, procesul cunoaşterii umane continuă la infinit.

Cronobiologia și... silueta

Preocupările feminine vizînd silueta reprezintă o constantă. Poate de aceea nici cercetătorii nu întîrzie să-și prezinte ultimele ipoteze în materie. Ca o noutate apare astfel regimul recomandat de nutriționista americană dr. Nadine Montguillot. Regimul, bazat pe „legile" cronobiologiei, vă asigură că în zece zile puteți slăbi cu trei kilograme fără a vă lipsi de plăcerea de a savura alimentele dv. preferate. Condiția esențială este de a învăța cînd, la ce oră și ce trebuie să mîncați. Organismul uman nu este același în repaus sau în activitate, dimineața sau seara. Ceea ce face de cîțiva ani cronobiologia pentru medicamente, indicînd ora optimă pentru obținerea efectului dorit, poate face și în nutriție. Crononutriția ne amintește, de exemplu, că asimilarea grăsimilor este foarte lentă în timpul nopții, motiv pentru care ar trebui consumate la prînz, nu seara. În schimb zaharurile ard rapid în timpul somnului. Este deci de preferat ca alimentele bogate în glucide să fie consumate seara. Dacă veți consuma la cină paste făinoase sau aluaturi, nu riscați să vă îngrășați, ci dimpotrivă. Crononutriția presupune respectarea „orologiului interior" al organismului. Dacă acestor principii le asociați un mediu hipocaloric, în zece zile puteți slăbi 3 kg. Dr. Nadine Montguillot ne atenționează că momentul cel mai potrivit pentru începerea regimului îl reprezintă acela cînd vă simțiți în formă. Dacă traversați o perioadă de anxietate, de nervozitate, aveți puține șanse de reușită. Oricum, rețineți amănuntul că în cele zece zile meniurile vor fi hipocalorice. Iată și alte sfaturi sugerate de nutriționista americană:

- Nu depășiți 10 grame de unt zilnic sau o lingură de ulei (de preferat de măsline).
- Între mese (ce nu vor fi mai multe de trei pe zi) beți 2 litri de apă minerală.
- Sînt de preferat proteinele din carne (de pui sau vită) sau pește.
- Cel puțin în cele zece zile de regim, renunțați la alcool.
- În fiecare seară, înainte de culcare beți un ceai diuretic.

Efectul nu va întîrzia. În zece zile puteți dobîndi silueta visată.

Armonii

Unul dintre evenimentele mondene ce s-au derulat la Paris îl constituie prezentările celor mai noi creații ale renumitelor Case de Modă. Și dacă de această dată vă bucurăm ochiul doar cu cîteva dintre modelele prezentate, vă promitem să revenim săptămîna viitoare și cu cîteva detalii privind tendințele conturate.

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

Dosarele frumuseții

Efecte neașteptate

După o zi excesiv de trepidantă, o baie și un masaj cu plante pot înlătura rapid stresul acumulat. În trei litri de apă scufundați doi pumni de flori de tei și puțin hamei. Fierbeți timp de 10 minute și infuzați 20 de minute. Filtrați și răsturnați în apa din cadă ce nu trebuie să depășească 36°C. Rămîneți 15 minute în apă, apoi uscați-vă. Masați tot corpul cu un preparat realizat tot de dv. În 250 g de ulei de migdale puneți 20 g de flori de lavandă, 10 g petale de trandafiri și 10 g frunze de magheran. Puneți totul într-un mic vas și fierbeți la bain-marine, timp de o oră. După o pauză de 12 ore, filtrați și puneți uleiul într-un flacon ce poate fi bine închis.

După baia cu plante și masajul efectuat vă veți simți reconfortată, stresul acumulat dispărînd ca prin minune.

Pentru părinți:

Gustul, o problemă de educație

Totul se învață. Nici gustul pentru un aliment sau altul nu scapă acestei reguli. Educația copilului trebuie să aibă în vedere, din timp, și această cerință: gustul nu este înnăscut, trebuie format. În cursul vieții fiecare dintre noi ingerează tone de hrană și se așază de zeci de mii de ori la masă. Și dacă zilnic stăm cîte două ore la masă acest timp totalizează aproape 12 ani din existența noastră. Nu înseamnă că întotdeauna înghițim numai lucruri agreabile. La copil masa se poate transforma într-o veritabilă luptă. Mai ales atunci cînd părinții uită că în afară de preferințe culinare există și repulsii. Așadar, de ce refuză copilul unele alimente? Specialiștii spun că unii oameni nu pot digera unele alimente, din motive fiziologice (o dereglare enzimatică, de cele mai multe ori). Dar în cele mai multe cazuri mirosul și aspectul alimentului au un rol esențial. În cazul copiilor, gustul se construiește. Cu imaginație și răbdare, fără a ignora necesitățile unui organism în creștere. Nutriționiștii atrag atenția asupra unei reguli esențiale: a forța un copil să mănînce ceva este cel mai bun mijloc ca... dezgustul față de acel aliment să nu se șteargă toată viața.

E BINE DE ȘTIUT

Simbol al împăcării și longevității, măslinul care poate trăi mii de ani este utilizat azi cu succes în fitoterapie. Virtuțile sale hipotensive, diuretice, calmante și de stimulare a secreției biliare au fost reconfirmate de studii laborioase. Interesante sînt și acele studii ce demonstrează proprietățile benefice ale măslinului pentru sistemul cardio-vascular. În țările Sudului unde se gătește mai ales cu ulei de măsline se înregistrează un procent scăzut al maladiilor coronariene față de țările din Nordul planetei unde sînt la mare preț grăsimile animale. Și astfel, coroborînd diferitele cercetări, fitoterapia nu a întîrziat să formuleze rețete. Hipertensiunea, ateroscleroza, diabetul, calculii renali se pot ameliora consumînd zilnic 2-3 cești de decoct de frunze de măslin (șase-șapte frunze pentru o ceașcă de apă, clocotită timp de un minut, apoi infuzată timp de 10 minute).

Pentru constipație și insuficiență hepatică se recomandă dimineața 1-2 linguri de ulei de măsline cu un albuș de ou și cîteva picături de lămîie.

Și unghiile casante pot beneficia de virtuțile acestei plante. Țineți la „bain-marine" timp de șase ore 200 g ulei de măsline și 20 frunze de măslin, apoi filtrați și utilizați ca o baie fortifiantă în care săptămînal înmuiați unghiile timp de un sfert de oră.

Uleiul de măsline pare a fi un antidot chiar și al calculilor biliari. Trei-patru linguriță luate seara, la culcare ar avea un efect miraculos. În cazul unor abcese sau furuncule, o cataplasmă cu măsline negre strivite este salvatoare.

Pentru căderea părului, fricționați cu ulei de măsline, 10 seri consecutive, rădăcina părului, apoi puneți o căciuliță. Dimineața spălați bine părul.

Indiferent de vîrstă, dar mai ales copiilor, adolescenților, persoanelor în vîrstă li se recomandă să folosească în alimentație ulei de măsline, pentru bogăția sa în oligoelemente, în vitamine (E și F) și în acizi grași polinesaturați, cu acțiune vitaminică asupra pielii și creșterii organismelor tinere.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc P.S., am 33 de ani și locuiesc în București. În ultimul timp am suferit o depresie psihică serioasă care, din păcate nu a cedat la tratamentul clasic. Aveam crize nejustificate de plîns, îmi amorțeau mîinile și picioarele, simțeam o permanentă frică și senzație de sufocare. În acel moment dificil generat de sănătatea mea precară am aflat din revista „Magazin" despre virtuțile vindecătoare ale doamnei Vasilica Ciupea și am efectuat zece ședințe de tratament bioenergetic. În acest moment pot afirma că bioenergia este extraordinară. Mă simt foarte bine, am scăpat de coșmarul simptomelor descrise, am un somn foarte bun și sînt într-o formă fizică și psihică excelentă"...

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 33

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 30 septembrie 1998 ●

Programări la telefon: 686 2046

Gastronomice

Cititoarea noastră, doamna Ariadna Făgărășanu, din Brașov, ne sugerează două „rețete dulci".

● *Prăjitură de Viena*

200 g făină, 100 g margarină, 1 ou întreg, 50 g zahăr.

Toate acestea se amestecă bine și se frămîntă. Dacă aluatul este prea tare se adaugă puțină smîntînă.

Se întinde o foaie în tavă și se unge cu o marmeladă fină, iar apoi se face următorul amestec care se răstoarnă deasupra: 3 albușuri se bat spumă tare și se adaugă 120 g făină. Se pun și cele 3 gălbenușuri iar la urmă 120 g nuci mărunțite.

Se coace, iar cînd s-a răcit se glasează cu: 120 g zahăr și 4 linguri apă din care se face un sirop gros care se spumează. Separat se freacă 50 g unt cu 2 linguri de cacao. Cînd această compoziție devine spumoasă se adaugă siropul cîte puțin, amestecînd mereu pînă se răcește. Se adaugă rom și se glasează prăjitura rece.

● *Prăjitură cu cacao*

Aluatul: 6 linguri lapte, 4 ouă, 6 linguri făină, 3 linguri cacao, 2 linguri margarină, un praf de copt, 10 linguri zahăr, puțină sare.

Se freacă margarina cu zahărul, se pune cîte un gălbenuș, pe rînd, apoi laptele, cacaua, puțină sare, iar la urmă alternativ făina amestecată cu praful de copt și albușurile bătute spumă.

Se coace în formă dreptunghiulară unsă și tapetată cu făină.

Crema: Un pachet de praf de puding de ciocolată se fierbe în 300 ml lapte cu 200 g zahăr. Se ia de pe foc, se adaugă o lingură cacao și 2 linguri ness și se pune la răcit. Se freacă spumă 150 g unt care se adaugă cîte puțin în crema răcită pînă la completa omogenizare. Blatul copt se taie în lung și se unge gros prima foaie. Se suprapune cea de a doua foaie și se unge cu cremă deasupra și pe margini.

Se decorează cu ciocolată rasă, vișine, din vișinată sau din dulceață.

Se ține cel puțin 24 de ore la frigider înainte de a fi servită.

Prim-ajutor

Leşinul

Starea de leşin (lipotimia) se manifestă în special la persoanele cu un dezechilbru al sistemului nervos vegetativ, fapt care favorizează scăderea presiunii arteriale a sîngelui în creier pentru cîteva minute. Persoana respectivă devine palidă, transpiră abundent, simte cum i se împăienjeneşte privirea, îşi pierde cunoştinţa şi cade.

Cele mai frecvente cauze ale leşinului sînt legate de:

■ şederea prelungită în picioare a persoanelor neobişnuite cu poziţia verticală sau care au tensiune arterială scăzută, mai ales după expunerea la căldură sau la soare ■ dureri sau emoţii puternice.

Pentru a-şi reveni din stare de leşin, persoana în cauză trebuie aşezată lungit, dar cu capul mai jos decît nivelul picioarelor, astfel încît sîngele din membrele inferioare să fie dirijat către cap. (Se procedează aşadar invers decît la insolaţie!). Dacă avem la îndemînă oţet sau amoniac, vom pune cîteva picături pe o batistă, pe care apoi o apropiem de nasul celui leşinat pentru a-i excita aparatul respirator şi circulator. În acelaşi scop, i se vor aplica lovituri uşoare cu degetele pe obraji. În mod obişnuit, după 1-3 minute bolnavul îşi revine, fără să-şi amintească cele întîmplate.

CRONOBIOLOGIA studiază ritmurile biologice ale individului. Pe baza acestei ştiinţe, un medic stomatolog francez CECILE MARCOVITCH a constat că:

◆ eficienţa maximă a anesteziilor dentare uşoare şi locale sînt la orele 15,00 - 15,30;

◆ extracţia dentară este de preferat să se facă seara, pentru că procentul de cortizon, hormon secretat de glandele cortico-suprarenale este mai crescut iar şocul operatoriu este mai slab.

◆ tratamentele cu medicamentele antiinflamatorii trebuie administrate seara pentru că efectele adverse (greţuri, somnolenţă) ale acestora sînt mult atenuate.

SOARELE
şi cancerizarea pielii

ARCADIE PERCEK

Cum zilele sînt încă fierbinţi, fierbinţi sînt din acest motiv şi anumite leziuni ale pielii care, sub acţiunea ultravioletelor, se pot canceriza. Despre aceste leziuni ne propunem să vorbim în articolul care urmează. În acest sens, în primul rînd vom avea în vedere aşa-numitele leziuni hipertrofice şi proliferative.

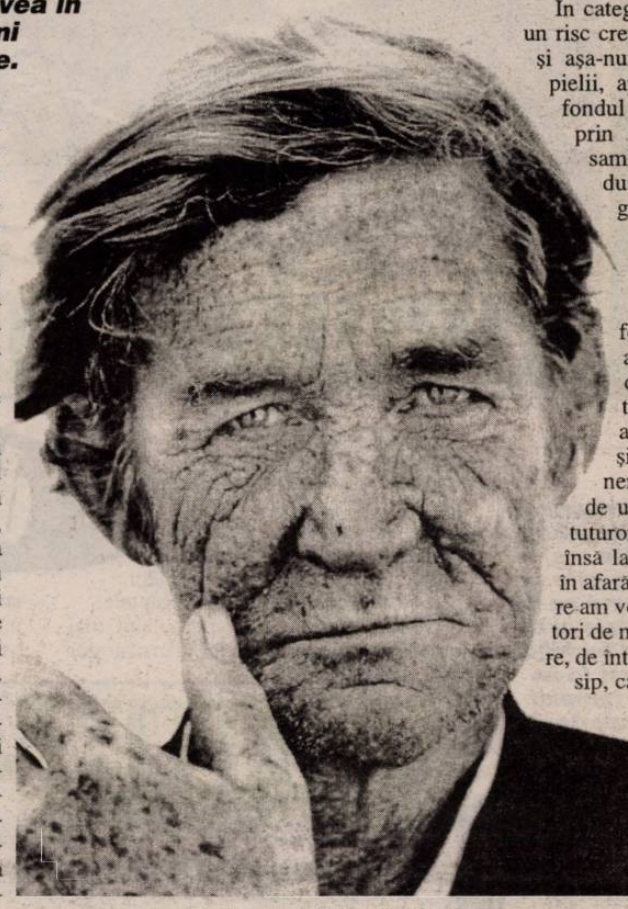

În această categorie intră aşa-numitele keratoze senile, apoi cele arsenicale şi gudronice, ca şi aşa-numita boală a marinarilor sau a fermierilor, respectiv a agricultorilor. (Termenul de keratoză este denumirea generică rezervată hiperplaziilor stratului cornos al pielii, hiperplazie afectînd anumite suprafeţe ale pielii.)

Din această categorie, cele mai vulnerabile din punctul de vedere al posibilei cancerizări sub acţiunea ultravioletelor sînt keratozele senile, precum şi boala marinarilor sau cea a agricultorilor, boli constînd din keratinizarea în special a pielii feţei şi a gîtului, aceste categorii profesionale fiind expuse prin definiţie acţiunii excesive şi de durată a ultravioletelor.

Ştim în acest sens cît de caracteristică este faţa marinarilor şi a agricultorilor, intens bronzate, ridate şi prezentînd pe alocuri zone de keratinizare, adică de încărcare cu keratină a fibrelor intracelulare ale celulelor superficiale ale pielii. Cancerizarea acestor zone sau cel puţin a unora dintre ele, sub acţiunea ultravioletelor, acţiune excercitată pe parcursul a multor ani, de continuă expunere, este indiscutabilă.

Să nu uităm că ultravioletele reprezintă totuşi o agresiune chimică şi nu este întîmplător faptul că aceste radiaţii mai sînt denumite şi radiaţii chimice. Observaţiile efectuate pe această linie sînt vechi. Un cercetător din secolul trecut, pe nume Unna, atrăgea atenţia încă din 1894 că radiaţiile solare nu sînt străine, în anume cazuri, de cancerizarea pielii. Un alt cercetător, pe nume Pott, atrage atenţia încă din 1775 de cancerizarea pielii sub acţiunea gudroanelor, în vreme ce Frieben semnalează în 1902 apariţia unui cancer pe pielea mîinii unui radiolog, proces pe care îl pune îl legătură cu iradierea excesivă cu radiaţii X.

În categoria altor leziuni ce prezintă un risc crescut de cancerizare intră însă şi aşa-numitele leziuni ulcerative ale pielii, apoi şi ulceraţiile ce apar pe fondul unor radiodermite cronice, prin acest termen înţelegînd ansamblul de leziuni cutanate, produse de iradierile cu raze Roentgen, sau cu substanţe radioactive, de asemenea ulceraţiile ce survin pe fondul unor cicatrici produse de arsuri sau degerături, apoi pe fondul unor cicatrici lupice, adică generate de un proces dermic tuberculos, toate aceste ulceraţii sînt susceptibile de a fi iritate pe căi mecanice, dar şi actinice, respectiv prin expunerea prelungită la ultraviolete, de unde şi posibila cancerizare a tuturor acestor leziuni. Contribuie însă la acest proces de cancerizare, în afară de leziunile patologice de care am vorbit mai sus, şi o serie de factori de mediu ce ţin de altitudinea mare, de întinderile mari de apă sau de nisip, care favorizează reflexia radiaţiilor şi, implicit, intensificarea lor. Contribuie tot la acest proces clima uscată şi prezenţa continuă a vînturilor. Pentru toate aceste motive, doi cercetători, şi anume Wynder şi Gori consideră că *legătura dintre cancerul de piele şi expunerile excesiv la radiaţiile ultraviolete reprezintă cel mai elocvent exemplu pentru ilustrarea legăturii dintre carcinogeneză şi factorii de mediu.*

MEDICUL vă răspunde

Tratamentul cicatricilor cheloide

Bolnavul Budurean Florin din Caransebeş, care nu reuşeşte cu toate tratamentele şi operaţiile făcute, să scape de o cicatrice cheloidă pe care o are pe faţă (această afecţiune reprezentînd o cicatrice patologică, acoperită de un epiteliu subţire, şi este formată prin hiperdezvoltarea pseudotumorală de fibre conjunctive), ne pune următoarea întrebare: „Ce doresc eu de la Dv., e următorul lucru: Am urmărit cîteva secvenţe la TVRI despre o clinică dermatologică modernă, cu aparatură specială de tratare a tumorilor (cu laser, cu... de toate). Directorul era un bărbat cu părul alb, destul de tînăr, vorbea despre riscul tumorilor produse de Soare, iar la sfîrşit a apărut pe ecran un doctor cu barbă neagră, care lucra într-o secţie de röntgenterapie, care a precizat că la ei cheloidul se tratrează fără riscuri. Din păcate, nu am văzut emisiunea în totalitate şi nu am adresa acestei clinici. În concluzie, mi-aţi putea da Dv. informaţiile necesare?"

Nu vi le-aş putea da, Domnule Florin Budureanu, pentru că din lipsă de timp nu prea stau la televizor. Emisiunea de care îmi vorbiţi nu am văzut-o, aşa că nu ştiu cine este acel director de clinică dermatologică modernă, cu părul alb, deşi destul de tînăr, şi cine este acel confrate cu barbă neagră, care lucrează într-o secţie de röntgenterapie. Veţi putea afla date clare la întrebările Dv., dacă vă adresaţi Doamnei Dr. Rodica Trifu, medic primar dermatolog din capitală, pe care o găsiţi la telefonul 623.69.90, interior 903 sau pe Doamna Dr. Doina Ionescu, de la Spitalul de chirurgie plastică tot din capitală, pe care o puteţi suna la 617.44.15 - interior 103. Cum vă văd destul de neliniştit din cauza acestei cicatrici cheloide, pe care o bănuiţi de natură canceroasă, sau că poate suferi o asemenea transformare, vă pot asigura, deşi nu sînt specialist în problemă, că nu este vorba despre aşa ceva. Şi, apropo de cancerele pielii, pe care le poate produce Soarele, cum sîntem în plină vară, să citiţi cu toată atenţia articolele pe această temă în revista noastră, la rubrica „Medicina la zi".

Dr. ANDREI ONU

ANTIDEPRESIVELE - UN SIMPLU PLACEBO?

Concluziile controversate ale unui recent studiu privind efectele benefice ale antidepresivelor asupra pacienţilor cu tulburări psihice, arată că aproximativ 75% din ele sînt rezultatul unui... efect placebo! Cu alte cuvinte, aceste medicamente ar fi comparabile cu un fel de „lovitură de bici psihologică"... şi atît. Teza efectului placebo nu este nouă, dar ceea ce îi surprinde şi contrariază pe cercetători este amploarea efectului. Oricum, după părerea Dr. Donald F. Klein, profesor de psihiatrie la Universitatea Columbia, chiar dacă la persoane cu depresii minore diferenţa faţă de efectul unui simplu placebo nu înseamnă mare lucru, aceasta este esenţială - sau poate deveni - la persoanele cu depresii puternice. Şi, în fond, aceasta contează în primul rînd...

Terapie naturală

ODOLEANUL

Odolean - Valeriana officinalis (denumiri populare mai cunoscute: guşa porumbelului, iarba pisicii). Creşte atît în cîmpie cît şi în regiunile muntoase, prin fînețe, pe valea rîurilor, la marginea pădurilor şi înfloreşte în luna mai şi pînă în septembrie.

◆ *Ce principii active posedă?* Ulei volatil, acizi (cafeic şi clorogenic), alcaloizi de natură actidinică, combinaţii triteroenoidice (valeporiaţi) etc.

◆ *La ce e bună?* Contribuie la sedarea sistemului nervos şi cardiac; antiseptic, calmant al sistemului nervos, reglează palpitaţiile inimii; micşorează stările de excitaţie; în insomnii; anticolic şi antiseptic; antiasmatic; hipotensiv.

◆ *Cum se recoltează?* Se foloseşte rizomul împreună cu rădăcinile, care se recoltează toamna; se curăţă de pămînt, se spală şi se zvîntă 1-2 zile în aer liber, pe timp frumos, sau în camere bine aerisite.

◆ *Cum se foloseşte?* Pulbere 1-2 g în 24 ore sau infuzie 3 g% - o linguriţă de rădăcină mărunţită la un sfert de litru de apă (clocotită), care se administrează treptat în cursul unei zile sau seara la culcare; 20 g rădăcină la 100 g alcool de 70º se lasă la macerat 8 zile şi se administrează cîte 15-20 picături de 2-3 ori pe zi. Intră în compoziţia ceaiurilor: calmant, calmant al tulburărilor cardiace, gastric şi sedativ.

◆ *Utilizări populare:* ceaiul din rădăcină este sedativ împotriva hipertensiunii; pentru durerile de inimă se foloseşte ceaiul rezultat din fierberea plantei întregi; rădăcina plămădită în rachiu se foloseşte în combaterea bolilor neuropsihice (isterie, palpitaţii).

DUMITRU RĂDUCANU

Contracepţia şi alte probleme ale cuplului

- Un tînăr cititor din Drăgăşani, A.V., ne întreabă ce sînt metodele spermicide şi cît de sigure pot fi ele.

- Metodele spermicide presupun utilizarea unor agenţi de distrugere a spermei. Protecţia pe care o realizează aceste substanţe împotriva sarcinii este însă relativ scăzută şi de aceea recurgerea la agenţi spermicizi ar trebuie combinată cu alte metode contraceptive, cum ar fi prezervativul sau diafragma vaginală. Aceasta din urmă este o mică bucăţică din material plastic înfăşurat cu o spirală de cupru. Ea se introduce în uter de către medic şi oferă protecţie împotriva sarcinii pe o perioadă de 3-5 ani.

- Preocupată tot de eficienţa protecţiei împotriva sarcinii, cititoarea noastră Raluca din Arad ne întreabă dacă mai este „în actualitate" prezervativul.

- Dacă relaţia dv. este de dată recentă, prezervativul reprezintă o metodă de contracepţie foarte potrivită. De ce? Pentru că nu numai că în combinaţie cu o substanţă spermicidă el oferă o foarte bună protecţie împotriva sarcinii, dar prezintă în plus şi protecţia împotriva bolilor cu transmisie sexuală. Printre acestea amintim gonoreea, sifilisul, infecţiile cu Chlamidia, Tricomonas vaginalis, Hepatita B şi mai ales atît de temuta SIDA, flagelul datorat virusului HIV.

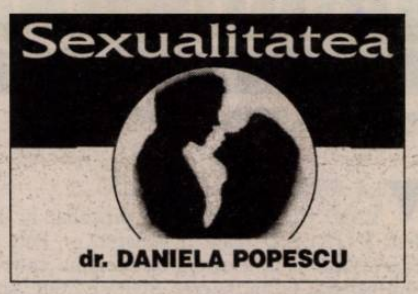

dr. DANIELA POPESCU

- Doamna V.P. din Bacău ne scrie că suferă de dureri care se manifestă în timpul actului sexual. Care poate fi sursa acestora şi ce poate să facă?

- Stimată Doamnă, problema dumneavoastră, pentru că trebuie să recunoaştem că aveţi o problemă, ţine mai mult de sfatul unui psiholog dar vă propun să facem împreună următorul raţionament. Categoric, dispareunia (durerea la contactul sexual) este o acuză firească pentru care femeia nu participă sau chiar se sustrage de la activitatea sexuală normală a cuplului. De cele mai multe ori, dispareunia are drept cauză o inflamaţie dată de o boală sexuală transmisibilă, care din nefericire este foarte frecventă în ziua de astăzi. Sfatul meu ar fi să încercaţi să depistaţi cauza acestei inflamaţii şi să o trataţi. Chiar dacă ne este dificil să recunoaştem uneori libertinajul sexual al unuia dintre parteneri îl poate îmbolnăvi pe celălalt. Tratamentul în acest caz trebuie urmat de ambii parteneri.

Cît priveşte desfăşurarea actului sexual, vă recomand un consult la sexolog sau la un psiholog dar mai înainte încercaţi să discutaţi problema cu soţul dumneavoastră. Poate un plus de tact din partea lui ar îmbunătăţi viaţa dumneavoastră sexuală.

Personal consider că în această situaţie chiar dacă aveţi doi copii nu este un motiv să vă resemnaţi şi să acceptaţi situaţia aşa cum este acum. Stă în puterea dumneavoastră să o schimbaţi!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

Poftă bună tuturor!

Şi dacă v-aţi întrebat vreodată cît de mult se „adună" în farfuriile omenirii, iată cîteva răspunsuri...

3 miliarde este numărul florilor „vizitate" în fiecare zi de albine pentru a strînge cele 3 milioane de tone de miere pe care le produc - o cantitate suficientă pentru a acoperi o felie de pîine mare cît... suprafaţa Londrei.

3 miliarde este şi numărul ceştilor de ceai care s-ar putea umple cu cele 7 mii de tone de frunze produse zilnic în lumea întreagă.

2 miliarde de ouă depun zilnic toate găinile din lume. Suficient pentru a acoperi o friptură mare cît suprafaţa Ciprului!

600 milioane de tablete de ciocolată s-ar putea fabrica cu cele 7 mii de tone de seminţe de cacao produse zilnic.

3 milioane este numărul felurilor de mîncare servite zilnic la bordul tuturor avioanelor care zboară în lume .

1,5 milioane de tone de orez se produc în fiecare zi în lume. Cu cît mîncăm noi, s-ar putea umple o cană înaltă cît şase piramide! Pe de altă parte, cu cele

1,4 milioane de tone de boabe de grîu produse pe zi s-ar putea umple 3757 de avioane jumbo jet!

535 de mii de tone de carne mănîncă omenirea pe zi. Cît o cireadă de un milion de boi!

212 mii de tone de roşii mîncăm noi zilnic şi „numai"

6 mii de tone de căpşuni, în 24 de ore.

MIHAELA DOROBANŢU

TALON DE FIDELITATE

- Un concurs pentru cititorii care **NU** sînt abonaţi ai revistei!
- Lunar, prin tragere la sorţi, puteţi cîştiga unul din cele trei abonamente anuale!
- Trimiteţi taloanele pe luna în curs, într-un singur plic, pînă pe data de 15 ale lunii următoare, pe adresa redacţiei.

NUME .....

PRENUME .....

ADRESĂ .....

.....

Certific faptul că **NU** sînt abonat al revistei „Magazin"

august nr. 35

radio CONTACT

THE GREATEST FM EXPERIENCE

Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

OM / NATURĂ

Maimuţele de templu din Nepal

IRINA STOICA

O zi de primăvară timpurie în Kathmandu, capitala Nepalului, pare învăluită în culoare roz, luminînd crestele înzăpezite ale munţilor Himalaya care se zăresc în depărtare. Într-o astfel de dimineaţă templul buddhist din Swayambhu, situat la ieşirea din oraş, ca şi templul Pashupati, cel mai important templu hindu, aflat la cîteva mile de primul, sînt invadate de maimuţele rhesus.

Cercetătorii de la National Geografic Society au studiat atent comportamentul acestor animale, care, deşi sînt folosite în mod curent în laboratoare, aici sînt considerate sacre, sînt ocrotite şi nu se permite nici comerţul, nici nimic din ceea ce le-ar putea tulbura comportamentul şi viaţa.

Maimuţele, care coboară din pădurile din apropiere pentru a se înfrupta din ofrandele lăsate în templu de oameni, par să facă acest lucru de mai bine de 2000 de ani. Nu sînt sperioase - fapt unic printre speciile de maimuţe - chiar cele care au pui în braţe se apropie de nou-veniţi după ce s-au convins de intenţiile lor paşnice, le studiază atent îmbrăcămintea, fiind fascinate în special de şireturile de la pantofi.

Numite şi „maimuţe de templu", ele circulă libere printre sculpturi, clopotniţe, steaguri de rugăciune, morminte, dînd edificiilor viaţă. Religiile respective au făcut din ele obiect de adoraţie. Există chiar un zeu hindu al maimuţelor, oamenii, în drum spre lucru, se opresc pentru a le oferi orez, bucăţele de dovleac sau alune.

Organizate în grupuri între 30 şi 100 de indivizi, avînd fiecare un conducător şi o arie de desfăşurare, ele nu îşi încalcă teritoriile, iar atunci cînd îndrăznesc s-o facă, grupul mai mic este alungat. Masculii pot fi mai agresivi în perioada de împerechere, dar hrana lăsată de oameni în acest timp, în care, de altfel, sînt şi sărbătorile recoltelor, este suficientă pentru a stăvili luptele.

Iernile, lipsite de zăpadă, sînt mai umede şi mai reci şi atunci blana acestor animale se îndeseşte. Cu toate că sînt atît de ocrotite, că au prieteni de nădejde în călugării din temple, rata natalităţii este mai mică decît cea a surorilor lor aflate în alte regiuni. Masculii protejează puii la fel ca femelele, îi adoptă chiar atunci cînd nu au mamă, moartă de multe ori la naştere, dar, din nefericire, şi puii se pot stinge, pentru că taţii nu pot şi nu ştiu să-i hrănească. În pădure maimuţele se hrănesc, aşa cum fac toate animalele, cu fructe, rădăcini, insecte, se joacă şi se odihnesc. Ele vin însă la templu vesele, aşa cum vin oamenii la cafenea!

UNICATE ALE NATURII

ŞOARECELE-CANGUR

Un „izvor de apă vie" în plin deşert

PAUL IOAN

Celebra Vale a Morţii, toridul deşert californian, pare un loc de groaznică penitenţă prin însetare. Luni de zile, nici un strop de apă de nori nu alintă colinele silicioase. Totul se înscrie în tabloul dezolant al infernului pe Pămînt, arşiţa Soarelui fiind atotstăpînitoare... Şi totuşi, aici trăieşte, sfidînd cazanul incandescent al nisipurilor, un mamifer unic în lume: *şoarecele-cangur*, singura fiinţă care îşi sintetizează, ca un adevărat magician al supravieţuirii, apa de care are nevoie organismul lui.

Oamenii de ştiinţă îl numesc *Dipodomys spectacularis* şi seamănă mai mult cu un popîndău. E poreclit şoarece-cangur datorită membrelor posterioare extrem de puternice, cu ajutorul cărora face salturi asemănătoare marsupialului australian. În pofida faptului că nu se hrăneşte decît cu seminţe uscate, conţinutul de apă al organismului său este constant, indiferent de anotimp. Luat în studiu de specialiştii americani, s-a descoperit uluitorul secret al acestui rozător: metabolismul lui aparte îi permite să transforme, prin oxidare, 100 de grame de seminţe foarte uscate în 54 de grame de apă! Pe de altă parte, pierderile de apă prin respiraţie ar trebui să fie considerabile, avînd în vedere atmosfera atît de slabă în umiditate din Valea Morţii. Cu toate acestea, şoarecele-cangur nu pierde apă pe măsura fabricării ei, ci, mai mult, elimină suplimentar uree şi alte săruri, menţinînd constant nivelul de apă din organism. De aici rezultă faptul că această ciudăţenie a naturii are un sistem renal foarte „elastic", bine adaptat condiţiilor vitrege ale deşertului.

Un alt experiment incredibil a condus la descoperirea faptului că „eroul" nostru poate bea apă de mare fără să-şi pericliteze metabolismul! Se ştie că omul nu poate bea apă sărată deoarece surplusul de sare trebuie evacuat, şi o dată cu acesta şi apa respectivă, ceea ce conduce iremediabil la deshidratare - cînd rinichii funcţionează normal. Dar şoarecele-cangur soarbe nestingherit apă de mare, păstrînd apa „curată" şi mărind procentul de sare din urină, adică îşi reglează perfect procesul de sinteză a urinei...

Acest mamifer rozător este cel mai bine adaptat la vitregiile deşertului. Iar „înţelepciunea" lui metabolică nu-i dă voie să se manifeste mai dinamic decît alte vieţuitoare, el calculîndu-şi fiecare mişcare, fiecare efort. Poate că, după amenajări speciale, şoarecele-cangur ar putea fi prima fiinţă ce va coloniza o planetă fără apă...

REMEMBER

Luna „bombardată" din nou!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼La finele misiuni APOLLO-12, - ne reamintim - astronauţii reuniţi în cabina YANKEE CLIPPER au procedat la desprinderea etajului superior al Modulului lunar INTREPID (care îi adusese pe Pete şi Al de pe Lună!), de cabina propriu-zisă şi la accelerarea acestuia către Lună, încît să lovească solul selenar în apropierea SURVEYOR; scopul: realizarea unui seism artificial pentru studierea interiorului scoarţei selenare.

▼Dacă atunci a fost provocat primul cutremur artificial pe Lună care, de altfel, a şi evidenţiat existenţa în interiorul satelitului natural al Pămîntului, a aşa numitelor „concentraţii de masă" (masconi), acum, cu ocazia misiunii APOLLO-13, specialiştii americani au plănuit un cutremur mai intens...

▼Programul de experimente seismologice care, singurul, a fost îndeplinit din toate programele de cercetări ştiinţifice alocate misiunii APOLLO-13, a prevăzut direcţionarea către Lună a etajului reactiv superior (S-IVB) al rachetei purtătoare SATURN-5, după desprinderea acestuia de ansamblul spaţial ODYSSEE + AQUARIUS -, şi accelerarea lui astfel încît să lovească solul selenar la o depărtare sub 120 km de zona unde a aselenizat INTREPID!

▼Informaţiile transmise prin semnale radio de la seismometrele implantate în solul selenar de Conrad şi Bean în luna noiembrie 1969, au verificat existenţa impactului treptei reactive S-IVB cu solul Lunii, precum şi propagarea timp de patru ore a undei seismice!

▼Astronauţii din ODISEEA nu au avut timp prea mult la dispoziţie pentru a comenta reuşita misiunii seismologice, deoarece în cea de a treia zi a misiunii lor s-au confruntat cu o situaţie atît de dificilă, încît au fost puse sub semnul întrebării reuşita misiunii şi chiar recuperarea echipajului...

▼Evenimentul s-a produs în noaptea de 13 spre 14 aprilie, cînd nava APOLLO-13 se afla la circa 330000 km de Terra: a explodat un rezervor de oxigen lichid, destinat pilelor de combustie care furnizau energie electrică misiunii!

▼Amplasat în Modulul de serviciu, acest rezervor a explodat - aşa cum a evidenţiat ancheta de după zbor - datorită defectării termostatului electric care ar fi trebuit să asigure menţinerea aceluiaşi regim termic pentru întregul conţinut de oxigen lichid, indiferent de expunerea pereţilor rezervorului spre Soare sau spre... frigul cosmic!

▼Urmările exploziei au fost catastrofale: sursa principală de energie electrică a devenit inutilizabilă, deci imposibilitatea pornirii motorului principal al cabinei APOLLO (motorul rachetă Aj-10-137), diminuarea drastică a disponibilităţii de oxigen, apă potabilă, căldură şi lumină, precum şi opacizarea hublourilor cabinei din cauza dizolvării vopselei învelişului de către oxigenul lichid deversat!

▼Ce s-a petrecut în continuare, cum s-au descurcat membrii echipajului APOLLO-13 în această dramatică situaţie şi cum au fost ei ajutaţi de la sol - în numărul următor...

(Va urma)

Controversa continuă:

CINE A FOST „PRIMUL AMERICAN”?

Se părea, pînă nu demult, că preistoria Americii era scrisă, o dată pentru totdeauna. Toţi savanţii erau de acord: nu au existat oameni pe continentul american înainte de migraţiile triburilor venite din Siberia, peste strîmtoarea Bering, migraţii care au dat naştere unor culturi şi civilizaţii diverse, pe întreg teritoriul nord-american. Iată însă că o nouă privire aruncată (întîmplător!) înapoi, în trecut, va duce, probabil, la rescrierea acestei istorii...

Totul a pornit de la reexaminarea, de către specialişti ai universităţii californiene Riverside, a faimoasei „mumii de la Spirit Cave”, trupul îmbălsămat al unui om primitiv de circa 40 de ani, descoperit în 1940, la Carson City, Nevada. La data descoperirii, antropologii americani apreciaseră, în urma datării rămăşiţelor găsite cu Carbon 14, că ele datează de acum circa 3000 de ani. Noile metode de estimare, folosite de savanţii californieni au arătat însă, fără putinţă de tăgadă, că vechimea lor este mult mai mare, respectiv peste 9000 de ani! Această adevărată „bombă” a stîrnit numeroase controverse în rîndurile lumii ştiinţifice de peste Ocean, nu mulţi grăbindu-se să afirme că, pur şi simplu, cei din California sînt dornici de publicitate, iar afirmaţiile lor sînt gratuite. Acestora puţin le-a păsat de acuzaţii şi şi-au văzut mai departe de „demolarea” teoriei general acceptate în privinţa vechimii primilor americani. Ei au anunţat că, deşi ritualul funerar pare să fie acelaşi cu cel folosit de înaintaşii actualilor amerindieni, trăsăturile omului îngropat diferă net de fizionomia acestora. Omul avea craniul prelung şi faţa mică, rotundă, ceea ce-l face să semene mai mult nu cu populaţiile siberiene (acceptate azi ca prime colonizatoare ale Americii), ci cu cele sud-asiatice!!

Şi, ca şi cum această controversă n-ar fi fost de ajuns, un eveniment similar apare, la mii de mile de Spirit Cave, în micul oraş Kennewick (statul Washington). Şeriful de aici îl solicită pe antropologul James Chatters să cerceteze un schelet, găsit în iunie 1996, de doi excursionişti, pe jumătate îngropat într-un banc de nisip, pe malul rîului Columbia. Antropologul face măsurători asupra scheletului găsit, atenţie, absolut intact, şi ajunge la o concluzie asemănătoare cu cea a colegilor săi californieni: omul, mort în jurul vîrstei de 50 de ani, nu aparţinea rasei amerindiene, originea lui trebuia căutată în altă parte decît în Siberia, iar „vîrsta” sa era de peste 8000 de ani! Mai mult, în osul său pelvian, Chatters observă o incizie, realizată desigur în urma unei lovituri cu un obiect de metal. Savantul trage astfel concluzia că respectivul individ fusese grav rănit în urma loviturii, dar îi supravieţuise, murind peste mulţi ani de la căpătatrea ei. În jurul loviturii, osul se sudase, dar urma acelui obiect se reliefa destul de clar, fapt ce-l determină pe Chatters să afirme că este vorba de o sabie, obiect care totuşi, după cum este îndeobşte recunoscut, îşi va face apariţia, pe scara evoluţiei umane, mii de ani mai tîrziu. Măsurători efectuate la aceeaşi Riverside University arată că el nu se înşelase prea mult în privinţa vechimii fosilelor: ele datau de acum 9300 de ani...

Astfel, o întreagă teorie, abia recunoscută, este dată peste cap. Descoperirile de la Carson City şi Kennewick denotă că primii americani nu au aparţinut, cum se credea, rasei mongoloide, nord-siberiene, ci mai curînd celei sud-asiatice, chiar indiene sau aimu. Şi totuşi, cine a mînuit o sabie pe pămînt american acum 9000 de ani?!...

GABRIEL TRISTAN

Genetica limbajului

Aproape cinci la sută dintre copiii care se dezvoltă în condiţii normale au dificultăţi în exprimare şi înţelegerea textelor scrise. Studiile au arătat deja rolul factorilor genetici în aceste tulburări dar oamenii de ştiinţă englezi au adus probe în plus. Studiind jumătate din familiile reprezentînd un astfel de grup, au descoperit aceleaşi deficienţe la trei generaţii în urmă, manifestate prin dificultatea de a coordona muşchii faciali ai vorbirii. Astfel ei au încriminat cromozomul 7 ca responsabil al acestor tulburări.

Arta falsifică... istoria

Fig.1 - Atacul de la Măcin într-o viziune de epocă. Un fals grosolan!

Scufundarea monitorului otoman „Seyfi” pe Braţul Măcin în noaptea de 13/14 (25/26) mai 1877 de către o formaţie navală ruso-română în frunte cu „Rândunica” (v. „Magazin” din 23 aprilie 1998) i-a inspirat şi pe artiştii plastici. Din păcate, creaţiile lor se bazează doar pe imaginaţie şi au prea puţină legătură cu realitatea. Cea mai cunoscută dintre ele, care continuă să fie reprodusă prin cărţi şi articole de istorie, provine dintr-un album publicat la Milano în 1878. O reproducem şi noi (fig.1), avertizîndu-i pe cititori că este o simplă fantezie. Astfel, cele trei nave otomane ne sînt prezentate ca nişte veliere cu cîte două catarge (alţi pictori le-au zugrăvit cu trei!), dar în realitate ele erau *vapoare* (fără vele), cu cîte un *singur catarg*. Şi, deşi atacul a avut loc în puterea nopţii (pe la două şi jumătate), la lumina palidă a lunii, cînd navele abia se vedeau ca nişte mogîldeţe întunecate, pictorul a desenat clar pînă şi parîmele situate departe de locul exploziei, care de fapt s-a produs în altă parte (nu la centru). Ca să nu mai lungim vorba şi pentru ca cititorii să nu rămînă cu o imagine falsă, prezentăm spre comparaţie fotografia monitorului otoman *Hizber* (fig.2), care era *identic* cu „Seyfi”.

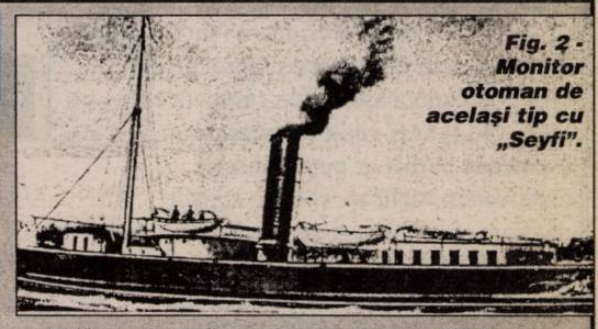

Fig. 2 - Monitor otoman de acelaşi tip cu „Seyfi”.

NECULAI PĂDURARU

COMORI ale buddhismului chinez

IRINA STOICA

La 1900 kilometri est de Beijing, între deşerturile Gobi şi Taklamakân, oraşul Dunhuaug este unul dintre cele mai importante centre culturale din lume. Oraşul era o ultimă oază chineză pentru călătorii din toate zările, un avanpost fortificat la extremitatea occidentală a Marelui Zid, de unde se pornea apoi pe Drumul Mătăsii.

Între secolele IV-XIV, acest drum, de 7500 km, lega China de Roma, via Tibet, India, Turkestan, Afganistan şi Peninsula Arabică. Numele său s-a datorat baronului Ferdinand von Richthofen, explorator german din secolul al XIX-lea, care însă nu a văzut aici decît un drum comercial, cînd, în realitate aceasta a fost o cale de informare pentru un sfert din circumferinţa terestră. Imperiul de Mijloc aducea pe aici bogăţii şi inovaţii tehnice uimitoare: mătasea, ceramica, blănurile şi mai tîrziu hîrtia şi praful de puşcă. Din Est veneau bumbacul, mirodeniile, strugurii, vinul şi sticla. Pe Drumul Mătăsii a fost adus în China şi buddhismul, născut în secolul VI î.Ch. Dezvoltarea remarcabilă a acestei religii este bine ilustrată prin templele în stîncă, situate aproape de Dunhuang.

Începînd din jurul anului 360, pelerinii buddhişti care se opreau aici au început prin a săpa grote pe o faleză de 1600 metri lungime, la 25 km sud-est de oraş. Ei au construit adăposturi pentru operele sacre, utile ofrandelor care urmau să le asigure siguranţa la drum. De-a lungul secolelor au fost săpate sute de logii şi nişe, transformînd faleza într-un veritabil stup. Astăzi 50000 de metri pătraţi sînt acoperiţi de picturi şi 490 de grote adăpostesc circa 2000 de statui ale lui Buddha. Aceste opere reflectă evoluţia artei vreme de multe dinastii, dintre care cea numită Tang s-a remarcat prin înflorirea culturii. Picturile prezintă viaţa, oamenii de fiecare zi, pentru că modelele chineze au fost încorporate progresiv în iconografia buddhistă. Grotele de la Mogao, faleza de lîngă Dunhuaug constituie cea mai importantă colecţie de artă murală buddhistă din China.

În ciuda vitregiilor istoriei, a persecuţiilor exercitate asupra buddhismului, aceste grote s-au păstrat ca un loc de veneraţie. La sfîrşitul secolului trecut şi începutul acestui secol, mulţi exploratori şi arheologi europeni au reuşit să ia de aici o mulţime de opere de artă şi texte vechi, unele dintre ele vîndute ulterior unor muzee din Europa, India, Japonia sau Statelor Unite. Grotele au suferit, de asemenea, în urma intemperiilor şi cutremurelor şi chiar stricăciunii efectuate de vizitatori.

După 1988 Institutul Getty şi Biroul Chinez al vestigiilor culturale au luat măsuri pentru prezervarea acestora, puse sub protecţia UNESCO.

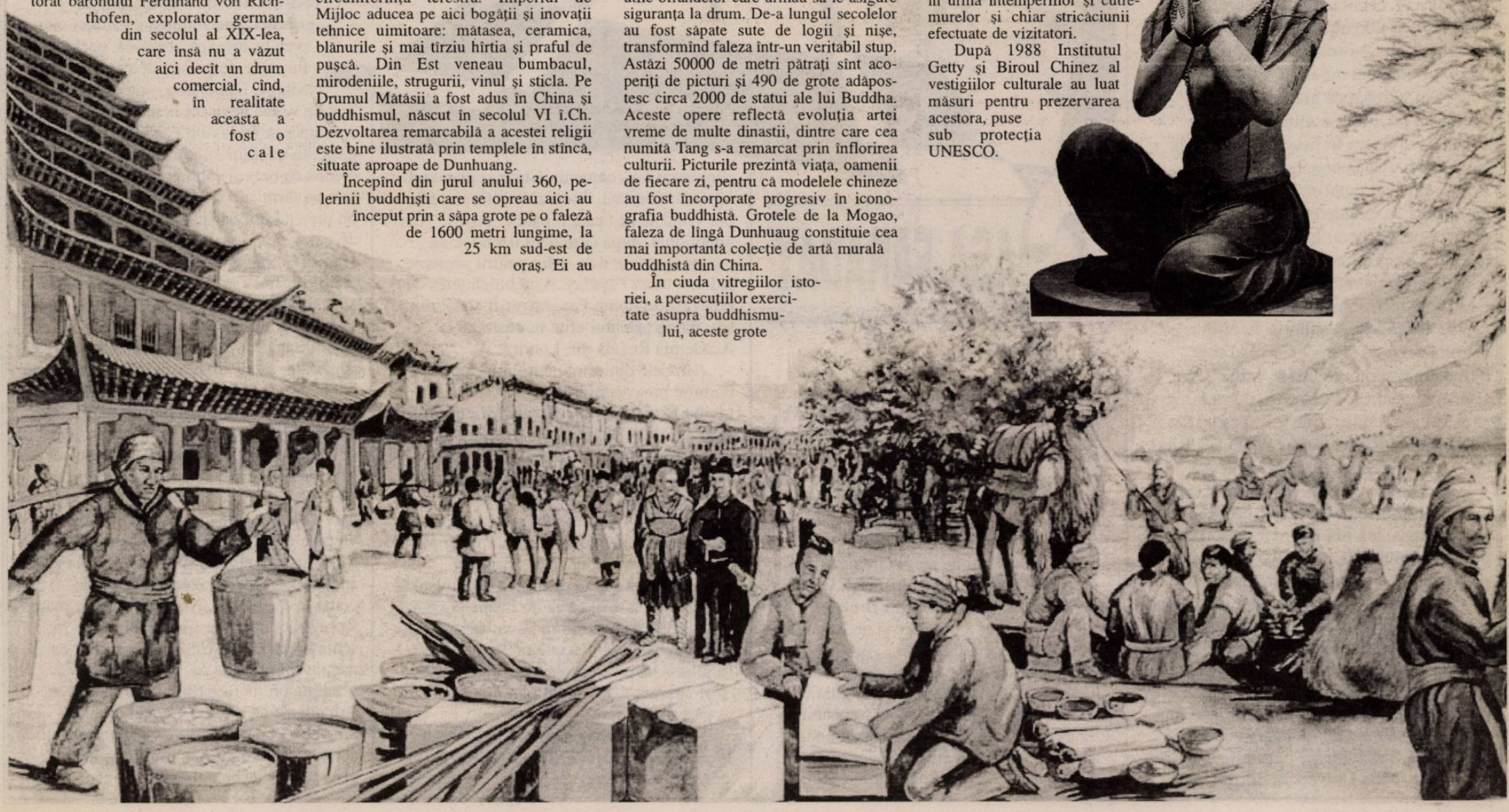

CONTACT

În 1897, un anume Raol Panowsky inaugura Republica Pano pe o mică insulă din Pacific, nu departe de coastele Americii de Nord. Panowsky, aşa cum arăta într-o fotografie păstrată de doamna Natalia Blomuzova din Moscova, era un bărbat blond şi robust. Avea o barbă de patriarh. Nasul acvilin al apropia de Caligula. Privirea necruţătoare ţi-l evoca pe Mansfield în zilele lui de glorie. Uniforma de cavalerist îi venea ca turnată. Întreaga lui înfăţişare era atît de impresionantă încît cel de-al treilea ochi al său trecea aproape neobservat cumva ascuns de cascheta colonială. Nu ţi-ar fi venit să crezi că un asemenea bărbat ar putea să scrie nişte versuri delicate şi nişte scrisori de dragoste sfioase şi suave. Potrivit unor informaţii descoperite de mine într-unul din fişierele serviciilor de contraspionaj ale armatei canadiene, corespondenţa lui Panowsky s-ar fi aflat în scrinul unei anume Berta Schwartz din Birkenfeld. Din păcate nu i-am găsit căsuţa poştală în WorldNet iar primăria din Birkenfeld mi-a trimis o scrisoare politicoasă prin care mă anunţa că în evidenţele ei nu figura o doamnă cu un asemenea nume.

În astfel de momente mi se usucă gura şi încep să-mi tremure genunchi. Înghit o aspirină doua şi beau o cană mare de cafea. Ţin minte că amurgea. Soarele-portocală zemuia peste clădirile alb-purpurii. Peste drum de casa mea ieşise Belbo, saxofonistul, şi cînta de mama focului. I-am făcut semn cu mîna iar el a strigat nu ştiu ce şi s-a hlizit la mine. Pentru un rusnac ca el, care făcuse înconjurul lumii, numele de Belbo era de-a dreptul caraghios. Dar nu se sfia. Nu-l deranja. Era un tip discret. Nu mi-a pus întrebări atunci cînd l-am întrebat de mătuşa lui din Moscova. Nici nu s-a mirat că Natalia Blomuzova figura în fişierele celor de la NASA. Mi-a spus însă că nu crede că mătuşa lui ar fi putut stabili cu ani în urmă un contact cu extratereştrii. N-o auzise vorbind de aşa ceva. În schimb îi povestise cîte ceva despre Raol Panowsky, iubitul din tinereţe al străbunicii lui. Panowsky fusese crescut de nişte circari din Cracovia şi făcuse deliciul tîrgoveţilor şi fierarilor datorită celui de-al treilea ochi al său. Belbo era convins că fusese vorba de un accident genetic. NASA păstra însă în arhiva ei unele relatări ale unor pescari şi piloţi militari potrivit cărora Republica Pano nu era altceva decît o bază extreterestră.

Unele cercetări pe care le-am făcut la Cracovia s-au soldat cu un insucces lamentabil. Aşa că iată-mă într-o după-amiază fierbinte zgîindu-mă la Belbo şi înjurînd în gura mare. L-am sunat pe un reporter de la GLOBE. Am stat de vorbă cam o jumătate de oră. El a fost de părere că toată povestea era cusută cu aţă albă şi că nu putea fi decît o acţiune de intoxicare pusă la cale de ruşi. Am fost nevoit să întrerup convorbirea pentru că cineva a sunat insistent la uşă. M-am dus să deschid fără prea mult chef, convins că Belbo urcase pînă sus să jucăm nişte table. Miss Univers ar fi pălit alături de femeia care mi-a trecut pragul zîmbindu-mi enigmatic. Berta Schwartz s-a aşezat plină de dezinvoltură într-un fotoliu şi, aprinzîndu-şi o ţigară, mi-a spus cu o voce cristalină că are să-mi comunice nişte lucruri teribile. Avea buze senzuale iar zulufii ei aurii abia-i puteau ascunde cel de-al treilea ochi. ■

3schiţe

de OVIDIU BUFNILĂ

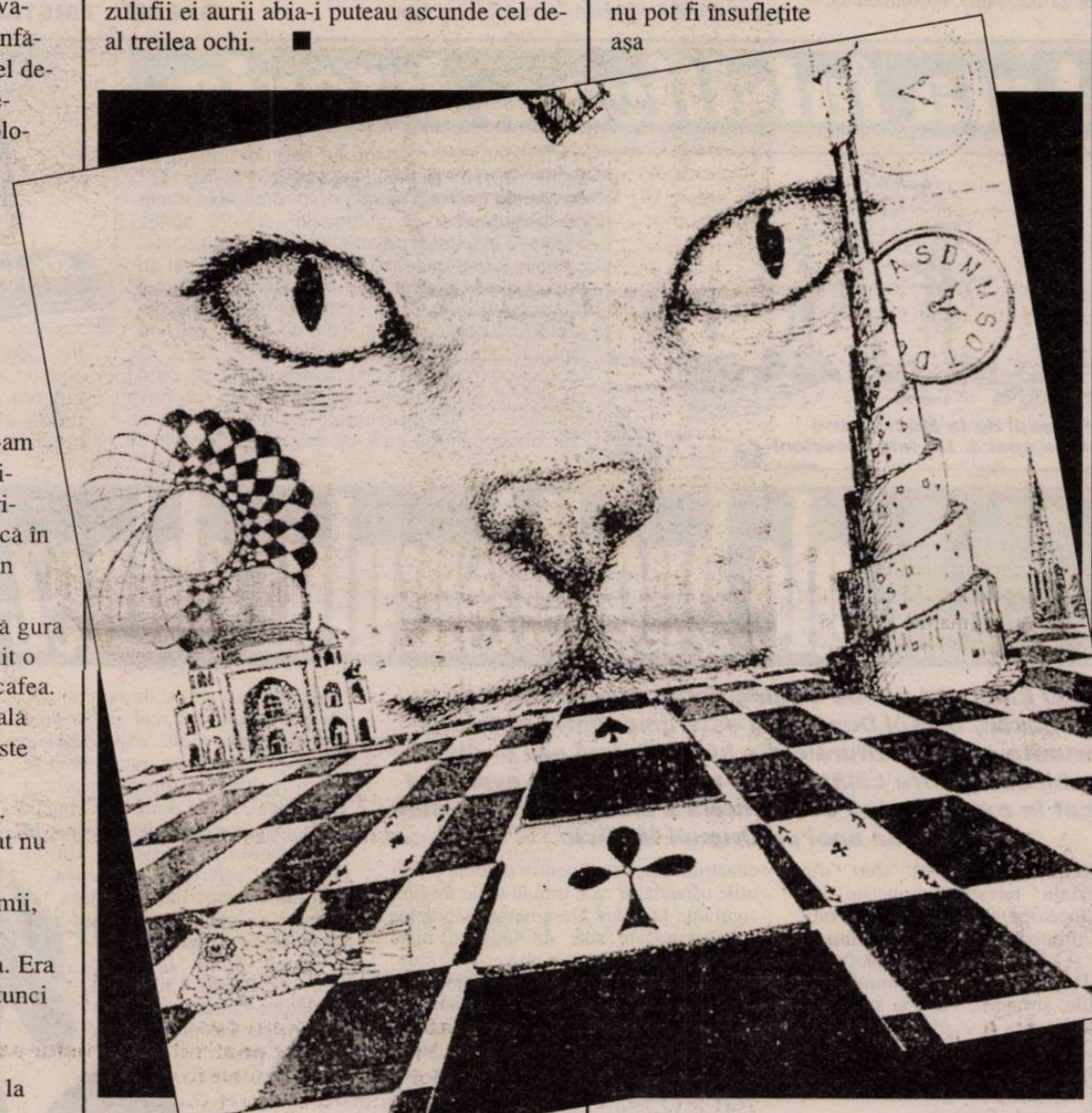

CASA FARADAY

Mai toată lumea din tîrguşorul nostru a fost invitată la petrecerea dată de preavestitul domn Faraday cu ocazia inaugurării casei sale. M-am dus şi eu împreună cu Gramow, artileristul, să ne prezentăm omagiile şi să tragem o duşcă alături de protipendada noastră. Preavestitul domn Faraday ne-a avertizat că în faţa ochilor noştri, uşor aburiţi de aerul tare de primăvară, nu se ridica o casă obişnuită. Directorul băncii comerciale, Kurt Brukner, şi-a dat cu părerea în gura mare şi ne-a zis, făcîndu-ne din ochi, că sigur e vorba de coridoare secrete, de trape şi de săgeţi otrăvite gata, gata să se înfigă în gîtlejul oricărui musafir nepoftit. Nici n-a bănuit însă că o casă poate vorbi aşa cum ne-a vorbit casa Faraday imediat după miezul nopţii. Surpriza a fost foarte mare şi majoritatea dintre noi am simţit un fior rece pe şira spinării. Alberta Salieri, diva noastră, s-a încumetat să-i răspundă casei Faraday. Am asistat la un dialog sprinţar, presărat cu glume bine drămuite şi cu momente de adevărat suspans. Artileristul Gramow mi-a şoptit la ureche că i se pare că în tonul vocii ei, casa Faraday a ascuns o undă de uşor dispreţ. Eu l-am contrazis. Obiectele nu pot fi însufleţite aşa cum eram noi, oamenii. Chiar şi primarul mi-a dat dreptate. Tocmai se apropiase de noi vrînd să ne ceară o părere. Ar fi intenţionat, după cum ne-a declarat, să construiască un nou sediu pentru primărie aidoma casei Faraday. Asta bineînţeles dacă preavestitul domn Faraday ar fi consimţit să-i vîndă patentul aflat în custodie la Academia Regală din Londra.

În cele din urmă, pornindu-se o burniţă, preavestitul domn Faraday ne-a invitat în casă să servim cafea şi dulceţuri şi să admirăm strania sa realizare. Am aşteptat, politicos, să intre toată lumea şi, trăgîndu-l de mînecă pe artileristul Gramow, l-am luat cu mine într-o scurtă plimbare prin împrejurimi. Nu mică ne-a fost surpriza cînd am descoperit-o într-un foişor pe fata preavestitului domn Faraday vorbind într-o pîlnie de argint. Domnişoara Roberta s-a înroşit toată de ruşine şi ne-a rugat să nu dezvăluim nimănui farsa. Am fost impresionaţi plăcut că o fată atît de frumoasă ne cerea protecţie. Ne-am întors ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic hotărîţi să păstrăm secretul.

Cînd am ajuns la peron, uşa intrătrii s-a deschis singură. Printre frunzele de iederă am zărit firele şi megafonul care amplifica vocea domnişoarei Roberta. Am fost însă intrigaţi de liniştea mormîntală care domnea în casă. Am intrat cu maximă precauţie. Nici ţipenie de om. Am cutreierat încolo şi-ncoace dar fără succes.

După nici zece minute, l-am zărit pe fereastră pe preavestitul domn Faraday şi pe primar. Vorbeau plini de însufleţire iar hainele lor erau pline de nisip. Se petrecuse ceva inexplicabil. Casa Faraday îi azvîrlise prin spaţiu direct pe plaja de la capătul tîrguşorului nostru. De astă dată lucrurile păreau să fie foarte serioase. Singura explicaţie nu putea fi decît aceea că, într-adevăr, glasul domnişoarei Roberta însufleţise casa în mod inexplicabil. ■

VULCANUL

Timp de mai bine de zece ani, vulcanul Kopernic ne-a ameninţat cu o erupţie devastatoare. Ţin minte că-i priveam în fiecare dimineaţă coloanele de fum încercînd un puternic sentiment de nesiguranţă. Le dădusem numele unor femei celebre. Mata Hari. Breta Garbo. Evita Peron. A fost o noutate pentru oraşelul nostru, fapt consemnat şi în cotidianul local. Povestea mea a mai descreţit frunţile. Zidurile erau pline de afişe. De pe un astfel de afiş se holba la tine un vulcan personificat, gata, gata să te înghită. La fiecare colţ de stradă găseai cîte o panoplie de care spînzurau topoare, cîngi, stingatoare şi mantale ignifuge. În port, în dreptul danei 45, aşteptă un pachebot al salvării generale cu motoarele duduind. Căpitanul, un anume Erricsson, zis Cel Roşu, dădea din cînd în cînd o raită pe la primărie să afle dacă a mai murit sau s-a mai născut careva. Era un tip meticulos şi conştiincios şi peste măsură de grijuliu. Ţinea morţiş ca atunci cînd avea să înceapă grozăvia, pachebotul lui să se desprindă de ţărm în mare viteză. Esmeralda, vrăjitoarea, l-a luat de vreo cîteva ori la refec fiind convinsă că Erricsson Cel Roşu pusese gînd rău copiilor şi bătrînilor din oraşel. Ea credea că bravul căpitan avea de gînd să-i lase pe ţărm sub un pretext sau altul. Noi nu prea ne-am băgat în cearta lor. Luasem de bune cuvintele vrăjitoarei şi tocmai puneam la punct o aparatură specială cu ajutorul căreia să putem depista vietăţile apocaliptice care colcăiau în măruntaiele vulcanului. Nu lava ne preocupa ci posibilitatea ca acele fiinţe, odată ieşite la suprafaţă, să se înmulţească cu repeziciune şi să atace întregul arhipelag. Esmeralda ne-a însoţit într-o bună dimineaţă în ascensiunea noastră pe unul dintre versanţii vulcanului. În dimineaţa aceea, spre cer se ridicau o mulţime de coloane de fum din clasa Evita Peron. Esmeralda m-a strîns uşor de mînă. A făcut nişte semne cu vărguţa ei de alun. Am întrebat-o ce face. Mi-a spus că alungă spiritele. A doua zi am analizat cu toţii fotografiile făcute în craterul vulcanului. N-am descoperit mare lucru. Nici urmă de fiinţe fabuloase. În schimb, Erricsson Cel Roşu, privind cu atenţie fotografiile ne-a strigat că se întîmplă un lucru teribil acolo în vulcan. Am amuţit de uimire. Căpitanul avea dreptate. Pintre aburii verzui imortalizaţi de aparatul de fotografiat al primarului se ghiceau nervurile unui creier gigant. ■

■ Salvată de lăcomie

BOMBOANELE ANULEAZĂ „EXECUȚIA”

Povestea de față pare o ilustrare fidelă a zicalei „rău cu rău, mai rău fără rău”! Concret, lucrurile s-au petrecut în modul următor... Michael Krebbs, îngrijorat că fiica sa de 18 ani, Gina, ia proporții, devenind o supraponderală demnă de glumele piperate ale colegilor, s-a decis s-o îndrume către un sport accesibil: drumeția. Zis și făcut. Mai toate weekendurile și le dedicau hoinărelii prin pădurile fastuoase ale Munților Stîncoși din vestul SUA.

Într-una din aceste călătorii, tatăl și fiica s-au despărțit, neînțelegîndu-se asupra traseului de urmat. Fixînd un loc de întîlnire la întoarcere, cei doi au purces pe poteci diferite și au pătruns adînc în marea de verdeață. La un moment dat, Gina își dă seama că s-a rătăcit și atunci, încercînd să se orienteze spre o nouă direcție, a început să presare pe urmele pașilor ei bomboane ascunse cu grijă de ochiul vigilent al părintelui, la fundul rucsacului... Numai că această inițiativă a avut o consecință nu prea plăcută. Un urs cenușiu (grizzly) a adulmecat bunătățile și, luîndu-se după fată, a înfulecat una după alta delicatesele superdulci. Și inevitabilul s-a produs: bestia și Gina s-au întîlnit! Speriată de moarte, fata s-a culcat la pămînt. Dar fiorosul urmăritor s-a repezit la rană, a scotocit mormăind pofticios prin ea și a înșfăcat toate pungile cu bomboane aflate acolo! După cîteva momente, satisfăcut de prada găsită, ursul s-a depărtat lingîndu-se pe buze și „grațiindu-și” potențiala victimă... Astfel, indisciplinta obeză și tatăl său au mulțumit Cerului că au dat de „cineva” mai lacom. Un grizzly nu știe ce-i aia hiperglicemie... *(Paul Ioan)*

■ Surpriză în scutece

DUPĂ CINCISPREZECE ANI DE AȘTEPTARE...

Janet și Dick Rolles sînt doi bătrînei americani care trăiesc o poveste adevărată în circumstanțe ce par inspirate de basmul cu baba și moșul ce n-au putut avea copii. Acum 15 ani, pe cînd ambii aveau 62, au găsit în grădina casei lor din Maryland un coșuleț de răchită în care scîncea un prunc. Micuțul plîngăcios avea prins de scutece un bilet pe care scria: „Ronald, 14 mai 1983”. Erau prenumele și data nașterii „cadoului” făcut, probabil, de o necunoscută aflată în imposibilitatea de a-și crește progenitura.

Cei doi sexagenari parcă atît au așteptat. L-au îngrijit cu toată meticulozitatea unor oameni ce primiseră un dar ceresc. N-au uitat să-l înregistreze la primărie, însă actele pentru adopție întîrziau. Treceau lunile și nimeni nu revendica „minunea” soților Rolles. Micul Ronald devenise deja un membru al familiei, mama lui de împrumut întinerise cu 20 de ani... Dar în iunie 1984 s-a petrecut tragedia. Ronald a fost furat din aceeași grădină unde cu mai bine de un an în urmă fusese abandonat. Din acea zi, Janet și Dick n-au făcut altceva decît să-și cheltuiască agoniseala încercînd să-l regăsească pe Ronald „al lor”...

În primăvara acestui an, soții Rolles au primit o scrisoare și o sumă importantă de bani. Ghici de la cine? „Sînt primii bani cîștigați din munca mea (...) Ronald.” Așa le scria adolescentul de 15 ani în martie 1998, și începînd din acea lună, părinții lui din pruncie primesc diverse sume prin poștă... Nu va trece mult timp și Ronald însuși se va încumeta să dea ochii cu binefăcătorii lui. Acum, așteptarea lui Janet și a lui Dick e mult mai ușoară. Cineva le mîngîie bătrînețile... *(Paul Ioan)*

„SÎNTEM ORFANI. CINE VREA SĂ NE ADOPTE”?

Într-un ziar din Oxford (Anglia), a apărut următorul anunț: „Sîntem doi băieți și un cîine și dorim să fim adoptați împreună cu cîinele nostru, Lacey. Nu dorim o adopție din milă”. După cum s-a aflat ulterior, anunțul a fost dat de doi gemeni în vîrstă de zece ani, Lauren și Ashton Mills, a căror mamă, Tobi, a decedat în urma unui cancer. Înainte de a muri ea a fost cea care le-a sugerat fiilor săi, crescuți fără tată, că cea mai bună soluție pentru a li se asigura viitorul este de a fi adoptați și nu de a recurge la asistența publică. Ofertele nu au întîrziat și au fost destule. Neavînd nici un fel de rude, urmează ca cei doi copii să opteze singuri pentru viitoarea lor familie. Fotografia alăturată este o amintire de familie a celor doi gemeni împreună cu mama lor, Tobi Mills (43 de ani), după ce aceasta fusese supusă unui tratament cu chimioterapie.

■ De la cununie la... pușcărie!

LUNĂ DE MIERE AMÎNATĂ

În momentul în care David Walls, de 21 de ani și Melissa Dargawell, de 18 ani, erau condamnați la 15 și respectiv 10 ani, cei doi au întrebat judecătorii dacă se pot căsători.

După o cercetare rapidă în care a fost analizată permisiunea de căsătorie, pe care cei doi o obținuseră au fost aduse verighetele, protagoniștii au spus „Da” și președintele tribunalului i-a declarat căsătoriți. Totul a durat 45 de minute, după care ambii au fost trimiși la închisoare.

Ei au fost condamnați pentru jaf și fugă din fața autorităților în Kentucky, pentru furtul unei mașini în Tennessee, spargerea unor locuințe în Mississippi și Texas. Rulînd cu disperare pe șosele au fost prinși cu greu de polițiști, numai cînd la una din bariere aceștia au reușit să le spargă cauciucurile mașinii în care se aflau.

Cei doi sînt hotărîți să se comporte bine în pușcărie pentru a fi eliberați mai repede ca să-și petreacă luna de miere. *(Irina Stoica)*

Bocitoare profesioniste

La Hanoi, a nu mai avea decît ochii pentru a plînge, nu e tocmai puțin. O dată cu înmulțirea divorțurilor și cu scăderea natalității, familiile nu mai au suficienți descendenți pentru a-și cinsti cum se cuvine morții. Ele au recurs deci la serviciile unor bocitoare profesioniste. În schimbul a 25 de dolari, plus cheltuielile pentru hrană, acestea plîng de li se sfîșie inima, trei zile la rînd, aplecate asupra ființei dispărute, după cum ne încredințează „Far Eastern Economic Review”, de la Hong Kong.

O lume nebună

Succes neașteptat!

„Scaunul electric? Păi oamenii sînt nebuni după el!” - ar fi exclamat Peter Robinson, căruia i se datorează o replică a înfricoșătoarei mașini a morții, aceasta destinată însă parcurilor de atracții. Al său „Original Shocker” funcționează din luna aprilie în Catalonia, la Magic Park de Lloret de Mar. În schimbul a ceva mai mult decît un dolar, cît valorează biletul de intrare, utilizatorul scaunului încasează o descărcare electrică, inofensivă pentru sănătate, însă de natură să-i șocheze pe apărătorii drepturilor omului. Amnesty International a denunțat această „atracție” în luna iunie, tocmai cînd ea apărea într-un supermagazin din Buenos Aires, după cum atestă ziarul madrilen „El País”.

Poliția își cere partea

La Bangkok, corupția agenților de circulație este atît de răspîndită, după cum susține „Far Eastern Economic Review”, încît thailandezii par să fi și uitat că e vorba de practici ilegale. Difuzarea unei emisiuni de televiziune, care prezenta niște camionagii mituindu-i pe unii agenți, n-a avut darul de a determina ierarhiile polițienești să recurgă la măsuri energice: „Nu mai e nimic de făcut”, au declarat ziarului „Bangkok Post”, unii șefi. „Banii s-au împărțit echitabil”. Numai că „la bază”, părerea este alta: 50 de agenți, simțindu-se frustrați, au semnat o petiție pentru a-și cere partea cuvenită. Însă șeful poliției, Prachat Schrichaiyan, nu s-a lăsat intimidat: „Agenții au între 2000 și 3000 de bați la fiecare chenzină, nu 500-700 cum susțin ei”.

■ A supraviețuit naufragiului, dar...

ȘI-A PIERDUT ONOAREA!

Despre teribila catastrofă pricinuită de scufundarea transatlanticului „Titanic”, din anul 1912, s-a scris foarte mult, accidentul revenind în actualitate și cu prilejul prezentării filmului triumfător la gala premiilor Oscar de anul acesta. Părea că nici un element nou nu se mai putea adăuga la această tragedie care a bulversat întreaga lume. Și totuși, nu de mult, a intervenit un fapt necunoscut, dezvăluit în... Japonia.

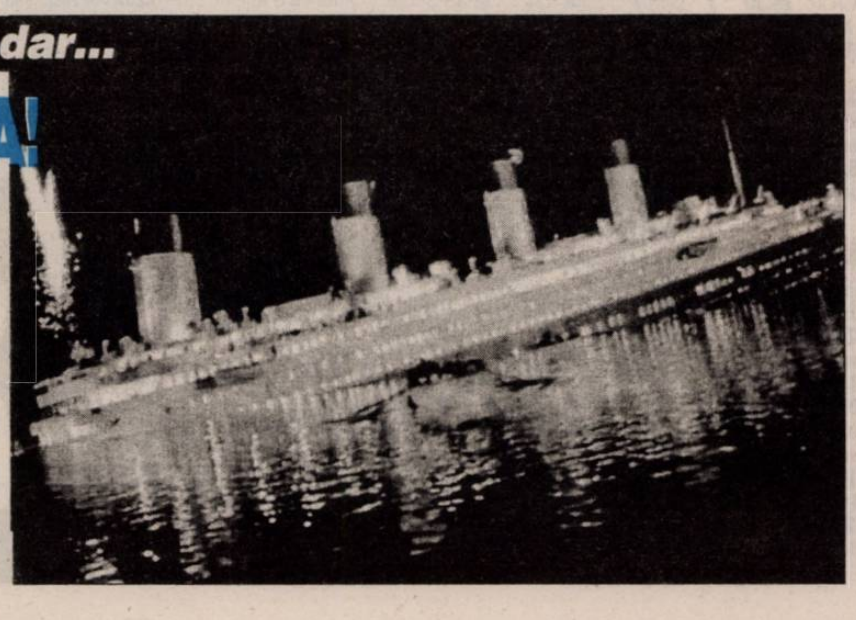

Un nepot al unui supraviețuitor al catastrofei, Masabumi Hosono (decedat în 1939, singurul pasager de origine japoneză aflat la bordul vasului) a găsit într-un sertar al bibliotecii bunicului său un jurnal conținînd unele amănunte asupra modului în care acesta se salvase. La vremea respectivă, Masabumi Hosono a făcut publice aceste mărturii, fapt care i-a atras oprobriul și dezonoarea. De fapt, ce s-a întîmplat? Hosono a recunoscut imediat după catastrofă că datorită instinctului de conservare, din dorința de a-și păstra viața, a profitat de o împrejurare și s-a strecurat într-o barcă de salvare rezervată exclusiv femeilor și copiilor, salvîndu-se în acest mod de la un final tragic.

Dar acest gest lipsit de onoare, despre care s-a aflat în întreaga Japonie, i-a atras multe neplăceri, cunoscîndu-se foarte bine tradiționalul spirit de onoare al poporului nipon, care a considerat gestul lui ca pe o formă de lașitate, ceea ce i-a marcat tot restul vieții. Aducînd din nou în atenția opiniei publice aceste însemnări, nepotul lui Hosono a sperat că prin dezvăluirea lor este cazul și momentul ca japonezii să ierte, după atîția ani, gestul disperat, deși lipsit de onoare al bunicului său, vinovat doar că a recurs la orice pentru a rămîne în viață. *(Aurora Popescu)*

Săptămâna 31 august - 6 septembrie

tvr1

LUNI 12.00 TVR Info 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Lumină din lumină (ediție specială) 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Echipa de intervenție" 21.50 Serial: „Nimic sfînt" 23.00 Repriza a treia 24.00 Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 fix! 9.10 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.00 Lumină din lumină 19.50 VIP - Barbra Hendricks 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Amintiri" (RFG, 1973) 23.00 Avocatul poporului 24.00 Videoteca Rock.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 fix! 9.10 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.30 Medicina pentru toți 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.50 Fotbal: România - Lichtenstein 23.05 Un secol de cinema 0.05 Cultura în lume.

JOI 6.00 România, ora 6 fix! 9.10 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convietuiri 18.10 Desene animate 18.35 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Freud" 22.10 Cu ochii'n 4 23.00 Dintre sute de catarge 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convietuiri 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Desene animate 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Cum vă place... 23.00 Invitație la concert 24.00 Cinematograful de noapte: „Destinație greșită" (SUA, 1996).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineața, de la... Iași! 8.30 Alfa și Omega 10.05 Serial: „Anna balerina" (Germania, 1987, ep.1) 11.00 Film: „Fetelor, nu vă aprindeți!" (SUA, 1987) 13.00 A doua alfabetizare 14.30 Video-magazin 16.15 Disney 17.40 Serial: „Justiție militară" 18.30 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Teleenciclopedia 20.00 Jurnal 20.30 Fotbal: România - Germania 22.25 Filmele secolului • Colecția Warner: „Prin oraș" (SUA, 1949). Cu: Frank Sinatra 0.05 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața de la... Cluj-Napoca! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Desene animate 11.00 Viața satului 14.30 Video-magazin 16.00 Disney 17.25 Serial SF: „Star Trek - Deep Space 9" 18.15 Robingo 19.00 Festivalul Internațional „George Enescu" 20.00 Jurnal 21.05 Film: „Povestiri din New York" (SUA, 1989). Cu: Nick Nolte, Woody Allen 23.15 Serial: „D-na King, agent secret" 0.10 Fotbal mondial 1998 0.40 Pop-show nocturn.

STEVEN SPIELBERG
ACASĂ,
joi, ora 22.30 (regia)

tvr2

LUNI 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.00 Convietuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „CIA, nume de cod: Alexa" (SUA, 1995). Cu: Lorenzo Lamas 0.05 S.O.S. Patrimoniu!

MARȚI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 Documentar (r) 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Fotbal: România - Germania 23.05 Pelerinaje 23.35 Mari tenori români: Mihail Munteanu.

BRAD PITT
PRO TV,
vineri, ora 21.15

MIERCURI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 Comorile lumii 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Contemp-art 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Noaptea bengaleză" (Franța, 1988) 0.15 Opera Mundi.

JOI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 10.00 Un secol de cinema (r) 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.10 Atletism 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Față în față cu autorul 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Cinematograful de artă: „Balanța" (Franța/România, 1992) 23.50 Lumea sportului.

VINERI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 Documentar (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Veronica - Chipul iubirii" (ultimul ep.) 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Universul cunoașterii 19.10 Arhive românești 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Time out 22.30 Panoramic jazz 23.10 Serial: „Familia Borgia".

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.10 TVR Cluj-Napoca 14.00 Enesciana 15.35 Desene animate 16.00 Atletism: Finala Marelui Premiu I.A.A.F. 18.30 Tradiții 19.00 Istorie, memorie, recuperare 19.30 Teatrul Național de televiziune prezintă: „O noapte furtunoasă" de I.L. Caragiale 21.40 Ateneu 23.30 Convietuiri.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.30 Sporturi extreme 9.30 Ferestre deschise 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Jacques Rivette" (ARTE, prima parte) 11.20 TVR Iași 14.00 Eminesciana 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Dragostea contează" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Alo, tu alegi! 19.00 Serial: „În plină acțiune" 20.00 Festivalul Internațional „George Enescu" 22.15 Sportmania.

PRO TV

LUNI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 13.30 Film: „Imn american" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Film: „Cocoon I" (SUA, 1985) 22.40 Serial: „Seinfeld" 23.40 Serial: „În numele legii" 0.25 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viața ca-n filme".

MARȚI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Film: „Răzbunătorul" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Serial: „Pensacola" 21.15 Serial: „Chicago Hope" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „În numele legii" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viața ca-n filme".

MIERCURI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.00 Film: „Investigație periculoasă" (US, 1990). Cu: Nick Nolte 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Film: „Mireasa însingerată IV" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „În numele legii" 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viața ca-n filme".

JOI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Film: „Atracție străină" (US, 1991). Cu: Christopher Walken 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Serial: „Melrose Place" 21.15 Serial: „Nikita" 22.15 Serial: „Seinfeld" 23.15 Serial: „În numele legii" (ultimul ep.) 0.00 Serial: „Seaquest" 1.00 Serial: „Viața ca-n filme".

VINERI 7.00 Ora 7, bună dimineața! 11.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.30 Serial: „Beverly Hills" (r) 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.10 Serial: „Nano" 17.15 Serial: „Suflet de femeie" 18.00 Serial: „Familia Bundy" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.15 Serial: „Ultima frontieră" 21.15 Film: „Seven" (SUA, 1995). Cu: Brad Pitt 0.15 Serial: „Poltergeist" 1.00 Serial: „Aventuri în casa morții" 1.30 Serial: „Cafeneaua groazei".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Ciberkidz" 9.30 Film: „Tarzan stăpînul junglei" (SUA, 1934) 11.00 ProMotor 12.00 Serial: „Heights" 13.00 Serial: „Dragul de Raymond" 13.30 Serial: „Tom Show" 14.00 Generația PRO 16.30 Lumea filmului 17.00 Profashion 17.30 Serial: „Conan" 18.30 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Once a Thief SUA" (primul ep.) 21.30 Serial: „Academia de poliție" (primul ep.) 22.30 Film: „Imperiul soarelui" (SUA/Spania, 1987). Regia Steven Spielberg 1.15 Film erotic: „Sex și lumină fierbinte" (partea a II-a).

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.30 Serial: „Mowgli" 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Dragul de Raymond" 13.35 Serial: „Tom Show" 14.45 Concertul celor trei tenori 16.00 Serial: „Al șaptelea cer" 17.15 Serial: „Buffy, vînătoarea de vampiri" (SUA, primul episod) 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Film: „Ally McBeal" (SUA, 1997) 21.00 Film: „Oameni de onoare" (SUA, 1992). Cu: Jack Nicholson, Demi Moore, Tom Cruise 23.40 Procesul etapei.

acasa

LUNI 8.00 - 13.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 18.30 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Tenis: U.S. Open 22.30 Film: „Călărețul electric" (SUA, 1979). Cu: Robert Redford, Jane Fonda 24.15 Serial: „Matlock".

MARȚI 8.00 - 14.15 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Tenis: U.S. Open 22.30 Film: „Nouă luni" (Franța, 1993) 24.00 Serial: „Matlock".

MIERCURI 8.00 - 14.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Tenis: U.S. Open 22.30 Film: „Soldatul soartei" (SUA, 1955). Cu: Clark Gable 24.30 Serial: „Matlock".

JOI 8.00 - 13.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Tenis: U.S. Open 22.30 Film: „1941" (SUA, 1979). Regia: Steven Spielberg 24.15 Serial: „Matlock".

VINERI 8.00 - 14.15 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 17.45 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Tenis: U.S. Open 22.30 Film: „Diminețile unui băiat cuminte" (România, 1967) 24.30 Serial: „Matlock".

SÎMBĂTĂ 8.00 - 13.30 Reluări 16.00 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Marielena" 18.30 Serial: „Din toată inima" 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Tenis: US Open 22.30 Film: „Doctor Poenaru" (România, 1978) 24.00 Serial: „Matlock".

DUMINICĂ 8.00 Tenis 9.30 Sport la minut 10.15 Arte marțiale 11.25 Baschet- finale celebre 1994 13.00 WNBA Action 13.30 Volei 14.00 Rugby 15.30 FIFA Magazin 18.00 Tenis 19.00 Retrospectiva sportivă a săptămînii 19.30 Desene animate 20.00 Film: „Te iubesc" (Anglia, 1971). Cu: Richard Chamberlain 22.00 Film: „Danielle Steel's: Pasiuni" (SUA, 1992) 24.00 Film: „Americanul urît" (SUA, 1963).

ROBERT REDFORD
ACASĂ,
luni, ora 22.30

antena 1

LUNI 7.00 Știri 10.25 Serial: „Animal Show" 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambițioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Serial: „Sandra, prințesa rebelă" 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Serial: „Caracatița 2" 21.15 Serial: „Omul cu o mie de fețe" 22.00 Serial: „Să fii cel mai bun" 23.15 Serial: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spațiului".

MARȚI 7.00 Știri 10.25 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 15.10 Serial: „Dr Bramwell, o femeie ambițioasă" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Serial: „Sandra, prințesa rebelă" 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Film: „Pe malul rîului" (SUA, 1987). Cu: Keanu Reeves 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Serial: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spațiului".

MIERCURI 7.00 Știri 10.25 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Serial: „Sandra, prințesa rebelă" 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Film: „Un act de voință" (SUA, partea I) 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Film: „Nash Bridges" 0.00 Serial: „Cape Canaveral - eroii spațiului".

JOI 7.00 Știri 10.25 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Serial: „Sandra, prințesa rebelă" 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Serial: „Twin Peaks" 21.15 Serial: „Cronici paranormale" 22.00 Serial: „Hombres" 23.15 Serial: „Cape Canaveral - eroii spațiului".

VINERI 7.00 Știri 10.25 Serial: „Animal Show" 13.25 Desene animate 14.10 Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" 16.05 Serial: „Iluzii" 17.00 Serial: „Sandra, prințesa rebelă" 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Dallas" 20.20 Serial: „Navarro" 22.00 Serial: „Hombres" 23.00 Serial: „Cape Canaveral" 0.00 Film: „Oglinzi înșelătoare" (SUA, 1986).

SÎMBĂTĂ 7.00 Știri 7.05 Film: „Întoarcerea la Bataan" (SUA, 1945). Cu: Anthony Quinn 8.35 Desene animate 10.15 Serial: „Alertă pe plajă" 11.00 Între prieteni 12.00 Mileniul III 13.30 Film: „Zeița iubirii" (SUA, 1988) 15.00 Film: „Dumnezeu, amantul mamei și fiul măcelarului" (Franța, 1995) 16.30 Serial: „Uragan în paradis" 17.15 Serial: „Sandra, prințesa rebelă" 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 20.00 Film: „Un act de voință" (SUA, partea a doua) 21.30 Serial: „A treia planetă de la Soare" 22.00 Film: „Duhul lămpii" (SUA, 1992) 1.00 Vrei să ne distrăm sîmbătă seara?

JACK NICHOLSON
PRIMA TV,
marți, ora 21.20

DUMINICĂ 7.00 Știri 8.45 Spirit și credință 9.15 Serial: „Animal Show" 9.45 Desene animate 11.00 Fir întins 12.30 Doc.: „Descoperiri" 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Decepții" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Sparks" 20.00 Film: „Glasul inimii" (SUA, prima parte) 21.45 Film: „Ziua iertării" (Franța, 1992) 22.45 Talk show sportiv.

prima

LUNI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 19.45 Serial: „Meșterul casei" 20.30 Serial: „Misterele din New Orleans" 21.20 Serial: „Gideon Oliver" 23.30 Starea de veghe.

MARȚI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meșterul casei" 21.20 Film: „Granița" (SUA, 1982). Cu: Jack Nicholson 23.30 Starea de veghe.

MIERCURI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meșterul casei" 20.30 Serial: „Un alt început" 21.20 Film: „Conspirația reclamelor" (SUA, 1981) 23.30 Starea de veghe.

JOI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meșterul casei" 20.30 Serial: „Masada" 21.20 Film: „Efect mortal" (SUA, 1990) 23.30 Starea de veghe.

VINERI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 20.00 Serial: „Meșterul casei" 20.30 Serial: „Atingerea îngerilor" 21.20 Film: „Între viață și moarte" (SUA, 1987) 23.30 Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ 8.00 Serial: „Lumea lui Eric" 10.30 Serial: „Adună-ți gîndurile" 11.30 Serial: „Pămîntul: bătălia finală" 12.30 Eurofotbal 13.30 Automobilism 14.00 Doc.: „Creaturile nopții" (ep.1) 15.00 Film: „Lui Mary, cu dragoste" (SUA, 1985) 17.00 Zona M 18.00 Serial: „911: apel de urgență" 19.00 Focus 19 19.45 Film: „Întoarcere de pe tărîmul morții" (SUA, 1989, prima parte) 22.00 Serial: „Centennial" 0.30 Film: „O moștenire nedorită" (Australia, 1986).

DUMINICĂ 8.00 Serial: „Căutătorii de aur" 10.00 Serial: „Mecanica distractivă" 10.30 Serial: „1999" 11.30 Duminică la prînz 14.00 Serial: „Lumea lui Dave" 14.30 Doc.: „Față în față la Hollywood" 16.00 Doc.: „Explorer" 19.00 Focus 19 19.45 Film: „E = mc^2" (SUA, 1995) 21.30 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 22.30 Serial: „Nimeni nu e perfect" 1.30 Film: „Zile cu vin și trandafiri" (SUA, 1963).

TELE 1 abc

LUNI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.50 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 23.00 Serial: „Kung Fu".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.50 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Drumul spre Rai" 22.30 Linia întîi.

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Renegatul" 15.50 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 22.05 Serial: „Secția de poliție" 23.05 Serial: „Kung Fu".

JOI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Clientul" 15.50 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.25 Serial: „Pacific Drive" 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.00 Telejurnal 21.40 Film: „Coșmar pe Elm Street 5" (SUA, 1984) 23.15 Serial: „Kung Fu".

VINERI 7.00 Bună dimineața, România 10.20 Serial: „Clientul" 15.45 Serial: „Cele două Diane" 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.35 Serial: „Hotel" 18.30 Serial: „Pacific Drive" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Dragă John" 22.00 Serial: „Secția de poliție" 23.25 Serial: „Cobra".

NICK NOLTE
PRO TV,
miercuri, ora 13.00

SÎMBĂTĂ 8.00 Știri 10.00 Serial: „Un om de milioane" 13.05 Serial: „Dosarele Rockford" 15.00 Topul Românesc 17.15 Cinema '98 18.35 Serial: „Lou Grant" 19.30 Serial: „Pacific Drive" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Telejurnal 21.35 Film: „Cuvînt de onoare" (SUA, 1980) 23.15 Noua generație.

DUMINICĂ 8.00 Știri 10.00 Serial: „Incredibilul Hulk" 13.00 Serial: „Dosarele Rockford" 15.00 Film: „Magnum Force" (SUA, 1973). Cu: Clint Eastwood 18.35 Serial: „Lou Grant" 19.30 Serial: „Pacific Drive" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Telejurnal 21.40 Film: „Evadarea" (SUA, 1983). Cu: Robert Mitchum 23.25 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

De la James Bond la Woody Allen

După rolul din „Goldeneye", cel al unei ucigaşe din elita rusă, care prin apariţia ei seducătoare a reuşit să-l pună în plan secund pînă şi pe partenerul ei, fascinantul Pierce Brosnan, FRAMKE JANSSEN, ex-manechin de origine olandeză, născută în 1964, a înregistrat deja cîteva mari succese. În primul rînd, a reuşit să supravieţuiască farmecului nedezmînţit al agentului 007 şi, totodată, s-a impus în faţa cîtorva dintre cei importanţi cineaşti americani: Robert Altman, John Dahl şi Woody Allen. În filmul „Celebrity", regizat de Woody Allen, şi avîndu-l ca partener pe Leonardo Di Caprio, a trecut printr-o experienţă deosebit de interesantă pentru cariera ei artistică: „A fost un stil de lucru de-a dreptul insolit, fără un scenariu concret, după mine într-o confuzie totală. Sînt curioasă să văd rezultatul şi efectul asupra publicului", a mărturisit ea.

În prezent, a intrat în rolul unei atrăgătoare hoaţe de diamante, în filmul de groaza „Un strigăt în ocean", în care joacă alături de Treat Wiliams.

Ce o deosebeşte pe Famke Janssen de precedentele logodnice ale agentului 007, care au alunecat fără excepţie în anonimat? În primul rînd, o voinţă de fier, dintotdeauna şi-a dorit să fie actriţă, apoi, o pregătire, o cultură şi o inteligenţă care, după cum spune ea, „o poate face să pălească de invidie chiar şi pe Jodie Foster", considerată „intelectuala" Hollywoodului. Famke vorbeşte patru limbi străine şi este absolventă a Facultăţii Columbia, secţia literatură. Aşadar, o minte bine instruită, un chip frumos, un corp perfect, contracte succesive, un soţ regizor - aceasta este Famke. Prin tot ce şi-a propus, prin perspectivele pe care le are, actriţa dezminte semnificaţia prenumelui ei din flamandă: „foarte mică"...

MADONNA nu se dezminte!

Madonna, consecventă stilului personal de viaţă, a reuşit din nou să producă un întreg scandal. Invitată de postul de televiziune CBS în emisiunea condusă de David Letterman (prezent în fotografie), cunoscuta vedetă a şocat din nou auditoriul printr-o comportare extrem de... originală. După numai cinci minute în care au schimbat cîteva replici, Madonna s-a înfuriat şi i-a spus interlocutorului ei: „Pentru ce sînteţi obsedaţi de viaţa mea sexuală?", făcînd simultan un gest de a-şi ridica marginea fustei şi pufăind intens dintr-un trabuc. Consternat, David Letterman a decis să pună capăt interviului blocînd microfonul. După o mică pauză, emisiunea a continuat, Letterman fiind vădit cuprins de o criză de nervi. De altfel, el a ţinut să precizeze: „Aşa nu se poate lucra. Am făcut mare efort pentru a fi gentil şi respectuos. Dar totul a întrecut limitele", a protestat el. În acest timp, Madonna a continuat să tragă din trabuc, să abordeze un zîmbet ironic şi să lanseze înspre gazda emisiunii un nor gros de fum...

Leonardo Di Caprio, un star nehotărît

După ce a terminat „Celebrity", ultimul film al lui Woody Allen, starul „cu ochi de azur", cum e adesea supranumit, ezită între mai multe roluri care i s-au oferit, riscînd să-şi dezamăgească fanii care îl aşteaptă cît mai curînd pe ecran. Are de ales între un serial killer - „American Psycho", în regia lui Oliver Stone: rolul unui star de punk rock, cu tentaţii porno - un proiect al nonconformistului regizor de culoare Spike Lee; rolul unui trădător care organizează furtul unor secrete atomice

într-un film produs chiar de tatăl său, George DiCaprio, şi intitulat „Bombshell".

Deşi tînărul DiCaprio declară că vrea să-şi diversifice paleta rolurilor interpretate, îi vine greu să se decidă în faţa acestor oferte care îl îndepărtează de imaginea seducătorului romantic, ce a frînt inima atîtor admiratoare ale sale. Pînă una-alta, tînărul actor cu figură adolescentină se întreabă ce-i preferabil în viaţă: să dezamăgească o parte dintre femeile care văd în el bărbatul ideal sau să-şi urmeze destinul artistic, nepăsător la asemenea considerente?

LIZ TAYLOR regina farmecului

Pentru magica Liz Taylor care a împlinit 66 de ani, premiile nu mai sînt o noutate. Ultimul pe care l-a primit a fost „Regina farmecului", premiu atribuit de un juriu din New York care a apreciat că ea s-a situat întotdeauna în topul celor mai fascinante femei din lume. După ce anul trecut actriţa a suportat o intervenţie pe creier, Liz a fost obligată să renunţe la vopsitul părului, astfel că la festivitate a apărut cu părul natural, grizonat. Alături de ea s-a aflat tînăra şi frumoasa actriţă Demi Moore, care a însoţit-o în permanenţă.

KIRK DOUGLAS „Viaţa reîncepe la 82 de ani!"

Kirk Douglas (82 ani) împreună cu soţia sa, Anne Buydens (78 ani), cu care este căsătorit de 43 de ani au doi fii: Peter (41 ani) şi Eric (39 ani). Kirk Douglas mai are doi fii din prima căsătorie cu Diana Dill: Michael (53 ani), celebrul actor care a cîştigat premiul Oscar pentru filmul „Wall Street" şi Joel (50 ani). „În timpul convalescenţei mele, a declarat el, soţia precum şi fiii mei mi-au fost de mare folos. Graţie lor am reuşit să depăşesc cu mult curaj momentele poate cele mai grele din viaţa mea. În curînd îmi voi realiza un vechi vis acela de a fi partenerul fiului meu Michael în filmul «A song for David» («Un cîntec pentru David»)".

Recorduri hollywood-iene!

Seismul atît de mediatizat din familia Bruce Willis - Demi Moore a fost contracarat de mass-media prin rememorarea cuplurilor de staruri care au rezistat în timp... mai mult de cîteva luni, de un an, maximum doi, cum se întîmplă în cele mai multe cazuri cînd e vorba de vedete care se hotărăsc să-şi unească destinele prin căsătorie. Iată cîteva dintre cuplurile aflate încă în top:

Simone Signoret şi Yves Montand

Povestea lor de dragoste a început în 1949, la Saint-Paul-de-Vence. Pe atunci, el era doar un talentat cîntăreţ din sudul Franţei, ea o tînără frumoasă din Neuilly. În 1951, s-au căsătorit şi familia lor, deşi adesea zdruncinată de infidelitate, alcool şi droguri, a durat, cel puţin formal, 34 de ani, de fapt pînă la moartea actriţei Simone Signoret.

Lauren Bacall şi Humphrey Bogart

Iubirea lor reprezintă unul dintre marile mituri hollywood-iene şi se pare că în acest caz legenda nu s-a îndepărtat prea mult de realitate. Se spune că primul lor sărut a fost „un act artistic", interpretau aşadar o scenă de dragoste în „Portul groazei" (1944). S-au căsătorit, au avut doi copii, au mai jucat împreună în alte cinci filme şi pasiunea lor a rămas la fel de intensă, deşi Humphrey nu era bărbatul cel mai lipsit de păcate din lume, iar modul său de a-şi trăi viaţa nu era cel mai liniştitor. Bolnav şi totuşi rob al alcoolului, Humphrey Bogart moare în 1957, sub privirea plină de înţelegere a soţiei sale.

Nicole Kidman şi Tom Cruise

S-au căsătorit în 1990 şi şi-au mărit familia destul de repede adoptînd doi copii, pe Isabella Jane şi pe Conor Anthony. Cuplul este adesea ţinta presei de scandal care nu le iartă buna înţelegere şi aerul lor de complicitate. Încearcă să arunce asupra frumoasei Nicole tentative de infideliate, în timp ce pe Tom Cruise îl înscriu, ca din întîmplare, pe diverse liste ale homosexualilor. Totuşi, pînă acum, familia lor a rezistat.

Kim Basinger şi Alec Baldwin

Era în 1991 cînd cei doi s-au întîlnit la turnarea filmului „Cîntăreaţa şi miliardarul", ca protagonişti ai unui cuplu de îndrăgostiţi. Se spune că n-au avut nevoie nici de talent, nici de repetiţii pentru a interpreta cu pasiune şi tandreţe scenele de dragoste. Se aflau deja, amîndoi, pe tărîmul iubirii. Doi ani mai tîrziu, se căsătoreau pe o plajă din Long Island. În 1995 frumoasa Kim a născut o fetiţă, pe Ireland Elliesse. Lumea a observat imediat un declin al celor doi actori pe plan profesional, erau concentraţi în primul rînd pe viaţa lor de familie. Anul trecut, Kim a revenit pe platourile de filmare, mai sigură pe sine şi cu o nouă filozofie asupra vieţii. Rezultatele s-au observat uşor şi în evoluţia carierei sale artistice, dovadă premiul Oscar pentu cea mai bună actriţă într-un rol secundar („L.A. Confidential"). E momentul, gîndesc acum cei doi actori, să-i ofere răsfăţatei lor fetiţe un frate.

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

HOROSCOP

31.08 - 6.09

BERBEC (21.03 - 20.04): Cîteva noutăţi pe plan financiar veţi avea luni sau marţi şi vor fi pozitive, dar nu atît de spectaculoase precum v-aţi fi aşteptat. Mai semnificativă este ascensiunea curbei emoţionale - începînd de miercuri -, fapt ce demonstrează o sensibilitate mărită faţă de persoana iubită, dar şi posibilitatea unor uşoare crize de gelozie.

TAUR (21.04 - 21.05): Marţi sau miercuri primiţi o scrisoare cu veşti bune de departe, care vă va destinde şi vă va permite să priviţi cu mai mult optimism această perioadă. Configuraţia astrală sugerează acumularea unei oboseli psihice şi ar fi de preferat să căutaţi relaxarea cu toată fantezia de care dispuneţi. Nici o veste, deocamdată, despre bani.

GEMENI (22.05 - 21.06): Cel mai remarcabil aspect al acestui interval este confirmarea unei presimţiri (joi, vineri) în sens pozitiv. În general, astrele nu sînt dispuse să vă facă surprize, lucrurile decurg cît se poate de firesc, nimic nu pare să tulbure calmul dv. olimpian. Spre finele intervalului veţi fi nevoit să faceţi o deplasare destul de obositoare.

RAC (22.06 - 22.07): Luni sau marţi veţi avea un prilej de bucurie în familie, pe care simţiţi nevoia să-l sărbătoriţi din plin, cu valuri de şampanie şi euforie bine temperată. Din păcate, în a doua parte a săptămînii curba financiară scade brusc, probabil că aţi comis unele cheltuieli imprudente. Nici o veste de peste mări şi ţări, de unde aştepţi un răspuns.

LEU (23.07 - 22.08): Se simte adierea unei redresări financiare (spre mijlocul intervalului), după cum sugerează alura curbei financiare. Cred că veţi putea onora datoriile şi că veţi putea face şi cîteva mici investiţii casnice. Pe de altă parte s-ar părea că, sub influenţa lui Marte, se vor ivi conflicte trecătoare în viaţa de cuplu.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Zilele de tracasare vor alterna cu clipele fericite şi - mai ales pentru cei născuţi în ultimul decan al zodiei -, viaţa în cuplu va avea acele picături de sare şi piper ce fac existenţa mai picantă. Curba financiară este în uşoară creştere, dar acum nu vă puteţi aştepta la primirea unei sume spectaculoase de bani.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Parcurgeţi o perioadă de stagnare, cînd simţiţi nevoia fie a unei evadări în solitudine, fie sfatul unui prieten de nădejde. Curba psihicului trădează o anume nesiguranţă şi poate că ar fi bine să amînaţi orice iniţiativă pînă săptămîna viitoare. Vineri, o veste bună din domeniul profesional vă va mobiliza iarăşi forţele.

SCORPION (23.10 - 21.11): Două zile cu cer plumburiu (luni sau marţi), datorate unor disensiuni în cuplu sau la serviciu vor fi urmate de zile senine şi fructuoase. Ambianţa profesională se schimbă în mod pozitiv, iar viaţa în cuplu este parcă inspirată din filmele hollywoodiene de odinioară. Curba financiară oscilează în jurul normalului.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Două evenimente deosebite vor marca prima jumătate a intervalului. Primul provine din sfera sentimentală şi este mai puţin plăcut, iar cel de-al doilea este unul fericit şi aparţine sferei finanţelor. În general, va fi o săptămînă palpitantă, în care veţi da măsura abilităţii dv. intelectuale.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Simbolul acestei perioade poate fi următorul: cununa cu lauri pe care vi-o oferă viaţa nu vi se potriveşte deşi o meritaţi. Parcă destinul n-a luat atent măsura, sau se ţine de glume. Oricum, buna dispoziţie nu vă lipseşte, şi nici banii. Mici probleme cu sănătatea în a doua jumătate a săptămînii.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Poate că veţi fi nevoit să parcurgeţi două situaţii delicate din punct de vedere profesional şi financiar, sau poate numai veţi fi martorul unor astfel de întîmplări. Nu ocoliţi înfruntările, acum sînteţi stăpîn pe forţele dv. şi micile valuri ale soartei nu vă pot deturna intenţiile şi ambiţia.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Ziua norocoasă a săptămînii este miercuri, cînd sau veţi primi bani (o sumă frumuşică), sau veţi avea o întîlnire apetisantă cu o persoană de sex opus. Curba financiară şi cea afectiv-emoţională se află la cote înalte şi cred că va fi o săptămînă triumfală din aceste puncte de vedere - dacă astrele nu mint!

CACTUŞI

Grădina

micul nostru Paradis

O colecţie de cactuşi pitici poate transforma un colţ anost şi inutilizabil dintr-o cameră, o etajeră fragilă, o măsuţă cu blatul de sticlă într-o minusculă şi originală grădină.

Pentru că nu sînt plante foarte pretenţioase, ele pot fi date în îngrijire copilului, ca „prima lui grădină", în ideea de a-i dezvolta dragostea pentru flori. Micile ghivece cu cactuşi, amuzanţi prin forma şi dimensiunea lor, pot deveni adevărate jucării vii, în sensul că pot fi amplasate după propriul gust şi fantezie a copilului, pot fi asemănate cu animale sau oameni, pot primi cîte un nume de botez etc... Proble-ma este că o colecţie, formată din cel puţin 5-6 varietăţi pentru început, ajunge să coste aproximativ 100000 lei. Dar se poate porni cu mai puţine exemplare şi, în timp, colecţia se mai completează. Cactuşii pot fi amplasaţi în bătaia puternică a soarelui, udările se fac relativ rar, numai cînd pămîntul e aproape uscat (altfel putrezesc), iar vasele în care sînt plantaţi pot rămîne mult timp neschimbate, pentru că rădăcinile lor nu au nevoie de mult spaţiu. *(A. Popescu)*

Utile

Cojile lămîilor folosite nu se aruncă. Tăiate sau rase mărunt, ele se amestecă cu zahăr şi se păstrează într-un borcan de sticlă cu capac şi perfect astupat (eventual cu o bandă adezivă). Astfel veţi avea oricînd o rezervă de arome pentru cozonaci, compot sau prăjituri.

Lumînările ard mai bine şi durează mai mult dacă, înainte de folosire, au fost muiate în apă sărată timp de o oră şi apoi lăsate bine la uscat, în aer liber.

Dacă aţi mîncat usturoi, puteţi îndepărta mirosul neplăcut bînd un pahar cu lapte, mîncînd puţină ciocolată sau sfărîmînd în dinţi o boabă de cafea.

Ouăle crăpate pot fi, totuşi, fierte fără să se spargă, dacă le înveliţi bine în hîrtie de staniol (poleială).

Peştele se menţine proaspăt pentru preparare într-un vas de piatră sau (împachetat în celofan) într-un vas metalic. Nu uitaţi să introduceţi, alături, un măr şi un cartof, cojiţi.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi cîştigă

IVARSON - LUKEZ, 1989

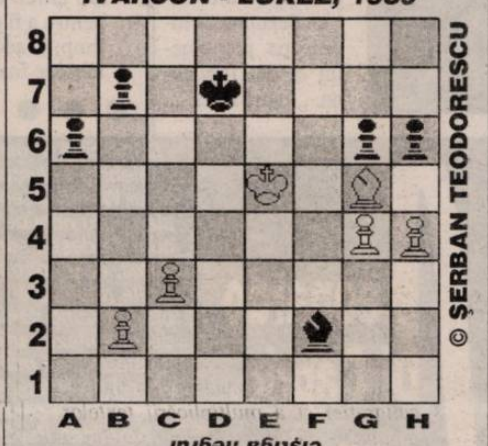

© ŞERBAN TEODORESCU

1.h5! (1. ... N:h6 N:h4 duce la remiză) g:h5 2.g:h5 h:g5 3.h6 Ng3+ 4.Rd5! (4.Rf6? Rd6! 5.h7 Ne5+ şi cîştigă negrul) Re7 5.h7 şi cîştigă. Fără pionul g5 pe tablă, ar cîştiga negrul

Pe 4 roţi

O problemă nu foarte des abordată în pregătirea conducătorilor auto se referă la relaţiile care se stabilesc între pasagerii unui autoturism şi conducător în timpul deplasării. Oricît ni s-ar părea de ciudat, însă atît pasagerii, cît şi conducătorul auto pot avea un comportament diferit faţă de cel de zi cu zi, în timpul cît se află în autoturism. Un conducător cu experienţă, calm, echilibrat psihic, care nu cedează tentaţiei de a apăsa în neştire pe acceleraţie, va transmite pasagerilor, prin maniera corectă de conducere, un sentiment de siguranţă. Un conducător temător, care ezită în manevre sau în luarea deciziilor („şoferii de duminică"!), ori, dimpotrivă, un conducător „temerar", care stoarce tot ce pot da motorul şi frînele, luînd virajele „sportiv", prin derapare controlată („taurii şoselelor"!), vor induce pasagerilor un sentiment de nelinişte. La rîndul lor, conducătorii respectivi vor simţi modul în care reacţionează - enervaţi sau speriaţi - pasagerii: primul se va inhiba şi mai tare, iar cel de-al doilea, chipurile, pentru a-i asigura că au de-a face cu un „as al volanului", forţează tot mai mult, nesăbuit, maşina, efectuînd manevre riscante. În ambele cazuri, consecinţele pot fi extrem de neplăcute, mergînd pînă la... Doamne fereşte! În ambele situaţii, neîncrederea în capacitatea de a stăpîni maşina sau supralicitarea acestei capacităţi pot fi temperate sau, dimpotrivă, accentuate de pasageri prin modul cum reacţionează.

În acelaşi timp, nimic mai enervant pentru un conducător auto decît să fie cicălit în fiecare clipă de ocupantul(a) locului din faţă-dreapta, care-i comentează toate manevrele sau deciziile. Una este să îi atragem atenţia asupra unui aspect al circulaţiei rutiere pe care credem că nu l-a observat conducătorul auto (dar şi atunci pe un ton reţinut, fără urmă de reproş) şi alta e să-l tot batem la cap, pe un ton răstit. În prima situaţie ne va mulţumi, în cealaltă nu vom reuşi decît să-l enervăm, distrăgîndu-i atenţia şi concentrarea necesare conducerii autovehiculului. O regulă pe care ar trebui să ne-o însuşim sună astfel: chiar dacă noi înşine sîntem conducători auto - sau doar avem impresia că ne pricepem, ca la fotbal şi muzică lejeră, la conducerea automobilului, deşi n-am fost o secundă în postura de conducători auto - atunci cînd călătorim în maşina altuia, alături de cel ce se află la volan, nu sîntem nimic altceva decît pasageri. Răspunderea luării deciziilor şi efectuării manevrelor revine exclusiv celui aflat la pîrghiile de comandă, o răspundere asemănătoare cu aceea a unui pilot de avion sau comandant de vapor! Ce-i drept, putem să fim convinşi că am rezolva mai bine o anume situaţie sau am efectua cu mai multă abilitate o manevră dar... tare bine ar fi să păstrăm această convingere numai pentru noi!

Pe drumuri de munte

Trusa medicală

Cu toate că mişcarea, aerul şi buna dispoziţie din timpul unei drumeţii pe munte constituie cele mai eficiente medicamente, e bine ca la drum să nu uităm trusa medicală. De obicei, unul dintre membrii grupului este însărcinat cu procurarea celor necesare în acest sens. Pentru alcătuirea trusei medicale trebuie să se ţină cont, în primul rînd, de micile accidente care pot apărea pe parcurs. Zgîrieturile, juliturile, loviturile nu trebuie exagerate ca importanţă, dar nici nu trebuie neglijate. De cele mai multe ori apa rece, de izvor, constituie cel mai bun calmant şi dezinfectant, cu atît mai mult, cu cît la înăţime are un mare grad de sterilitate.

Mai grave sînt rosăturile, cauzate de încălţăminte. Ele trebuie tratate serios şi îndepărtată imediat cauza care le-a produs.

Pansamentele trebuie folosite cu măsură, chiar parcimonios, pentru că pot îngreuna mişcările celui care le foloseşte.

Trusa medicală trebuie să conţină:

- Spirt medicinal sau tinctură de iod. Acestea vor fi ambalate cu grijă, în recipiente uşoare, rezistente la eventualele şocuri, bine închise. La fel se procedează şi cu alifiile.
- Pansamente sterile, feşe şi leucoplast, vată.
- O alifie dezinfectantă, de preferat în tub.
- O pomadă împotriva arsurilor solare. Trebuie ţinut cont că la munte Soarele este deosebit de puternic şi, pe lîngă ochelarii protectori şi pălărie, trebuie să folosim şi o cremă pentru faţă, braţe sau picioare neacoperite de îmbrăcăminte.

- Cîteva medicamente de prim ajutor: aspirine, antinevralgice, algocalmin (de preferat pastile). Pentru drumeţiile mai lungi, mai avem nevoie de laxative, sulfamide, rinofug sau alt dezinfectant pentru nas. Putem adăuga cîteva pliculeţe de ceai de mentă, de muşeţel, de tei.

La unele cabane se găsesc şi medicamente - şi chiar persoane calificate care vă pot oferi ajutor în caz de nevoie, aşa că nu ezitaţi să apelaţi la ele sau la orice salvamontist întîlnit în cale. *(Irina Stoica)*

Scrisori primite

Am citit cu mult interes scrisoarea Dv, stimate Domnule IOAN ERDEI (Mediaş), în primul rînd pentru faptul că ridicaţi o problemă - care ne preocupă şi pe noi - de căpătîi pentru buna convieţuire în societate - şi anume problema BUNEI CUVIINŢE. Este un adevăr dramatic faptul că, aşa cum aţi menţionat şi Dv, în zilele noastre „binecuvîntate" de o tranziţie spre nicăieri, care poate dura cît veşnicia, după cîte se vede, ultimul lucru la care se gîndesc unii dintre semenii noştri este buna cuviinţă... Altfel nu se explică uriaşul talaz de mizerie, sub toate formele acesteia, de la cele strict materiale şi pînă la cele etice, moral-spirituale - care ne-a invadat, întinîndu-ne viaţa. Documentatul Dv expozeu referitor la buna cuviinţă care ar trebui să fie - dar nu e! - emblema de cultură şi civilizaţie a fiecăruia dintre noi, fără îndoială, util, ni s-a părut a fi un strigăt de disperare, dar, vai! în pustiu, atîta vreme cît FAMILIA, în primul rînd, nu-şi mai îndeplineşte riguros menirea de a educa urmaşii, ŞCOALA, în al doilea rînd, îi învaţă pe tineri orice, cîte-n Lună şi în Soare, numai despre buna cuviinţă, pudică, nu-i învaţă nimica, iar OPINIA PUBLICĂ, săraca, se pare că se mulţumeşte doar în a lua notă de lipsa bunului simţ, a educaţiei, a bunei cuviinţe, fără a interveni corectiv. Este, oricum, o problemă care ar trebui, într-adevăr, să ne preocupe pe noi toţi, de care ar trebui să fim cu toţii responsabili. Însă soluţia Dv - de a dedica o rubrică bunei cuviinţe în revista noastră - din păcate, nu credem că ar avea efectul dorit de Dv din simplul motiv că... nici o publicaţie din lume nu ne poate da CEI ŞAPTE ANI DE-ACASĂ, dacă nu-i avem!... Deci, nici revista noastră nu poate suplini rolul familiei, al şcolii, al opiniei publice în probleme de educaţie... Revista poate cel mult completa şi aduce la zi nivelul de informaţie. Iar conştiinţa, acea imponderabilă dimensiune spirituală a omului, se formează învăţînd şi respectînd legile scrise şi nescrise ale convieţuirii în societate. Aşa încît, ca să încheiem, atunci cînd conştiinţă nu e - nici bună cuviinţă nu e... Vă dorim multă sănătate şi aşteptăm să ne scrieţi şi alte scrisori la fel de incitante şi bine întemeiate despre problemele care vă frămîntă - şi, după cum am putut vedea din epistola Dv, care ne preocupă (sau ar trebui să ne preocupe) pe noi toţi...

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Militărească

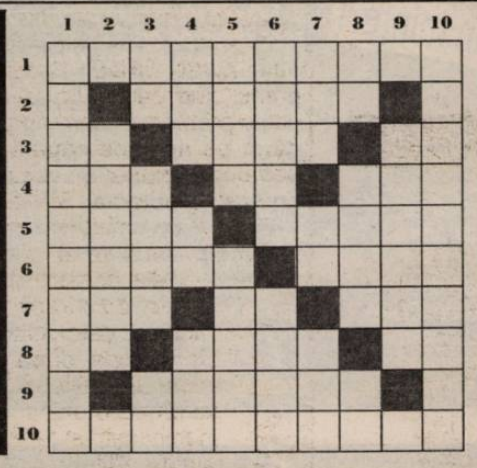

ORIZONTAL: 1) Aparţinea unei unităţi militare de luptă. 2) Soldat. 3) Ultimele nave! - Amintiri din război - Primele eşaloane! 4) Bun pentru serviciul militar - Comun la caporal şi căpitan! - Ordinul de încorporare. 5) Căpitan francez, unul din însoţitorii Ioanei d'Arc - Bun de gură. 6) Pune în mişcare un avion de luptă - Vine de la Anton. 7) Inapt (fem.) - Xenia Lungu - Armă ciobănească (reg.). 8) 4,5 căpitani! - Vechi grade militare (sg.) - Munte! 9) Trecerea armatei de partea demonstranţilor. 10) Una care descarcă arma.

VERTICAL: 1) Vechi militar. 2) Cu gradul pe umăr. 3) 14 mercenari! - A selecţiona - Începe prada... paraşutiştilor! 4) Local de noapte - Primele echipaje! Glumă (reg.). 5) Ofensiva infanteriei - Superior. 6) Îşi satisface stagiul militar - Soldat (fam.). 7) Perioada stagiului militar (pl.) - Etici! - Localitate în Nigeria. 8) Primele nave! - Mic, dar de temut în luptă - Abis! 9) Trec în rezervă (sg.). 10) Pregătirea militarilor.

DICŢIONAR: TONU, MOC, SAG.

LUCIAN STĂNCESCU
Bîrlad

Soluţia careului „POFTIŢI ÎN VAGOANE"

Orizontal: TREN - SOFER - RAPIDE - ERE - IC - SAMAR - M - A - CALATORI - JIE - EF - VAZ - URA - OMISA - STI - GARAT - TENDER - RIT - O - TUNEL - MO - PIESA - CAPI.

PAR(anormale) de ToPAN

PERSPICACITATE

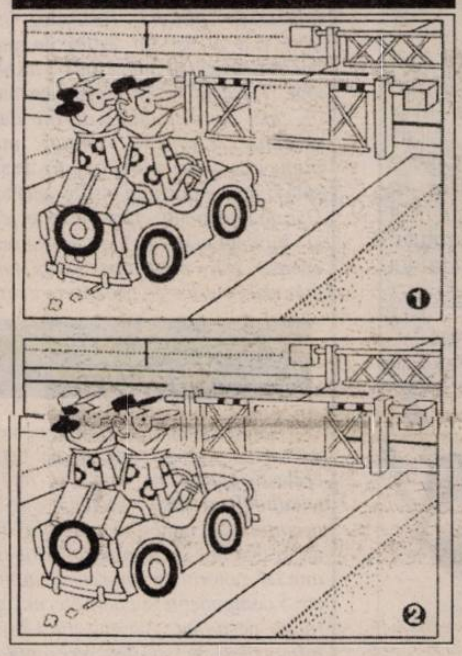

În faţa barierei

Priviţi cu atenţie cele două desene. Deşi par identice, între ele există opt mici diferenţe grafice. Care?

(Soluţia în numărul viitor)

Dezlegările testelor din nr. trecut

CE LIPSEŞTE?

1) Sprînceana concurentului cu nr. 3. 2) Braţul stîng al numărului 2. 3) Pantoful stîng al concurentului cu nr. 15. 4) Lipseşte numărul de pe maioul concurentului cu ochelari. 5) Un deget de la mîna stîngă a concurentului din dreapta.

ÎNTRE DOUĂ DESENE

1) Volanul jeepului şi radiatorul. 2) „Barba" păpuşii. 3) Minerul amforei. 4) Capul păpuşii. 5) Modificarea de pe prima piramidă. Alte mici modificări: baza palmierilor, dunga pantalonului.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Care este capitala Republicii Costa Rica?
2. De unde este originar arborele de scorţişoară?
3. Care era adevăratul nume al scriitorului francez Vercors?
4. Cine a inventat plicul?
5. Ce sînt dermapterele?
6. Cine era Faustitas în mitologia romană?
7. Cine a descoperit familiile radioactive ale toriului, radiului şi actiniului?
8. Ce istoric român este autorul lucrărilor „Cetatea Dacică de la Piatra Roşie" şi „Dacica"?
9. Unde se află constelaţia Lepus (Iepurele)?
10. Cine a compus muzica pentru vodevilul „Nunta ţărănească" şi opereta „Salba de aur"?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Primele vagoane-restaurant au fost puse la punct în 1863 în Statele Unite, pe ruta Philadelphia-Baltimore. 2) Oceanul cu cel mai mare număr de insule este Pacificul. 3) Prima operaţie de apendicită a fost efectuată în 1735 de chirurgul militar englez Claudius Amyan. 4) Cea mai extinsă zonă forestieră este Taigaua eurasiatică (circa 9 mil. km.p.) 5) Vitelina sau ovovitelina este o fosfoproteină conţinută în gălbenuşul de ou. 6) Pseudonimul lui Nicolae Labiş a fost Neculai Mălin. 7) În mitologia egipteană Seshat era zeiţa caligrafiei şi a multiplicării textelor, numită şi „Stăpîna cărţilor". 8) Planta ierboasă cunoscută sub numele de rumeioară (cîrmîz) este originară din America de Nord. 9) Autorul operei „Oberon" este Carl Maria von Weber (1786-1826). 10) Celebrul matematician francez Evariste Galois a murit într-un duel. (IRINA STOICA)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„CALENDE"

LUAT ÎN CALCUL / NUMITĂ		POMENIT / NOTABILĂ		TAXE / PROZE SCURTE		CAZONA / TURTIT		PIAŢĂ / 24 ORE		PĂSĂRI / MIC PLATOU	
PRIMIT ÎN ŢARĂ... / CIANURAŢI	→										
								SALUTUL ROMEI / ALARME	→		
HÎRTII / DIMIE	→				NĂDRAGI / AMOR	→					BUNE LA ÎNSOŢIT
			MORTAL / CAPUL RĂUTĂŢILOR	→					CUTE! / MĂRIT	→	
MIJLOCAŞ / NU-I ASTA	→					PAUZĂ / LOVITURĂ CU PICIORUL	→				
				O MEDIE / PĂRŢI DE CERC	→					ORAŞ LA NOI	
DIN NOU / MIASMA	→						TREI / PIELE	→			
		CUTER! / NOTA 6	→		PORT-DRAPEL / ACUTI	→					
DISTRIBUITE / PRIMUL CĂLUGĂR	→							SCOASE DE PE PISTĂ	→		
						POPOR	→				

Dezlegarea integramei „STRICTE"

Orizontal: T - A - M - E - A - P - TRANSILVANIA - ARIENI - LEST - ODA - TU - PAMIR - UTA - TRIMISA - SCARA - OTIC - T - AT - ISTET - CE - STOCATA - ANA - OAC - IRI - IRA - MAR - CRIMINAL - REDUCE - ASTE - RE - OBI - ARIES.

Umor

Un tînăr îşi surprinde cel mai bun prieten uitîndu-se pe gaura cheii în baie, unde soţia acestuia făcea duş.

- Ce te-a apucat? Nu ţi-ai mai văzut nevasta goală?

- Goală da, dar făcînd duş foarte rar!

Domnule doctor, nebunia e motiv de divorţ?

- Nu, de cele mai multe ori este motivul căsătoriei!

Bărbatul tău nu are nici o meserie, nu e frumos, nici deştept şi nici măcar bine crescut! Te rog să mă crezi, nu pricep de ce l-ai luat!...

- Draga mea, nici nu ştii cît de frumos cîntă!

- Şi nu era mai bun un patefon?

N-am închis ochii toată noaptea, îi reproşează soţia soţului! Tu sforăi şi ciinele latră!

- Şi crezi că doarmeai dacă lătram eu şi sforăia el?

Un muncitor de la căile ferate vede un tip culcat pe şine şi-l întreabă ce face acolo?

- M-am săturat de viaţă! Aştept acceleratul de Timişoara să mă calce şi să termin!

- Acceleratul de Timişoara? În cazul ăsta treci pe linia cealaltă. Pe aici trece rapidul de Iaşi!

Aforisme

Primele arme utilizate de femeie împotriva bărbatului au fost: mărul şi, după cîtva timp, făcăleţul.

După festivitatea de premiere, unii scriitori trebuie să spună mulţumesc. Alţii, bodgaproste.

Pînă la infinit, te trag de picioare toţi finiţii.

Numai un creier gol permite stomacului să fie prea plin.

Nimeni nu ne-a putut defrişa munţii de doine.

V. GHICA

Ce se află dedesubt?

Ce se află sub acest desen?

Încercaţi să găsiţi un răspuns spiritual şi apoi să-l confruntaţi cu cel oferit de noi în numărul viitor.

(Soluţia în numărul viitor)

Soluţia din pagina a 3-a
PIRAMIDA

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	5500 LEI	❑ 4 LUNI	22000 LEI
❑ 2 LUNI	11000 LEI	❑ 5 LUNI	27500 LEI
❑ 3 LUNI	16500 LEI	❑ 6 LUNI	33000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.

DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!

Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Campionatele Europene de Atletism de la Budapesta s-au încheiat într-un mod fericit pentru reprezentantele ţării noastre, trei dintre ele devenind campioane europene. Mihaela Melinte, deţinătoarea recordului mondial la aruncarea ciocanului, a cîştigat proba cu o excelentă aruncare de 71,17 deşi primele 4 aruncări au fost sub 70 de metri. Monica Iagăr-Dinescu a obţinut titlul european după ce a sărit peste ştacheta ridicată la 1,97 metri. Pe locul al 3-lea s-a situat tot o româncă dar care concurează pentru Germania, Alina Astafei. A treia medalie de aur a încăput pe mîinile Ionelei Ţîrlea catre a cîştigat proba de 400 de metri garduri. Gabriela Szabo s-a clasat a doua la 5000 de metri, în urma irlandezei Sonia O'Sullivan care a făcut o cursă tactică extrem de inteligentă. După cursă, Gabi a acuzat-o pe irlandeză de comportament nesportiv dar finish-ul acesteia a fost mai mult decît grăitor. Aşteptăm cu nerăbdare revanşa de la Berlin.

Sonia este uimită că tactica ei a avut efect în faţa valoroasei sale adversare, Gabriela Szabo.

Vineri, sîmbătă şi duminică s-au desfăşurat meciurile etapei a 4-a din Divizia A la fotbal, meciuri ce au mai limpezit puţin apele în clasamentul general. Astfel, singurele echipe care nu s-au întîlnit cu înfrîngerea pînă acum sînt Rapidul lui Mircea Lucescu şi Dinamo la cîrma căruia se află Cornel Dinu. Liderul Diviziei este Dinamo cu un golaveraj asemănător Rapidului dar cu mai multe goluri înscrise (14). „Cîinii Roşii" şi-au asigurat superioritatea în meciul cu FC Naţional pe care l-au cîştigat cu 5-0 în timp ce Rapid a trecut cu 2-1 de CSM Reşiţa. Podiumul este încheiat surprinzător de FCM Bacău care a făcut un meci mare acasă împotriva Argeşului, învingînd cu 3-2. Spun surprinzător deoarece Bacăul era să joace în B anul ăsta, ceea ce nu a afectat cîtuşi de puţin echipa şi duo-ul de pe banca tehnică Halagian-Hizo. Pe locul al 4-lea se află Oţelul Galaţi după un surprinzător 1-1 cu Astra pe teren propriu. Abia acum cînd am ajuns la poziţia a 5-a apare şi campioana, Steaua Bucureşti, care are 2 victorii, 1 egal şi o înfrîngere. Noroc că au avut duminică meci acasă cu Oneştiul, căci altfel cine ştie pe ce loc îi găseam!

La Brno, în Cehia, s-a desfăşurat Marele Premiu al Cehiei la motociclism viteză, clasa 500 cc. Favorit al cursei era australianul de 4 ori campion mondial Mick Doohan care avea şi avantajul pole-position-ului. Dar cum socotelile de acasă nu prea se potrivesc cu alte socoteli, Doohan cade în primul viraj şi iese în decor! Deşi s-a ridicat şi a mai alergat încă 13 tururi, a fost nevoit să abandoneze deoarece ţeava de eşapament se îndoise în urma impactului cu solul şi îi ardea costumul de protecţie. Profitorul, căci trebuie să existe unul, se numeşte Max Biaggi şi este şi el de 4 ori campion mondial dar la o clasă inferioară, cea de 250 cc. „Mad" Max aleargă pentru Honda ca şi ceilalţi ocupanţi ai podiumului, Alex Criville (Spania) şi Alex Barros (Brazilia). În urma acestor rezultate italianul s-a instalat la conducerea clasamentului general avînd 11 puncte în faţa lui Alex Criville şi 13 în faţa lui Mick Doohan cînd mai sînt 5 Mari Premii de disputat.

Max Biaggi pe primul loc, Mick Doohan pe locul al 3-lea; doar Biaggi îşi v-a menţine poziţia.

ANDREI TOMA

Ce le trece unora prin minte?!

Din plictiseală sau din nevoie de bani, sau pur şi simplu pentru a-şi epata semenii, unii găsesc de cuviinţă să inventeze meserii şi ocupaţii efemere. Astfel, prin orăşelul Galmore din Anglia a fost văzut un bărbat purtînd - cu destulă dificultate - o oglindă uriaşă. Cînd pe lîngă el trecea cîte o doamnă, el o întreba politicos: „Nu vreţi să vă îndreptaţi pălăria? Nu vreţi să vă neteziţi cutele la fustă?" Damele, plăcut surprinse de această iniţiativă, îşi ajustau ţinuta şi-i aruncau în buzunar o mică recompensă... Omul cu pricina se numeşte John Richie şi este orb!

Jimmy Roberg din Miami s-a specializat în fabricarea de panouri de baschet ambulante. El se plimbă pe maidanele oraşului şi în împrejurimi, îndemnînd puştanii să joace baschet. Panourile sînt plantate în locurile respective pentru numai zece dolari pe oră!

Australianul Rod Milles s-a „specializat" în a face urări de fericire şi de mulţi ani unor necunoscuţi. Practic, el străbate cartierele, bloc cu bloc, uşă cu uşă, şi-şi încearcă norocul. Din 4300 de urări făcute la întîmplare într-o vară, 231 s-au nimerit a fi binevenite! A şi fost răsplătit pentru asta, dar cu acelaşi prilej el a aflat adevăratele zile de naştere ale celor vizitaţi, pe care le va folosi cu înţelepciune în anul următor. Milles se autodenumeşte o „felicitare vie". El este de meserie bucătar.

Hîrtie din... alge!

Se discută în ultima vreme despre creşterea accentuată a cantităţilor de alge care proliferează şi determină în unele mări (mai ales în Marea Mediterană) modificări grave ale ecosistemului. S-a avansat drept soluţie următoarea idee practică: de ce nu s-ar folosi algele şi la fabricarea hîrtiei? Institutul italian ENEA a avizat un astfel de proiect, pentru fabricarea industrială a hîrtiei din alge. Proiectul, care presupune un cost de circa patru miliarde de lire italiene, prezintă importante avantaje: materia primă este folosită în proporţie de sută la sută şi nu conţine nici o substanţă toxică. Dar nu numai atît - hîrtia este reciclabilă şi biodegradabilă, iar consumul de energie este mult mai redus faţă de metodele clasice de producere a hîrtiei.

O maşină pe un băţ de chibrit

Da, maşina din fotografie poate într-adevăr să meargă singură pe băţul de chibrit, pentru că este cel mai mic automobil realizat vreodată care are... propriul său motor! Minusculul model are o lungime de 4 mm, o lăţime de 1,7 mm iar motorul de jumătate de milimetru are 5 componente şi poate efectua 600 de rotaţii pe minut. Această mică bijuterie intrată deja în „Cartea recordurilor" şi care a fost realizată pentru a sărbători cei 60 de ani ai unei celebre firme are chiar şi roată de rezervă şi număr de înmatriculare. Nu i-ar mai trebui decît un echipaj de poliţie pe măsura!

Grădina unică în lume

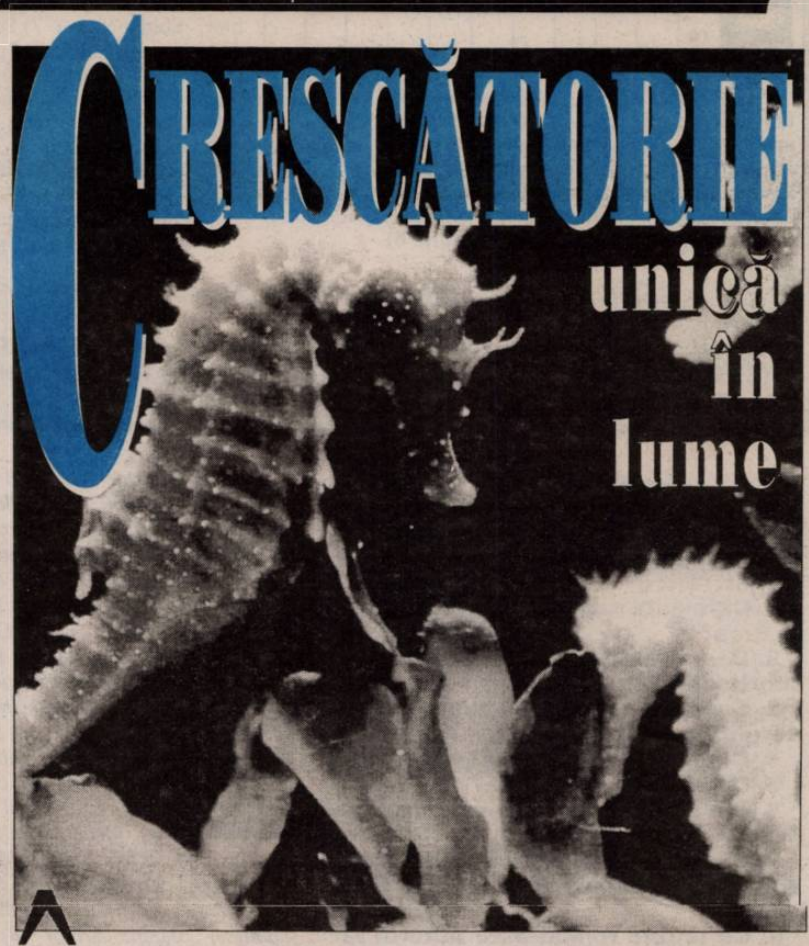

Fiecare an, peste 20 de milioane de cai de mare sînt pescuiţi şi vînduţi la un preţ ce variază în jur de 2000 de dolari kilogramul, deoarece sînt folosiţi în Asia, în cadrul medicinei tradiţionale chineze, pentru proprietăţile lor curative, în tratamentul impotenţei, calviţiei şi astmului. Ca urmare, această vieţuitoare uimitoare, preistorică, apărută pe Terra acum mai bine de 40 de milioane de ani este în pericol. Pentru a se împiedica dispariţia acestei specii, biologul englez Neil Garrick şi-a amenajat în garaj un mare acvariu, în care creşte deocamdată, peste 350 de cai de mare. Numai în cursul anului 1997, aproximativ 80000 de vizitatori au admirat prin pereţii de sticlă, unica crescătorie de acest gen, din Europa. Printre aceştia se numără şi o serie de cercetători ce au putut urmări comportamentul acestor vieţuitoare acvatice. În fiecare dimineaţă masculii şi femelele se salută şi îşi fac curte printr-un balet subacvatic superb, timp în care îşi schimbă şi culoarea Pînă acum s-au născut în captivitate mai multe generaţii, iar protectorul lor speră ca în curînd numărul lor să fie suficient pentru a se putea începe repopularea mărilor.

Fotografia săptămînii

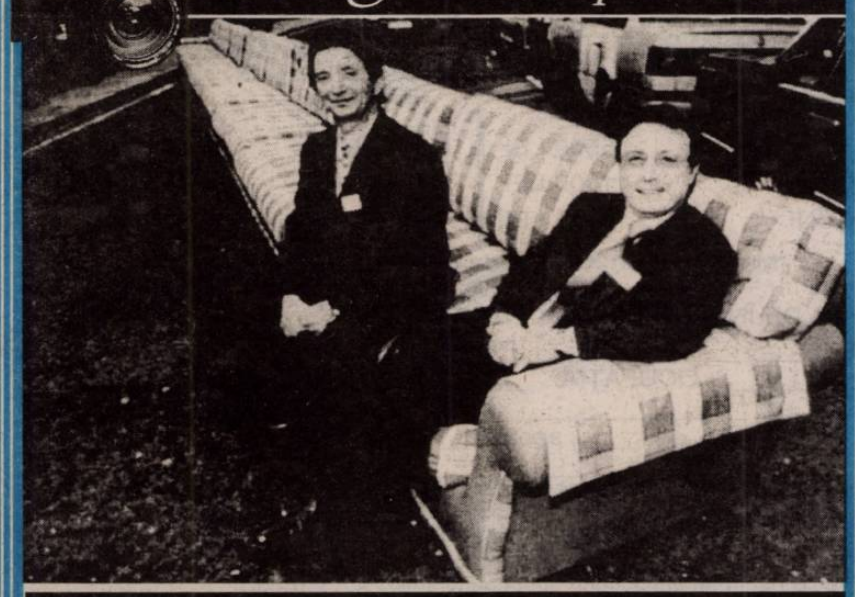

Canapeaua din imagine măsoară 14 m şi este, se pare, cea mai lungă din lume. Cel puţin aşa afirmă fraţii Michael şi Martin Francks din Londra, beneficiarii insolitei piese de mobilier.

Puteţi alege sexul copiilor?

Cunoscuta revistă ştiinţifică „Newton" a publicat într-un număr recent concluziile la care au ajuns cîţiva cercetători de la „Baylor College" din Houston. Pe baza cercetărilor ei au ajuns la concluzia următoare: dacă un cuplu măreşte numărul raporturilor sexuale, se creează condiţii favorabile naşterii băieţilor. Dacă se pracitcă „abstinenţă sexuală", se produce o concentrare a spermatozoizilor cu cromozomi X, cele care determină venirea pe lume a fetiţelor. Specialiştii susţin că în primul an de căsnicie raporturile sexuale sînt mai frecvente (ca şi în următorii şase ani), de aceea există tendinţe de creştere a populaţiei de sex masculin. La realizarea acestor statistici au stat datele privind natalitatea de la începutul secolului şi pînă în zilele noastre.

În numărul viitor

■ 100 de obiecte care ne vor schimba viaţa ■ Kheops, atlanţii sau extratereştrii? ■ Cariera unui clarvizionar ■ Concordoski SRL ■ Secretul Viagra ■ Relativizarea certitudinilor ■ Şapte virtuţi ale fructelor ■ Cocorul japonez, pasărea fericirii ■ Un contemporan al dinozaurilor Nautilus „Aquarius" - ultima speranţă ■ Corăbiile vikingilor ■ Athletul din vîrful colinei ■ Taurul din Memphis ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Timp liber

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Bibliotecă Judeţeană

SERIE NOUĂ - 381 • ANUL XLI • 3 SEPTEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1500 LEI Nr. 36 (2131)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Adevărul e accesibil tuturor; încă nu e ocupat. Din el a rămas mult, chiar şi pentru cei care vor veni de acum înainte."
SENECA (Epist. 33, 11)

„Înainte de a ataca un abuz, trebuie văzut dacă i se pot ruina temeliile."
VAUVENARGUES

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Urmaşii lui Hubble deschid drumul spre E.T.!

Primul „urmaş" al lui Hubble va fi lansat în 2001. Se va numi SIRTF şi dacă Hubble a putut „vedea" doar în spectrul vizibil (aşa cum văd şi ochii noştri), el va fi sensibil şi la radiaţiile infraroşii. „Privirea" sa va putea pătrunde astfel dincolo de norii de praf stelar, descoperind noi stele şi chiar planete extrasolare. Mai mult, va putea analiza dacă atmosfera acestora conţine carbon şi vapori de apă - elementele esenţiale care permit naşterea vieţii.

Acest telescop va fi urmat la rîndul său de SIM, în 2005. Un telescop extrem de complicat, compus din şapte oglinzi separate, fiecare de numai 30 cm, dar ale căror imagini combinate vor fi echivalente cu cele ale unei oglinzi de 10 m, precizia oferită fiind de o mie de ori mai mare decît cea a „bunicului" Hubble.

După numai alţi doi ani, în 2007, vom asista la o adevărată revoluţie, o dată cu NGST, şi el un telescop în infraroşu.

Ultimul din această primă „generaţie următoare" de telescoape spaţiale va fi TPF - Terestrial Planet Finder. Un adevărat „vînător" de planete. Şi dacă, printre cele o sută de stele cele mai apropiate de Pămîntul nostru, se află totuşi E.T., cu siguranţă că TPF îl va descoperi...

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
Şocul viitorului
100 de obiecte care ne vor schimba viaţa!

Incursiune în paranormal 4
Kheops, atlanţii sau extratereştrii?

Medicina la zi 7
Şapte virtuţi ale fructelor!

8 Enciclopedie
• Un contemporan al dinozaurilor: NAUTILUS

Homo Sapiens 9
Corăbiile vikingilor

Terra X Dosarele planetei 10
Athletul din vîrful colinei

13 Idoli
„Grease" un „rock'n'rose" al verii '98

Timp liber 14
• Horoscop • Grădina • Pe 4 roţi • Scrisori primite

femina club 6

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TIRGU-MUREŞ

Tolba cu SCRISORI

✉ *Lucian Stăncescu - Bîrlad:* Excelente careurile „Păsări" şi „Dinţi"! OK!

✉ *Sed Lex - Bucureşti:* Nu am uitat promisiunea făcută şi sper ca în cel mult o lună să vă furnizez adresele solicitate! Trebuie să recunosc că m-au surprins foarte neplăcut cele transmise de voi în legătură cu modul în care aţi fost trataţi de alte publicaţii... Aştept veşti de la voi...

✉ *Liviu Lucian - Timişoara:* Completează la *AC/DC* - *„High Voltage"* (1976), *„Let There Be Rock"* (1977), *„Highway To Hell"* (1979), *„Back In Black"* (1980), *„Fly On The Wall"* (1985), *„Ballbreaker"* (1995). O corecţie la textul pe care mi l-ai trimis: *Bon Scott* a murit pe 20 februarie (nu martie!) 1980 în urma unui consum exagerat de alcool...

✉ *Valentin Stoica - Bucureşti:* 1) Careurile nu se plătesc; 2) Grilele tale au greşeli tehnice şi nu corespund nici măcar din punct de vedere al dimensiunilor, fiind şi asimetrice! Îţi reamintesc că noi publicăm doar careuri tematice de 10/10, cu maximum 15 puncte negre! Asta ca să nu mai munceşti degeaba...

Albumul-Săptămînii

Imagination - BRIAN WILSON

A fost odată, de mult, pe cînd surful era în America un mod de viaţă, un grup: *The Beach Boys*. „Băieţii de pe plajă" au crescut, au lăsat o pagină frumoasă în istoria rock and roll-ului, după care au început să treacă, încet dar sigur, unii în spatele scenei, alţii pe lumea cealaltă... Omul fără de care *The Beach Boys* n-ar fi ajuns niciodată titulari în orice enciclopedie muzicală se numeşte *Brian Wilson* (foto), ultimul mohican care duce mai departe steagul legendei! „Bunicuţul" continuă să aibă o „imaginaţie" bogată, mărturie stînd cele 11 melodii incluse pe acest CD, două dintre ele fiind remixuri din perioada timpurie cu *The Beach Boys* - *„Keep An Eye On Summer"* şi *„Let Him Run Wild"*.

***Brian Wilson* rămîne credincios muzicii pe care a făcut-o o viaţă întreagă, maturitatea permiţîndu-i să-i adauge reuşite arabescuri sonore, aranjamentele şi instrumentele folosite potrivindu-se perfect atmosferei generale din „Imaginaţia" lui *Wilson*! Un album fără vîrstă, al unuia dintre cei mai mari artişti din muzica ultimilor 50 de ani...**

Radiografii sonore

✍ *Genesis & Archive 1967-1975.* Promis melomanilor de foarte mult timp iată că, în sfîrşit!, setul de patru CD-uri cu material nemaiauzit pînă acum, demo-uri şi live (este prezentat integral *„The Lamb Lies Down On Broadway"!*), părţii sonore adăugîndu-i-se o carte de 80 de pagini care încearcă să retraseze povestea grupului, textul fiind însoţit de foarte multe fotografii reale ale perioadei cuprinse în titlul acestei colecţii deosebite...

✍ *Before These Crowded Streets - Dave Matthews Band.* Ca de obicei, vă recomandăm şi un nume în viitor în lumea muzicii, alegerea trupei lui *Dave Matthews* nefiind deloc întîmplătoare deoarece cvintetul alb-negru a reuşit să se impună rapid, vînzînd peste 11 milioane de albume şi trecîndu-şi în cont un prim Number One în America. Ca registru sonor tipii se cantonează în pop-ul anilor '90, cu toate „rudele" sale apropiate...

✍ *Adore - The Smashing Pumpkins.* La mai bine de cinci ani de cînd debuta în show-business iată că acum trupa care în trecut era destul de zgomotoasă ne oferă un album incredibil de liniştit, unul al show-urilor! *Billy Corgan, D'Arcy Wretzky* şi *James Iha* îşi mai trec, prin urmare, încă un succes în discografie chiar dacă se îndepărtează puţin de ceea ce ne obişnuiseră să ascultăm din partea lor...

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

Top Single

1. Chetto Supastar - Michael Pras
2. Come With Me - Puff Daddy & Jimmy Page
3. Stranded - Lutricia McNeal
4. Immortality - Celine Dion And The Bee Cees
5. No, No, No - Destiny's Child
6. All My Life-K-Ci Feast - Jojo
7. Viva La Vida Bonita - Garcia
8. Dance The Night Away - Mavericks
9. No Romance - Inner Circle
10. C'est La Vie - B'Witched

Propuneri: Just The Two Of Us - Will Smith, Life Is A Flower - Ace Of Base, Deeper Underground - Jamiroquai, Teardrops - Lovestation, Yo u're The One That I Want - John Travolta & Olivia Newton - John.

● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ●

Mai frumoase ca oricînd!

Mai ales acum, vara, este firesc să vă ocupaţi mai mult de frumuseţea şi sănătatea dv. Vă poate fi utilă firma „Avram Exim" ce vă oferă o paletă largă de produse cosmetice, testate calitativ şi avizate de Ministerul Sănătăţii. Este vorba despre:

◆ LOŢIUNEA STOP ACNEEA - împotriva coşurilor şi a punctelor negre, are un puternic efect seboreic, dezinfectant şi cicatrizant, conţinînd substanţe ce asigură vindecarea acneei (coşurilor) - 35000 lei.

◆ CREMA STOP ACNEEA - împotriva coşurilor şi a punctelor negre - o cremă magică ce penetrează profund pielea feţei, cicatrizează şi înlătură acneea şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ MASCA FILMOGENA STOP ACNEEA - împotriva coşurilor şi a punctelor negre conţine extrase de plante care ajută la vindecarea acneei şi la dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ GEL CREMĂ ÎMPOTRIVA CEARCĂNELOR - are acţiune emolientă, hidratantă, revitalizantă, conţinînd principii active, naturale, de combatere a umflăturilor, a pungilor de sub ochi şi înalbeşte porţiunea vineţie din jurul ochilor. Obrazul capătă un aspect proaspăt, sănătos şi tineresc - 35000 lei.

◆ CREMA ÎMPOTRIVA BĂTĂTURILOR - a crustelor de pe călcîie, coate sau genunchi. Are un efect rapid de îndepărtare a crustelor şi bătăturilor, aceste zone rămîn netede şi catifelate. Senzaţia de confort datorată acestei creme este persistentă - 32000 lei.

◆ PRODUS ÎMPOTRIVA TRANSPIRAŢIEI PICIOARELOR - folosindu-l, transpiraţia şi mirosul neplăcut dispar. Formula cea mai sigură de a avea încredere în dumneavoastră în orice împrejurare - 40000 lei.

◆ ANTIPISTRUI - prin aplicarea acestei soluţii, pistruii şi petele de pe întreg corpul dispar cu siguranţă. Efectul este rapid. Încercaţi şi nu veţi regreta - 35000 lei.

◆ LOŢIUNE CAPILARĂ - împotriva căderii părului. Activează circulaţia capilară, combate eficient calviţia (chelia) - 30000 lei.

◆ STIMULENT SEXUAL - pastile - un produs natural (biologic) fără efecte secundare sau toxice, remandat în lipsa apetitului sexual, impotenţă, frigiditate. Măreşte durata actului sexual, dorinţa şi plăcerea intimă, putînd fi folosit atît de doamne cît şi de domni - 55000 lei.

◆ NOU! TABLETE ÎMPOTRIVA OBEZITĂŢII - conţin pulberi vegetale şi uleiuri volatile care datorită principiilor active acţionează puternic asupra organismului, micşorînd pofta de mîncare. Au un efect laxativ - diuretic şi emolient, protejînd tubul digestiv. Folosind aceste tablete, ajungeţi în scurt timp, la greutatea dorită - 50000 lei.

◆ RIMEL PENTRU PĂR - diferite culori - Doamnele elegante îşi vor face cu acest rimel şuviţe care dispar la periat sau spălat - 120000 lei.

◆ COMPLEX ANTISTRES ŞI ANTIRID - (capsule fabricate în Italia) - produs bazat pe ultima tehnologie în domeniu, bogat în multivitamine. Folosindu-l, veţi obţine rezultate de care veţi fi mulţumită şi dvs. - 60000 lei.

◆ PICĂTURI ANTISFORĂIT - este un produs chinezesc, cu extract natural de plante care reduce sforăitul şi stimulează căile respiratorii - 50000 lei.

◆ PLASTURE ŞI UNGUENT ANTIREUMATIC - care aplicate pe diferite părţi ale corpului (gît, spate, mijloc, picioare, mîini), face ca durerea

reumatică să dispară în cîteva minute - 25000 lei.

◆ TINCTURA - cu efect specific hepato-biliar, indicat în afecţiuni ale ficatului şi în ciroza hepato-biliară - 250 ml - 35000 lei.

◆ CAPSULE PENTRU PREVENIREA HERPESULUI - 60 capsule - 80000 lei.

◆ CREMA ANTIRID - conţine principii de revitalizare celulară cu rol de protecţie a obrajilor, menţine pielea suplă şi fragedă, prevenind apariţia ridurilor şi le estompează pe cele existente. Se utilizează pentru orice tip de ten şi asigură un echilibru fiziologic spontan, îndepărtînd efectele îmbătrînirii - 30000 lei.

◆ LOŢIUNE PENTRU ÎNDEPĂRTAREA NEGILOR - conţine extrase de plante şi principii active datorită cărora, prin aplicare repetată - doar pe porţiunea cu negi - aceştia se usucă şi dispar - 50000 lei.

◆ PASTĂ DE CURĂŢAT MÎINILE - pentru curăţiri grele. Îndepărtează uşor şi complet vaseline, uleiuri de motor, grăsimi industriale - 25000 lei.

◆ APĂ DE GURĂ, SPRAY ŞI UNGUENT DENTAR - loţiune antiseptică pentru gargară, cu proprietăţi anestezice, menţine igiena gurii şi a gîtului. Se foloseşte în gingivite, stomatite, pentru uşurarea durerii şi îndepărtarea mirosului neplăcut al gurii - 35000 lei.

◆ BOMBY - diverse arome (produs medical care împrospătează respiraţia, eliminînd mirosul neplăcut al gurii şi al gîtului) este mic, uşor de purtat - un prieten care vă ajută în orice moment al zilei - 15000 lei.

◆ GEL CAPILAR - cu extrase de urzică şi aloe vera - combate mătreaţa şi calviţia (chelia) - 39000 lei.

◆ GEL ANTICELULITIC - conţine extract de plante şi unisfere active cu vitaminele A, E, C. Combate celulita, vergeturile, hrăneşte şi catifelează pielea, împiedicînd îmbătrînirea - 56000 lei.

◆ CREMĂ ÎMPOTRIVA SCABIEI (RÎIE) - tratează scabia dintr-o singură aplicare - 30000 lei

◆ LOŢIUNE-CREMĂ ÎMPOTRIVA PEDICULOZEI (PĂDUCHI) - elimină păduchii şi ouăle lor printr-o singură utilizare - 30000 lei.

◆ STIMULENT GENERAL - loţiune - produs natural pe bază de plante şi produse apicole, combate impotenţa şi frigiditatea, este un tonic şi energizant general. Întîrzie simptomele de îmbătrînire, creşte existenţa organismului faţă de boli, îmbunătăţeşte activitatea fizică şi mentală, stimulează metabolismul celular şi funcţiile sexuale - 50000 lei.

◆ TEST DE SARCINĂ, SIDA, SIFILIS - o metodă simplă şi rapidă de a afla în 5 minute dacă sînteţi sau nu însărcinată sau bolnavă - 50000, respectiv 75000 lei fiecare.

◆ ATENŢIE BĂRBAŢI!! - CREMA EROS - datorită produselor naturale pe care le conţine, aplicarea ei pe organul sexual masculin creşte durata de erecţie, întîrzie ejacularea, actul sexual devenind o plăcere pentru ambii parteneri - 90000 lei.

◆ SUGATIVĂ PENTRU SUTIEN - produsul poate fi utilizat de lăuze sau de femeile cu sîni mici - 40000 lei.

◆ DISCHETE DEMACHIANTE - sterile - cu care realizaţi o demachiere perfectă a tenului - 35000 lei.

◆ FOLIE ŞI CREMĂ EPILATOARE - vă ajută să îndepărtaţi surplusul de păr nedorit, într-un mod mult mai comod şi igienic - 35000 lei.

◆ EXTRACTE DIN PLANTE - TINCTURA - produs natural cu un intens efect benefic în bolile interne, obţinut din 16 plante medicinale - 50000 lei.

◆ BITTER SUEDEZ (MAURERS) - produs original din 32 de plante, cu efect miraculos - 30000 lei sticla.

◆ SIROP DE COACĂZE NEGRE - bogat în vitamine, cu acţiune reconfortantă şi revigorantă, antistres - sticlă de 320 g - 25000 lei.

◆ ATENŢIE DIABETICI ŞI OBEZI! - Firma noastră pune în vînzare produse naturale: înlocuitori de pîine din grîu şi orez, deosebit de gustoase şi fără calorii (ham-let grîu şi ham-let orez, cu diverse arome - pachete cu 20 buc. - 15000 lei.

OFERTĂ SPECIALĂ

- CIORAPI ELASTICI COMPRESIVI
- GENUNCHIERE
- CORSETE ABDOMINALE
- SLIP - INCONTINENŢĂ URINARĂ
- TALONETE ORTOPEDICE
- PROTEZE PENTRU SÎNI ŞI ORICE ALT PRODUS LA COMANDĂ

Relaţii suplimentare - 321.46.98. Dacă doriţi să intraţi cît mai repede în posesia produselor mai sus menţionate vă rugăm trimiteţi bonul alăturat chiar azi sau sunaţi la 01/684.19.52 sau 01/321.46.98.

TALON DE COMANDĂ
DE TRIMIS LA AVRAM EXIM SRL, CP 91, OP 4, BUCUREŞTI
✆ 01/3214698 sau 6841952

Doresc să cumpăr următoarele produse:
.....
.....
.....
.....
Nume .....
Prenume.....
Strada..... Nr..... Bl..... Sc..... Ap.....
Localitate..... Judeţ .....
Cod ..... O.P. ..... Telefon .....

Suma corespunzătoare + taxele poştale şi de ambalare se plătesc la primirea coletului. M 36

Săptămînalul „Magazin"
este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti
sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1,
Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Dorin Măran
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (şef departament),
Simion Ionescu, Titi Baboi
FINANCIAR-CONTABIL:
Margareta Drăghici (contabil-şef),
Nicoleta Cochinţiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin
Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O.
BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1,
sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE
COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Șocul viitorului

100 de obiecte care ne vor schimba viața!

Cum poți face să-ți imaginezi viitorul? Cel mai simplu este... să-l inventezi! Avioane care vor transporta cîte o mie de persoane zburînd cu viteza sunetului, ochi artificiali care văd în infraroșu, sisteme de hibernare pentru zborurile interplanetare - iată doar cîteva din „ideile" care încep să prindă formă în laboratoarele viitorologilor din întreaga lume. Când? Primele rezultate nu vor întîrzia să apară în următorii 10 ani. De aceea, o preocupare actuală următoare este să asigure...

...Noul în forme vechi

Cu alte cuvinte, o lume mai simplă, mai sigură și - de ce nu - mai „amuzantă", fără a se deosebi însă prea mult de cea de astăzi. De aceea, pînă la viitorul la care „lucrează", de exemplu, echipa de 600 de cercetători a British Telecom, condusă de Peter Cochrane și la realizarea calendarului propus pînă în anul 2040 de către colegul acestuia, Ian Pearson, directorul pentru proiectare al firmei Philips, Stefano Marzano, este convins că noile tehnologii vor urmări înscrierea în formele actuale. Doar că obiecte din cele mai comune - mese, scaune, stilouri - vor deveni... mai inteligente. Iar altele, cu care de-abia ne-am obișnuit, vor începe pur și simplu să dispară.

Calculatorul - cronica unei dispariții anunțate!

Unul dintre primele s-ar putea să fie chiar calculatorul. Oricum, în forma pe care o cunoaștem astăzi. El va dispărea de pe birourile noastre! Hiroshi Ishii și Brygg Ullmer, de la MIT Media Lab din Boston, care lucrează la proiectul „Things That Think" (Lucruri care gîndesc), îl văd intrat direct într-un birou special, numit METADESK, unde va fi conectat cu o mulțime de alte obiecte. Scopul principal este de a găsi o cale mai naturală de comunicare cu mașina, folosind o Interfață Tangibilă cu Utilizatorul (TUI - Tangible User Interface). Suprafața însăși a biroului nostru va deveni un ecran pe care, atingînd doar cîteva butoane, vom „manipula" obiecte dotate cu senzori fizici, în locul imaginilor de pe monitoarele actuale, care sînt chemate și mutate după plac cu un „clik" al mouse-ului.

După părerea lui Marco Susani, Directorul Centrului de Cercetări Domus Academy din Milano, calculatorul este doar un... „incident de parcurs". În viitor toate obiectele vor avea o dublă identitate: una fizică, de exemplu, în cazul suprafeței biroului, cea de suport pentru noi și diferite obiecte, și una virtuală - ca mijloc de comunicare.

Dar telefonul? Faxul? Vor dispărea și ele, se pare, fiind înlocuite, de exemplu, cu un fel de „tăbliță" făcute din material transparent, asemănător sticlei, pe care un sistem mixt calculator-telecamere va face posibilă apariția imaginilor a două persoane vorbind la mare distanță. Mai mult, un sistem avansat de tip fax va permite... transportul obiectelor! 3D SYSTEMS, o societate californiană, a pus la punct un sistem, numit Fabber, care „citește" cu un scanner tridimensional un obiect - pe care dorim să-l transportăm, de exemplu: un scaun - care este apoi digitalizat, transmis, iar la capătul celălalt un laser legat la telefon „sculptează" în plastic scaunul respectiv care astfel ajunge la destinație. Gîndiți-vă ce ar însemna această tehnică pentru cei care au nevoie urgentă de o anume piesă de schimb pentru automobilul lor!

Mașini fără roți

O bibliotecă într-o carte

Dacă televiziunea, radioul sau muzica vor fi în viitor disponibile „la cerere", și cartea, vechea noastră carte, va suferi și ea transformări. Dar nu va dispărea! De altfel, nimeni nu a reușit pînă astăzi să imagineze un substitut electronic al cărții care să fie la fel de ușor, de cuprinzător, simplu de răsfoit și de citit ca aceasta. De aceea, Joseph Jacobson de la MIT Media Lab s-a gîndit să... o păstreze, dar într-o formă modificată. Vom avea deci o carte, ca cea de azi, cu foi de hîrtie în care sînt înglobate picături infime de cerneală care, supuse la un cîmp electric slab, vor putea lua orice formă. Noul „obiect" va fi conectat la Internet, se va apăsa un buton și... se va tipări cartea! Cînd terminăm de citit, sau dorim altceva, o nouă apăsare de buton, o nouă legătură Internet și, pe același suport, o nouă carte va fi gata de a fi citită! Rînd pe rînd, o singură carte va găzdui o întreagă bibliotecă.

Dar noi, noi oamenii? Ei bine, dacă pînă acum s-a vorbit despre un „corp fizic", unul „energetic" și chiar unul „astral", se pare că vom avea în viitor și ceea ce s-ar putea numi...

Corpul electronic

Viitorul nu ne va aduce doar materialele sintetice necesare pentru toate transplanturile imaginabile. Ne vom putea literalmente acoperi întregul corp cu... imagini. Un adevărat tatuaj electronic, nu doar „de frumusețe", ci și cu scopuri practice, cum ar fi, de pildă, zone care să ne „dea" instantaneu pulsul, sau, cuplat cu el, ora exactă etc. La MIT există de altfel un grup de cercetare numit „Affective computing", iar obiectivul lui este, după cum îl prezintă Rosalind Picard, realizarea de obiecte care să capteze stările fizice și emoționale, funcționînd în „ritmul" acestora. Bijuterii care se vor ilumina în ritmul inimii, cercei care vor „sclipi" după cum variază temperatura corpului și în același timp o vor ține sub control, pantofi „înarmați" cu accelerometre și giroscoape care ne vor adapta și optimiza mersul... „Organe vii", cum spune un alt cercetător, cu senzori care „sug" informație din mediul înconjurător, realizînd o adevărată comuniune om-mediu, cu efecte benefice pentru amîndoi.

Mort - pinguinul

Care va fi sursa de energie pentru alimentarea acestui adevărat „bestiar" electronic? O soluție care se prefigurează și este studiată la British Telecom este convertirea căldurii corpului nostru și a energiei mișcărilor pe care le facem în electricitate.

Dar, trebuie să spunem, nu totul va fi electronică - aceasta pentru că știința de astăzi are încă în „rezervorul" său multe lucruri care își așteaptă ziua în care vor deveni aplicații la scara întregii societăți. Una dintre cele mai spectaculoase este legată de așa-numitele materiale cu „memoria formei", materiale care la anumite temperaturi își „amintesc" forma care le-a fost dată inițial și revin la ea. O pereche de ochelari dintr-un aliaj de nichel-titan ne va scăpa de teroarea spartului, deformatului, scăpatului din mînă - în cîteva cuvinte doar ei își pot recăpăta forma... sub care i-am ales și cumpărat. Ce ne mai rămîne ar fi să ne îndreptăm atenția spre... casă. Care nici ea nu va rămîne ca astăzi. De fapt, ea va deveni...

Casa super-robot

Este clar că orice previziune trebuie luată sub rezervă de inventar. Viitorologii de acum cîțiva ani pronosticau că, la sfîrșitul mileniului, în fiecare casă va exista o cameristă sau un camerist-robot. Este clar că acest lucru nu se va întîmpla. Dar, de fapt el va fi doar amînat! În SUA există compania HelpMateRobotics care, împreună cu NASA lucrează la proiectul unor roboți care să asigure asistența bătrînilor. Prototipul este prevăzut a fi gata în doi-trei ani. Va dispune de brațe și de senzori care îi vor permite să gătească, să facă curățenie în casă și să transporte diferite obiecte. Nici copiii nu sînt uitați - Media Lab îl va „lansa" pe Mort, pinguinul cu senzori în infraroșu care îi permit să recunoască persoane și care, luat în brațe de către copil, se va juca cu el și chiar va privi la ceas și îi va spune ora, ajutîndu-l să nu întîrzie la școală, la masă sau să se culce la timp.

De fapt, întreaga casă va deveni un mare robot. Stăpînii casei sau musafirii vor fi recunoscuți cînd ajung în fața ușii. Cheile vor dispărea, înlocuite cu un sistem de recunoaștere a irisului ochiului sau sunetului vocii. „Nu noi va trebui să învățăm de acum înainte limbajul mașinilor", spune Alessandro Fusi, Directorul Centrului italian IBM de gestiune a vocii, „ci mașinile vor trebui să învețe limbajul nostru". Pentru a face un tort va fi suficient să-i spui robotului, de fapt, să-i spui cu voce tare în bucătărie: frigiderul va avea grijă să pună la dispoziție toate cele necesare, cuptorul va începe să se încălzească și în tot acest timp o „voce" ne va ține la curent cu diferitele faze ale procesului. Ba chiar ne va informa asupra numărului exact de calorii cărora va trebui să le facem față. Sci-fi? Nu. Proiectul „bucătăria viitorului" se află deja în fază avansată la MIT Media Lab.

*

Undeva, în casă, în altă parte, va exista un fel de super-creier care va traduce în imagine TV tot ce se întîmplă în jur. Imagini care nu vor mai avea nevoie de ecran - vor apărea pe mese, pe oglinzi, sau chiar vor „umple" spațiul camerei. O holo-televiziune care va fi disponibilă, poate, în 2020 și prin care Internet-ul ne va putea spune ce urmează să facem. Fie că vrem, fie că nu...

Camera interactivă

LISTA LUI PEARSON - Cîteva din cele 100 de obiecte, selecționate de revista „Focus" care ne vor schimba viața, așa cum le descrie Ian Pearson de la British Telecom. Multe dintre ele există de pe acum ca prototip în laboratoarele cercetătorilor. Pe unele le puteți vedea în imaginile alăturate.

1998 • Telefonul cu puls - testat deja la Olimpiada de la Nagano, el indică pulsul • Joc Lego programabil - copiii vor putea crea modele Lego inteligente, capabile să recunoască obiecte și ființe • Ochelari indestructibili • Televizor robot • Sutien cu memorie - îl vom putea spăla și la 90º, iar el își va păstra forma • Mouse ocular - va fi suficient să privim locul care ne interesează pe monitorul calculatorului și el se va „duce" acolo.

Mouse ocular

1999 • Calculatorul cu puls - acționat cu vocea, conține un telefon celular legat la Internet • Aspirator robot - va fi și el inteligent, ocolind singur obstacolele și făcînd curat peste tot • Videotelefon portabil • Sisteme de autodiagnostic • Sisteme de identificare prin „citirea" retinei.

Cartea infinită

2000 • Cartea infinită • Mort - pinguinul care vorbește prin Internet.

2001 • Cotidiene electronice • Ecrane TV de înaltă definiție care se vor aplica pe pereți • Platouri solare pentru casă • Etichete electronice universale de aplicat pe orice obiect • Pancreas, sînge și urechi artificiale • Informații medicale memorizate pe carduri inteligente • Creioane digitale.

2002 • Conexiuni optice între microcip-uri.

2004 • Biroul-calculator.

2005 • Scaune hidraulice pentru videojocuri virtuale • Bidoane de separat reziduurile - lăzile de gunoi și pungile vor fi înlocuite de recipiente speciale care vor separa automat deșeurile și le vor trata pe loc • Instrumente muzicale virtuale - prin calculator, instrumentul și muzica dorite.

2006 • Senzori electronici tactili,

Cotidianul electronic

olfactivi și de gust • Traducător instantaneu • Frigider inteligent - alege și trimite la gătit alimentele; este suficient să i se indice cu voce tare.

2007 • Videopereți de 2 metri • Videolentile de contact • Voce umană sintetică • Roboți domestici de mici dimensiuni • Faxul pentru obiecte, sau faxul tridimensional • Retină artificială • Calculatoare care își vor scrie singure propriul software • Automobile cu hidrogen • Bani electronici în locul monedelor și bancnotelor de astăzi • Nave automate • Calculatoare comandate integral prin voce.

2008 • Camere interactive - un sistem de recunoaștere a gesturilor deja pus la punct va permite tapetarea pereților cu desene animate care vor repeta gesturile copiilor • Roboți domestici - îi vor ajuta pe bătrîni.

2010 • Haine inteligente - ne vor procura căldură sau răcoare după cum este timpul • Alegeri politice prin rețele • Traducătoare portative.

2014 • Animale domestice-robot • Inimă artificială • Aparat pentru memorarea ADN-ului • Cumpărăturile vor fi... electronice • Dispozitive de închidere a ușilor care recunosc vocea.

2016 • TV tridimensională • Senzori care stimulează direct nervii omului.

2017 • Cipuri cu 10 miliarde de tranzistori • Terapie anticancer.

2020 • Utilizare pe scară largă a nanotehnologiilor • Plămîni, rinichi și neuroni artificiali • Neurocomputer bazat pe funcționarea creierului uman • Televiziunea holografică • Ghid robot pentru nevăzători • Cyber-pașaport • Automobile care se conduc singure.

Portofelul electronic

TV robot

2023 • Organe de simț care se pot lega la un calculator.

2025 • Oraș subteran în Japonia • Ficat artificial • Calculatoare paralele cu un miliard de procesoare • Materiale supraconductoare la temperatura camerei • Piele sintetică pentru transplanturi și haine digitale • Avioane care transportă 1000 de pasageri cu 1000 km/h • Durata de viață medie va depăși o sută de ani • Insecte-robot cu creier artificial.

2035 • Legături neuronale directe cu calculatorul • Camere de hibernare pentru zborurile artificiale • Picioare și ochi artificiali.

Pagină realizată de MIHAELA DOROBANȚU

Kheops, atlanţii sau extratereştrii?

ION ŢUGUI

Pare o aventură a imaginaţiei ipoteza tot mai des vehiculată că faraonii Egiptului ajuns la apogeul civilizaţiei nu erau propriu-zis pămînteni. În sprijinul acestei ipoteze se alătură istoria lumii contemporane cu faraonii. O lume care în toate punctele cardinale, pornind din Egipt, abia îşi consolidase ideea de colibă, bordei, locuinţă săpată sau casă rudimentară şi, iată, ca o excepţie incredibilă la starea primitivă a ambientalului general, apare Khufu, fiu al lui Ra, cunoscut de noi sub numele de Kheops, care porunceşte înălţarea celebrei piramide. Aceasta se întîmpla la anul 2551 înainte de Christos. Au trecut patru milenii şi jumătate şi enigmatica piramidă încă mai sfidează timpul. Dar înainte de timp, sfidează însăşi ştiinţa!

Nici azi nu se poate răspunde la întrebarea de ce locul marii piramide a fost ales la Giseh, la 40 de kilometri distanţă, spre nord, de Memphis? Sau, prin ce instrumente, într-un timp vid de orice tehnologie, orientarea piramidei pe axele geografice s-a făcut cu o precizie uimitoare? Cum au reuşit învăţaţii şi „inginerii" acelui timp să implanteze monumentul făcînd dovada unei cunoaşteri foarte exacte a planetei, meridianelor, cerului, fără să aibă la îndemînă măcar o busolă? Busola a apărut mult mai tîrziu, aşa cum cunoaşterea planetei noastre în intimitatea ei în Sistemul Solar se va exprima de asemenea mai tîrziu. Şi totuşi, arhitecţii vremii ştiau ceea ce nu ştia nimeni pe planeta noastră. De unde?

Ipoteza vizitei unor fiinţe inteligente de pe alte planete sau poate din alte galaxii, pe Terra, prinde azi mai mult ca oricînd contur. Oamenii de ştiinţă acceptă îndeobşte această întîmplare, fie şi pentru că din Egiptul antic nu ne vin numai misterele piramidelor, ci şi cunoştinţe care de-a lungul secolelor au accelerat evoluţia tehnologică şi ştiinţifică a lumii.

„Cotul sacru"

Înălţimea marii piramide este de 146,6 metri, lungimea bazei de 230,30 metri şi ocupă peste 5,3 hectare suprafaţă, iar înclinarea pereţilor laterali este de 51 de grade şi 52 de minute. Să convenim că aceste calcule erau posibile în antichitate ştiind că geometria, ca şi astrologia, sînt ştiinţe dintîi ale omenirii, cu ele începe de fapt aventura tuturor civilizaţiilor care au urmat. Enigmatic rămîne însă aşa-numitul „cot sacru". Necunoscînd metrul ca unitate de măsură, tehnicienii şi arhitectii Egiptului au folosit pentru marea piramidă această reprezentare numită cotul sacru...

Dar şi pentru această misterioasă „unitate de măsură" au fost investite cunoştinţe care nu puteau fi recoltate decît prin familiarizarea ochiului şi chiar a cunoaşterii cu tot ce înseamnă prezenţa fizică a Terrei în spaţiu. Pentru că „cotul sacru" nu-i altceva decît 1/500000000 din lungimea axei Pămîntului. Elementar vorbind, trebuia cunoscută altfel decît prin ipoteze chiar axa Pămîntului. Acelaşi mister îl regăsim şi în poziţionarea piramidei. Meridianul trece prin mijlocul piramidei lui Kheops, ca şi cum intenţia înţelepţilor vremii a fost să împartă, prin această „secţionare", exact în două uscatul şi apele globului terestru, altfel spus, ei au „văzut" cu precizie cele două jumătăţi într-un timp cînd o imagine „de sus" a planetei nu era posibilă şi cînd restul lumii nici nu ştia ce înseamnă „o planetă".

Judecînd toate aceste elemente, stăruie întrebarea dacă atlanţii au adus în Egipt cunoştinţe insolite sau dacă extratereştrii eşuaţi pe planeta noastră le-au făcut un bine oamenilor şcolindu-i în mistere şi cunoaştere, de fapt schimbînd radical destinul omenirii. Nu se poate trece cu vederea nici aspectul aplicat al altor cunoştinţe, de asemenea nepotrivite cu evoluţia cunoaşterii din acel timp. De pildă accesul la ultima cameră mortuară a faraonului. Există un culoar abrupt şi lung. Să spunem că acesta-i obişnuit. Dar deloc obişnuit este sistemul de canale de aerisire a culoarului şi a camerei mortuare. Acest sistem a dat multă bătaie de cap cercetătorilor din acest secol, pentru că el este în aşa fel dispus, încît nu permite formarea curenţilor de aer şi nici pătrunderea luminii şi, ciudat, nu permite pătrunderea în incinte a nici unui corp străin! A crea un spaţiu perfect, parcă suspendat în ideea de perfecţiune şi nu în materie, înseamnă stăpînirea unor cunoştinţe cu totul excepţionale, care nu puteau fi, atunci, ale evoluţiei omului terestru...

Dacă atlanţii au făcut toate aceste minuni, atunci, după ipoteza lui Mircea Eliade, cînd Atlantida se va arăta din nou Soarelui vom afla mai multe despre minunile durate de ei pe Pămînt. Iar dacă extratereştrii se află la originea minunilor egiptene, atunci este sigur că ei vor reveni cîndva, cum spune Nostradamus, să vadă „de-aproape" care a fost şi cum a fost istoria noastră în cei 4500 de ani de la construirea piramidei lui Kheops...

Ce spun textele sacre

DAN D. FARCAŞ

În episodul precedent menţionam paralele tulburătoare între *Apariţiile Sfinte* şi fenomenul OZN contemporan. Dar legăturile acestui fenomen cu domeniul sacrului sînt mult mai întinse. O altă dimensiune a acestei legături o putem găsi în vechile scrieri privind întîlniri cu fiinţe supranaturale, care au coborît din ceruri pentru a-i povăţui pe oameni, ori pentru a-i urca în vehicule miraculoase ca să vadă ceea ce oamenii de rînd nu pot vedea, în tradiţii care se cunosc de la începutul lumii şi pe toate meridianele. Deşi aceste istorii nu pot fi considerate, desigur, dovezi certe, istorice, nimeni nu poate nega în schimb că ele au fost reţinute în conştiinţa colectivă şi transmise cu grijă şi bună credinţă de-a lungul veacurilor; deci e de presupus că au la rădăcina lor un eveniment remarcabil care i-a determinat pe oamenii care au fost martori s-o considere demnă de reţinut. Textele fundamentale ale tuturor religiilor cuprind relatări despre contactele dintre comunitatea omenească şi o „rasă superioară" de fiinţe venite din cer. Cititorul însuşi poate găsi nenumărate exemple în acest sens în tradiţii sau texte sfinte de pe toate meridianele.

Un exemplu binecunocut este cazul lui *Enoh*, cel de al şaptelea patriarh după Adam. După cum scrie în Biblie, „Enoh a umblat cu Dumnezeu, apoi nu s-a mai văzut pentru că l-a luat Dumnezeu" (Geneza 5; 22, 24). În alte texte, elaborate în antichitate dar aprocrife conform bisericii noastre, cum este *Cartea lui Enoh* (tradusă recent şi în româneşte), Enoh spune: „am fost aşezat între două spirite... După aceea spiritul meu... şi-a luat zborul către ceruri". Cel ce frecventează literatura consacrată subiectului va fi imediat izbit de suprinzătoarea asemănare a acestei foarte scurte descrieri cu rapoartele privind răpirile OZN. Există multe asemenea paralele în Cartea lui Enoh; din păcate spaţiul nu ne permite să le menţionăm.

Enoh nu este singurul personaj pomenit în Biblie cu întîmplări care seamănă cu răpirile OZN. Citim astfel despre *Ilie Tesviteanul:* „Cînd a voit Domnul să ridice pe Ilie la Cer într-un vîrtej de vînt... iată că un car de foc şi nişte cai i-au despărţit (de însoţitori)... şi Ilie s-a înălţat la cer într-un vîrtej de vînt" (2 Regi, 2; 1-12). Oare un vehicul care ba e „vîrtej de vînt" ba e „car de foc" nu ne duce cu gîndul la un OZN? Întîmplări similare sînt puse şi în seama profetului *Isaia*. Cît despre profetul *Ezechel*, acesta

s-a întîlnit cu un „snop de foc, care răspîndea în jur o lumină strălucitoare, în mijlocul căreia lucea ca o aramă lustruită care ieşea din mijlocul focului. Tot în mijloc se vedeau patru făpturi vii a căror înfăţişare avea o asemănare omenească" (Ezechiel, 1; 4-5). Dincolo de vădita dificultate a naratorului de a descrie cu vocabularul său rudimentar un fenomen total neobişnuit, asemănarea cu un OZN este din nou evidentă, mai ales dacă adăugăm că după această descriere sumară urmează o seamă de detalii (aproape tehnice) privind vehiculul, respectiv călătoria făcută la bordul acestui vehicul. Într-o altă întîmplare, tot cu Ezechiel, imaginea navei apare din nou surprinzător de actuală, în ciuda limbajului arhaic: „de la coapse în jos era foc, şi de la coapse în sus era ceva strălucitor, ca nişte aramă lustruită". Deosebit de pitorească este descrierea în acest limbaj a fişiei de lumină care obişnuieşte să cadă din OZN asupra celui răpit ridicîndu-l în văzduh: „El a întins ceva ca o mînă, şi m-a apucat de zulufii capului. Duhul m-a răpit între Pămînt şi Cer, şi m-a dus, în vedenii dumnezeieşti, la Ierusalim" (Ezechiel, 8; 2-3).

Şi creştinul care crede sincer în învierea lui *Isus* în trup, trebuie să accepte implicit înălţarea sa la ceruri în trup şi nu doar ca spirit. Noul Testament ne şi spune că „S-a înălţat la cer şi un nor L-a ascuns din ochii lor" (Fapte; 1 9-11). Ce alt cuvînt mai potrivit decît „nor" putea găsi scriitorul din antichitate în vocabularul său pentru a numi un obiect sau vehicul miraculos care plutea în aer, înălţîndu-se apoi în ceruri? Drept apariţii ale unor OZN-uri mai pot fi interpretate şi alte întîmplări relatate în Biblie, cum ar fi „stîlpul de foc" care a călăuzit evreii la ieşirea din Egipt, luminile miraculoase de la naşterea Mîntuitorului, ori apariţia de pe drumul Damascului din episodul convertirii lui Saul (Paul) etc.

Pentru numeroşi cercetători ai fenomenului OZN, între care Jacques Vallée, Jean Sider, Raymond Fowler, aceste apropieri, ca şi altele pe care le vom menţiona în episoadele viitoare, sugerează (poate surprinzător pentru unii cititori) că fenomenul OZN nu este decît o formă modernă de manifestare a acelei Puteri perene pe care omenirea o venerează, prin religie, din cele mai vechi timpuri.

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Cariera unui clarvizionar

PAUL IOAN

În jurnalul său - autentificat de avocatul personal -, Mark Tilton mărturisea că a dus o viaţă de lux, fără să fie vreodată angajat undeva, fără să cunoască altă meserie decît aceea de „cartofor" (gambler). Posibilitatea (puterea) de a ghici, de a vizualiza lucruri pe care alţii nu le văd, nu le ghicesc, şi-a descoperit-o în timpul serviciului militar din Vietnam, cînd i se furaseră cîteva scrisori. Mark le „văzuse" în dulăpiorul unui coleg care voia să-l necăjească. Începînd de atunci, el şi-a conştientizat prin antrenamente intense această capacitate, cu ajutorul pachetului de cărţi şi al unor reviste sau al pieselor de rummy... Au trecut anii şi eroul nostru s-a specializat în multe forme de jocuri de noroc. Viaţa îl obliga să se mute dintr-un loc în altul, deoarece abilităţile sale îi atrăgeau antipatii ireversibile. Aşa a ajuns clientul cazinourilor de pe coastele de vest şi de est, aşa a ajuns chiar să se deghizeze pentru a nu fi reperat de cei pe care îi păgubise în repetate rînduri, în sfîrşit, aşa a ajuns la situaţia absurdă de a pierde deliberat pentru a scăpa - temporar - de suspiciuni.

Un mare proprietar de cazinouri din Las Vegas declara recent unui ziarist american un fapt de-a dreptul extraordinar: timp de peste zece ani, el acordase în secret un fel de pensie unui anume Mark Tilton, cu condiţia ca acesta să nu joace cărţi în stabilimentul său! Clauza poate părea unora absurdă şi aparţinînd literaturii ieftine, însă acel Mark îi încredinţase „protectorului" său un jurnal personal prin care confirma înţelegerea dintre ei. Practic, Mark „suferea" de clarviziune precognitivă sau, mai pe şleau spus, el putea anticipa cărţile adversarilor săi şi putea contracara orice situaţie nefavorabilă lui. Acest har neobişnuit ar fi îndepărtat din cazino pe împătimiţii de „black jack" sau poker.

La patruzeci şi nouă de ani, Mark era proprietarul mai multor birouri de avocatură şi benzinării, avusese patru neveste. Patima pentru jocul de noroc nu şi-a putut-o înfrîna pînă la moarte (1997), dar n-a „îndrăznit" să înfiinţeze propriul cazino. El s-a lăsat testat, în cel mai deplin anonimat, de un psiholog din Las Vegas, pe care l-a uimit ghicind fie desene sau mesaje aflate în plic închis, fie numărul paginii de carte deschisă la întîmplare. Toate răspunsurile lui au depăşit probabilitatea matematică a simplului hazard... De altfel, Mark Tilton şi-a notat în „Jurnal" şi luna şi anul propriului deces, aşa cum făceau în vechime marii clarvizionari.

Se poate spune că, moralmente, Mark a fost unul din cei mai mari trişori ai lumii jucătorilor de cărţi. Dar în ultimii ani ai vieţii, el a fundat mai multe asociaţii de caritate, iar pensia primită ca să nu joace în anumite cazinouri a depus-o într-un cont pentru copii handicapaţi. El a prevăzut, printre altele, eşecul misiunii Apollo 13 şi dezastrul aviatic ce a precedat Jocurile Olimpice de la Atlanta, dar nu şi-a folosit înzestrarea nativă decît pentru a deosebi un careu de dame de un full de popi...

Amintirile subconştientului

Idei venind din negura timpurilor

MIHAELA DOROBANŢU

La vîrsta de 31 de ani, în 1765, Franz Anton Mesmer, fondatorul hipnotismului, îşi susţine teza „Despre influenţa planetelor asupra corpului omenesc". Teza a fost acceptată de Universitatea din Viena şi tînărul Mesmer a primit titlul „cu distincţie", deşi subiectul tratat îşi avea originea într-o perioadă mult anterioară medicinii. El însuşi s-a temut imediat de consecinţele pe care teza ar fi putut să le aibă prin legăturile ce le putea sugera cu vechea (şi atît de condamnata în acel moment) artă a astrologiei.

Pe Mesmer îl interesau forţele fizice din Univers, imaginat de el ca „inundat" de curenţi cît se poate de reali care exercită o influenţă efectivă, chiar dacă nepercepută de noi, asupra organismului. Cum spuneam, ideile sale au prins o nouă formă atunci cînd Mesmer a venit în contact cu experienţele lui Maximilian Hell, ale cărui „reţete" proveneau din lucrările lui Paracelsus. Pe numele său adevărat Theophrastus Bombastus von Hohenheim, acesta a fost un alchimist şi medic elveţian care a trăi între 1493 şi 1541. Teoria sa avea şi ea, o origine şi mai veche, în vremea în care magii şi învăţaţii Renaşterii se zbăteau între o anume revenire a anticelor practici ale magiei şi naşterea care se pregătea pentru ceea ce avea să devină ştiinţa experimentală şi observaţională modernă. Este vorba despre teoria CORESPONDENŢELOR, sau a „simpatiilor", care postula existenţa unei legături între diversele părţi ale Universului. Drept cosecinţă, una din ideile „practice" ale „medicinii simpatice" a fost aplicarea pe corp a unor pietre preţioase, după un calcul cunoscut doar de medic, acestea avînd o influenţă benefică asupra organismului în suferinţă.

O discuţie destul de detaliată a „medicinii" lui Paracelsus ne-a rămas de la unul din contemporanii săi, Robert Fludd, nu doar un simplu adept al său, ci şi un admirator entuziast al „modului cum, pornind de la o relaţie a lucrurilor naturale între ele, acestea îşi exercită influenţa după realizarea unui contact corporal sau a unei atingeri, şi acest lucru se întîmplă printr-o înţelegere magnetică şi o continuitate spirituală".

Este vorba despre o acţiune reciprocă „la o distanţă necunoscută" - aceasta este convingerea momentului. Iar preotul iezuit Maximilian Hell a reînviat această teorie, chiar dacă pentru a realiza „continuitatea spirituală" folosea magneţi, şi nu pietre preţioase.

În acelaşi spirit, Mesmer îşi propune să îmbunătăţească metodele lui Hell, mai ales că propriile sale idei privind influenţa planetelor erau evident similare cu cele de pe vremea lui Paracelsus. Numai că el era convins că succesul metodei folosite, în particular al aplicării magneţilor nu se datora magneţilor, ci efectiv corpului pe care aceştia erau aplicaţi. Şi-a perfecţionat metoda, a dat o formă acceptabilă noilor sale idei şi s-a îndreptat spre Paris pentru a-şi face cunoscut Memorandumul său.

Întoarcerea la natură cu gîndul la urmaşi

PAUL IOAN

Adevărata avere a unei ţări

Exemplul acesta, poate minor, de masacru ecologic, mi-a trezit interesul pentru o proaspătă iniţiativă a Băncii Mondiale, şi anume evaluarea bogăţiei unei ţări după resursele UMANE şi NATURALE, la care se adaugă bunurile industriale produse. Specialiştii ce lucrează la noul sistem de apreciere a patrimoniului global al unei ţări afirmă - trăgînd în acelaşi timp un sever semnal de alarmă ecologică - că dictatura PIB (Produsul Intern Brut) a luat sfîrşit, fiind înlocuită, treptat, cu varianta „verde" a tezaurului unui popor. Cu alte cuvinte, nu numai banii, bată-i vina!, contează pentru bunăstarea unei naţiuni, ci şi calitatea mediului şi a sănătăţii oamenilor ce produc bunuri materiale. Cînd o astfel de evaluare revoluţionară şi devotată generaţiei de mîine, nu generaţiei de azi, ce în România, ce aplică dictonul CARPE DIEM (trăieşte clipa!), va ajunge şi la noi, omul de pe stradă nu va mai fi întrebat doar „Cît cîştigi?", ci şi „Ce aer respiri?" şi „Cît de sănătos eşti?".

În *varianta verde a PIB*, experţii Băncii Mondiale au atribuit resurselor naturale, umane şi materiale cîte o valoare monetară - pentru 192 de ţări luate în studiu. Cînd s-a apreciat NATURA, s-a ţinut cont atît de mărimea resurselor, cît şi de modul cum este ea exploatată şi protejată prin lege. Cînd s-a apreciat capitalul UMAN, s-a avut în vedere gradul de instruire, de sănătate şi de educaţie a populaţiei. În clasamentul mondial astfel alcătuit, nu Elveţia este ţara cea mai bogată, ci Australia! Şi asta pentru că în PIB verde intră cu o pondere de 70% capitalul natural. Japonia, situată pe locul cinci, are un capital natural aproape nul, dar are un capital uman şi material preponderent.

În această ţară exotică prin cultură şi civilizaţie, inventatoarea faimoaselor ikebane (aranjamente florale), calitatea omului şi a ceea ce făureşte el compensează cu brio absenţa resurselor naturale. Deloc surprinzător, SUA (cel mai puternic stat), se plasează pe un modest loc şapte, fiind surclasată de Luxemburg şi Canada (printre altele).

Importanţa esenţială a acestui mod de analiză constă în răspunsul la întrebarea (ce n-ar trebui să fie retorică): CE LĂSĂM MOŞTENIRE GENERAŢIILOR VIITOARE? Avere materială, un mediu sănătos, un patrimoniu genetic neafectat de poluare, lipsit de grija unor maladii cvasiincurabile?

Observam zilele trecute cum o echipă de oameni energici şi conştiincioşi măcelăresc cîţiva castani nevinovaţi de pe o stradă a Bucureştiului. Desigur, războinicii aveau de îndeplinit o misiune dată de sus... Tăcute, trunchiurile ciopîrţite agonizau pe trotuar, incapabile să se revolte. Dar Noi, generaţia martoră acestei atrocităţi, nu avem nimic de spus? Dar generaţia VIITOARE, cum ne va judeca ea, cînd va afla că în locul unei oaze de verdeaţă purificatoare între noi şi aerul pe care-l respirăm se află o firmă comercială în care numai cîţiva privatizaţi inspiră AER CONDIŢIONAT?

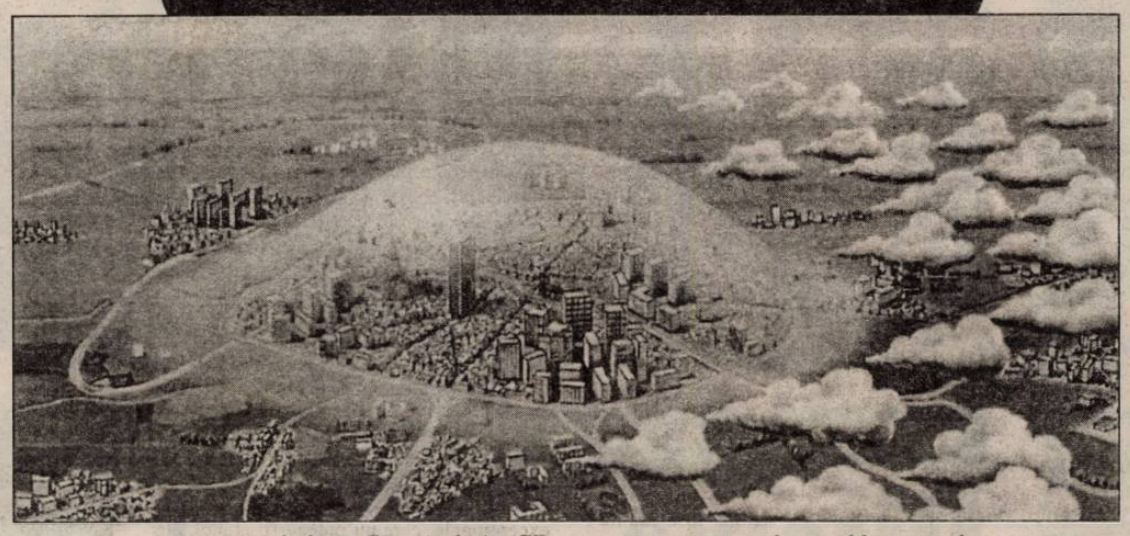

Semnale de alarmă

Acest gen de analiză OM-MEDIU-Bani ar trebui să fie luat în seamă şi de demnitarii actuali din România, pentru că ea ţine seama de ziua de azi cu gîndul la ziua de mîine. Viitorimea, în loc să se „uite înapoi cu mînie" la cei ce par a conduce sub deviza „după mine, potopul", ar trebui să se bucure de înţelepciunea înaintaşilor lor... Numai că această înţelepciune tinde să fie mai mult o promisiune decît o realitate. Pe ce ne sprijinim această afirmaţie?

Într-un număr din ianuarie al revistei noastre, atrăgeam atenţia autorităţilor, prin glasul specialiştilor reuniţi în Aula Academiei Române, asupra următoarelor probleme ecologice:

1. Nu există un inventar complet al speciilor - vegetale şi animale -, nu se ştie cu precizie cîte au dispărut sau cîte sînt pe cale de dispariţie, nu se respectă legea în rezervaţiile naturale;
2. Nu s-a elaborat o strategie pe termen lung de salvgardare a mediului (ecosistemelor), la nivel naţional;
3. Dacă în România nu se vor revigora la timp pădurile clasice, există pericolul ca silvostepa să treacă în stepă şi o bună parte a zonei forestiere de cîmpie şi colină să se transforme în silvostepă! Dobrogea, Cîmpia Tisei etc. vor tinde să se deşertifice, iar zona de stepă să avanseze spre zona piemontană!
4. Delta Dunării, declarată Rezervaţie a Biosferei şi inclusă în programele UNESCO, este un paradis în grea suferinţă. Aici, omul şi natura par să se afle într-un război absurd, de distrugere reciprocă!
5. În România nu există o lege a alimentului şi patrimoniul genetic al consumatorului de rînd riscă să fie grav afectat, cu consecinţe imprevizibile asupra generaţiilor viitoare. Protecţia consumatorului şi civilizaţia comerţului alimentar sînt încă termeni fără acoperire...
6. Exploatarea plantelor medicinale şi albinăritul traversează şi ele o perioadă tulbure, ecosistemele respective se degradează pe zi ce trece.

Fie şi numai această succintă şi dureroasă enumerare ar trebui să facă să vibreze factorii de răspundere. Evaluarea bogăţiei naţionale în sistemul NATURA-OM-Bani ar genera coşmaruri actualilor potentaţi, care uită că nu numai Caragiale ne este contemporan, ci şi Goya, cu spusa lui: „somnul raţiunii naşte monştri".

P.S. Fără să fim cinici, ne întrebăm de ce n-am accepta tăierea iresponsabilă a unor copaci din Bucureşti, cînd printre ruinele Sarmizegetusei se cultivă porumb? De ce n-am accepta braconajul de mare anvergură, cînd cărţi şi tablouri inestimabile se degradează în depozite, dormitînd în condiţii improprii? Este problema minorităţilor sexuale mai acută decît Legea Patrimoniului Naţional? Spiritul lui Brâncuşi, la rîndu-i, pare să bîntuie hamletian părăsitul Ansamblu Monumental de la Tîrgu Jiu şi să scrie pe colbul aşternut pe nedrept pe MASA TĂCERII: a fi sau a nu fi... gospodar în propria ţară...

Anatomia secundei

Concordoski S.R.L.

ALEXANDRU MIRONOV

Cînd, în 1978, primul *Concorde* s-a înălţat falnic pe cer, reacţiile publicului au fost: aplauze furtunoase în Europa, pentru *Aerospatiale*, compania constructoare, pizmă în America de Nord (unde, de altfel, supersonicului *Concorde* i-a fost interzisă aterizarea în cîteva mari oraşe, pe motiv de... prea mulţi decibeli!...), activitatea febrilă de informaţie şi contrainformaţie în URSS (de fapt, s-o spunem pe şleau, spionaj sadea...). Cam la fel au reacţionat şi inginerii constructori de nave căci scandalosul avion transporta 100 de călători cu aproape *2 Mach* (de două ori viteza sunetului) peste continente şi oceane, în condiţii de siguranţă şi confort de categorie superioară celorlalte aeronave. La sovietici, urmare a activităţilor sugerate mai sus a apărut repede o supernavă semănînd curios de mult, ca arhitectură, portanţă, motoare, cu elegantul *Concorde* - umorul planetar l-a botezat repede „Concordoski" dar „sosia" n-a apucat să zboare prea departe, sistemului socialist, deci sovieticilor, îi lipsea electronica de înaltă tehnologie, fără de care supernavele nu pot funcţiona.

Nord-americanii însă, după duşul rece la care i-au supus vest-europenii, au încercat să cîştige timpul pierdut. Ceea ce nu era uşor, pentru că marile minţi ale ingineriei aviatice încă nu trecuseră Oceanul Atlantic - aşa că au trebuit să se înarmeze cu răbdare, înghiţind în sec la fiecare zbor - profitabil! - pe care îl efectuau avioanele *Concorde* ale companiilor *Air France* (50000 de călători pe an!) şi *British Airways*(100000 de călători pe an, şi zilnic, două zboruri „Concorde" între Londra şi New York, efectuate, bineînţeles, cu aceeaşi aeronavă!).

Timpul lucrează însă în favoarea bogaţilor, marii ingineri caută bineînţeles lefuri grase - le-au găsit în apropierea malurilor Potomacului, unde gigantul *Boeing* proiectează *aeronava de călători a anului 2010*. Suspect de asemănătoare, ca formă, cu bătrînul *Concorde* (de! legile aerodinamicii), tot cu viteza *2 Mach*, cu 300 de călători la bord, superaeronava din viitor va lega Parisul de New York în mai puţin de 3 ore şi Los Angeles de Tokio în 4 h 20 min., la preţuri cu 10%-20% mai mici faţă de preţul actual al unui bilet pe o aeronavă clasică. Bugetul proiectului? 2,8 miliarde dolari, suficient cît să răpună concurenţa vest-europeană sau rusească, mai ales că *Boeing-ul* va fi întărit cu cercetători şi proiectanţi de la *McDonell Dougias* şi *NASA*, dar şi cu bani japonezi şi, pînă la urmă, cu know how rusesc.

Primul zbor experimental, în 2005. Planul de afaceri? 1000 de „super-concorde" va vinde *Boeing* în 2010, anul cînd transportul aerian de călători va fi sărit, deja, în altă eră.

DE LA RELATIVITATEA CERTITUDINII la certitudinea relativităţii

PARADOX

MARIAN GRIGORE

Timp de milenii Pămîntul s-a crezut a fi o tipsie, chiar dacă încreţit ca o faţă de masă scrobită şi necălcată. Faptul că umbra pe care o arunca pe Lună în timpul eclipselor era rotundă putea cel mult să însemne că „tipsia" este şi ea circulară, dar nu sferică. Logica şi bunul simţ obligau oamenii la această concluzie - şi mă refer la oamenii cei mai înţelepţi ai acelor vremi - întrucît, pe o sferă, mările s-ar fi scurs şi oamenii (eventual cu excepţia celor de la Polul Nord) s-ar fi rostogolit căzînd... Unde? Nici nu mai contează. Şi lucrurile au tot mers aşa, pînă ce un grec, îndrăgostit de mare ca toţi grecii, tot stînd şi admirînd întinderea de ape, vedea cum, la orizont, apărea întîi, vagă, o flamură, apoi vîrful unui catarg, apoi pînzele, apoi semeaţa proră, apoi întregul corp al fiecărei corăbii ce se apropia de port în bătaia vîslelor. *„Dar **de ce** întîi flamura, apoi catargul, apoi pînzele...?"* - s-a întrebat, surprins şi el de gîndul care i-a trecut prin cap într-o zi, înţelegînd că găsise dovada că Pămîntul este, totuşi, sferic.

Au urmat, apoi, secole peste secole în care Pămîntul, sferic, aşa cum se ştia deja că este, a fost considerat a fi, după cum susţinea Aristotel, centrul Universului. Astronomii vremii şi-au bătut destul capul spre a găsi modele potrivite acestei concepţii, apte a explica şi a permite calcularea mişcării planetelor şi a Soarelui în jurul... Pămîntului, recurgînd la adevărate capodopere de ingeniozitate şi la sofisticate artificii geometrice pentru a atinge acest scop. Deşi ideea heliocentrismului fusese emisă de Aristare din Samos doar la puţin timp după moartea lui Aristotel, autoritatea acestuia din urmă a împiedicat impunerea unei asemenea idei, determinînd, indirect, şi condamnarea lui Galilei de către Inchiziţia care îşi baza concepţia - creştină - despre Univers pe autoritatea stagiritului.

Am evocat aceste două exemple din istoria ştiinţei, socotindu-le exemplare pentru modul în care bunul simţ comun, conjugat cu argumentul autorităţii pot constitui o redutabilă frînă în calea aflării adevărului. Din fericire au existat întotdeauna şi oameni care, asemenea lui Descartes, s-au îndoit de certitudinile primite de-a gata, întrebîndu-se: *„Da' de ce?..."*

„Toată lumea ştia că acest lucru este imposibil, numai că eu nu aflasem încă" - explica, glumeţ, Einstein cum i-a venit ideea teoriei relativităţii. Adevărul este, însă, că încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea începuseră să se adune o serie de date şi de descoperiri ştiinţifice care, deşi corecte fiecare în parte, erau totuşi imposibil de conciliat într-un sistem unitar. Între acestea, teoria electromagnetică asupra luminii, care implica existenţa unei viteze limită de 300000 km/s, valoare căreia nu i se poate adăuga nimic. Fapt paradoxal, întrucît, conform legilor mecanicii elaborate de Galileo Galilei şi Newton - autorii ce deţineau încă primatul autorităţii - viteza cu care se mişcă sursa luminoasă (sau observatorul) ar trebui să se adauge celei a luminii. Legile mecanicii şi legile decurgînd din teoria electromagnetică asupra luminii păreau a fi într-o iremediabilă contradicţie.

Einstein a avut în acest punct intuiţia genială de a accepta ca atare ceea ce fusese deja dovedit - paradoxal vitezei invariabile a luminii - şi, punînd carul înaintea boilor (din punctul de vedere al teoriilor clasice) să „potrivească" legile de compunere a vitezelor în aşa fel, încît să se justifice această realitate.

Rezultatul a fost însă mai paradoxal decît însuşi paradoxul pe care a dorit să-l rezolve: spaţiul şi timpul încetau a mai fi valori independente, certe şi constante, apărînd acum ca fiind corelate şi relative. Astfel, într-un sistem spaţiu-timp aflat în mişcare (dar cu o foarte mare viteză, pentru a da rezultate observabile), ***timpul se dilată şi spaţiul se contractă.***

Aceasta este pe scurt esenţa articolului publicat de Einstein în 1905 şi care avea să rămînă cunoscut sub numele de „Teoria relativităţii restrînse".

(Va urma)

Pentru părinți

Vîrsta pudorii

Adolescența

Tinerii, în ciuda imaginii de libertini ce o afișează sînt foarte pudici. Este motivul pentru care, spun psihopedagogii, trebuie tratați cu delicatețe. Diferențele între corpul unei adolescente și cel al unei femei sînt dictate doar de talie. Este și acesta un argument să le ajutați, cu blîndețe și tact să depășească această perioadă delicată. În perioada pubertății corpul cunoaște, deci, schimbări rapide, considerabile. Pentru a vorbi doar de înălțime, trebuie spus că un adolescent poate crește cu 10 cm într-un singur an, între 12 și 13 ani. Acest vîrf de creștere, ca și celelalte transformări datorate acestei faze de tranziție generează noi dificultăți. Astfel, adolescentul familiarizat cu trupul său de copil, trebuie să se adapteze rapid cu noul său corp. Acest fapt îl face mai vulnerabil față de ceilalți și îl determină să devină foarte pudic.

Dacă o adolescentă, chiar și pe plajă, optează pentru o ținută care să-i dezgolească mai puțin trupul, respectați alegerea ei. Ridiculizînd-o, ați greși grav, determinînd-o să piardă încrederea în sine. Este la vîrsta contradicțiilor și trebuie să-i acordați circumstanțe atenuante. Adolescenții, spun psihologii, oscilează între două dorințe extreme: aceea de a se face remarcați și cea de a trece neobservați. La această vîrstă multe fete au impresia că sînt grase, că au șoldurile și sînii prea mari... De multe ori este vorba doar despre o imagine deformată, de aceea trebuie să îi ajutați subliniind armonia siluetei, a taliei, frumusețea picioarelor. Sugerați-le și alte activități, dans, sport, vizionare de spectacole, pentru a găsi și alte repere care le ajută să se obișnuiască mai ușor cu trupul lor. Uneori doar cîteva semne de acnee, specifice vîrstei, sînt deajuns pentru a refuza să-și expună corpul privirilor indiscrete. Din acest motiv chiar și ceea ce pentru dv. înseamnă o „banală acnee" nu trebuie tratată cu ușurință.

La această vîrstă trebuie să le respectați intimitatea. Procesul de autonomie, în dezvoltare, reclamă și respectarea intimității. Dacă fiul sau fiica dv. se închid în baie și întîrzie în acel spațiu mai mult timp decît pînă acum, o fac și pentru a se familiariza cu noua lor imagine, redată detaliat de... oglinzi. Și cum, probabil, acest lucru dereglează programul întregii familii, stabiliți un program clar, pe ore, pentru fiecare și în acest fel tinerii „egoiști" vor putea fi disciplinați.

În relația cu fiica dv., adolescentă, trebuie să vă cenzurați efuziunile de iubire. Nu este momentul să o răsfățați cu săruturi și mîngîieri tandre pentru că ea... „nu mai este un bebeluș"... Și are dreptate... În relația cu părinții, adolescenții încearcă să-și construiască propriul teritoriu ținîndu-i pe aceștia la distanță. Semnele de afecțiune trec pe planul secund. Adolescenții fac dovada pudorii chiar și în astfel de ocazii. O fac și atunci cînd este vorba despre sentimentele lor. S-a dus vremea cînd se confesau, cu lux de amănunte, părinților. Acum își rezervă dreptul la... secrete. Atunci cînd ar dori sfatul părinților prezintă indirect situația, ca și cînd ar fi vorba despre... un prieten care are o problemă. Acest „prieten" poate fi „el" sau „ea" însăși. Adolescentul dorește să aibă avizul dv. fără să se devoaleze. Întindeți-i mîna și intrați în joc spunîndu-i ce sfat ar putea să-i transmită... „prietenului".

Indiscreții

Incredibil...

...dar adevărat! La șase luni după naștere superbul top-model Elle MacPherson, celebra „The Body", arată astfel. Cum se descurcă în ipostaza de mamă, cum își împarte timpul, care sînt marile ei iubiri „la zi", veți afla săptămîna viitoare...

Reflecții psihologice

Dileme...

De ce oare unele femei sînt incapabile să se facă plăcute? De ce pentru ele plăcerea rămîne un tabu? Sînt întrebări cărora psihologii le oferă răspunsul adecvat. Pierderea încrederii în sine sau frica de necunoscut transformă plăcerile simple ale vieții în ceva inaccesibil pentru unii. Poate pentru că aceste persoane nu știu că și... știința și arta fericirii se învață.

„Plăcerea este ceea ce bucură ființa umană. Registrul acesteia este cu totul neașteptat de larg, subliniază dr. Isabella Korolitski. Poate lua forme diferite în funcție de personalitatea fiecăruia și astfel fiecare poveste este interpretată diferit de fiecare persoană. Există și circumstanțe cînd plăcerea poate fi sursă de neliniște. În cazul sexualității, frica de a pierde plăcerea fizică poate fi sursă de angoase. Astfel, se încearcă să se evite emoția iubirii și implicit plăcerea iubirii, de frica pierderii, stingerii acesteia.

Se evită plăcerea de frica suferinței declanșate de finalul considerat inexorabil. Pentru a depăși frica de „după" trebuie consolidată încrederea în sine și în viață. A merge spre necunoscut, presupune un risc, dar toate pulsațiile vieții pot fi sursă de angoase, inclusiv demersul de a ieși de sub „tutela" părinților.

Plăcerea este ceea ce ne pune în relație cu ceilalți. Dar, a fi „șeful de orchestră" în acest domeniu presupune o perfectă autonomie. De aici conflictul specific feminin: ce loc va putea acorda prietenului, sau ideii de cuplu o femeie independentă? Este firesc să se învețe să se renunțe la unele plăceri pentru a accede la altele, mai profunde, de altă durată. Și, oricum, pentru a cîștiga „teren" și stabilitate, femeia trebuie să se facă plăcută și o poate face în primul rînd punîndu-și într-o lumină favorabilă calitățile. Pașii următori se deprind odată cu consolidarea încrederii în sine"...

Gastronomice

Doamna Ariadna Făgărășanu, din Brașov, cititoare fidelă a revistei noastre, ne sugerează două rețete de prăjituri cu fructe.

1 Din 250 g făină și 125 g margarină, 3 gălbenușuri și 100 g zahăr se face un aluat, care se coace într-o formă unsă, îmbrăcînd pereții formei cu aluat. Cînd este gata, se umple cu fructe amestecate cu 3 albușuri bătute spumă, cu zahăr. Se presară zahăr pudră și se coace 10 minute la cuptor, pînă se rumenește.

2 250 g zahăr se freacă timp de 15 minute cu 5 gălbenușuri, apoi se adaugă treptat 150 g făină și cele 5 albușuri bătute spumă. Se coc din acest aluat două foi, care se umplu cu prune sau piersici fierte într-un sirop gros. Se lipesc foile, se presară zahăr vanilat și se taie în pătrate mici.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Numele meu este G.E., am 51 de ani și locuiesc în București. De mai mult timp sufăr de cardiopatie ischemică. În plus, în urma unei duble fracturi de femur suferită în urmă cu trei ani am rămas cu dureri mari care se accentuează la schimbarea vremii. Cu aceste suferințe, pe care nu am reușit să le tratez prin metodele medicinii clasice, am venit la doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională. În mod miraculos, după tratamentul bioenergetic aplicat, durerile au cedat. La terminarea seriei de zece ședințe mă simt excelent"...

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 34

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 30 septembrie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

Culoare

Sînt foarte moderne, din nou, obiectele din sticlă colorată. Salatiere, boluri, cupe, pahare, toate trebuie să fie colorate. Pentru că ne fac viața mai veselă, spun creatorii care au decis și formele cele mai potrivite. Astfel, paharele, fie ele din sticlă obișnuită sau cristalul cel mai fin, sînt cu picior, delicat lucrat. Este „en vogue" sofisticatul motiv „punct de diamant". În privința culorilor, sînt foarte decorative obiectele de culoarea ambrei, dar și cele lila, „ciel", albastru. În privința formelor, imaginile alăturate vă pot sugera spre ce să vă îndreptați atenția...

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

Medicul vă răspunde

Luxaţie şi varus

Doamna „Florentina din Oradea", care ne subliniază faptul că este de multă vreme abonată la revista noastră, ne întreabă unde se poate trata un băieţel de un an, suferind de *luxaţie* la piciorul stîng şi de *varus* la ambele picioare. Aceeaşi cititoare ne mai pune o întrebare, şi anume dacă bolile semnalate pot fi tratate bioenergetic. Stimată D-na Florentina, luxaţia de care suferă copilul sau nepotul dv., este o malformaţie congenitală, generată de aplazia, respectiv de absenţa congenitală sau de dezvoltarea defectuoasă a acetabulului, respectiv a acelei cavităţi articulare a osului coxal, denumită cavitatea cotiloidă, în care stă capul femurului, adică partea de sus, terminală, a acestui os, realitate care contribuie la faptul ca acest cap să se luxeze, adică să se deplaseze în timpul sau imediat după naştere în fosa iliacă externă. În acelaşi timp, vă precizăm că, prin denumirea de varus, desemnăm devierea unui membru sau segment de membru înlăuntrul axului longitudinal normal, realitate patologică pe care nu trebuie să o confundăm cu aceea de *valgus*, cînd avem de a face cu devierea unui membru sau segment de membru în afara axului longitudinal normal şi cînd picioarele sînt curbate în afară şi nu înlăuntru ca în varus. După cum sper că vă daţi seama, este vorba despre două boli care necesită toată atenţia, care necesită o intervenţie terapeutică de dorit cît mai precoce. În acest scop, într-o primă etapă avem nevoie de stabilirea corectă a diagnosticului, iar într-o a doua etapă, de stabilirea tot corectă a atitudinii terapeutice. Vă recomand, în acest sens, să vă adresaţi fie la o secţie de ortopedie pediatrică din Oradea, fie la Spitalul Clinic Central de Copii „Grigore Alexandrescu" din Capitală. În acest scop, va trebui să aveţi un bilet de trimitere, eliberat de policlinica de care depindeţi, şi anume de cabinetul de pediatrie.

În ceea ce priveşte tratamentele bioenergetice în care vă puneţi atît de mari speranţe, lăsaţi-le pe mai încolo, urgenţa fiind aceea pe care v-o indic mai sus. Şi, în sfîrşit, daţi-m voie ca, în final, să vă pun un diagnostic şi D-v. Am vaga senzaţie, că faceţi parte dintre acele mame sau bunici care nu vor să facă prea mult caz din boala copilului pe care îl îngrijesc, despre care nu le vine a crede că poate fi chiar atît de bolnav, fiind convinse că el se va vindeca de la sine. Din nefericire, numărul acestor mame sau bunici nu este chiar atît de mic pe cît am crede...

Dr. ANDREI ONU

Şapte virtuţi ale fructelor!

ARCADIE PERCEK

Pentru că ne aflăm în plină toamnă, şi pentru că în acest anotimp sîntem împresuraţi din toate părţile de mareea fructelor, vom specifica dintru început faptul că aceste produse se identifică cu perioada triumfului solar, adică cu perioada climatică cea mai plăcută a anului, cînd colaborarea omului cu natura îşi atinge apogeul. Îl vom mai specifica şi pe acela că tot aceste produse ne ancorează organic în îndelungul proces al evoluţiei în general, şi al vieţii în particular, ele amintindu-ne de perioada copilăriei speţei umane, cînd am fost în exclusivitate culegători, realitate încrustată desigur în structurile noastre genetice. Tocmai de aceea ne propunem ca, în prezentul articol, să sintetizăm în şapte puncte, cele mai importante valori nutritive ale fructelor, propunîndu-vă să le memoraţi şi să le valorificaţi, mai ales că, nu peste multă vreme, vom intra în iarnă şi nu ne vor fi la îndemînă ca acum, cînd pepenii, strugurii, prunele, ca şi atîtea alte fructe, ne asaltează din toate părţile.

1) *Fructele sînt mari rezervoare de vitamine, în special de vitamina C, nu întîmplător denumită şi vitamina vitaminelor.* Într-adevăr, fructele dimpreună cu legumele reprezintă practic singurele surse naturale în acest important factor nutritiv. Toate celelalte produse alimentare precum carnea, laptele, brînzeturile, apoi produsele zaharoase şi grăsimile sînt foarte sărace sau chiar lipsite de vitamina C. A nu se uita că fructele cele mai bogate în vitamina C sînt măceşele, citricele, zmeura, agrişele, scorușele etc., etc. A nu se uita, de asemenea, că la 100 g de produs comestibil din pulpa banalelor măceşe, revin în jur de 1000 mg de vitamina C, în vreme ce la o cantitate similară de miez de portocală, revin doar 50 mg, iar la una de banane, doar 7 mg.

2) *Fructele sînt, de asemenea, mari rezervoare de săruri minerale.* Principalul component dintre aceste oligoelemente este potasiul, care reprezintă jumătate din totalul substanţelor minerale, alături de potasiu mai aflîndu-se cantităţi semnificative de calciu, magneziu, fosfor, fier, sodiu, sulf, clor, ca şi de alte oligoelemente necesare organismului. Marea bogăţie în potasiu a fructelor, pe de o parte, şi conţinutul lor mai scăzut în sodiu, pe de alta, conferă acestor produse proprietăţi diuretice, adică de eliminare a surplusului de apă din organism. Mai este de reţinut apoi faptul că fructele conţin mai mult calciu decît carnea şi derivatele din cereale.

3) *Deşi fructele au în marea lor majoritate un gust uşor acrişor, ele totuşi sînt alcalinizante,* acţiune foarte importantă pentru organism, deoarece

în felul acesta se asigură echilibrul dintre substanţele acide şi alcaline, contrabalansîndu-se astfel tendinţa spre acidoză determinată de consumul de carne, ouă şi grăsimi.

4) *Fructele au în general o mare valoare energetică,* valoare imprimată de bogatul lor conţinut glucidic, în special în glucoză, fructoză şi zaharoză care, prin definiţie, sînt uşor asimilabile. Reţineţi în acest sens că măceşele, strugurii, merele, perele, prunele, scorușele etc, au între 15-20% conţinut glucidic.

5) *Fructele, de asemenea, conţin un bogat material fibros, nedigerabil, de tipul celulozei, material contribuind la stimularea contracţiilor intestinale şi la stimularea evacuării conţinutului intestinal.* Astfel se evită constipaţia, cu numeroasele ei dezagremente de tip somatic sau psihic.

6) *Fructele conţin o gamă largă de acizi organici şi de arome naturale,* elemente nutritive care, dimpreună cu glucidele, le imprimă gustul lor dulceag şi în acelaşi timp acrişor, ca şi marea lor atractivitate gustativă.

7) *Fructelor, în sfîrşit, le mai sînt proprii şi valori psiho-senzoriale, simbolice, filozofice, ca şi de alt gen.* Căci, după cum prea bine ştiţi, fructele imprimă mesei bucurie, strălucire, varietate şi dinamism. Apoi, consumînd fructe, consumăm nu numai vitamine, glucide, săruri minerale, fibre, ca şi atîtea alte componente, ci şi anume stări de spirit. În plus, nici un alt aliment nu ne proiectează cu atîta vehemenţă şi promptitudine în mijlocul naturii, ca şi în universul ei fabulos, neuitînd că Natura este singura carte cu toate paginile pline de fond, cum susţine J.W. Goethe.

Prim-ajutor

OTITA ACUTĂ

Otita - infecţia acută a urechii - are două localizări foarte frecvente: la urechea externă şi la cea mijlocie.

Otita la urechea externă (pîlnia urechii) e provocată de obicei de diferiţi microbi sau ciuperci (coşuri, eczeme etc), precum şi de corpuri străine (fragmente de scobitoare, creion, chibrit etc.). Iniţial, otita se manifestă prin senzaţia de mîncărime în ureche, apoi apare durerea, în special în timpul mişcării maxilarelor. Uneori pot apărea dureri de cap şi febră. După cîteva zile, se formează un abces, însoţit de senzaţia de zvîcnire în ureche şi înfundare a acesteia. Abcesul se poate sparge singur sau persistă.

De la primele semne de usturime sau durere, în pîlnia urechii se va introduce uşor un tampon de vată îmbibată într-un denzifectant (acid boric 3% în apă sau alcool denaturat). Cînd începe să se usuce, tamponul se schimbă. Dacă bolnavul simte că infecţia evoluează spre abces, e bine să se adreseze medicului ORL-ist. În cazul în care abcesul are o evoluţie rapidă şi chiar se sparge singur, urechea se spală cu apă oxigenată sau permanganat de potasiu 1%. După uscare se aplică pe rană praf de antibiotice (eventual saprosan) sau un unguent cu antibiotic.

Otita medie - care de obicei apare ca urmare a infecţiilor nasului, gîtului şi sinusurilor neglijate de persoana în cauză sau tratate incorect, se manifestă prin durere puternică, mai ales la efort sau la aplecarea capului. Vîjîiturile în ureche sînt puternice, senzaţia de înfundare a urechii este extrem de supărătoare, iar auzul scade. În această fază, dacă nu se face un tratament foarte corect boala evoluează spre otită supurată. Se manifestă prin dureri mari de cap şi ureche, febră 39-40°, stare generală proastă. Presiunea puroiului poate sparge timpanul. Prezentarea la medic de urgenţă este cea mai indicată soluţie.

Publicitate ● Publicitate ◆ Publicitate ■ Publicitate

PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ROMÂNIA

CEL MAI COMPLET STUDIU ASUPRA ZONELOR REFLEXOGENE

O LUCRARE CE NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN BIBLIOTECA DUMNEAVOASTRĂ

Ştiaţi că pe corpul uman se află peste 250 de puncte reflexogene? Printr-un masaj corespunzător al acestor zone reflexogene, veţi calma durerea şi vă veţi recăpăta senzaţia de confort: de exemplu, în cazul durerilor de cap, de spate, durerilor menstruale, în cazul dietelor, insomniilor. Folosirea masajului zonelor reflexogene este aproape nelimitată. În această lucrare sunt explicate pe larg care zone reflexogene corespund fiecărei părţi a corpului:

- Pentru faţă
- Pentru coloana vertebrală
- Pentru abdomen
- Pentru mâini
- Pentru picioare
- Pentru regiunile interdependente
- Pentru regiunile corelate

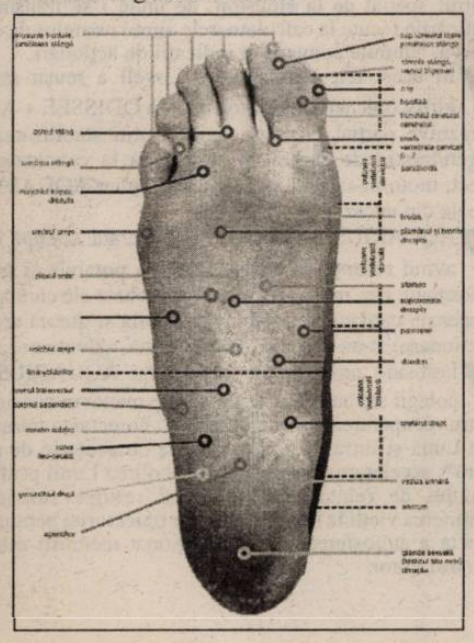

- Pentru ureche
- Pentru cartilajul nazal
- Pentru limbă
- Pentru gură şi dinţi
- Craniopunctura chineză
- Pentru inimă si aortă
- Pentru ficat şi sistemului căilor biliare
- În cazul nevralgiilor braţelor
- Pentru regiunea stomacului

PESTE 156 DE PAGINI INCLUZÂND 42 PLANŞE DETALIATE

- În cazul bolilor vasculare
- În regiunea plămânilor şi bronhiilor
- În cazul sciaticii
- Zonele reflexogene ale lui Head (denumite după numele Dr. H. Head şi dr. J. N. Mackenzie)

Astăzi, renumitul practician Rolf Stühmer a îmbinat cunoştinţele noi cu cele vechi, tradiţionale chinezeşti, egiptene, mayaşe şi incaşe, despre zonele reflexogene. Concluzia: zonele reflexogene se întind practic pe toată suprafaţa corpului uman! Nu toate zonele reflexogene sunt potrivite pentru terapia proprie, dar cele mai multe dintre ele pot fi folosite chiar şi de Dvs. însivă!

☎ 210.31.65
de luni până vineri, între 9⁰⁰ – 17⁰⁰.

Inima
Circulaţia pericardului
Plămânul
Stomacul
Intestinul subţire
Colecistul
Splina
Stimulator de căldură 3
Coloana vertebrală lombară, bazinul, extremitatea inferioară (toată jumătatea inferioară a corpului
Rinichiul
Intestinul gros
Vezica urinară

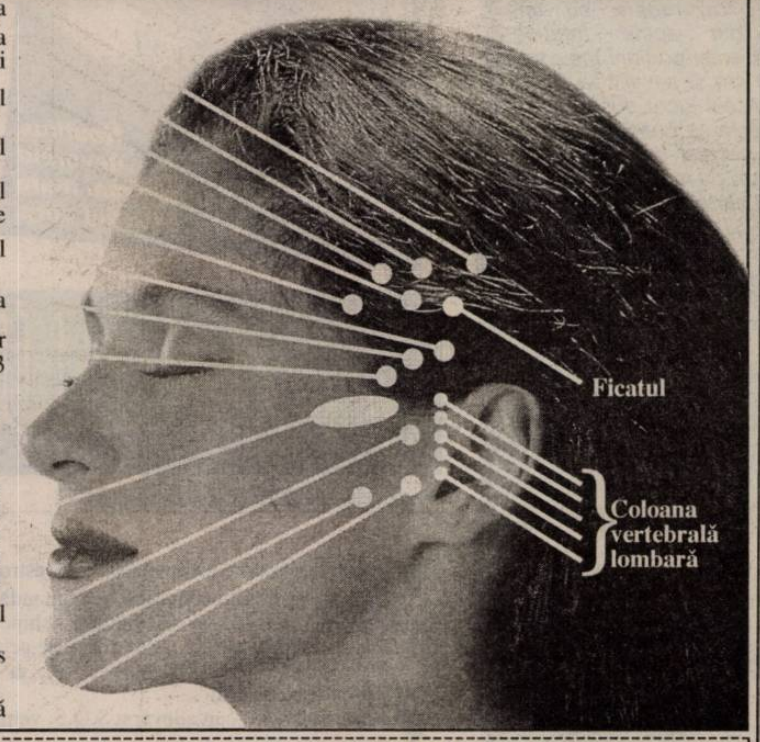

Bon pentru o Încercare Liberă de 30 de zile de trimis la
ROM DIRECT IMPEX - SRL
CP 10-24 Bucureşti, cod 72200

DA, oferta Dumneavoastră de încercare gratuită, fără nici o obligaţie din partea mea, mă interesează.
Puteţi, deci, să-mi expediaţi lucrarea „Marea Carte a Zonelor Reflexogene" de Rolf Stühmer, la preţul promoţional de 79.990 lei + taxe poştale, cu următoarele condiţii:
1. Dacă nu doresc să păstrez lucrarea „Marea Carte a Zonelor Reflexogene", este de ajuns să o restitui prin poştă, în orice moment al celor 30 de zile de încercare gratuită. În acest caz, contravaloarea sa îmi va fi rambursată.
2. Nu mi se va pune nici o întrebare.
Preţul din ofertă este valabil numai 30 de zile de la apariţia anunţului.

COMPLETAŢI CU LITERE DE TIPAR, FOLOSIND NUMAI DATELE DIN BULETINUL DE IDENTITATE

Nume: .....
Prenume: .....
localit: .....OP .....
str. .....nr. .....
bl. .....sc. .....ap. .....tel .....
jud/sect .....cod .....
Data naşterii:
ziua __ luna ___anul___

332930 /PR98092060

Căldura a ucis-o pe Laika

Cățeluşa Laika a fost prima ființă terestră plasată pe orbită la bordul unei nave spațiale. Evenimentul s-a produs la bordul satelitului Sputnik în anul 1957 care a ars în atmosferă la 150 zile după lansare. Laika murise însă cu mult timp înainte. Rezerva sa de hrană compusă din apă şi alimente sub formă de gel a fost asigurată pentru 10 zile dar moartea sa nu s-a datorat absenței hranei, ci temperaturii din cabină care a depăşit 40 de grade. Acest lucru s-a produs în urma unor defecțiuni în sistemul de protecție termică, survenită încă de la lansarea rachetei. Laika a murit, după cum apreciază biologul Oleg Gazenko, la cîteva ore după plasarea rachetei pe orbită.

Se poate preveni cataracta?

Un studiu efectuat în SUA asupra unui lot de 247 femei cuprinse între vîrste de 56 şi 71 de ani, confirmă rolul benefic al unor doze suplimentare de vitamina C în prevenirea cataractei, riscul acestei maladii diminuîndu-se cu 77 pînă la 83%. Tratamentul profilactic cu vitamina C devine mai eficient dacă este urmat cel puțin zece ani fără întrerupere.

Cum erupe un gheizer

Un grup de oameni de ştiință de la Institutul californian de tehnologie (Oaltech) a cercetat de curînd cu ajutorul unei camere de luat vederi hornul celui mai cunoscut gheizer cu apă caldă din parcul Yellowstone: Old Faithful. Prin intermediul imaginilor luate s-a observat existența unei strangulări a hornului deasupra celor două mari rezervoare cu apă provenită din apele freatice. Diametrul acestei porțiuni îngustate este de 11 cm şi se află la 6,8 m adîncime. Acest lucru duce în mod firesc la creşterea presiunii în horn. În primele treizeci de secunde ale fiecărei erupții nu mai puțin de 15000 de l de apă fiartă țîşnesc în afară cu viteza sunetului (70 m/s). O dată ce acest „dop" de apă este evacuat, vaporii de apă şi dioxid de carbon urcă din adîncuri şi țîşnesc la rîndul lor avînd o temperatură de 130°C. Această a doua fază a erupției durează mai puțin de cinci minute. Pînă la umplerea rezervoarelor mai trece aproape o oră şi jumătate după care gheizerul se dezlănțuie din nou.

Limbajul maimuțelor

Oare pot cimpanzeii să folosească un limbaj articulat? Rezultatele experiențelor consacrate învățării vorbirii sau înțelegerii imaginilor de către aceste animale sînt destul de controversate.

După Patrick Gannon şi colegii săi de la Şcoala de Medicină Mont Sinai, din satul New York, maimuțele ar avea bazele neurologice necesare. În creierul cimpanzeilor, zona numită „planum temporal" este mai dezvoltată în partea stîngă. Această asimetrie, despre care se credea că e specifică omului, este asociată cu producerea şi înțelegerea limbajului vorbit şi al celui al gesturilor.

OM / NATURĂ

COCORUL JAPONEZ

pasărea fericirii

IRINA STOICA

Pentru noi, locuitorii acestei țări, cocorul este un simbol al primăverii şi al redeşteptării naturii la viață. Pentru japonezi, cocorul reprezintă statornicia, este un simbol al fericirii, al dragostei, al longevității, al credinței maritale. Una din cele 15 specii de cocori, Grus, aşa-zişii cocori japonezi, trăieşte nu numai în Țara Soarelui Răsare ci şi în China, Siberia, Coreea. În Japonia cuibăresc în estul insulei Hokkaido, lîngă Kushiro.

Pasărea are peste un metru jumătate înălțime şi peste 13 kilograme în greutate, penajul alb, exceptînd vîrfurile aripilor şi gîtul de culoare neagră şi o pată roşie în creştet. Picioarele sînt, de asemenea, negre. Poate trăi mai bine de jumătate de veac. Cocorii din Hokkaido, spre deosebire de frații lor, nu migrează în timpul iernii aspre. Ei rămîn pe loc, hrănindu-se cu grăunțele împrăştiate în mod special de oameni. Vara trec la regimul normal alcătuit din broaşte, peşti şi insecte. Totuşi, uneori, ei intră în apă şi iarna, temperatura acesteia fiind mai ridicată decît aceea a aerului. Stau mult într-un picior, încălzindu-l pe celălalt în pene, din cînd în cînd protejîndu-şi în acelaşi fel şi ciocul. Primăvara caută locurile înverzite din apropiere unde îşi fac cuiburile, în care femela depune ouăle. Dansurile lor de împerechere sînt deosebit de grațioase, fiind o reală sursă de inspirație pentru artişti. Cu toate că femela depune cîte două ouă în cuibul construit pe pămînt de ambii părinți, de obicei supraviețuieşte un singur pui, datorită duşmanilor naturali: vulpi, cîini sălbatici, ciori. Puiul zboară la vîrsta de trei luni, dar rămîne lîngă părinți vreme de un an după care este lăsat să-şi continue singur viața.

Împuținați de vînatul irațional, cocorii rămăseseră, în 1952, în număr de 33 de exemplare dar prin măsuri severe şi o legislație adecvată, în anii '80, ajunseseră la 319 şi de atunci acest statornic şi splendid exemplar continuă să se înmulțească.

Un contemporan al dinozaurilor

NAUTILUS

PAUL IOAN

Nautilus a împlinit 180 de milioane de ani.

Admirație şi spaimă, respect şi interes ştiințific uriaş. Acestea sînt reacțiile oceanografilor atunci cînd reuşesc să întîlnească şi să imortalizeze pe peliculă una din cele mai interesante şi mai vechi moluşte ce populează încă apele Pacificului: *Nautilus*. Pe cînd primii dinozauri zguduiau scoarța terestră cu impunătoarea lor statură, în era secundară (mezozoic), în adîncurile oceanelor apărea un feroce prădător cu multiple tentacule țîşnind dintr-o complicată cochilie spiralată... Să fi fost cu 180 de milioane de ani în urmă. Dar, dacă giganticele reptile au dispărut acum 65 de milioane de ani, Nautilus supraviețuieşte ca prin miracol, tăinuind în bezna oceanului secretul longevității lui. Este un fermecător unicat al naturii. Extrem de interesant este faptul că această „fosilă vie" nu şi-a modificat, de atîta amar de vreme, morfologia. Avînd o lungime variind între 20 şi 25 de centimetri, *Nautilus* este şi un arhitect dibace. În cochilia sa are nu mai puțin de 38 de camere, corpul său viețuind în cea mai mare, cea exterioară. Celelalte sînt odăi pneumatice, cu rol de a înmagazina şi expulza aerul dizolvat în apă, în funcție de dorința de ascensiune sau coborîre în adîncuri. Fiind un cefalopod, tentaculele sale sînt prinse direct de cap. Numărul acestora îl depăşeşte pe cel al meduzelor sau al caracatițelor. *Nautilus* deține între 60 şi 90 de tentacule, fiecare din ele avînd prelungiri utilizate la orientare, pipăit şi înşfăcare a prăzii. De asemenea, tentaculele îl ajută la deplasare pe fundul solului oceanic, în timp ce-şi face siesta. Marile lui pasiuni culinare sînt homarii şi crabii, dar se mulțumeşte deseori cu peşti pe care-i păcăleşte camuflîndu-se cromatic în mediul de aceeaşi culoare cu a cochiliei sale. Pentru a înainta (înota), el aruncă un jet de apă, folosindu-se de principiul reacțiunii. Direcția acestei viețuitoare de legendă face să nu se cunoască prea bine cum se reproduce şi cărui prădător îi cade victimă. Aşa se explică faptul că specialiştii nu au un răspuns la întrebarea cum se face că din cele peste 3500 de specii care trăiau în mezozoic, mai viețuiesc doar o duzină? Cum s-a produs exterminarea speciilor gigant (ce atingeau chiar nouă metri), avînd în vedere că *Nautilus*, chiar la dimensiuni reduse, nu are un adversar potențial. Poate că tocmai veşnicia existenței lui l-a determinat pe Jules Verne să-i dea numele submarinului imbatabilului căpitan Nemo... Dar astăzi, inamicul nr.1 al acestei legende vii este chiar omul. Vînat (mai ales în zona arhipelagului Filipinelor) pentru splendoarea cochiliei lui, Nautilus preferă din ce în ce mai mult tainițele oceanului Pacific. Ochii lui bulbucați par să exprime tristețea unui veteran al Terrei ce se vede amenințat pe nedrept.

Nautilus devorînd o pradă mai mare decît propriul corp.

„AQUARIUS" - singura speranță...

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Fred Haise se odihneşte în „Aquarius"

În primele momente după explozie, astronautul John „Jack" Swigert - pilotul Modulului de comandă - a transmis, la 13 aprilie 1970, orele 21 şi 41 minute, echipei de control de la Houston, următorul mesaj: „Sînt în emisie acum - nu mai am nici un fel de curent. Hei! S-a isprăvit. *Ei, ei* au distrus pila de combustie. Este moartă!".

Aceste cuvinte - un adevărat S.O.S. venind din spațiu, de la peste 300 de mii de kilometri - au fost reproduse în unele materiale şi ele au provenit, se pare, din revista americană „Ştiința şi Tehnica în SUA" nr.6 din 1970; ele conțin o afirmație care nu a fost dezvăluită nici pînă în zilele noastre, deoarece nimeni nu a aflat cine sînt acei *„ei"* pe care Swigert îi acuza de a fi purtat vina distrugerii sursei energetice de la bordul navei. Poate nişte extratereştri, dar Swigert nu mai poate face nici o precizare, deoarece el a trecut în neființă încă din 1982...

În aceste condiții atît de dramatice, Centrul de control şi urmărire de la Houston a anulat coborîrea echipajului pe Lună, iar toate eforturile au fost concentrate pentru un singur scop: readucerea pe Pămînt a cabinei cu cei trei astronauți, în condiții cît mai bune de securitate.

Atît cei de la Houston cît, mai ales, astronauții de pe orbită, ştiau că în situația în care se aflau, nu mai aveau asigurate condițiile tehnice şi biologice, deci ceea ce era mai important, erau amenințate să dispară mijloacele de supraviețuire. Foarte curînd s-a mai relevat încă o dificultate majoră: imposibilitatea de a folosi calculatoarele sistemului de navigație de la bordul ODISEEI...

În aceste împrejurări echipajul a acționat cu un calm demn de admirat, atît independent, cît şi prin conlucrarea cu Centrul spațial de la Houston, de unde i se transmiteau, după verificările făcute la calculatoarele simulatoarelor de echipajul de rezervă, anumite comenzi şi indicații de acționări.

În acest fel, echipajul lui Lovell a reuşit să stabilizeze giroscopic ansamblul format din ODISSEE + AQUARIUS, să rezolve parțial criza de oxigen prin stabilizarea raportului oxigen/bioxid de carbon şi să ajungă la concluzia că, folosit corect, motorul-rachetă al Modulului lunar AQUARIUS îi poate „scoate din necaz"!...

AQUARIUS s-a dovedit o adevărată „şalupă de salvare", avînd rezerve de oxigen, de apă potabilă şi un calculator performant, dar, mai ales, un motor-rachetă ale cărui performanțe (suspensie cardanică, tracțiune variabilă şi durată apreciabilă de funcționare), s-au dovedit, pînă la urmă, salvatoare...

Folosind posibilitățile Modulului AQUARIUS, Lovell şi colegii săi au reuşit următoarele manevre considerate vitale pentru recuperarea navei „în derivă": corectarea traseului parcurs spre Lună şi intrarea pe aşa numita „traiectorie de reîntoarcere liberă"; accelerarea mişcării după ocolirea Lunii pentru scurtarea timpului de reîntoarcere (neavînd resurse suficiente pentru menținerea vieții la bord); corijările traiectoriei pentru traversarea corectă a atmosferei. Cum au acționat membrii echipajului, în numărul viitor.

(Va urma)